

STRATEGIA ROZWOJU

MIASTA PYSKOWICE

na lata 2025-2032

Inwestor: **Miasto Pyskowice**
ul. Strzelców Bytomskich 3
44-120 Pyskowice

Spis treści

1. Wprowadzenie	5
2. Metodologia	9
3. Wnioski z diagnozy społecznej, gospodarczej i przestrzennej Miasta Pyskowice	12
3.1 Charakterystyka Pyskowic	12
3.2 Wnioski z diagnozy i identyfikacja specyficznych uwarunkowań oraz lokalnych potencjałów Miasta Pyskowice w sferze społecznej i gospodarczej	14
3.3 Wnioski z diagnozy i identyfikacja specyficznych uwarunkowań oraz lokalnych potencjałów Miasta Pyskowice w sferze przestrzennej	25
3.4 Wnioski z diagnozy na podstawie badań ankietowych i wywiadów eksperckich	48
4. Bilans strategiczny Miasta Pyskowice	67
5. Wizja i misja rozwoju Miasta Pyskowice	72
6. Cele strategiczne i kierunki działań	74
7. Rezultaty planowanych działań	94
8. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz kluczowe uwarunkowania rozwojowej	113
8.1 Kluczowe uwarunkowania rozwojowe	119
8.2 Wnioski do modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej Pyskowic.....	121
8.3 Kierunki rozwoju w modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej Pyskowic	123
8.4 Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania polityki przestrzennej	127
9. Obszary strategicznej interwencji	136
10. Określenie spójności Strategii rozwoju ze strategiami na szczeblu krajowym, regionalnym, ponadlokalnym	150
11. System realizacji Strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych	163
12. Monitoring realizacji Strategii	166
13. Ramy finansowe i źródła finansowania Strategii	168
14. Ewaluacja ex-ante	172

Spis tabel

Tabela 1 Struktura ludności dla Miasta Pyskowice w odniesieniu do danych dla województwa w 2022 r.	14
Tabela 2 Ludność wg płci dla Miasta Pyskowice w latach 2017-2022	15
Tabela 3 Działające na obszarze Miasta Pyskowice podmioty gospodarki narodowej, z uwzględnieniem sektora rolniczego, przemysłowego i budowlanego w 2022 r. w odniesieniu do danych dla województwa	15
Tabela 4 Podmioty gospodarki narodowej, przekształcenia własnościowe i strukturalne w Mieście Pyskowice w latach 2017-2022	15
Tabela 5 Podmioty wg. grup rodzajów działalności PKD 2007 w Mieście Pyskowice w latach 2015-2020.....	16
Tabela 6 Liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej na 10 tys. ludności w Mieście Pyskowice w latach 2020-2022 w odniesieniu do danych dla województwa	17
Tabela 7 Liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej na 10 tys. ludności w Mieście Pyskowice wg. kryterium dochodowego w latach 2020-2022	17
Tabela 8 Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej wg. kryterium dochodowego w Mieście Pyskowice w latach 2020-2022	17
Tabela 9 Świadczenia na rzecz rodziny w Mieście Pyskowice w latach 2020-2022	18
Tabela 10 Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych w Mieście Pyskowice z uwzględnieniem danych dla województwa w latach 2018-2022	18
Tabela 11 Ludność w wieku przedprodukcyjnym (14 lat i mniej), produkcyjnym i poprodukcyjnym wg płci w Mieście Pyskowice w latach 2017-2022.....	21
Tabela 12 Sieć gazowa w Mieście Pyskowice w latach 2017-2022	28
Tabela 13 Sieć kanalizacyjna w Mieście Pyskowice w latach 2017-2022	30
Tabela 14 Pomniki przyrody żywej i nieżywej na terenie Pyskowic	34
Tabela 15 Liczba jednostek oświatowych prowadzonych przez Miasto Pyskowice	37
Tabela 16 Obiekty edukacyjne na terenie Pyskowic w latach szkolnych do 2022 r.	38
Tabela 17 Szkoły Podstawowe na terenie Pyskowic w latach szkolnych do 2022 r.	38
Tabela 18 Przedszkola na terenie Pyskowic w latach szkolnych do 2022 r.	38
Tabela 19 Oddziały przedszkolne w Szkołach Podstawowych na terenie Pyskowic w latach szkolnych do 2022 r.	39
Tabela 20 Liczba uczniów w roku szkolnym 2021/2022	39

Tabela 21 Liczba miejsc przedszkolnych w roku szkolnym 2021/2022	39
Tabela 22 Wykaz NGO zarejestrowanych w Pyskowicach	40
Tabela 23 Wydarzenia organizowane przez podmioty kultury i ich liczba uczestników w Pyskowicach w latach 2017-2022	42
Tabela 24 Biblioteki, czytelnicy, wypożyczenia księgozbioru w Pyskowicach w latach 2017- 2022.....	43
Tabela 25 Kluby i sekcje sportowe, członkowie i ćwiczący w Pyskowicach w latach 2018-2022	44
Tabela 26 Obiekty wpisane do rejestrów zabytków na terenie Pyskowic	44
Tabela 27 Analiza SWOT - Mocne i słabe strony	67
Tabela 28 Analiza SWOT - Szanse i zagrożenia	68
Tabela 29 Cele strategiczne wraz z przyporządkowanymi kierunkami działań	79
Tabela 30 Cele strategiczne, kierunki i zakresy działań	81
Tabela 31 Cele strategiczne, kierunki działania, oczekiwane rezultaty prowadzonych działań i wskaźniki ich realizacji.....	95
Tabela 32 Cele strategiczne, kierunki działań i źródła finansowania w ramach finansowych 2023 - 2032	169

Spis map

Mapa 1 Mapa Powiatu gliwickiego	12
Mapa 2 Lokalizacja Miasta Pyskowice na terenie Województwa Śląskiego	13
Mapa 3 Model struktury funkcjonalno – przestrzennej Miasta Pyskowice (wraz z obszarami i kierunkami interwencji)	116
Mapa 4 Elementy środowiska przyrodniczego i kulturowego.....	117
Mapa 5 Elementy gospodarki i infrastruktury.....	118
Mapa 6 Obszar Strategicznej Interwencji – miasta tracące funkcje społeczno-gospodarcze	141
Mapa 7 Obszar Strategicznej Interwencji – obszary cenne przyrodniczo	142
Mapa 8 Obszar Strategicznej Interwencji – ośrodki wzrostu	143
Mapa 9 Obszar Strategicznej Interwencji – gminy tracące funkcje społeczno-gospodarcze .	144
Mapa 10 Obszar Strategicznej Interwencji – gminy z problemami środowiskowymi w zakresie jakości powietrza	145
Mapa 11 Obszar Strategicznej Interwencji Pyskowice – obszary rewitalizowane	148

Spis wykresów

Wykres 1 Przyrost naturalny w latach 1995-2022 w Mieście Pyskowice	19
Wykres 2 Przyrost naturalny w latach 2017-2022	19
Wykres 3 Migracje na terenie Miasta Pyskowice w latach 1995-2022	20
Wykres 4 Produkcyjne grupy wieku, 2022 r.	20
Wykres 5 Udział grup produkcyjnych z podziałem na płeć w ludności Miasta Pyskowice w latach 2017-2022.....	22
Wykres 6 Szacunkowa stopa bezrobocia rejestrowanego w Pyskowicach w latach 2004-2022	23
Wykres 7 Poziom wykształcenia - Pyskowice	24

1. Wprowadzenie

Nadrzędnym aktem prawnym zobowiązującym samorządy do prowadzenia polityki rozwoju jest Ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. z 2024 r. poz.324). Zgodnie z art. 3 tej ustawy, politykę rozwoju prowadzą Rada Ministrów - w skali kraju; samorząd województwa - w skali regionu, związek metropolitalny w skali subregionalnej / metropolitalnej, a także samorząd powiatowy i gminny - w skali lokalnej. Ustawa definiuje politykę rozwoju, jako zespół wzajemnie powiązanych działań podejmowanych i realizowanych w celu zapewnienia trwałego i zrównoważonego rozwoju kraju oraz spójności społeczno-gospodarczej, regionalnej i przestrzennej, podnoszenia konkurencyjności gospodarki i tworzenia nowych miejsc pracy w skali krajowej, regionalnej lub lokalnej.

Jednakże należy pamiętać, że zgodnie z art. 4 przedstawionej wyżej ustawy, politykę rozwoju prowadzi się na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych, a także polityk publicznych. Polityka rozwoju może być prowadzona również na podstawie instrumentów prawnych i finansowych określonych w odrębnych przepisach. W związku z powyższym w przypadku Pyskowic za podstawę prawną dla przyjmowania Strategii Rozwoju Miasta przyjęto art. 18 ust. 2 pkt 6a Ustawy o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609), zgodnie z którym, przyjmowanie programów rozwoju w trybie określonym w przepisach o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, należy do wyłącznej kompetencji Rady. Powyższe jest w zgodzie z art. 18 ust. 1 tej samej ustawy, zgodnie z którym Radzie powierza się wszystkie sprawy związane z działaniami gminy, o ile ustawy nie stanowią inaczej. Z kolei artykuł 10e tej ustawy stanowi, że gmina może opracować swoją strategię rozwoju wskazując wymogi dotyczące strategii. Powyższa Strategia Rozwoju Miasta jest dokumentem spełniającym niniejsze wymagania. Według zapisów ustawy, strategia rozwoju Miasta obejmuje wnioski z diagnozy oraz określa przede wszystkim:

- cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym;
- kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych;
- oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym, oraz wskaźniki ich osiągnięcia;
- model struktury funkcjonalno-przestrzennej, w tym:
 - a) strukturę sieci osadniczej wraz z rolą i hierarchią jednostek osadniczych,
 - b) system powiązań przyrodniczych,
 - c) główne korytarze i elementy sieci transportowych, w tym pieszych i rowerowych,
 - d) główne elementy infrastruktury technicznej i społecznej;

- ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie, dotyczące:
 - a) zasad ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu,
 - b) zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
 - c) kierunków zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenia szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej,
 - d) zasad lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2023 r. poz. 977, z późn. zm.13)),
 - e) zasad lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego,
 - f) kierunków rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej,
 - g) zasad lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW,
 - h) zasad lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
 - i) zasad kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej,
 - j) zasad kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji;
- obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa, o której mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2094 oraz z 2023 r. poz. 572 i 1688), wraz z zakresem planowanych działań;
- obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy, jeżeli takie zidentyfikowano wraz z zakresem planowanych działań;
- system realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych;
- ramy finansowe i źródła finansowania.

Struktura sporządzonego dokumentu obejmuje wszystkie obligatoryjne elementy, uwzględniając przy tym kwestie społeczne, gospodarcze oraz przestrzenne, które wynikają z przytoczonych przepisów. Dokument Strategii został sporządzony w formie tekstowej oraz graficznej i zawiera model struktury funkcjonalno-przestrzennej, będący zobrazowaniem założeń funkcjonalno-przestrzennych planowanej Strategii rozwoju.

Zapisy Strategii są zorientowane m.in. na podniesienie jakości życia mieszkańców Miasta i racjonalne zaspokajanie ich potrzeb, a także stymulowanie rozwoju gospodarczego i w szerokim aspekcie, zwiększenie konkurencyjności i atrakcyjności obszaru Miasta Pyskowice. W założeniu powyższe nastąpi m.in. poprzez zapewnianie wysokiej jakości usług publicznych, odpowiednich rozwiązań przestrzennych i należytego stanu infrastruktury technicznej.

Wypracowana w procesie partycypacji społecznej Strategia rozwoju wraz z odpowiednio zaprogramowanym i przyjętym procesem monitoringu, pozwoli sprawnie zarządzać Miastem, rozwiązywać pojawiające się problemy, zjawiska kryzysowe oraz sprzeczności zaistniałe pomiędzy różnymi grupami interesu i uczestnikami procesu funkcjonowania Miasta. Ustalone kierunki działania pozwolą na osiągnięcie efektu synergii działań różnych interesariuszy i efektywnie wykorzystać zidentyfikowane zasoby, a także lokalne potencjały, do realizacji wyznaczonych celów strategicznych. Ponadto pozwoli właściwie gospodarować środkami, które trzeba zaangażować podejmując się realizacji koniecznych działań.

2. Metodologia

Zakres prac składających się na przygotowanie dokumentu Strategii Rozwoju, obejmował działania zorientowane na określenie aktualnych warunków rozwoju Miasta, w tym przeprowadzenie odpowiednich analiz opartych na pozyskanych danych statystycznych, a także przeprowadzonych badaniach ankietowych, warsztatach i konsultacjach, będących podstawą do sformułowania wizji, misji oraz wyznaczenia celów strategicznych wraz z kierunkami działania. W toku opracowywania niniejszego dokumentu przygotowano diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Diagnoza aktualnych warunków rozwojowych została przeprowadzona na podstawie:

- analizy porównawczej zachodzących na terenie Miasta tendencji i trendów z uwzględnieniem danych statystycznych,
- analizy i identyfikacji specyficznych uwarunkowań oraz lokalnych potencjałów Miasta,
- analizy poziomu zadowolenia i jakości życia, kierunków preferowanych działań i ich rezultatów, mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń postrzeganych przez mieszkańców Miasta i innych interesariuszy - na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych.

Diagnoza polegała na identyfikacji, gromadzeniu i analizie danych na temat obszaru Miasta i zawierała w sobie elementy oceniające potencjały wewnętrzne obszaru oraz uwarunkowania o charakterze zewnętrznym, w zakresie ich wpływu (potencjalnego lub realnego) na wdrażanie Strategii. Ponadto pozyskano wiarygodne i aktualne dane liczbowe charakteryzujące poszczególne potencjały analizowanych obszarów.

Następnie przeprowadzono analizę SWOT, która została wykonana na podstawie zebranych danych statystycznych i badań ilościowych, ponadto wykorzystano wyniki przeprowadzonego procesu partycypacyjnego w formie badań sondażowych. Dzięki przeprowadzonej analizie możliwe było wskazanie szans i zagrożeń płynących z otoczenia zewnętrznego oraz mocnych i słabych stron obszaru Miasta Pyskowice, wpływających na określenie celów strategicznych. W uzupełnieniu pozyskanych w ten sposób informacji, przeprowadzono spotkania konsultacyjne, o charakterze warsztatów strategicznych. Na podstawie identyfikacji lokalnych potencjałów, przeprowadzonych badań sondażowych, wywiadów eksperckich w trakcie spotkań konsultacyjnych z mieszkańcami i kluczowymi podmiotami wpływającymi na kształtowanie i wdrażanie polityki rozwoju Miasta, określono specyfikę lokalną, czyli punkt

widzenia partnerów lokalnych. W całym procesie konsultacyjnym i partycypacyjnym pozyskano dane synergiczne, uwzględniające specyfikę potencjałów poszczególnych sektorów (publicznego, prywatnego gospodarczego i obywatelskiego), ich wzajemne i indywidualne oczekiwania, a także przewidywane korzyści związane z realizacją wspólnej wizji rozwoju. W całościowej analizie jako szczególnie istotne brano pod uwagę znaczenie danego obszaru dla rozwoju lokalnego. Zebrane w ten sposób dane, a także opinie uzyskane w wyniku przeprowadzonych sondaży i konsultacji, w tym w postaci warsztatów strategicznych, posłużyły jako wytyczne do stworzenia przedmiotowej Strategii i stanowiły punkt wyjścia do określenia jej kluczowych strategicznych elementów, w tym wizji i misji Miasta.

Powyższe pozwoliło określić główne wyzwania i cele strategiczne, a także kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych. Uzupełnieniem wyżej wymienionych, jest wskazanie oczekiwanych rezultatów tych działań wraz z określeniem wskaźników ich osiągnięcia. Część strategiczną uzupełniono o kierunki działań, które powinny zostać wdrożone przez władze samorządowe. Założenia planu działania zostały poprzedzone dyskusją nad kierunkami działań i planowanymi zakresami, z władzami samorządowymi i reprezentantami społeczeństwa.

Założenia dla Strategii opracowano, ze szczególnym uwzględnieniem spójności ze Strategią Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”, a także kluczowymi strategiami szczebla krajowego, w tym m.in. Długookresową Strategią Rozwoju Kraju 2030, Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030, a także Strategią Rozwoju Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii na lata 2022-2027 z perspektywą do 2035 r., Kierunkami Strategicznego Rozwoju Powiatu Gliwickiego w perspektywie roku 2035, Lokalną Strategią Rozwoju LGD na lata 2023-2027 LGD „Leśna Kraina Górnego Śląska” czy założeniami kolejnej perspektywy budżetowej Unii Europejskiej, w tym dokumentu Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027. Założono, że Strategia wyznacza perspektywę rozwoju Miasta do 2032 r. W Strategii uwzględniono możliwość finansowania działań ze środków własnych Miasta, innych środków krajowych, jak i funduszy Unii Europejskiej. Biorąc pod uwagę przyjęty horyzont czasowy, złożoność zachodzących procesów społecznych i gospodarczych, a także uwarunkowań makroekonomicznych, zaproponowano adekwatny systemem monitoringu i przyjęto możliwość modyfikacji przyjętych zapisów Strategii.

Zakres przedmiotowy Strategii obejmuje m.in. następujące obszary problemowe:

- rozwój kapitału społecznego i aktywna integracja społeczna,

- zachowanie dziedzictwa kulturowego i rozwój kultury,
- rozwój edukacji, podnoszenie poziomu wykształcenia i kwalifikacji,
- ochrona środowiska, dziedzictwa przyrodniczego,
- zwiększanie atrakcyjności inwestycyjnej, gospodarczej, rekreacyjnej,
- stymulowanie konkurencyjności gospodarki, rozwój przedsiębiorczości,
- stymulowanie procesów polepszających jakość życia mieszkańców oraz poprawę infrastruktury społecznej i technicznej obszaru Miasta.

Reasumując opracowany dokument w zasadniczej części zawiera:

- wnioski z przeprowadzonej wieloaspektowej diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej i przestrzennej,
- zidentyfikowane potencjały i bariery rozwojowe oraz określone wyzwania strategiczne, będące punktem wyjścia do określenia misji, wizji i celów,
- skonkretyzowaną wizję, opisującą stan rozwoju Miasta, który powinien zaistnieć w rezultacie realizacji celów wyznaczonych w Strategii,
- ustaloną misję Miasta, określającą cele wszystkich działań wdrażanej Strategii,
- zdefiniowane cele strategiczne, odnoszące się do poszczególnych kierunków działań stanowiących ich doprecyzowanie,
- zidentyfikowane cele strategiczne i rekomendowane kierunki działania, umożliwiające realizację przyjętych zamierzeń strategicznych,
- doprecyzowane uwarunkowania realizacyjne i przyjęty system realizacji strategii.

3. Wnioski z diagnozy społecznej, gospodarczej i przestrzennej Miasta Pyskowice

W niniejszym rozdziale scharakteryzowano wnioski wyciągnięte z pogłębionej i usystematyzowanej diagnozy dla obszaru Miasta Pyskowice. Przeprowadzono diagnozę czynników i zachodzących zjawisk oraz ocenę skali i charakteru potrzeb na podstawie zebranych danych statystycznych i przeprowadzonych badań sondażowych, przy uwzględnieniu identyfikacji specyficznych uwarunkowań oraz lokalnych potencjałów. Diagnoza obejmuje aspekty sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej, wraz z analizą zaobserwowanych zjawisk i trendów.

3.1 Charakterystyka Pyskowic

Miasto Pyskowice jest położone w południowo-zachodniej Polsce, w zachodniej części województwa śląskiego, w północnej części powiatu gliwickiego, nad rzeką Dramą. Powierzchnia Miasta wynosi 31,14 km², co stanowi 4,69% powierzchni powiatu. Miasto sąsiaduje z miastem Gliwice oraz gminami powiatu gliwickiego: Rudziniec, Toszek, a także z należącą do powiatu tarnogórskiego gminą Zbrostawice.

Mapa 1 Mapa Powiatu gliwickiego

Źródło: <https://bip.slaskie.pl>

Funkcjonuje zwyczajowy podział miasta na dwie części, których granicę wyznacza rzeka Drama: południową – tzw. „stare” Pyskowice oraz północną – tzw. „nowe” Pyskowice. O urbanistycznym charakterze pierwszej decyduje zabudowa mieszana, jedno- i wielorodzinna, a za sprawą obszarów Dzierżna oraz Zaolszan również typowa zabudowa wiejska, z dużą liczbą gospodarstw rolnych. Rekreacyjny walor nadają jej z kolei jeziora Dzierżno Małe oraz Dzierżno Duże (we fragmencie). Na zabudowę „nowych” Pyskowic składają się zaś osiedla wielorodzinne, chociaż budownictwo jednorodzinne też jest coraz bardziej widoczne. W części północnej zlokalizowany jest rynek wraz z ratuszem, szpital, urząd miejski oraz większość jednostek organizacyjnych Miasta. Ponadto w dolinie rzeki Dramy zlokalizowany jest Park Miejski łączący obydwie części Pyskowic.

Mapa 2 Lokalizacja Miasta Pyskowice na terenie Województwa Śląskiego

Źródło: <http://bip.slaskie.pl/mapki/1086345034.jpg>

W perspektywie najbliższych lat spodziewany jest istotny rozwój Miasta. Rzutuje na to fakt, że Pyskowice są korzystnie położone w bezpośrednim sąsiedztwie Aglomeracji Śląskiej. W odległości ok. 30 km od Pyskowic znajduje się Międzynarodowy Port Lotniczy Katowice w Pyrzowicach, do którego szybki dojazd umożliwia DK94 oraz autostrada A1. Ponadto Pyskowice leżą przy trasach na Poznań i Opole, w pobliżu autostrad A4 i A1, w sąsiedztwie dużych aglomeracji miejskich. Na terenie Miasta zlokalizowana jest stacja kolejowa, na której zatrzymują się pociągi kursujące na trasie Opole – Gliwice. Ponadto istnieje duża szansa na reaktywację połączenia kolejowego na trasie Pyskowice Miasto-Gliwice. Po modernizacji sieci, pociąg zatrzymywałby się na obecnie nieczynnej stacji kolejowej w nowej części Miasta tj. Pyskowice Miasto oraz na kolejnych stacjach, w ramach połączenia tj.: Pyskowice-Gliwice, Kuźnica-Gliwice, Łabędy-Gliwice, os. Kopernika-Gliwice. Przywrócenie bezpośredniej komunikacji kolejowej Pyskowic z Gliwicami to niepowtarzalna okazja na rozwój Miasta.

3.2 Wnioski z diagnozy i identyfikacja specyficznych uwarunkowań oraz lokalnych potencjałów Miasta Pyskowice w sferze społecznej i gospodarczej

Według danych udostępnionych przez Urząd Miejski na maj 2023r. Miasto Pyskowice zamieszkuje 17 153 osoby, w tym 8 257 mężczyzn (48,14%) i 8 896 kobiet (51,86%). Średnia gęstość zaludnienia wynosi 549 osoby na km². Średni wiek mieszkańców wynosi 42,8 lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa śląskiego oraz porównywalny do średniego wieku mieszkańców całej Polski.

Tabela 1 Struktura ludności dla Miasta Pyskowice w odniesieniu do danych dla województwa w 2022 r.

Jednostka terytorialna	Ludność	Płeć		Średnia gęstość zaludnienia (km ²)
		mężczyźni	kobiety	
Pyskowice	17 153	8 257	8 896	549
województwo śląskie	4 346 702	2 090 906	2 255 796	352

Źródło: <https://svs.stat.gov.pl>

Ogólne dane statystyczne dotyczące podziału ludności wg płci za lata 2017 – 2022 obrazuje poniższa tabela, z której wynika, że na przestrzeni analizowanych lat proporcja płci nie ulega istotnym zmianom a w roku 2022 podobnie jak w 2017 utrzymuje się przewaga ilości kobiet nad mężczyznami.

Tabela 2 Ludność wg płci dla Miasta Pyskowice w latach 2017-2022

Liczba ludności	2017	2018	2019	2020	2021	2022
ogółem	18417	18456	18429	17430	17248	17153
mężczyźni	8826	8875	8855	8389	8311	8257
kobiety	9591	9581	9574	9041	8937	8896

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://svs.stat.gov.pl>

Biorąc pod uwagę podmioty gospodarki narodowej ogółem, wyszczególnić można z kolei liczbę podmiotów działających w sektorze rolniczym i przemysłowo-budowlanym. Na obszarze Pyskowic najwięcej podmiotów lokuje się w sektorze przemysłowo-budowlanym. W Pyskowicach, tak jak w województwie śląskim, przeważają podmioty z sektora przemysłowo-budowlanego. Szczegółowe dane z roku 2022 zaprezentowane zostały w tabeli poniżej:

Tabela 3 Działające na obszarze Miasta Pyskowice podmioty gospodarki narodowej, z uwzględnieniem sektora rolniczego, przemysłowego i budowlanego w 2022 r. w odniesieniu do danych dla województwa

Jednostka terytorialna	ogółem	w tym w sektorze	
		rolniczym	przemysłowo - budowlanym
Miasto Pyskowice	1 760	5	442
województwo śląskie	521 859	4 464	116 024

Źródło: Opracowanie na podstawie: Statystyczne Vademecum Samorządowca 2020 oraz Banku Danych Lokalnych

Ogólne dane statystyczne dotyczące podmiotów gospodarki narodowej, przekształceń własnościowych i strukturalnych w latach 2017-2022, obrazuje poniższa tabela, z której wynika, że na przestrzeni analizowanych lat rośnie ilość podmiotów sektora prywatnego, a największa ilość zarejestrowanych podmiotów prywatnych to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Tabela 4 Podmioty gospodarki narodowej, przekształcenia własnościowe i strukturalne w Mieście Pyskowice w latach 2017-2022

Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON						
Podmioty wg sektorów własnościowych	2017	2018	2019	2020	2021	2022
podmioty gospodarki narodowej ogółem	1577	1606	1642	1706	1731	1760
sektor publiczny - ogółem	91	90	92	91	86	87
sektor publiczny - państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	24	24	25	25	25	25

Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON						
Podmioty wg sektorów własnościowych	2017	2018	2019	2020	2021	2022
sektor publiczny - spółki handlowe	2	3	3	3	2	3
sektor prywatny - ogółem	1483	1513	1548	1610	1639	1670
sektor prywatny - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	1070	1111	1136	1197	1213	1236
sektor prywatny - spółki handlowe	98	89	98	102	105	109
sektor prywatny - spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	18	12	14	12	12	12
sektor prywatny - spółdzielnie	3	2	2	2	2	2
sektor prywatny - fundacje	5	7	7	8	6	7
sektor prywatny - stowarzyszenia i organizacje społeczne	31	29	29	31	31	31

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

W tym kontekście należy zwrócić uwagę, na wzrost aktywności gospodarczej mieszkańców Pyskowic i rosnące nasycenie obszaru miasta w podmioty gospodarcze.

Dane statystyczne dotyczące podmiotów wg. grup rodzajów działalności PKD 2007 w latach 2017-2022, obrazuje poniższa tabela, z której wynika, że na przestrzeni analizowanych lat wśród rosnącej liczby podmiotów sektora prywatnego, największa ilość zarejestrowanych podmiotów prywatnych, niezmiennie znajduje się w grupie „pozostała działalność”.

Tabela 5 Podmioty wg. grup rodzajów działalności PKD 2007 w Mieście Pyskowice w latach 2015-2020

Podmioty wg grup rodzajów działalności PKD 2007	2017	2018	2019	2020	2021	2022
ogółem	1577	1606	1642	1706	1731	1760
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	6	5	5	5	5	5
przemysł i budownictwo	382	377	389	409	431	442
pozostała działalność	1189	1224	1248	1292	1295	1313

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://svs.stat.gov.pl>

Analizując dane dotyczące pomocy społecznej na obszarze Pyskowic wskazać należy liczbę gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej. W tym przypadku można zaobserwować ciągły wzrost liczby gospodarstw korzystających z pomocy na terenie miasta. Z kolei na terenie województwa śląskiego liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej z roku na rok jest niższa. Wysoka wartość wskaźnika pomocy dla Pyskowic

wskazuje na konieczność podjęcia odpowiednich działań przez miasto na zidentyfikowanym obszarze interwencji. Poniższa tabela pokazuje opisywane zjawisko:

Tabela 6 Liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej na 10 tys. ludności w Mieście Pyskowice w latach 2020-2022 w odniesieniu do danych dla województwa

Jednostka terytorialna	2020	2021	2022
	gosp.	gosp.	gosp.
Pyskowice	200	208	229
województwo śląskie	281	256	239

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Zamieszczona niżej tabela jest szczegółowym rozwinięciem danych dla tendencji zaobserwowanych powyżej przy uwzględnieniu kryterium dochodowego. Rośnie ogólna liczba gospodarstw korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej, na co znaczący wpływ ma rosnąca liczba gospodarstw poniżej kryterium dochodowego.

Tabela 7 Liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej na 10 tys. ludności w Mieście Pyskowice wg. kryterium dochodowego w latach 2020-2022

Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej wg kryterium dochodowego	2020	2021	2022
ogółem	229	232	237
poniżej kryterium dochodowego	117	107	132
powyżej kryterium dochodowego	112	125	105

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Podobnie analizując za ten sam okres osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej wg. kryterium dochodowego, można zaobserwować ogólnie stały wzrost liczby osób korzystających z pomocy na terenie miasta, na co decydujący wpływ ma rosnąca liczba osób poniżej kryterium dochodowego.

Tabela 8 Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej wg. kryterium dochodowego w Mieście Pyskowice w latach 2020-2022

Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej wg kryterium dochodowego	2020	2021	2022
ogółem	348	361	391
poniżej kryterium dochodowego ogółem	204	182	243
powyżej kryterium dochodowego	144	180	150

Źródło: Opracowanie własne na podstawie na podstawie Banku Danych Lokalnych

W przypadku analizy za ten sam okres świadczeń na rzecz rodziny - można mówić o stałej tendencji spadkowej na przestrzeni badanego okresu (lata 2020-2022).

Tabela 9 Świadczenia na rzecz rodziny w Mieście Pyskowice w latach 2020-2022

Korzystający ze świadczeń rodzinnych	2020	2021	2022
rodziny otrzymujące zasiłki rodzinne na dzieci	265	218	177
dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny - ogółem	565	488	399
dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny	536	458	376
udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku (%)	18,0	15,4	12,6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Opracowanie własne na podstawie Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Jeśli chodzi o kwotę przyznanych dodatków mieszkaniowych, podobnie jak w województwie śląskim, na obszarze Miasta Pyskowice zauważalna jest tendencja spadkowa w latach 2018 – 2021, kiedy sukcesywnie malała ilość dodatków, jednakże w 2022 roku wartość ta wzrasta. Wskazuje to na konieczność podjęcia odpowiednich działań przez miasto na zidentyfikowanym obszarze interwencji.

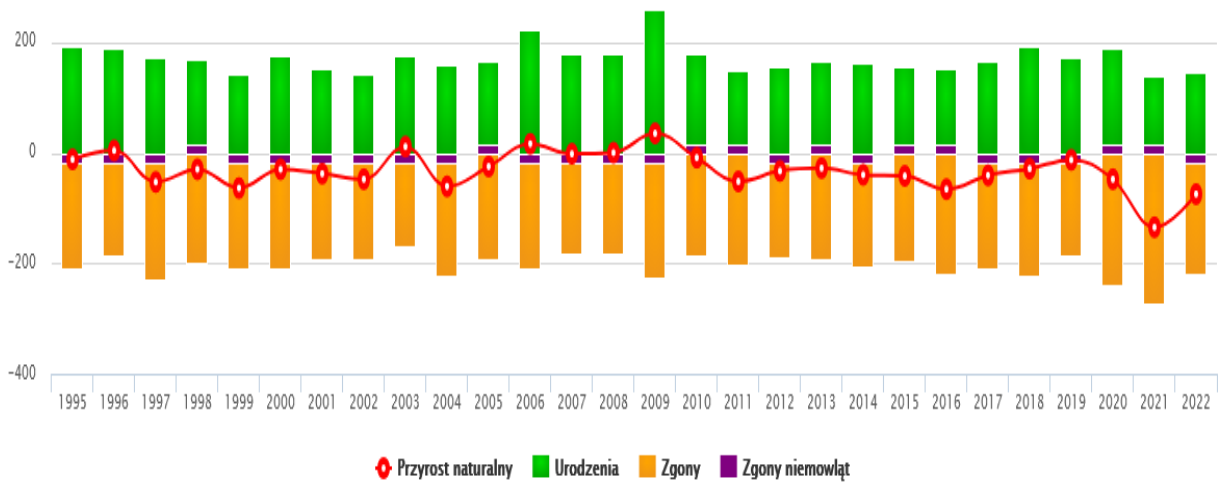
Tabela 10 Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych w Mieście Pyskowice z uwzględnieniem danych dla województwa w latach 2018-2022

Jednostka terytorialna	2018	2019	2020	2021	2022
	gosp.	gosp.	gosp.	gosp.	gosp.
Pyskowice	2 969	2 738	2 437	2 221	2 283
województwo śląskie	392 753	357 005	317 129	305 907	295 248

Źródło: Opracowanie na podstawie: Banku Danych Lokalnych oraz <https://svs.stat.gov.pl>

Miasto Pyskowice ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -75. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -4,36 na 1000 mieszkańców Pyskowic. W 2022 roku urodziło się 144 dzieci, w tym 50% dziewczynek i 50% chłopców. Średnia waga noworodków to 3325 gramy. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,65 i jest większy od średniej dla województwa oraz porównywalny do współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju.

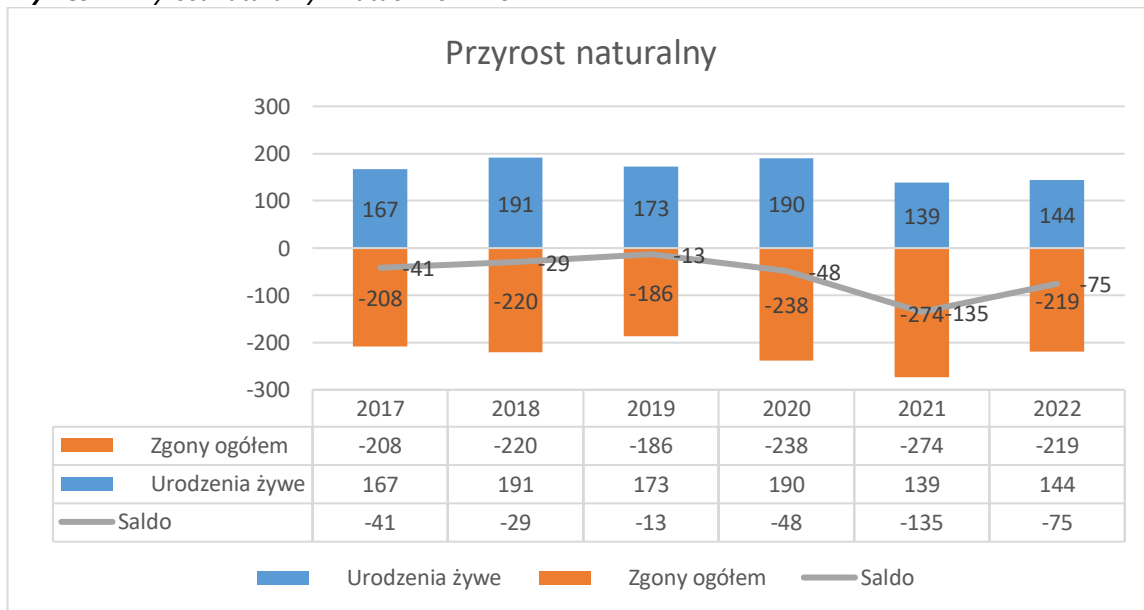
Wykres 1 Przyrost naturalny w latach 1995-2022 w Mieście Pyskowice

Źródło: <http://www.polskawliczbach.pl>

Podobnie podając za danymi platformy analitycznej SWAID na 2020 r., przyrost naturalny wyrażał się liczbą -75 (saldo wynikowe: -219 zgony ogółem do 144 urodzenia żywe).

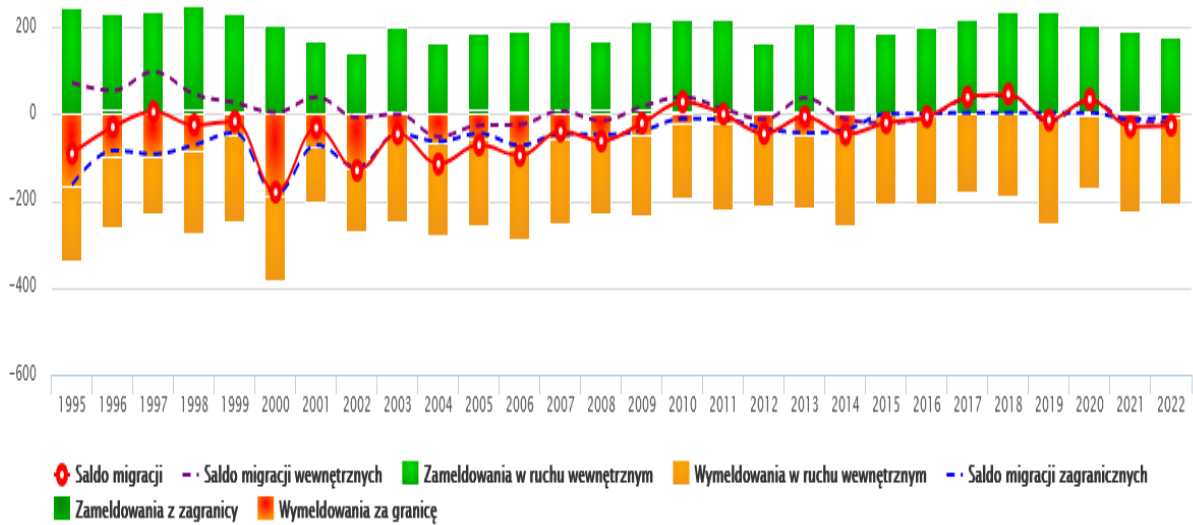
Wykres 2 Przyrost naturalny w latach 2017-2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://svs.stat.gov.pl>

W 2022 roku zarejestrowano 178 zameldowań oraz -197 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji dla Miasta Pyskowice wynosi -19.

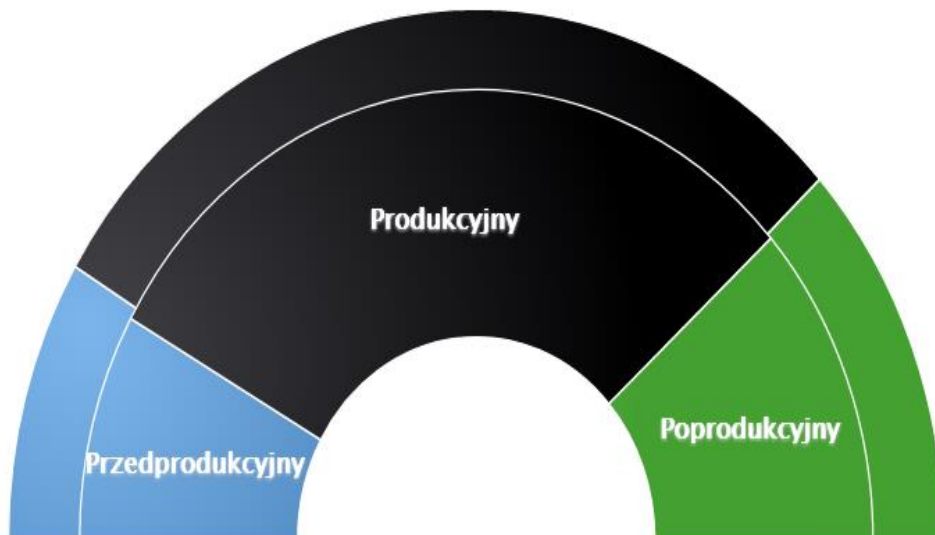
Wykres 3 Migracje na terenie Miasta Pyskowice w latach 1995-2022

Źródło: <http://www.polskawliczbach.pl/>

Wg danych na 2022 r. 66,7% mieszkańców Pyskowic jest w wieku produkcyjnym; 14,6% w wieku przedprodukcyjnym; a 18,7% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

Wykres 4 Produkcyjne grupy wieku, 2022 r.

Źródło: <http://www.polskawliczbach.pl/>

Poniżej zaprezentowano dane dotyczące ludności Miasta Pyskowice w podziale na przedprodukcyjne, produkcyjne i poprodukcyjne grupy, z uwzględnieniem płci. Na przestrzeni lat 2017-2022 można stwierdzić, że rośnie liczba mężczyzn i kobiet w wieku przedprodukcyjnym

jak i poprodukcyjnym, jednakże najbardziej niepokojącym zjawiskiem jest znacząco malejąca liczba osób w wieku produkcyjnym.

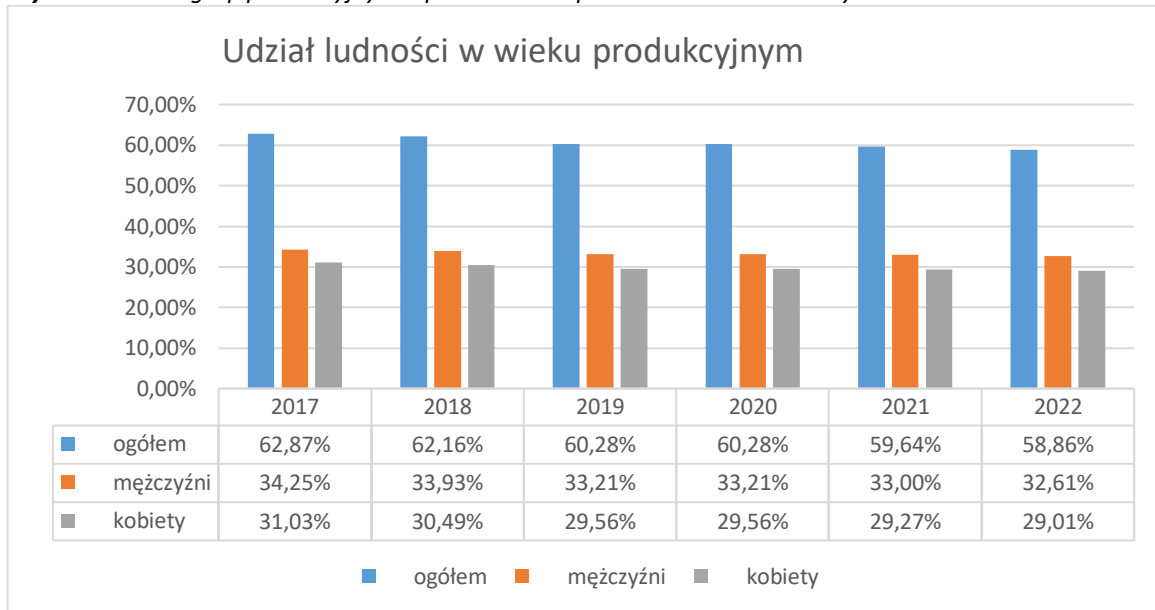
Tabela 11 Ludność w wieku przedprodukcyjnym (14 lat i mniej), produkcyjnym i poprodukcyjnym wg płci w Mieście Pyskowice w latach 2017-2022

Ludność w wieku przedprodukcyjnym (14 lat i mniej), produkcyjnym i poprodukcyjnym wg płci	2017	2018	2019	2020	2021	2022
ogółem	18417	18456	18429	17430	17248	17153
mężczyźni	8826	8875	8855	8389	8311	8257
kobiety	9591	9581	9574	9041	8937	8896
w wieku przedprodukcyjnym - 14 lat i mniej						
ogółem	2453	2497	2523	2555	2521	2503
mężczyźni	1269	1304	1318	1337	1317	1321
kobiety	1184	1193	1205	1218	1204	1182
w wieku produkcyjnym: 15-59 lat kobiety, 15-64 lata mężczyźni						
ogółem	12022	11891	11710	10942	10740	10570
mężczyźni	6307	6263	6194	5789	5691	5594
kobiety	5715	5628	5516	5153	5049	4976
w wieku poprodukcyjnym						
ogółem	3942	4068	4196	3933	3987	4080
mężczyźni	1250	1308	1343	1263	1303	1343
kobiety	2692	2760	2853	2670	2684	2738

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://bdl.stat.gov.pl>

Zaprezentowany poniżej wykres jest rozwinięciem danych dla tendencji zaobserwowanych powyżej. Co prawda grupa produkcyjna z definicji stanowi najliczniejszą i najaktywniejszą grupę na rynku pracy, jednakże można zaobserwować, że udział osób z grupy produkcyjnej w ogólnej liczbie mieszkańców Miasta Pyskowice jest obciążony stałą tendencją spadkową.

Wykres 5 Udział grup produkcyjnych z podziałem na płeć w ludności Miasta Pyskowice w latach 2017-2022

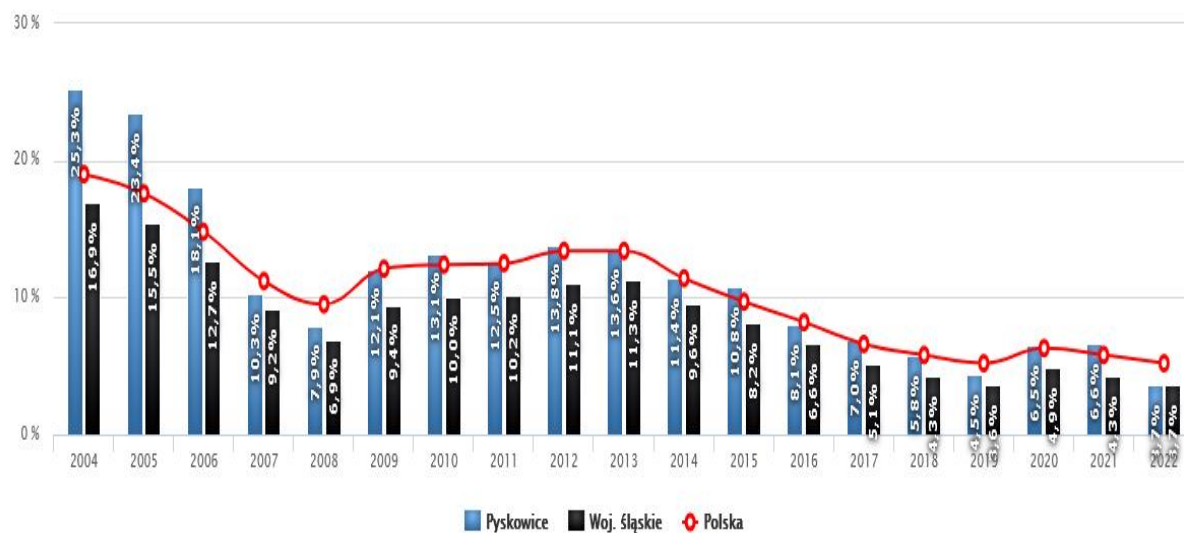
Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://bdl.stat.gov.pl>

W odniesieniu do wydatków budżetowych to ich suma w ramach budżetu Pyskowic wyniosła w 2022 roku 118,9 mln złotych, co daje 6,9 tys. złotych w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Oznacza to wzrost wydatków o 16,9% w porównaniu do roku 2021. Największa część budżetu Pyskowic – 25,9% została przeznaczona na Dział 801 - Oświata i wychowanie. Dużą część wydatków z budżetu przeznaczona została na Dział 700 - Gospodarka mieszkaniowa (13,3%) oraz na Dział 750 - Administracja publiczna (11,2%). Wydatki inwestycyjne stanowiły 17,4 mln złotych, czyli 14,6% wydatków ogółem. Suma dochodów do budżetu Pyskowic wyniosła w 2022 roku 113,2 mln złotych, co daje 6,6 tys. złotych w przeliczeniu na jednego mieszkańca.

Oznacza to wzrost dochodów o 4,3% w porównaniu do roku 2021. Największa część dochodów wygenerował Dział 756 - Dochody od osób prawnych, fizycznych i od innych jednostek (34,9%). Duża część wpływów pochodzi z Działu 700 - Gospodarka mieszkaniowa (20,4%) oraz z Działu 758 - Różne rozliczenia (15,9%). W budżecie Pyskowic wpływy z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych wynosiły 1,3 tys. złotych na mieszkańca (19,3%), natomiast dochód z tytułu podatków dochodowych od osób prawnych wynosił 65,6 złotych na mieszkańca (1%). Inne dochody podatkowe, ustalone i pobierane na podstawie odrębnych ustaw, stanowiły 12,9%.

W Pyskowicach na 1000 mieszkańców pracuje 393 osób. Jest to wartość porównywalna do wartości dla województwa śląskiego oraz wartość porównywalna do wartości dla Polski. Bezrobocie rejestrowane w Pyskowicach wynosiło w 2022 roku 3,7% (3,7% zarówno wśród kobiet jak i wśród mężczyzn). Jest to wartość porównywalna do stopy bezrobocia rejestrowanego dla województwa śląskiego oraz znacznie mniej od stopy bezrobocia rejestrowanego dla całej Polski. W 2022 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w Pyskowicach wynosiło 6.067,07 PLN, co odpowiada 90.50% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce. Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców Pyskowic 2 568 osób wyjeżdża do pracy do innych miast, a 984 pracujących przyjeżdża do pracy spoza Miasta - tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi -1 584.

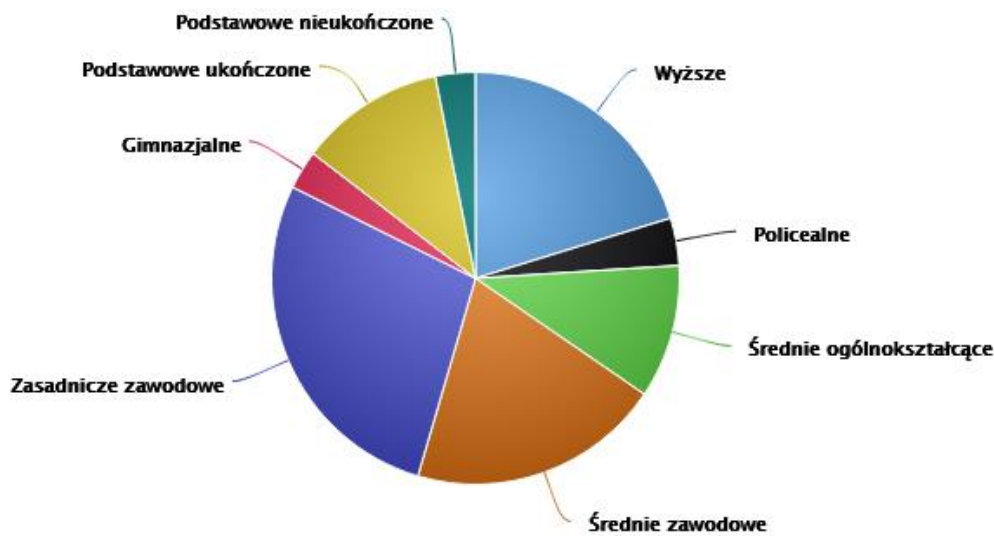
Wykres 6 Szacunkowa stopa bezrobocia rejestrowanego w Pyskowicach w latach 2004-2022

Źródło: <http://www.polskawliczbach.pl/>

Odnosząc się do poziomu wykształcenia to Według Narodowego Spisu Powszechnego z 2021 roku - 20,3% ludności posiada wykształcenie wyższe; 3,7% wykształcenie policealne; 10,5% średnie ogólnokształcące; a 20,1% średnie zawodowe. Wykształceniem zasadniczym zawodowym legitymuje się 27,7% mieszkańców Pyskowic; gimnazjalnym 3,0%; natomiast 11,5% podstawowym ukończonym. 3,2% mieszkańców zakończyło edukację przed ukończeniem szkoły podstawowej.

Wykres 7 Poziom wykształcenia - Pyskowice

Źródło: *Polska w liczbach*

Należy stwierdzić, że na analizowanym obszarze występują następujące specyficzne uwarunkowania i potencjały:

- średnia wieku mieszkańców kształtuje się na poziomie około 42 lat,
- struktura ludności z przewagą kobiet nad mężczyznami,
- średnia gęstość zaludnienia,
- struktura podmiotów gospodarki w większości oparta o podmioty sektora prywatnego,
- struktura sektora prywatnego oparta o działalność osób fizycznych prowadzące działalność gospodarczą,
- wg. PKD 2007 największa ilość zarejestrowanych podmiotów prywatnych znajduje się w grupie rodzajowej „pozostała działalność”,
- spadek liczby osób korzystających z świadczeń na rzecz rodziny, ale wzrost liczby osób korzystających z pomocy społecznej, w tym w szczególności poniżej kryterium dochodowego,
- ujemny przyrost naturalny dla Miasta oraz ujemne saldo migracji,
- większość mieszkańców Miasta znajduje się w wieku produkcyjnym, ale zaobserwowano trendy wzrostowe dla grup przed i poprodukcyjnej,
- dochody do budżetu wykazują się tendencją wzrostową, a dochody z tytułu podatków dochodowych w dużej części generują osoby fizyczne,
- bezrobocie rejestrowane jest na tym samym poziomie zarówno wśród kobiet jak

i mężczyzn,

- przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na terenie Miasta to ponad 90% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce,
- większość pracujących pracuje w sektorze usług,
- blisko połowa mieszkańców posiada wykształcenie podstawowe (lub go nie zakończyło), gimnazjalne lub zasadnicze zawodowe.

3.3 Wnioski z diagnozy i identyfikacja specyficznych uwarunkowań oraz lokalnych potencjałów Miasta Pyskowice w sferze przestrzennej

Pyskowice są korzystnie położone w bezpośrednim sąsiedztwie Aglomeracji Śląskiej. W odległości ok. 30 km od Pyskowic znajduje się Międzynarodowy Port Lotniczy Katowice w Pyrzowicach, do którego szybki dojazd umożliwia DK94 oraz autostrada A1. Pyskowice leżą przy trasach na Poznań i Opole, w pobliżu autostrad A4 i A1, w sąsiedztwie dużych aglomeracji miejskich. Miasto posiada zwarty układ drogowy. Przez teren Pyskowic przebiegają dwie drogi krajowe: nr 40 i 94 o łącznej dł. 8,1 km, droga wojewódzka nr 901 relacji Wielowieś – Gliwice o dł. 5,5 km, a także drogi powiatowe o dł. 7 km i gminne o dł. 62 km.

Mocną stroną Miasta jest również dobrze rozwinięty transport miejski. Składa się na niego m.in. 12 linii autobusowych, za których organizację odpowiada Zarząd Transportu Metropolitalnego Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii. Linie łączą Pyskowice z Bytomiem, Gliwicami oraz Tarnowskimi Górami. Ponadto funkcjonują przewozy oferowane przez firmy prywatne. Czynna jest stacja kolejowa obsługująca pociągi relacji Opole – Gliwice. Ponadto istnieje duża szansa na reaktywację połączenia kolejowego na trasie Pyskowice Miasto-Gliwice. Po modernizacji sieci, pociąg zatrzymywałby się na obecnie nieczynnej stacji kolejowej w nowej części Miasta tj. Pyskowice Miasto oraz na kolejnych stacjach, w ramach połączenia tj.: Pyskowice-Gliwice, Kuźnica-Gliwice, Łabędy-Gliwice, os. Kopernika-Gliwice. Zdecydowana większość środków potrzebnych do realizacji tego celu może pochodzić z rządowego programu „Kolej+”, pokrycie części kosztów zadeklarowała Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia. Dodatkowo przy stacjach: Pyskowice i Pyskowice Miasto zrealizowane zostałyby w ramach tej inwestycji strefy parkowania typu Park&Ride, z parkingami samochodowymi i rowerowymi, dla wszystkich przesiadających się na pociąg. Przywrócenie bezpośredniej komunikacji kolejowej Pyskowic z Gliwicami to niepowtarzalna okazja na rozwój Miasta.

Bezspornie mocną stroną Pyskowic, napędzającą rozwój Miasta i podnoszącą jego atrakcyjność jako miejsca aktywności biznesowej, jest brak barier infrastrukturalnych dla inwestycji produkcyjno-usługowych, baz logistycznych czy budownictwa mieszkaniowego. Kierunki perspektyw wzrostu ekonomicznego wyznaczają cztery strefy aktywizacji gospodarczej, działające przy ulicach: Poznańskiej, Gliwickiej, Toszeckiej i Piaskowej.

Ze względu na korzystną lokalizację oraz sąsiedztwo dużych ośrodków miejskich jak Gliwice, Zabrze czy Bytom, Pyskowice są miejscem o dużej wartości inwestycyjnej. Przekonało się o tym już wiele firm, w wśród nich DB Schenker, Rossmann, Hybryd, Viva Inwestycje, Eurocolor, Komsta, Glass Produkt, Polmarkus, Dom100.eu czy Kurotec. Przedsiębiorcy, którzy wybrali Pyskowice, uważają Miasto za dobrego, odpowiedzialnego i atrakcyjnego partnera, inicjującego inwestycje, sprzyjającego ich powstawaniu, dopingującego w rozwoju.

Do istotnych atutów Pyskowic należą również: tereny usługowo – mieszkaniowe pod budownictwo jednorodzinne, dostępność sieci dostawczych i odbiorczych (energia elektryczna, gaz, woda, kanalizacja deszczowa i sanitarna), zwarta zabudowa z zapleczem edukacyjnym, kulturalnym i sportowym. Wszystko to napędza zainteresowanie inwestycyjne i mieszkaniowe, które rośnie ze stałą tendencją.

Na obszarze Miasta Pyskowice istnieje scentralizowany system zaopatrzenia w energię ciepłą. Za dostawę ciepła w Pyskowicach odpowiada Ciepło Pyskowice Sp. z o.o. z siedzibą w Pyskowicach. Źródłem ciepła dla systemu ciepłowniczego Pyskowic jest kotłownia zlokalizowana przy ul. Poznańskiej 5. System ciepłowniczy Miasta tworzą 3 węzły grupowe wraz z węzłami kompaktowymi. Źródłem ciepła są kotły węglowe. Kotłownia pracuje na potrzeby centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej. Energia ciepła jest rozprowadzana do odbiorców w postaci gorącej wody poprzez sieć ciepłowniczą wysoko i niskotemperaturową. Parametry sieci wysokotemperaturowej to 130/70 °C, a niskotemperaturowej 90/70 °C. Całkowita długość sieci ciepłowniczej to 10.354 mb. w przedziale średnic od DN32 do DN300 dla sieci w systemie rur preizolowanych o wysokim parametrze oraz w przedziale średnic od DN50 do DN250 w technologii tradycyjnej ułożonej w kanałach nieprzechodnych o niskim parametrze. Długość sieci preizolowanej wynosi 5.182 mb. długość sieci w technologii klasycznej wynosi 5.172 mb. Na terenie Miasta istnieje kilka lokalnych kotłowni, usytuowanych głównie w budynkach użyteczności publicznej, zakładach przemysłowych. Cała część południowa nie jest na chwilę obecną przyłączona do sieci ciepłowniczej i nie ma w chwili obecnej takiej możliwości technicznej. Natomiast jeżeli chodzi

o część północną gdzie funkcjonuje sieć ciepłownicza, jest jeszcze wiele obiektów wielorodzinnych, w których jeżeli chodzi o rodzaj stosowanego ogrzewania, to zastosowano indywidualne źródła ciepła (osobne dla każdego z mieszkań) co nie jest rozwiązaniem przyjaznym środowisku. W większości indywidualne źródła ciepła oparte są o występowanie w całości lub częściowo w tych budynkach, indywidualnych kotłów opalanych węglem. Brak podłączenia do sieci ciepłowniczej lub zastosowania niskoemisyjnych, nowoczesnych źródeł ciepła powoduje zwiększoną emisję zanieczyszczeń do atmosfery. Ponadto zastosowane w kotłowni przy ul. Poznańskiej 5, kotły węglowe, zgodnie z obowiązującymi przepisami w perspektywie kilku najbliższych lat muszą zostać wymienione na spełniające nowe normy ekologiczne. Dodatkowo większość istniejącej sieci ciepłowniczej, jest już mocno wyeksploatowana ze względu na wiek.

Na terenie Pyskowic zlokalizowane są będące własnością i w eksploatacji TAURON Dystrybucja S.A. Oddział w Gliwicach:

- Linie napowietrzne i kablowe średniego napięcia (SN) 20 kV,
- Linie napowietrzne i kablowe niskiego napięcia (nN),
- Linie napowietrzne i kablowe oświetlenia ulicznego niskiego napięcia (nN),
- Stacje transformatorowe SN/nN.

Zasilanie odbiorców zlokalizowanych na terenie Pyskowic odbywa się na średnim napięciu 6 i 20kV liniami napowietrznymi i kablowymi oraz sieciami niskiego napięcia, zasilanymi ze stacji elektroenergetycznych:

- SE Pyskowice (PYS) 110/20 kV, zlokalizowanej na terenie Pyskowic,
- SE Łabędy (LAB) 110/20 kV, zlokalizowanej na terenie Gliwic.

Stacje stanowią własność i są w eksploatacji u tego samego operatora (TAURON Dystrybucja). Przez teren Miasta Pyskowice przechodzą również napowietrzne i kablowe linie elektroenergetyczne 110 kV jedno i dwutorowe, będące także własnością i w eksploatacji Tauron Dystrybucja S.A. Sieć elektroenergetyczna 110 kV (napowietrzna) łącząca stacje WN/SN obsługiwana jest przez ten sam TAURON Dystrybucja S.A. i pracuje w układzie zamkniętym. W związku z czym w razie awarii istnieje możliwość wzajemnego połączenia stacji WN/SN. Ponadto istnieją również powiązania sieci na średnim napięciu między stacjami transformatorowymi, które mogą być odpowiednio konfigurowane w zależności od układu awaryjnego sieci.

Przez Pyskowice przebiegają też linie energetyczne wysokich napięć 400 kV i 220 kV, będące własnością Polskich Sieci Elektroenergetycznych Operator S.A.:

- dwutorowa linia 400 kV Wielopole – Rokitnica i Wielopole – Joachimów,
- jednotorowa linia 220 kV Blachownia- Łągisza.

Stan techniczny linii i stacji transformatorowych zlokalizowanych na terenie Pyskowic ocenia się jako dobry.

Przedsiębiorstwami gazowniczymi, których działanie związane jest z zaopatrzeniem Miasta Pyskowice w gaz sieciowy są:

- w zakresie przesyłu gazu ziemnego – Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. Oddział w Świerklanach;
- w zakresie technicznej dystrybucji gazu ziemnego – Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy w Zabrze;
- w zakresie obrotu gazem ziemnym – Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo Obrót Detaliczny Sp. z o.o. – jako główny podmiot działający na rynku obrotu gazem.

Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. posiada koncesję na przesyłanie i dystrybucję paliw gazowych ważną do 6 grudnia 2068 roku. Oddziały Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. (w tym Oddział w Świerklanach) czuwają nad bezpieczeństwem i sprawnym działaniem sieci gazociągów wysokiego ciśnienia oraz poszczególnych elementów, wchodzących w skład systemu gazowniczego (takich jak tłocznie gazu, stacje redukcyjne i stacje redukcyjno-pomiarowe I-go st.).

Szczegółowe dane GUS w zakresie sieci gazowej przedstawia poniższa tabela:

Tabela 12 Sieć gazowa w Mieście Pyskowice w latach 2017-2022

Sieć gazowa	2017	2018	2019	2020	2021	2022
długość czynnej sieci ogółem w m	67587	69824	70475	71563	73801	75171
długość czynnej sieci przesyłowej w m	2020	2016	2016	2016	118	118
długość czynnej sieci rozdzielczej w m	65567	67808	68459	69547	73683	75053
długość czynnej sieci ogółem w km na 100 km ²	218,8	226,0	228,1	231,7	238,9	240,8
czynne przyłącza do budynków ogółem (mieszkalnych i niemieszkalnych) w szt.	1661	1704	1769	1809	1861	1946
czynne przyłącza do budynków mieszkalnych w szt.	1585	1629	1690	1728	1776	1858
odbiorcy gazu w gosp.	5802	5982	6059	6082	6114	6136
odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem w gosp.	2095	2188	309	2404	2691	2773

Sieć gazowa	2017	2018	2019	2020	2021	2022
zużycie gazu w MWh	30514,4	29171,1	29160,4	30055,2	36164,2	33808,7
zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań w MWh	21159,2	19565,7	13433,6	21679,0	27672,9	28503,1
ludność korzystająca z sieci gazowej w os.	16692	16775	16845	15964	15853	15776

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://bdl.stat.gov.pl>

Przez teren Pyskowic przebiega przesyłowa sieć gazowa relacji Pniów-Szobiszowice (odcinek węzeł Pniów - odgałęzienie Karchowice) o średnicy DN500 i ciśnieniu 2,5 MPa.

Dystrybucją gazu ziemnego na terenie Pyskowic zajmuje się Górnośląska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. w Zabrze. Stan techniczny sieci zlokalizowanych na terenie Pyskowic, ocenia się jako dobry.

Zaopatrzenie w wodę dla Pyskowic świadczy Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. z siedzibą w Gliwicach, które zakupuje wodę od Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. w Katowicach. Poza PWiK Gliwice do części mieszkańców wodę dostarcza Remondis Aqua Toszek Sp. z o.o. (Mikoszowina) oraz samo Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. – są to budynki mieszkalne przy ul. Nad Kanalem.

Według danych udostępnionych przez PWiK Sp. z o. o. w Gliwicach, aktualnie do sieci wodociągowej podłączonych jest 1946 budynków i innych obiektów. Według danych GUS na koniec 2022 r. z sieci korzystało 15776 osób, co stanowi około 92% ogólnej liczby mieszkańców Pyskowic. Łączna długość sieci wodociągowej na terenie Pyskowic wynosi 53,02 km. Na nielicznych obszarach na których, nie funkcjonuje sieć wodociągowa, zastosowano studnie głębinowe spełniające podobne zadanie.

W zakresie zbiorowego odprowadzania ścieków z terenu Pyskowic, zadanie realizuje także Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Gliwicach. Na dzień 31 grudnia 2022 r. długość sieci kanalizacyjnej stanowi 48,5 km w następującym podziale: sieć kanalizacji sanitarnej – 48,46 km, podłączenia – 5,92 km. Ilość czynnych przyłączy kanalizacyjnych do budynków i innych obiektów to 1050 szt. Liczba mieszkańców podłączonych do kanalizacji wynosi 16242, co stanowi ok. 94,6 % ogółu osób zamieszkujących Pyskowice. Ścieki z terenu Pyskowic są przepompowywane do Centralnej Oczyszczalni Ścieków w Gliwicach. Rurociągi tłoczne o długości ok. 6,7 km przebiegają przez tereny Pyskowic i miasta Gliwice do dzielnicy Łabędy, gdzie zostały połączone z kolektorem sanitarnym miasta Gliwice.

Szczegółowe dane GUS w zakresie sieci kanalizacyjnej przedstawia poniższa tabela:

Tabela 13 Sieć kanalizacyjna w Mieście Pyskowice w latach 2017-2022

Kanalizacja	Jednostka miary	2017	2018	2019	2020	2021	2022
długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	45,6	45,6	46,8	47,3	47,5	48,5
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	903	945	973	988	1007	1050
awarie sieci kanalizacyjnej	szt.	50	34	57	50	28	63
ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną	dam3	498,7	494,6	491,6	499,6	499,9	501,0
ścieki oczyszczane odprowadzone	dam3	543,0	530,0	530,0	537,0	542,0	552,0
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	17346	17412	17405	16471	16310	16242

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://bdl.stat.gov.pl>

Miasto Pyskowice ze względu na sieć połączeń kanalizacji i sieci wodociągowej z miastem Gliwice, wchodzi w skład Aglomeracji Gliwice. Aglomeracja ta o równoważnej liczbie mieszkańców 206.800 RLM jest obsługiwana przez Centralną Oczyszczalnię Ścieków w Gliwicach przy ul. Edisona 16. Realizator zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków PWiK Sp. z o.o. będąc świadomym istniejących problemów przygotowuje się do opracowania kompleksowej koncepcji modernizacji gospodarki wodnościekowej Pyskowic. Po części zjawisko braku sieci kanalizacyjnej rozwiązują przydomowe oczyszczalnie ścieków, ale jest to rozwiązanie częściowe. Ponadto odrębnym problemem dla Miasta jest także kwestia utylizacji i oczyszczenia odcieków z zamkniętego składowiska odpadów w Zaolszanach.

Na terenie Miasta wyznaczono Obszary Strategicznych Interwencji w wymiarze lokalnym (obszary funkcjonalne). Na etapie wyznaczania tych obszarów uwzględniono zidentyfikowane potencjały i bariery rozwojowe, a także kluczowe wyzwania strategiczne. Przy wyznaczaniu Obszarów Strategicznych Interwencji w wymiarze lokalnym, pod uwagę wzięto występowanie zjawisk kryzysowych na obszarze Miasta z uwzględnieniem m.in. następujących rodzajów problemów: problemy demograficzne, problemy społeczne, bezrobocie, poziom bezpieczeństwa, poziom edukacji, poziom kapitału społecznego, udział mieszkańców w życiu publicznym i kulturalnym. Analizie poddano także sferę gospodarczą, środowiskową i przestrzenno-funkcjonalną. Na tej podstawie zidentyfikowano obszar na którym, zachodzi

stan kryzysowy, czyli kumulacja negatywnych zjawisk reprezentujących przede wszystkim sferę społeczną, ale także pozostałe wskazane powyżej sfery. Przy wyznaczaniu obszaru brano także znaczenie danego obszaru dla rozwoju lokalnego, ale przede wszystkim jako szczególnie istotną, uwzględniono koncentrację negatywnych zjawisk. Przeprowadzona analiza pozwoliła na wskazanie kluczowych dziedzin problemowych, które zostały określone po przebadaniu zachodzących zjawisk kryzysowych na obszarze rewitalizacji. Kluczowe problemy rozpatrywane w ramach przeprowadzonej diagnozy to:

- postępująca marginalizacja i wykluczenie społeczne,
- niski poziom aktywności społecznej i zawodowej,
- nie wykorzystany potencjał gospodarczy i inwestycyjny,
- wymagająca interwencji infrastruktura techniczna,
- znaczące braki w infrastrukturze społecznej,
- obszary o dysfunkcjach przestrzennych, komunikacyjnych i niskich walorach estetycznych,
- występujące problemy środowiskowe.

Przedmiotowy obszar funkcjonalny wyznaczono w oparciu o art. 10 ust. 1 i 2 ustawy o rewitalizacji, jako teren, na którym występuje najwyższa koncentracja problemów społecznych, gospodarczych, techniczno-strukturalnych i środowiskowych, z uwzględnieniem jego istotnego znaczenia dla rozwoju Miasta. W wyniku delimitacji, wybrano obszary mające szczególne znaczenie dla Miasta, posiadające przestrzenie i obiekty stanowiące potencjał do prowadzenia możliwych działań rewitalizacyjnych. Ostateczny kształt obszarów na których Miasto Pyskowice zamierza prowadzić rewitalizację jest uzasadniony istotnym znaczeniem dla rozwoju lokalnego i bierze pod uwagę wyniki konsultacji społecznych prowadzonych w dniach od 18 lipca do 16 sierpnia 2022 roku, a także wyniki konsultacji społecznych prowadzonych w dniach od 13 października do 14 listopada 2022 roku. Wyznaczony obszar rewitalizacji został przyjęty uchwałą Nr XLVIII/452/2022 Rady Miejskiej w Pyskowicach z dnia 25 sierpnia 2022 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Miasta Pyskowice, a także uchwałą Nr LI/472/2022 Rady Miejskiej w Pyskowicach z dnia 24 listopada 2022 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XLVIII/452/2022 Rady Miejskiej w Pyskowicach z dnia 25 sierpnia 2022r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Miasta Pyskowice. Na dzień uchwalenia całość obszaru rewitalizacji stanowiła łącznie powierzchnię 2,67 km² (8,58% powierzchni ogółem Miasta) i była łącznie zamieszkiwana przez 4570 mieszkańców (27,85% ludności ogółem Miasta), a co za tym idzie

nie przekraczała limitów określonych w art. 10 ust. 2 ustawy o rewitalizacji.

Pyskowice przynależą do prawostronnego dorzecza Odry, zlewni Dramy. W obszarze dorzecza Odry leży rzeka Drama – prawostronny dopływ Kłodnicy – wpływa na teren Pyskowic od wschodu na granicy z wsią Zawada. Wysokość dna rzeki wynosi tam około 216 m n.p.m. Drama uchodzi na południowo – zachodniej granicy do Kanału Gliwickiego na wysokości ok. 194,5 m n.p.m. Koryto potoku na całej długości jest uregulowane i umocnione. W ujściowym odcinku Drama skierowana została do zbiornika przepływowego Dzierżno Małe. Następnie, po wyptywie ze zbiornika i przepłynięciu odcinka ok. 1,1 km sztucznym korytem, uchodzi do Kanału Gliwickiego. Systematyczne pomiary stanów i przepływów wody udostępnia dla terenu Pyskowic, IMGW w Warszawie (w tym m. in. poprzez swoją stronę internetową IMGW Hydro). W obszarze granic Pyskowice, znajdują się częściowo zbiorniki wodne: Dzierżno Duże oraz Dzierżno Małe. Jeziora te powstały przez wypełnienie wodą dawnych wyrobisk piaskowych. Starszy jest zbiornik Dzierżno Małe, który został utworzony w 1938 r., położony w rejonie ujścia rzeki Dramy do Kanału Gliwickiego. Leżące nieopodal Dzierżno Duże (Zbiornik Rzeczycki) powstało natomiast w 1964 r. Nazwy obydwu zbiorników pochodzą od miejscowości o tej samej nazwie (Dzierżno). Funkcję obszaru rekreacyjnego pełni przede wszystkim Dzierżno Małe. Jezioro Dzierżno Małe zalewa dawne wyrobiska piaskowe i jest zbiornikiem o powierzchni 1,2 km² i pojemności 10 mln m³. Głębokość maksymalna tego akwenu wynosi 25 m. Dzierżno Małe zasilane jest wodami wpływającej do niego rzeki Dramy oraz mniejszej Pniówki. Zbiornik posiada znaczenie przeciwpowodziowe, przyrodniczo-krajobrazowe, a także pełni rolę miejsca wypoczynku dla leżących w niedalekiej odległości miast: Gliwice, Zabrze, Bytom czy Ruda Śląska. Jezioro jest łatwo dostępne pod względem komunikacyjnym. Zlokalizowano tu ośrodki sportów wodnych oraz bazę noclegową i gastronomiczną. Zbiornik jest też miejscem przyciągającym wędkarzy. Znacznie większe Jezioro Dzierżno Duże, zwane również Jeziolem Rzeczyckim, powstało w 1964 r. w miejscu dwóch wyrobisk (po zakończeniu eksploatacji piasków podsadzkowych), które zalane zostały skierowanymi tu wodami rzeki Kłodnicy. Powierzchnia jeziora wynosi nieco ponad 6 km². Pojemność, przy normalnym poziomie piętrzenia, wynosi 47,5 mln m³. Głębokość maksymalna to 20 m. Dzierżno Duże zasilają głównie wody Kłodnicy, niestety znacznie zanieczyszczone, reszta zaś dopływa z Kanału Gliwickiego. Jezioro pełni funkcje przyrodnicze i krajobrazowe, będąc m.in. ostoją ptactwa wodnego. W naturalny sposób, jako osadnik,

oczyszcza wody Kłodnicy. Dzierżno Duże spełnia także funkcje przeciwpowodziowe. Stan wody zbiornika cechuje się znacznymi wahaniami, dochodzącymi do 9 metrów.

Klimat na terenie Pyskowic jest umiarkowany i zimny. W Mieście Pyskowice występują znaczne opady deszczu przez cały rok. Nawet w najsuchsze miesiące. Średnia roczna temperatura w Pyskowicach wynosi 7,9 °C. Opady wahają się w granicach 600 - 800 mm rocznie. W Mieście Pyskowice średnie miesięczne usłonecznienie rzeczywiste jest najniższe w styczniu i wynosi minimum 40 godzin. Najwyższe usłonecznienie rzeczywiste jest wysokie i wynosi ponad 200 godzin. Najsuchszym miesiącem jest luty, z 28 mm deszczu. Największe opady występują w miesiącu lipcu. Lipiec w Pyskowicach jest najcieplejszym miesiącem roku. Średnia temperatura w miesiącu lipiec wynosi 18,1°C. Z kolei styczeń ma najniższą średnią temperaturę w ciągu roku i wynosi ona – 4,3 °C. Istnieje różnica 52 mm w opadach pomiędzy najsuchszym (luty) i najmokrzejszym miesiącem (lipiec). W trakcie roku, średnia temperatura waha się o 22,4 °C. Wiatry są słabe i bardzo słabe, głównie z południowego zachodniego.

Pyskowice położone są na szlaku akwenów Pojezierza Górnośląskiego. Jest to Miasto pełne zieleni. Ogólna powierzchnia parków i lasów wynosi aż 149 hektarów. Walory krajobrazowe tworzą skupiska leśno – wodne jeziora Dzierżno Małe, szeroka dolina Dramy z wysokimi, pięknie rzeźbionymi zboczami, a także otwarte przestrzenie pól i łąk. Atrakcyjność turystyczną Miasto zawdzięcza również pamiątkom ze swojej historii, w której przenikają się wątki niemieckie, pruskie, śląskie, żydowskie i polskie. Pyskowice należą do najstarszych miast Górnego Śląska, pierwsze wzmianki o mieście pochodzą z 1256 roku. Bogate, wieloetniczne dziedzictwo kryje się w zabytkowych kościołach, urokliwej starówce z rynkiem i ratuszem, przykładach dawnej kultury technicznej, czy ponad stuletnim dworcem kolejowym. Wizytówką Miasta i jego sercem jest starówka z zabytkowym rynkiem i ratuszem, fontanną i kolumną maryjną. Historyczną ciekawostką jest neoromański budynek z II poł. XIX wieku, w którym mieści się liceum ogólnokształcące. Można także powiedzieć, że Pyskowice są Miastem pośród wód. Miejscowość położona jest w malowniczej dolinie rzeki Drama, która zasila sztuczny akwen Dzierżno Małe. Jezioro, leżące w południowo – zachodniej części, jest znaczącym ośrodkiem sportów wodnych. Przyciąga żeglarzy, motorowodniaków, miłośników windsurfingu czy skuterów wodnych. Sąsiaduje z nim część Jeziora Dzierżno Duże. Rozległy akwen, leżący na

terenie kilku gmin, też powstał w dawnym wyrobisku piasku. Posiada bogate walory przyrodniczo-krajobrazowe. Zlokalizowane na rzece Kłodnica jezioro stanowi regionalnej rangi ostoję ptactwa wodnego. Przez teren Miasta przebiega również atrakcyjna turystycznie trasa wodnego Kanału Gliwickiego droga wodna łącząca Odrę z Gliwicami.

Powierzchnię Pyskowic stanowią w 8% lasy i grunty leśne, w 57% użytki rolne, zaś w 21% grunty zabudowane i zurbanizowane, a 11% to grunty pod wodami, 3% pozostałe grunty – nieużytki i tereny różne. Podając za danymi Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska na terenie Pyskowic nie występują obszary chronione, użytki ekologiczne, czy też rezerваты, parki krajobrazowe lub obszary Natura 2000. Natomiast według Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody prowadzonego przez Głównego Dyrektora Ochrony Środowiska na terenie Pyskowic występują pomniki przyrody, co przedstawia poniższa tabela:

Tabela 14 Pomniki przyrody żywej i nieżywej na terenie Pyskowic

Lp.	Forma ochrony	Nazwa	Data utworzenia	Akt prawny
1	Pomnik przyrody/ kasztanowiec (Aesculus hippocastanum)	-	1992-11-23	Uchwała nr XXXIII/246/92 Rady Miejskiej w Pyskowicach z dnia 23 listopada 1992 r. w sprawie uznania tworów przyrody żywej za pomnik przyrody
2	Pomnik przyrody/ kasztanowiec (Aesculus hippocastanum)	-	1992-11-23	Uchwała nr XXXIII/246/92 Rady Miejskiej w Pyskowicach z dnia 23 listopada 1992 r. w sprawie uznania tworów przyrody żywej za pomnik przyrody
3	Pomnik przyrody/ kasztanowiec (Aesculus hippocastanum)	-	1992-11-23	Uchwała nr XXXIII/246/92 Rady Miejskiej w Pyskowicach z dnia 23 listopada 1992 r. w sprawie uznania tworów przyrody żywej za pomnik przyrody
4	Pomnik przyrody/ Jesion wyniosły (Fraxinus excelsior)	-	1992-11-23	Uchwała nr XXXIII/246/92 Rady Miejskiej w Pyskowicach z dnia 23 listopada 1992 r. w sprawie uznania tworów przyrody żywej za pomnik przyrody
5	Pomnik przyrody/ Kasztanowiec (Aesculus hippocastanum)	-	1992-11-23	Uchwała nr XXXIII/246/92 Rady Miejskiej w Pyskowicach z dnia 23 listopada 1992 r. w sprawie uznania tworów przyrody żywej za pomnik przyrody
6	Pomnik przyrody/ topola biała (Populus alba L.)	-	1992-11-23	Uchwała nr XXXIII/246/92 Rady Miejskiej w Pyskowicach z dnia 23 listopada 1992 r. w sprawie uznania tworów przyrody żywej za pomnik przyrody
7	Pomnik przyrody/ topola kanadyjska (Populus canadensis)	-	1992-11-23	Uchwała nr XXXIII/246/92 Rady Miejskiej w Pyskowicach z dnia 23 listopada 1992 r. w sprawie uznania tworów przyrody żywej za pomnik przyrody

Lp.	Forma ochrony	Nazwa	Data utworzenia	Akt prawny
8	Pomnik przyrody/ topola kanadyjska (Populus canadensis)	-	1992-11-23	Uchwała nr XXXIII/246/92 Rady Miejskiej w Pyskowicach z dnia 23 listopada 1992 r. w sprawie uznania tworów przyrody żywej za pomnik przyrody
9	Pomnik przyrody/ platan klonolistny (Platanus acerifolia)	Mikołaj	2010-12-15	Uchwała nr LII/392/10 Rady Miejskiej w Pyskowicach z dnia 20 października 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody
10	Pomnik przyrody/ Wiąz szypułkowy (Ulmus laevis)	Dominik Savio	2010-12-15	Uchwała nr LII/392/10 Rady Miejskiej w Pyskowicach z dnia 20 października 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody
11	Pomnik przyrody/Jesion wyniosły (Fraxinus excelsior)	św. Jan Nepomucen	2010-12-15	Uchwała nr LII/392/10 Rady Miejskiej w Pyskowicach z dnia 20 października 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody
12	Pomnik przyrody/Dąb czerwony (Quercus rubra)	Franciszek	2010-12-15	Uchwała nr LII/392/10 Rady Miejskiej w Pyskowicach z dnia 20 października 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody
13	Pomnik przyrody/ Dąb czerwony (Quercus rubra)	Rafał	2010-12-15	Uchwała nr LII/392/10 Rady Miejskiej w Pyskowicach z dnia 20 października 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody
14	Pomnik przyrody/ Jesion wyniosły (Fraxinus excelsior)	Wojciech	2010-12-15	Uchwała nr LII/392/10 Rady Miejskiej w Pyskowicach z dnia 20 października 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody
15	Pomnik przyrody/ Dąb szypułkowy (Quercus robur)	Lonek	2010-12-15	Uchwała nr LII/392/10 Rady Miejskiej w Pyskowicach z dnia 20 października 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody
16	Pomnik przyrody/ Dąb szypułkowy (Quercus robur)	Lutozat	2010-12-15	Uchwała nr LII/392/10 Rady Miejskiej w Pyskowicach z dnia 20 października 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody
17	Pomnik przyrody/ Dąb szypułkowy (Quercus robur)	Cyprian	2010-12-15	Uchwała nr LII/392/10 Rady Miejskiej w Pyskowicach z dnia 20 października 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody
18	Pomnik przyrody/ Dąb szypułkowy (Quercus robur)	Witold	2010-12-15	Uchwała nr LII/392/10 Rady Miejskiej w Pyskowicach z dnia 20 października 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody
19	Pomnik przyrody/ Kasztanowiec pospolity (Aesculus hippocastanum)	Jadwiga	2010-12-15	Uchwała nr LII/392/10 Rady Miejskiej w Pyskowicach z dnia 20 października 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody
20	Pomnik przyrody/ Jesion wyniosły (Fraxinus excelsior)	Wiktor	2010-12-15	Uchwała nr LII/392/10 Rady Miejskiej w Pyskowicach z dnia 20 października 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody
21	Pomnik przyrody/ Klon jesionolistny (Acer negundo)	Fryderyk	2010-12-15	Uchwała nr LII/392/10 Rady Miejskiej w Pyskowicach z dnia 20 października 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody
22	Pomnik przyrody/ Platan klonolistny (Platanus acerifolia)	Maria	2010-12-15	Uchwała nr LII/392/10 Rady Miejskiej w Pyskowicach z dnia 20 października 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Pyskowice do roku 2025 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2029

Należy wskazać, że szczególną rolę w strukturze zieleni miejskiej w Pyskowicach spełniają pozostałości zieleni zabytkowej w strefie ścisłej ochrony konserwatorskiej, w tym:

- historyczny układ urbanistyczny Starego Miasta z zielenią towarzyszącą,
- zabytkowy cmentarz przy ul. Cmentarnej oraz cmentarz żydowski,
- zadrzewienia wokół Zespołu Szkół Ogólnokształcących im. Marii Konopnickiej.

Ponadto na terenie Miasta występują następujące parki miejskie:

- ogródek jordanowski – przy ul. Strzelców Bytomskich na obszarze ok. 0,7 ha z następującymi drzewami i krzewami ozdobnymi: jesiony, robinie akacjowe, kliny, jawory, wiązy, wiśnie, śliwy ozdobne, topole, lipy, różaneczniki, żywotniki, cisy, świerki, jałowce;
- park miejski przy ul. Powstańców Śląskich utworzony na początku XX wieku z aleją jesionową i aleją kasztanowców, a także brzozą ciemną, lipą krymską, żywotnikami, tawułą, jaśminowcami i klonami tatarskimi;
- park przy placu Józefa Piłsudskiego w centrum Miasta, z alejkami, zagospodarowaną zielenią: trawniki, krzewy, drzewostan typu: klony tatarskie, głogi, wierzby płaczące.

Wartym podkreślenia jest fakt, że w 2020 r. Park Miejski został nagrodzony w konkursie zorganizowanym przez Zarząd Województwa Śląskiego pod patronatem Marszałka pn. „Najlepsza Przestrzeń Publiczna Województwa Śląskiego”. Celem konkursu była promocja rozwoju i zmian jakościowych przestrzeni publicznej oraz poprawa środowiska zamieszkania przy zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju poprzez nagradzanie najciekawszych realizacji urbanistycznych i architektonicznych kształtujących przestrzeń publiczną województwa śląskiego.

W Pyskowicach działają następujące publiczne jednostki oświatowe prowadzone przez Miasto: 5 Przedszkoli, w tym jedno z oddziałami integracyjnymi, 4 Szkoły Podstawowe, a także Miejski Żłobek będący jedyną publiczną placówką opiekuńczą dla dzieci do lat 3, a także Ognisko Pracy Pozaszkolnej, które jest placówką oświatową finansowaną z dotacji Powiatu Gliwickiego udzielaną na mocy porozumienia z Miastem Pyskowice. Ognisko prowadzi zajęcia dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych z Pyskowic oraz dla uczniów szkół podstawowych z terenu gmin Toszek, Wielowieś i Rudziniec. Funkcjonuje także Klub Malucha Kajka.

Tabela 15 Liczba jednostek oświatowych prowadzonych przez Miasto Pyskowice

Jednostki oświatowe prowadzone przez Miasto Pyskowice w roku szkolnym 2021/2022		
Lp.	Nazwa	Adres
1.	Przedszkole nr 1	ul. Oświęcimska 28
2.	Przedszkole nr 2	ul. Wyzwolenia Boczna 2
3.	Przedszkole nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi	ul. Wojska Polskiego 19
4.	Przedszkole nr 4	ul. Dąbrowskiego 3
5.	Przedszkole nr 5	ul. Szopena 9B
6.	Szkoła Podstawowa nr 3 im. Noblistów Polskich	ul. Strzelców Bytomskich 1
7.	Szkoła Podstawowa nr 4 im. Jarosława Dąbrowskiego	ul. Wojska Polskiego 23
8.	Szkoła Podstawowa nr 5	ul. Szkolna 2
9.	Szkoła Podstawowa nr 6 z Oddziałami Integracyjnymi	ul. Wyzwolenia 4
10.	Miejski Żłobek	ul. Paderewskiego 5
11.	Ognisko Pracy Pozaszkolnej	ul. Strzelców Bytomskich 3
12.	Klub Malucha Kajka	ul. Ogrodowa 20A

Źródło: Urząd Miejski w Pyskowicach

Ponadto na terenie Pyskowic funkcjonują jednostki edukacyjne, które są prowadzone przez Powiat Gliwicki:

- Zespół Szkół Specjalnych w Pyskowicach, dla uczniów o potrzebie kształcenia specjalnego (Szkoła Podstawowa Specjalna, Szkoła Branżowe I Stopnia Specjalna, Szkoła Przystosowująca do Pracy);
- Zespół Szkół im. Marii Konopnickiej w Pyskowicach (kształcenie na poziomie ponadpodstawowym - Liceum Ogólnokształcące, Technikum, Szkoła Branżowa).

Należy podkreślić, że Szkoła Podstawowa działająca w ramach Zespołu Szkół Specjalnych w Pyskowicach w roku 2017 została uznana za najlepszą szkołę podstawową w województwie śląskim w rankingu Dziennika Zachodniego.

W ubiegłych latach, Miasto realizowało zadania oświatowe ze środków: otrzymywanych z budżetu państwa, z budżetu Wojewody Śląskiego, własnych oraz zewnętrznych, które pozyskiwała w celu podniesienia poziomu edukacji w mieście. Realizacja procesu dydaktyczno-wychowawczego wymagała posiadania właściwych warunków organizacyjnych i technicznych, które pozwalały na pełną realizację zadań wynikających z podstawy programowej kształcenia.

Pyskowskie szkoły dysponują między innym następującymi pracownikami dydaktycznymi: komputerowe, językowe, przedmiotowe, ponadto pomieszczenia świetlicowe i biblioteczne. W skład bazy sportowej pyskowskich szkół wchodzi między innymi sale gimnastyczne, boiska szkolne, a także zmodernizowany w 2019 r. basen przy Szkolne Podstawowej nr 5.

Szczegółowe dane GUS w zakresie placówek edukacyjnych, ich oddziałów, miejsc, liczby uczniów i dzieci przedstawiają poniższe tabele:

Tabela 16 Obiekty edukacyjne na terenie Pyskowic w latach szkolnych do 2022 r.

Edukacja	2020	2021	2022
Placówki wychowania przedszkolnego	6	6	6
w tym przedszkola	5	5	5
Miejsca w przedszkolach	477	593	614
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego	517	635	653
W tym w przedszkolach	40	42	39
Szkoły podstawowe	4	4	4
Uczniowie szkół podstawowych	1267	1283	1209
Uczniowie szkół gimnazjalnych	-	-	-
Żłobki i kluby dziecięce	1	1	1
Dzieci przebywające w żłobkach	90	90	90

Źródło: Urząd Miejski w Pyskowicach

Tabela 17 Szkoły Podstawowe na terenie Pyskowic w latach szkolnych do 2022 r.

Szkoły Podstawowe	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022
Szkoły	5	5	5	5	5	5
oddziały	60	71	87	90	94	94
uczniowie	1128	1274	1304	1328	1341	1347

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://bdl.stat.gov.pl>

Tabela 18 Przedszkola na terenie Pyskowic w latach szkolnych do 2022 r.

Wychowanie przedszkolne	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022
Przedszkola	5	5	5	5	5	5
oddziały	23	24	24	24	25	27
dzieci	559	581	573	572	594	637

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://bdl.stat.gov.pl>

Tabela 19 Oddziały przedszkolne w Szkołach Podstawowych na terenie Pyskowic w latach szkolnych do 2022 r.

Oddziały przedszkolne w Szkołach Podstawowych i liczba dzieci	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022
oddziały (klasy, grupy)	-	-	-	2	2	2
dzieci	-	-	-	39	40	41

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://bdl.stat.gov.pl>

Powyższe dane można uzupełnić najświeższymi danymi agregowanymi przez Urząd Miejski, które przedstawiają poniższe tabele:

Tabela 20 Liczba uczniów w roku szkolnym 2021/2022

Liczba uczniów i oddziałów w Szkołach Podstawowych prowadzonych przez Miasto Pyskowice w roku szkolnym 2021/2022)			
Lp.	Nazwa placówki	Liczba uczniów	Liczba oddziałów
1.	Szkoła Podstawowa nr 3	284	13
2.	Szkoła Podstawowa nr 4	314	15
3.	Szkoła Podstawowa nr 5	350	17
4.	Szkoła Podstawowa nr 6 z Oddziałami Integracyjnymi	300	15 (w tym 10 integracyjnych)

Źródło: Urząd Miejski w Pyskowicach

Tabela 21 Liczba miejsc przedszkolnych w roku szkolnym 2021/2022

Liczba miejsc przedszkolnych i oddziałów integracyjnych w roku szkolnym 2021/2022			
Lp.	Nazwa jednostki	Liczba dzieci	Liczba oddziałów
1.	Przedszkole nr 1	75	3
2.	Przedszkole nr 2	125	5
3.	Przedszkole nr 3	107	5 (w tym 2 integracyjne)
4.	Przedszkole nr 4	125	5
5.	Przedszkole nr 5	182	8
6.	Oddziały przedszkolne w Szkole Podstawowej nr 5	39	2

Źródło: Urząd Miejski w Pyskowicach

W ramach sektora NGO w Pyskowicach zarejestrowanych jest 40 NGO. Poniżej przedstawiono wykaz organizacji z uwzględnieniem ich lokalizacji:

Tabela 22 Wykaz NGO zarejestrowanych w Pyskowicach

Nazwa organizacji pożytku publicznego	Adres
Miejski Klub Sportowo-Rekreacyjny "Czarni" Pyskowice	Sikorskiego 79
Uczniowski Klub Sportowy "UKS Bushi Pyskowice"	Ogrodowa 1
Fundacja For Their Kids	Kolonia Pyskowska 3
Fundacja Zagłębie Kultury	Kolonia Pyskowska 2
Samorządowe Forum Społeczno-Gospodarcze z siedzibą w Pyskowicach	Sikorskiego 46
Stowarzyszenie Przyjaciół Chorych "Hospicjum w Pyskowicach"	Plac Żwirki i Wigury 2
Klub Motocyklowy Sąsiedzi Pyskowice	Traugutta 69
Pyskowicki Klub Kyokushin Karate	Romualda Traugutta 63A/6
Stowarzyszenie Stacja Pyskowice	Stefana Wyszyńskiego 27
Stowarzyszenie Pamięci Armii Krajowej Oddział Pyskowice	Kardynała Stefana Wyszyńskiego 27/26
Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Dzieci i Osób Niepełnosprawnych "Chcemy Być"	Stefana Wyszyńskiego 27
Stowarzyszenie Turystyczno-Sportowe Maytur	Stefana Wyszyńskiego 27
Fundacja "Szmidt"	Stefana Wyszyńskiego 62
Towarzystwo Przyjaźni Pyskowic i Florsheim	Kardynała Wyszyńskiego 27
Stowarzyszenie Ludzie Miasta	Kardynała Wyszyńskiego 27
Ja-Ty-My Stowarzyszenie Środowisk Osób Niepełnosprawnych, ich Rodzin i Przyjaciół	Sikorskiego 13
Stowarzyszenie Wychowanków, Przyjaciół Liceum Ogólnokształcącego im. Marii Konopnickiej	Stefana Wyszyńskiego 37
Stowarzyszenie Mieszkańców Osiedla Domów Jednorodzinnych "Mikoszowina - Ptasie Osiedle"	Kormoranów 25
Stowarzyszenie Wędkarskie "Wodociągi"	Armii Krajowej 30/1
Towarzystwo Ochrony Zabytków Kolejnictwa i Organizacji Skansenów Pyskowice	Szpitalna 5/30
Stowarzyszenie "Pyskowickie Narodziny" z siedzibą w Pyskowicach	Szpitalna 1
Fundacja Law In	Braci Pisko 3/9
Fundacja Pomocna Dłoń dla Śląska	Dworcowa 2c/4
Seniorski Klub Sportowy "Aktywna Rodzina"	Plac Piłsudskiego 1/4 lok. 4
Uniwersytet Trzeciego Wieku w Pyskowicach	Plac Piłsudskiego 1
Futsal Club Pyrzowice	Ignacego Paderewskiego 11
Miejski Klub Sportowo-Rekreacyjny Pyskowice	Strzelców Bytomskich 1A
Klub Sportowo-Rekreacyjny Remedium Pyskowice	Ignacego Paderewskiego 11
Pyskowickie Towarzystwo Przyjaźni Polsko-Francuskiej	Strzelców Bytomskich 1
Stowarzyszenie Drugie Życie	Ignacego Paderewskiego 5

Nazwa organizacji pożytku publicznego	Adres
Warsztaty Terapii Zajęciowej (jednostka prowadząca: Stowarzyszenie Integracji Zawodowej i Społecznej Osób Niepełnosprawnych "Tęcza")	Wojska Polskiego 3
Uczniowski Klub Sportowy "Feniks"	Wyzwolenia 4
Śląski Klub Taekwon-do ITF w Pyskowicach	Lompy 2b/13
Klub Futsal Akademia Pyskowice	al. Jana Pawła II 9
Fundacja T3	Józefa Wieczorka 22A/2
Fundacja "Sportlandia Akademia Aktywnego Dzieciaka"	Józefa Wieczorka 18A/5
<i>Klub Sympatyków Siatkówki "Gumisie"</i>	Józefa Wieczorka 24/2

Źródło: Urząd Miejski Pyskowice oraz www.bazy.ngo.pl

Dominującym miernikiem i formą współpracy Miasta z podmiotami sektora organizacji pozarządowych jest zlecanie zadań publicznych do realizacji organizacjom pozarządowym oraz innym podmiotom uprawnionym w trybie konkursowym. Jak wynika z powyższego zestawienia na terenie Miasta, w szerokim zakresie jest prowadzona jest działalność sportowa, rekreacyjna, społeczna i kulturalna.

Ponadto na terenie Miasta Pyskowice działa Miejski Ośrodek Kultury i Sportu, który stanowi centrum życia kulturalnego Pyskowic i okolicznych miejscowości. Jest także instytucją spełniającą ważną rolę oświatowo-wychowawczą w środowisku dzieci i młodzieży Pyskowic. Ośrodek organizuje urozmaicone formy wydarzeń kulturalnych czy sportowych oraz imprezy masowe. Ośrodek dysponuje atrakcyjnymi obiektami sportowymi (hala widowiskowo-sportowa im. Huberta Wagnera przy ul. Strzelców Bytomskich, stadion sportowy przy ul. Sikorskiego czy boisko sportowe w Dzierżnie). Sam ośrodek kultury zlokalizowany jest w budynku głównym MOKiS przy ul. Kard. Stefana Wyszyńskiego 27 i posiada pełnowymiarową salę baletową, salę widowiskową ze sceną i zapleczem, trzy sale muzyczne, salę wykładową, pracownię plastyczną oraz pracownię modelarską. W budynku tym odbywają się koncerty, spotkania autorskie, spektakle teatralne, imprezy, konkursy, przeglądy oraz zajęcia: Amatorskiego Ruchu Artystycznego, Koła Modelarstwa Lotniczego i Kosmicznego „GAWRON”, Teatru Młodzieżowy „Carpe Diem”, Dziecięcego Zespołu Tanecznego „MINIATURKI”, Zespołu Tańca Hip Hop, Dziecięcego Zespołu Wokalno – Tanecznego „GAMA”, Zespołu Tańca Nowoczesnego „PARADOX”, Klubu Plastycznego „PĘDZELEK” i „PIRAMIDA”, Kółka Artystycznego „MUMINKI”, Studia Wokalnego MOKiS, Aerobiku, Aktywnego Seniora, Zespołu

„PRZEBUDZENIE”). Ośrodek służy też m.in. jako siedziba organizacji pozarządowych – m.in. Stowarzyszenia Ludzie Miasta, Stowarzyszenia Pamięci Armii Krajowej, Towarzystwa Przyjaźni Pyskowic i Flörsheim, Stowarzyszenia Stacja Pyskowice, czy MAYTUR Szkoła Narciarsko - Żeglarska. Różnorodne sekcje oraz urozmaicone formy wydarzeń kulturalno-sportowych umożliwiają mieszkańcom rozwój talentów i pasji. MOKIS zarządza także Centrum Wystawienniczym, które mieści się w zabytkowym ratuszu miejskim. W Centrum znajdują się m.in. Galeria PodCień i Pracownia artystyczna. W Centrum Wystawienniczym prezentowane są wystawy stałe i okolicznościowe dotyczące m.in. historii Miasta. Od 2003 r. przygotowano w nim ponad 100 wystaw o tematyce ściśle związanej z historią Pyskowic. Galeria PodCień specjalizuje się w prezentacji osobowości artystycznych, wartościowych trendów i kierunków w sztuce. Zobaczyć tu można dzieła artystów uprawiających malarstwo, grafikę, rysunek, rzeźbę i fotografię, twórców charakteryzujących się zmysłem i talentem artystycznym. W Pracowni Artystycznej odbywają się zajęcia z zakresu różnych sztuk plastycznych i nie tylko. Drugą instytucją kultury w mieście jest Miejska Biblioteka Publiczna, która udostępnia swe zbiory biblioteczne mieszkańcom Pyskowic. W Pyskowicach funkcjonuje jedna Miejska Biblioteka Publiczna przy pl. Józefa Piłsudskiego 1 oraz dwie jej filie tj. Miejska Biblioteka Publiczna - Oddział dla dzieci przy Józefa Piłsudskiego 3, a także Miejska Biblioteka Publiczna - Filia nr 1 na ul. Traugutta 53. W bibliotekach zgromadzono ponad 50 tysięcy książek i ponad 40 tytułów prasy bieżącej. Swoją działalność prowadzi także Ognisko Pracy Pozaszkolnej, którego celem działalności jest rozwijanie zainteresowań dzieci i młodzieży i ich talentów. Przy ognisku działa 29 sekcji, na które składają się m. in. koła: artystyczne (wokalne, teatralne, plastyczne, taneczne i muzyczne), techniczne (informatyczne, multimedialne), naukowe (historyczne, matematyczne, polonistyczne i ekologiczne) czy sportowe. Ponadto funkcjonuje Społeczne Ognisko Muzyczne gdzie prowadzona są zajęcia dla zainteresowanych pasjonatów muzyki. Szczegółowe dane GUS w zakresie podmiotów kultury, biblioteki i klubów sportowych przedstawiają poniższe tabele:

Tabela 23 Wydarzenia organizowane przez podmioty kultury i ich liczba uczestników w Pyskowicach w latach 2017-2022

Wydarzenia organizowane przez podmioty kultury	2017	2018	2019	2020	2021	2022
wydarzenia						
ogółem	223	259	317	92	133	117

Wydarzenia organizowane przez podmioty kultury	2017	2018	2019	2020	2021	2022
seanse filmowe	0	7	18	14	9	9
wystawy ogółem	32	26	26	15	21	20
festiwale i przeglądy artystyczne	8	6	11	0	0	0
koncerty	9	21	24	10	14	20
prelekcje, spotkania, wykłady	6	15	41	8	11	18
imprezy turystyczne i sportowo - rekreacyjne	146	134	136	0	6	3
konkursy	3	8	3	5	6	3
pokazy teatralne	9	9	16	15	22	7
interdyscyplinarne	0	0	0	3	9	13
warsztaty	2	13	17	4	5	6
inne	8	20	25	18	30	18
uczestnicy						
ogółem	27 110	31 450	40 780	9 955	11 495	28 250
seanse filmowe	0	750	1 060	830	530	600
wystawy ogółem	700	1 400	1 800	640	850	1 020
festiwale i przeglądy artystyczne	1 500	1 000	1 900	0	0	0
koncerty	1 600	3 200	3 750	920	1 850	3 120
prelekcje, spotkania, wykłady	60	1 000	3 380	670	1 240	820
imprezy turystyczne i sportowo - rekreacyjne	10 000	11 000	13 000	0	430	350
konkursy	400	350	80	220	500	300
pokazy teatralne	2 800	2 500	2 450	2 340	330	1 250
interdyscyplinarne	0	0	0	530	1 450	17 820
warsztaty	50	250	480	55	65	120
inne	10 000	10 000	12 880	3 750	4 250	2 850

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://bdl.stat.gov.pl>

Tabela 24 Biblioteki, czytelnicy, wypożyczenia księgozbioru w Pyskowicach w latach 2017-2022

Biblioteki publiczne	2017	2018	2019	2020	2021	2022
biblioteki i filie	3	3	3	2	2	2
czytelnicy w ciągu roku	4119	4155	4144	3781	4089	4138
wypożyczenia księgozbioru na zewnątrz	61024	60317	61242	60252	68745	671431

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://bdl.stat.gov.pl>

Tabela 25 Kluby i sekcje sportowe, członkowie i ćwiczący w Pyskowicach w latach 2018-2022

Kluby sportowe	2018	2020	2022
kluby	10	8	8
członkowie	662	575	580
ćwiczący	672	555	573
sekcje sportowe	13	10	11

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://bdl.stat.gov.pl>

Wśród pyskowickich zabytków i atrakcji, którymi warto się zainteresować należy chociażby wymienić: Rynek, Ratusz, Plac Poniatowskiego, Kościół św. Mikołaja, Kościół św. Stanisława Biskupa, Pyskowicki Kamień Milowy czy Cmentarz żydowski. Na terenie Pyskowic znajduje się 436 obiektów zabytkowych, w tym: 45 zabytków nieruchomych, wpisanych do rejestru, 366 zabytków nieruchomych, znajdujących się w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków, 25 zabytków nieruchomych, wyznaczonych przez Burmistrza Miasta Pyskowice w porozumieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. Najcenniejsze zabytki zostały wymienione w poniższej tabeli:

Tabela 26 Obiekty wpisane do rejestrów zabytków na terenie Pyskowic

Lp.	Nr. Rejestru	Wpis do rejestru	Przedmiot ochrony	Zakres ochrony	Adres
1.	284/60 katowickie	WKZ, dn. 07.03.1960, Kl.III-Z-287/60	budynek mieszkalny	obiekt w ramach parceli budowlanej	pl. Karola Miarki 9
2.	285/60 katowickie	WKZ, dn. 07.03.1960, Kl.III-Z-288/60	budynek mieszkalny	obiekt w ramach parceli budowlanej	ul. Rynek 21
3.	286/60 katowickie	WKZ, dn. 07.03.1960, Kl.III-Z-289/60	budynek mieszkalny	obiekt w ramach parceli budowlanej	ul. Rynek 18
4.	287/60 katowickie	WKZ, dn. 07.03.1960, Kl.III-Z-290/60	budynek mieszkalny	obiekt w ramach parceli budowlanej	ul. Rynek 13
5.	288/60 katowickie	WKZ, dn. 07.03.1960, Kl.III-Z-291/60	ratusz	obiekt w ramach parceli budowlanej	ul. Rynek 1
6.	289/60 katowickie	WKZ, dn. 07.03.1960, Kl.III-Z-292/60	kościół parafialny pw. św. Mikołaja	obiekt w ramach ogrodzenia wraz z wyposażeniem wnętrza	ul. Poniatowskiego 10
7.	1015/69 katowickie R/383/53 stalinogrodzkie	1) WKZ, dn. 18.02.1969, Kl.III-680/81/69 2) WKZ, dn. 14.03.1953 IV-36a/17/383/53	układ urbanistyczny z obustronną zabudową	granice ochrony obejmują ulice Poniatowskiego, Sienkiewicza i Cmentarną wraz z obustronną zabudową	ulice Poniatowskiego, Sienkiewicza, Cmentarna, wraz z obustronną zabudową
8.	1016/69 katowickie	WKZ, dn. 18.02.1969, Kl.III-680/80/69	budynek mieszkalny	obiekt w ramach parceli budowlanej	ul. Armii Krajowej 18
10.	1018/69 katowickie	WKZ, dn. 18.02.1969, Kl.III-680/78/69	budynek /dawna oficyna budynku Rynek 13/	obiekt w ramach parceli budowlanej	ul. Hutnicza 11

Lp.	Nr. Rejestru	Wpis do rejestru	Przedmiot ochrony	Zakres ochrony	Adres
12.	1020/69 katowickie	WKZ, dn. 24.02.1969, Kl.III-680/95/69	budynek mieszkalny	obiekt w ramach parceli budowlanej	ul. Sienkiewicza 25
13.	1021/69 katowickie	WKZ, dn. 24.02.1969, Kl.III-680/96/69	budynek mieszkalny	obiekt w ramach parceli budowlanej	ul. Górnicza 1
14.	1022/69 katowickie	WKZ, dn. 24.02.1969, Kl.III-680/89/69	budynek mieszkalny	obiekt w ramach parceli budowlanej	ul. Górnicza 2
15.	1023/69 katowickie	WKZ, dn. 24.02.1969, Kl.III-680/90/69	budynek mieszkalny z oficynami: mieszkalną i gospodarczą	obiekt w ramach parceli budowlanej	ul. Górnicza 4
16.	1024/69 katowickie	WKZ, dn. 24.02.1969, Kl.III-680/97/69	budynek mieszkalny	obiekt w ramach parceli budowlanej	ul. Górnicza 6
17.	1025/69 katowickie	WKZ, dn. 24.02.1969, Kl.III-680/91/69	budynek mieszkalny	obiekt w ramach parceli budowlanej	ul. Górnicza 7
18.	1026/69 katowickie	WKZ, dn. 07.06.1969, Kl.III-680/252/69	budynek mieszkalny	obiekt w ramach parceli budowlanej	ul. Sienkiewicza 5
19.	1027/69 katowickie	WKZ, dn. 24.02.1969, Kl.III-680/92/69	budynek mieszkalny	obiekt w ramach parceli budowlanej	ul. Górnicza 17
20.	1028/69 katowickie	WKZ, dn. 24.02.1969, Kl.III-680/93/69	budynek mieszkalny	obiekt w ramach parceli budowlanej	ul. Hutnicza 1
21.	1029/69 katowickie	WKZ, dn. 24.02.1969, Kl.III-680/99/69	budynek mieszkalny	obiekt w ramach parceli budowlanej	ul. Hutnicza 2
22.	1030/69 katowickie	WKZ, dn. 24.02.1969, Kl.III-680/100/69	budynek mieszkalny	obiekt w ramach parceli budowlanej	ul. Hutnicza 5
23.	1031/69 katowickie	WKZ, dn. 24.02.1969, Kl.III-680/101/69	budynek mieszkalny	obiekt w ramach parceli budowlanej	ul. Hutnicza 6
24.	1032/69 katowickie	WKZ, dn. 24.02.1969, Kl.III-680/102/69	budynek gospodarczy- magazyn	obiekt w ramach parceli budowlanej	ul. Hutnicza 7
25.	1033/69 katowickie	WKZ, dn. 24.02.1969, Kl.III-680/103/69	budynek mieszkalny	obiekt w ramach parceli budowlanej	ul. Hutnicza 8
26.	1034/69 katowickie	WKZ, dn. 24.02.1969, Kl.III-680/94/69	budynek mieszkalny	obiekt w ramach parceli budowlanej	ul. Kościelna 7
27.	1035/69 katowickie	WKZ, dn. 24.02.1969, Kl.III-680/104/69	budynek mieszkalny	obiekt w ramach parceli budowlanej	ul. Kościelna 10
28.	1036/69 katowickie	WKZ, dn. 24.02.1969, Kl.III-680/105/69	budynek mieszkalny	obiekt w ramach parceli budowlanej	ul. Kościelna 15
29.	1037/69 katowickie	WKZ, dn. 24.02.1969, Kl.III-680/106/69	budynek mieszkalny	obiekt w ramach parceli budowlanej	ul. Kościelna 16
30.	1038/69 katowickie	WKZ, dn. 24.02.1969, Kl.III-680/107/69	budynek mieszkalny	obiekt w ramach parceli budowlanej	pl. Karola Miarki 3
31.	1039/69 katowickie	WKZ, dn. 24.02.1969, Kl.III-680/108/69	budynek mieszkalny	obiekt w ramach parceli budowlanej	pl. Karola Miarki 5
32.	1040/69 katowickie	WKZ, dn. 24.02.1969, Kl.III-680/109/69	budynek mieszkalny	obiekt w ramach parceli budowlanej	pl. Karola Miarki 10
33.	1041/69 katowickie	WKZ, dn. 24.02.1969, Kl.III-680/110/69	budynek mieszkalny	obiekt w ramach parceli budowlanej	pl. Karola Miarki 11
34.	1042/69 katowickie	WKZ, dn. 24.02.1969, Kl.III-680/111/69	budynek mieszkalny	obiekt w ramach parceli budowlanej	pl. Karola Miarki 5
35.	1043/69 katowickie	WKZ, dn. 24.02.1969, Kl.III-680/112/69	budynek mieszkalny	obiekt w ramach parceli budowlanej	pl. Karola Miarki 6

Lp.	Nr. Rejestru	Wpis do rejestru	Przedmiot ochrony	Zakres ochrony	Adres
36.	1044/69 katowickie	WKZ, dn. 7.06.1969, Kl.III-680/253/69	budynek mieszkalny z połączenia dwóch budynków	obiekt w ramach parceli budowlanej	pl. Karola Miarki 7- 8
37.	1045/69 katowickie	WKZ, dn. 24.02.1969, Kl.III-680/113/69	budynek mieszkalny	obiekt w ramach parceli budowlanej	pl. Karola Miarki 9
38.	1046/69 katowickie	WKZ, dn. 24.02.1969, Kl.III-680/114/69	budynek mieszkalny	obiekt w ramach parceli budowlanej	pl. Karola Miarki 10
39.	1047/69 katowickie	WKZ, dn. 07.06.1969, Kl.III-680/259/69	budynek mieszkalny	obiekt w ramach parceli budowlanej	pl. Karola Miarki 11
40.	1048/69 katowickie	WKZ, dn. 07.06.1969, Kl.III-680/254/69	budynek mieszkalny	obiekt w ramach parceli budowlanej	pl. Karola Miarki 12
41.	1049/69 katowickie	WKZ, dn. 07.06.1969, Kl.III-680/255/69	budynek mieszkalny	obiekt w ramach parceli budowlanej	pl. Karola Miarki 13
42.	1050/69 katowickie	WKZ, dn. 07.06.1969, Kl.III-680/256/69	budynek mieszkalny	obiekt w ramach parceli budowlanej	pl. Karola Miarki 14
43.	1051/69 katowickie	WKZ, dn. 07.06.1969, Kl.III-680/257/69	budynek mieszkalny	obiekt w ramach parceli budowlanej	ul. Sienkiewicza 15
44.	1052/69 katowickie	WKZ, dn. 07.06.1969, Kl.III-680/258/69	budynek mieszkalny	obiekt w ramach parceli budowlanej	ul. Sienkiewicza 13
45.	1511/92, katowickie	WKZ, dn. 21.12.1992, PSOZ- 53400/R/179/2/92	zespół budynków wraz z otaczającym je układem zieleni: a) budynek główny b) budynek Sali gimnastycznej c) budynki gospodarcze	zespół w granicach działek - zgodnie z załącznikiem graficznym	ul. Stefana Wyszyńskiego 37
46.	46/01 śląskie	ŚWKZ, dn. 12.04.2001 SOZ- KL/4160/1685/2/01	hala wachlarzowa w zespole dawnej lokomotywni	obiekt - zgodnie z planem	ul. Dworcowa
47.	331/11 śląskie	ŚWKZ, dn. 18.02.2011 K-RD- KL/4160/5577/116/10	budynek kościółka pw. św. Stanisława Biskupa	obiekt w obrysie murów zewnętrznych - zgodnie z planem	al. Armii Krajowej 15

Lp.	Nr. Rejestru	Wpis do rejestru	Przedmiot ochrony	Zakres ochrony	Adres
48.	A/614/2020 śląskie	02.04.2020 r., K- RD.5140.5.2020.MB (dec. stała się ostateczna 06.06.2020)	cmentarz żydowski wraz z domem pogrzebowym w miejscowości Pyskowice, przy ul. Zaolszany 12 / ul. Gliwickiej (gm. Pyskowice, pow. gliwicki), zlokalizowany na działkach nr 1217/171i 1218/171, obręb: Pyskowice, miasto Pyskowice, powiat gliwicki.	zakres wpisu do rejestru zabytków obejmuje w całości teren działek ewidencyjnych nr 1217/171 i 1218/171 – zgodnie z oznaczeniem na załączonej mapie, stanowiącej integralną część niniejszej decyzji	ul. Zaolszany 12 ul. Gliwicka

Źródło: <http://wkz.katowice.pl>

Reasumując największą instytucją kultury działającą na terenie Pyskowic jest Miejski Ośrodek Kultury i Sportu (MOKIS). Jako samorządowa instytucja kultury służy on zaspokajaniu potrzeb kulturalnych i sportowych, promowaniu i organizowaniu działalności w dziedzinie kultury i sportu. W tym celu stale rozwija współpracę z pyskowickimi i lokalnymi instytucjami, placówkami oświatowymi, parafiami i stowarzyszeniami, otwierając się na współpracę ze społecznością lokalną. Część działalności MOKIS organizuje wraz z Wydziałem Spraw Społecznych i Sportu oraz Wydziałem Kultury i Promocji Urzędu Miejskiego w Pyskowicach.

Należy stwierdzić, że na analizowanym obszarze występują następujące specyficzne uwarunkowania i potencjały:

- przebiegająca w pobliżu rozwinięta infrastruktura dróg krajowych (A1, A4, DK 40 i 94),
- funkcjonująca linia kolejowa relacji Opole – Gliwice oraz możliwość reaktywacji połączenia kolejowego Pyskowice Miasto – Gliwice,
- bliskość Międzynarodowego Portu Lotniczego,
- potencjał atrakcyjnych terenów na obszarze Miasta, w perspektywie czasu przekładający się na rosnącą atrakcyjność inwestycyjną i osadniczą Miasta,
- przejściowość umiarkowanego klimatu wyrażającą się dużą zmiennością warunków

pogodowych, wymagająca działań w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza, prowadzenie racjonalnej gospodarki wodnej i przeciwdziałania suszy,

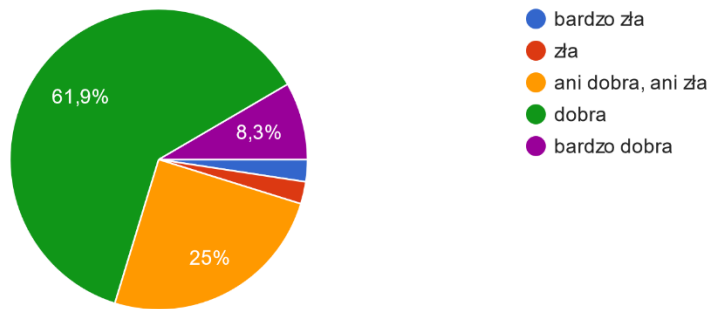
- sieć energetyczna i gazowa w dobrym stanie technicznym,
- wymagająca rozwoju sieć kanalizacyjna i ciepłownicza,
- w części Miasta istniejąca infrastruktura kulturalna,
- w części Miasta istniejąca infrastruktura rekreacyjna i sportowa,
- w części Miasta prężnie działający sektor NGO i związana z tym działalność sportowa i kulturalna oraz społeczna,
- rozwinięta i dostępna infrastruktura edukacyjna,
- duża atrakcyjność turystyczna i przyrodnicza obszaru Miasta oraz jego potencjał w zakresie zrównoważonego rozwoju Miasta.

3.4 Wnioski z diagnozy na podstawie badań ankietowych i wywiadów eksperckich

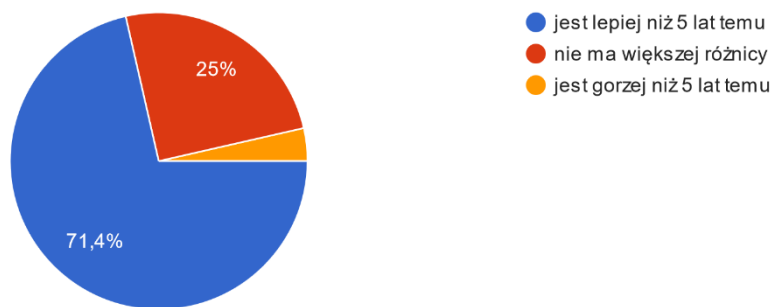
Badania sondażowe zostały przeprowadzone w okresie od 11.12.2023 r. do 18.12.2023 r., na podstawie ankiet (z pytaniami zamkniętymi i otwartymi) realizowanych wśród 84 mieszkańców Miasta. Było to badanie typu CAWI prowadzone przy pomocy formularza elektronicznego, a ankietę udostępniona była do wypełnienia on-line na stronie Miasta. Materiał zebrany z ankiet jako materiał uzupełniający został wykorzystany do wyciągnięcia wniosków z diagnozy w ramach analizy SWOT i do określenia celów Strategii. Jako respondenci przeważały kobiety, natomiast jeśli chodzi o grupę wiekową to przeważały osoby w wieku w przedziale 25-34 lata, ponad 60% respondentów to osoby o wykształceniu wyższym, ponadto ponad 70% osób pracuje.

Na podstawie przeprowadzonych wśród mieszkańców Miasta badań sondażowych, przeanalizowano poziom jakości i zadowolenia z życia mieszkańców Miasta Pyskowice. Respondenci odpowiedzieli na następując pytania:

Jak ocenia Pani / Pan jakość życia na obszarze Miasta Pyskowice?

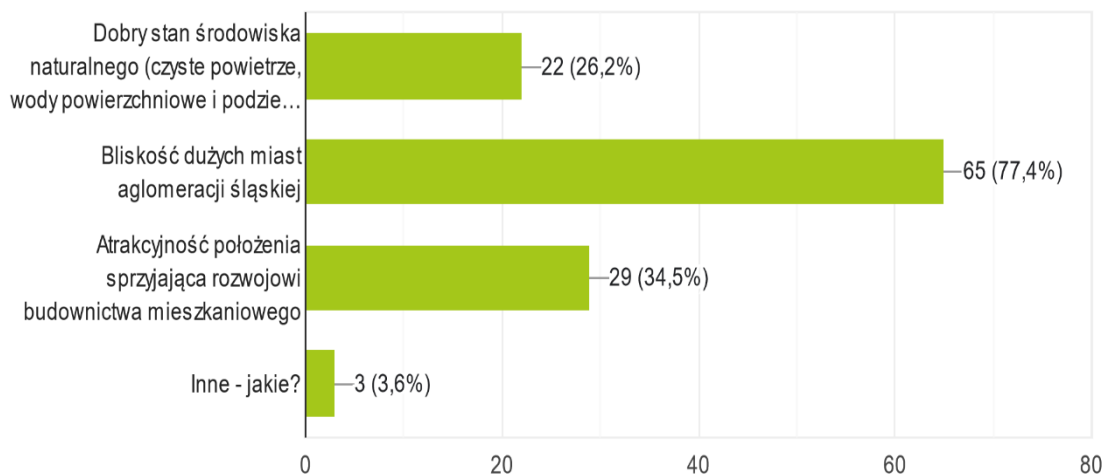
Czy Pani / Pana zadowolenie z życia w swojej miejscowości zmieniło się w ciągu ostatnich 5 lat ?

W toku badania sondażowego zidentyfikowano, że 52,2% ankietowanych ocenia jakość życia jako dobrą, a także 71,4% ocenia zadowolenia z życia w ciągu ostatnich 5 lat jako lepsze niż wcześniej. Ponadto respondenci wskazali również mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia rozwojowe dla Miasta dotyczące: przestrzeni i środowiskowa; infrastruktury; bezpieczeństwa; gospodarki i rolnictwa; zdrowia; edukacji; dziedziny społecznej; rekreacji; kultury oraz administracji publicznej. Wskazali również najlepsze ich zdaniem kierunki rozwoju i inicjatywy, które są najbardziej potrzebne mieszkańcom Miasta. Respondenci mieli również możliwość wypowiedzenia się na jakie cele chcieliby przeznaczyć pozyskane fundusze ze środków Unii Europejskiej.

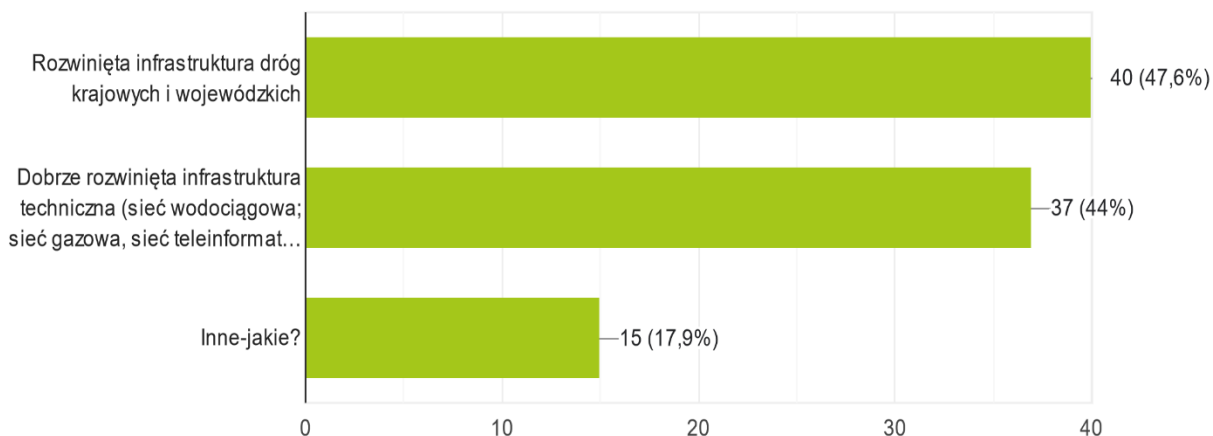
Wśród zidentyfikowanych mocnych stron Miasta, respondenci przede wszystkim wskazują:

- w przestrzeni i środowisku,

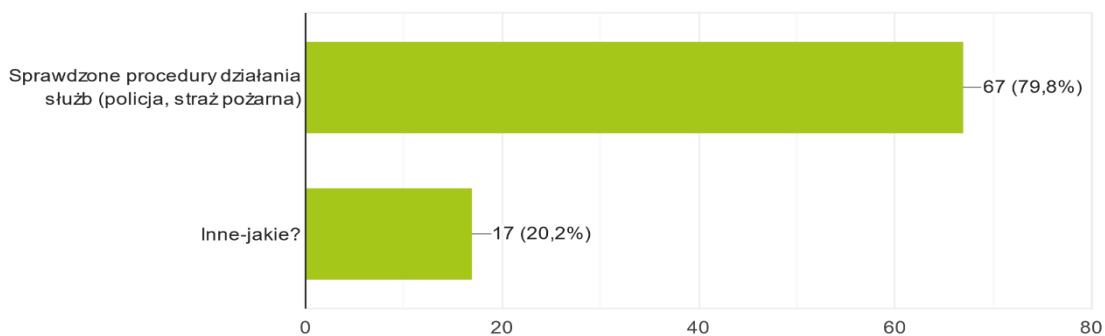
dobry stan środowiska naturalnego, bliskość dużych miast aglomeracji śląskiej, atrakcyjność położenia sprzyjająca budownictwu mieszkaniowemu;

- w infrastrukturze,

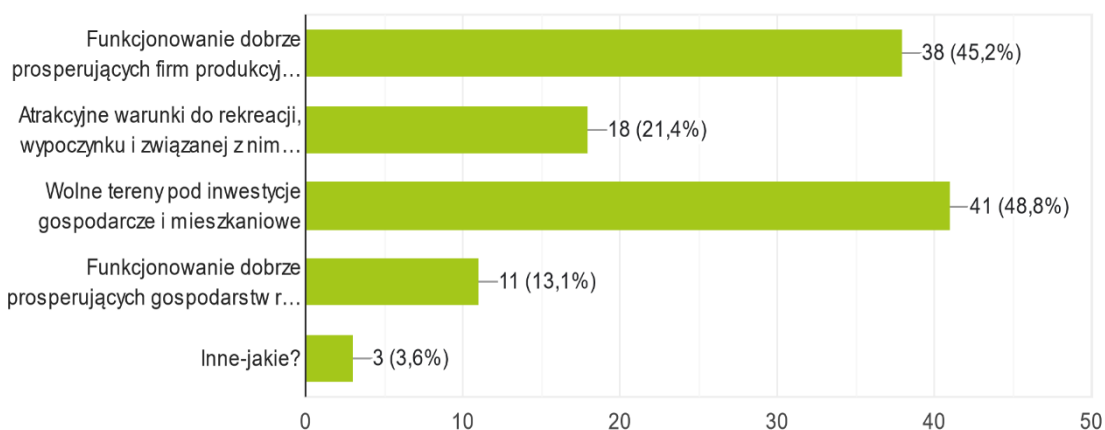
rozwiniętą infrastrukturę dróg krajowych i wojewódzkich oraz rozwiniętą infrastrukturę wodociągową, gazową i teleinformatyczną;

- w dziedzinie bezpieczeństwa,

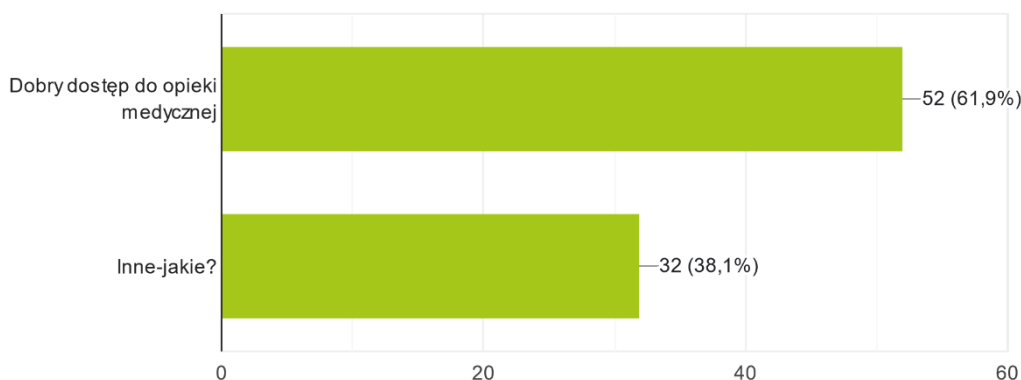
dobrze funkcjonującą w ramach sprawdzonych procedur Policję i Straż Pożarną;

- w dziedzinie gospodarki / rolnictwa,

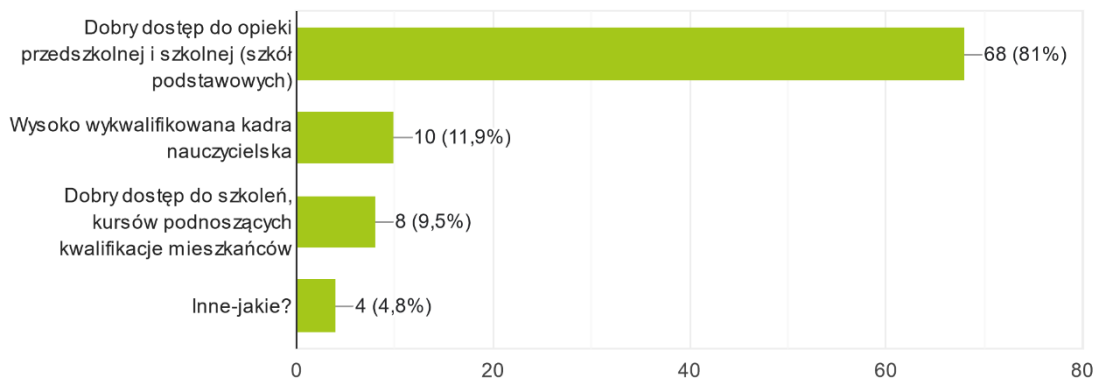
funkcjonowanie przedsiębiorczości o zróżnicowanej strukturze branżowej, atrakcyjne warunki do rekreacji i wypoczynku oraz związanej z tym działalności gospodarczej i okołoturystycznej, wolne tereny inwestycyjne gospodarcze i mieszkaniowe;

- w dziedzinie zdrowia,

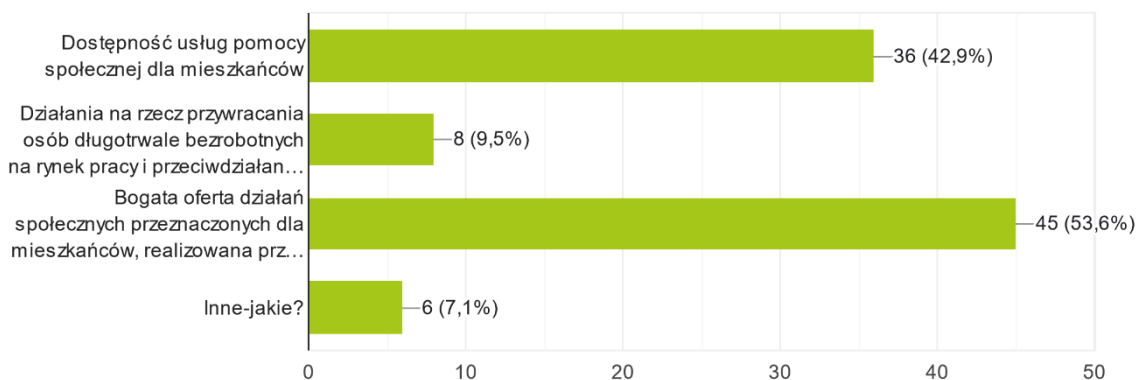
dobry dostęp do opieki medycznej;

– w dziedzinie edukacji,

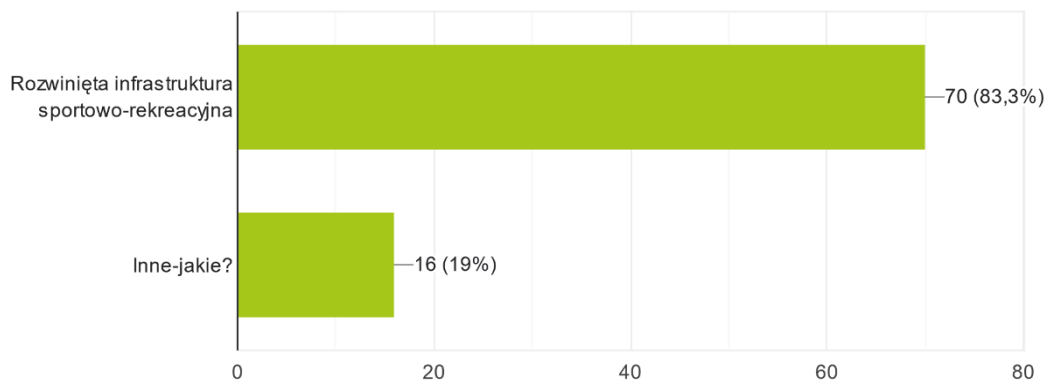
dobry dostęp do opieki przedszkolnej i szkolnej;

– w dziedzinie społecznej,

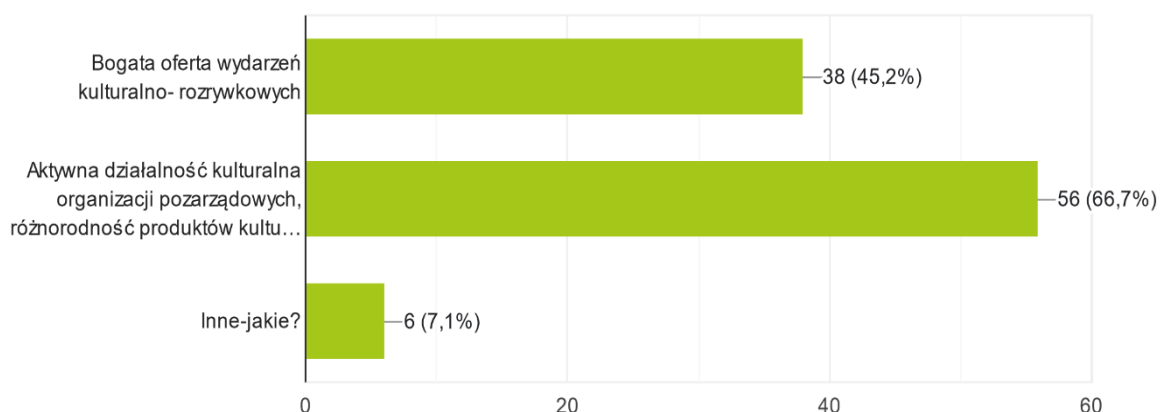
dostęp do usług pomocy społecznej, ofertę działań społecznych organizacji pozarządowych;

– w dziedzinie rekreacji,

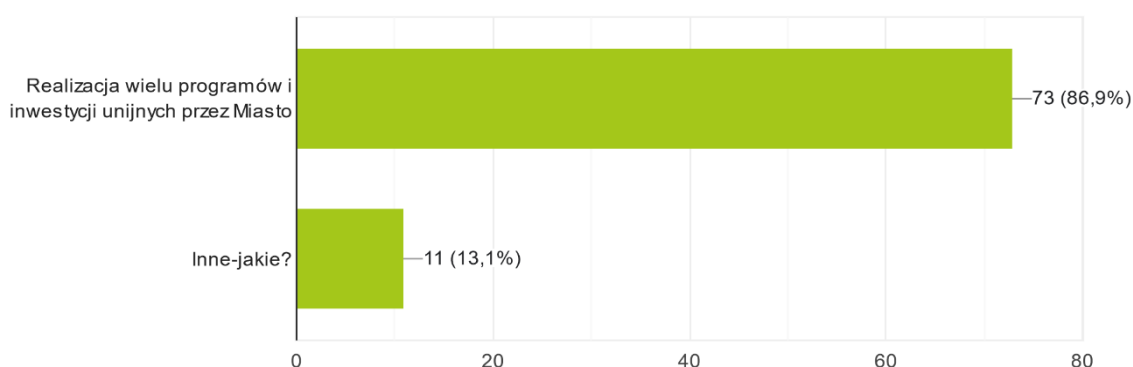
rozwiniętą infrastrukturę sportowo-rekreacyjną;

- w dziedzinie kultury,

ofertę wydarzeń kulturalno-rozrywkowych, działalność organizacji pozarządowych i różnorodność produktów kulturalnych i lokalnych;

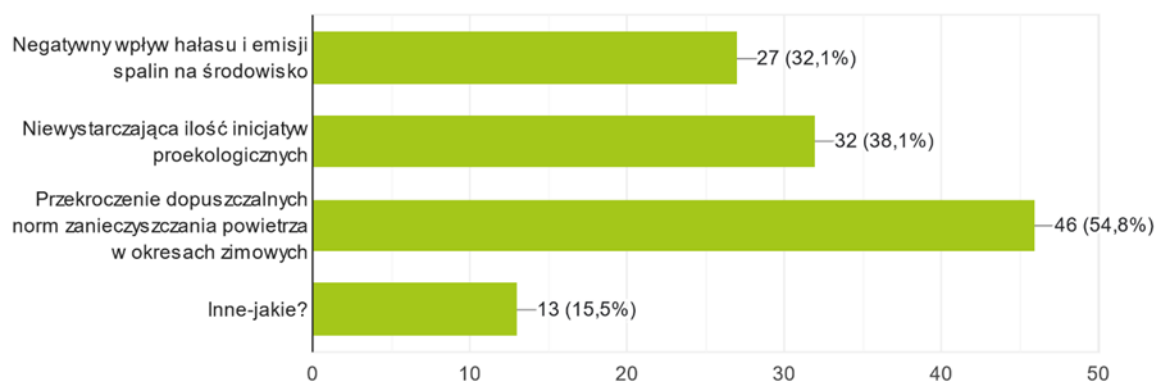
- w dziedzinie administracji publicznej,

realizację przez Miasto projektów i inwestycji ze środków Unii Europejskiej.

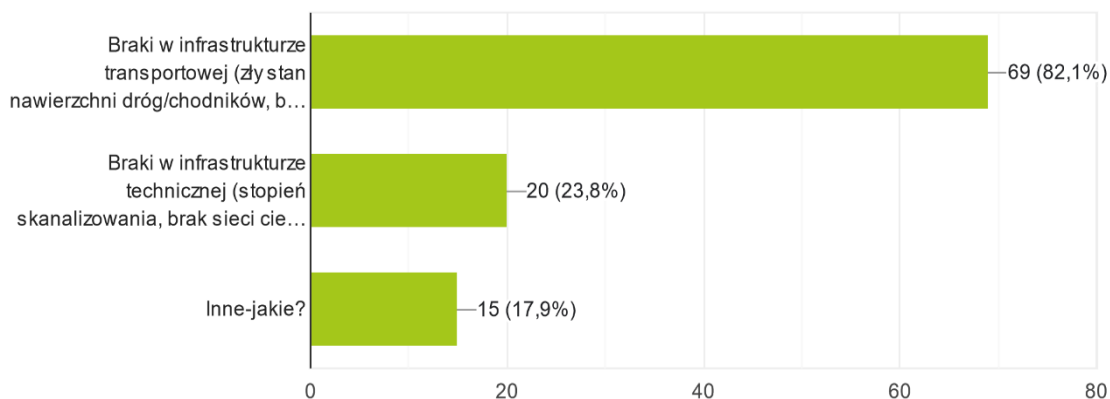
Wśród zidentyfikowanych słabych stron Miasta, respondenci przede wszystkim wskazują:

- w przestrzeni i środowisku,

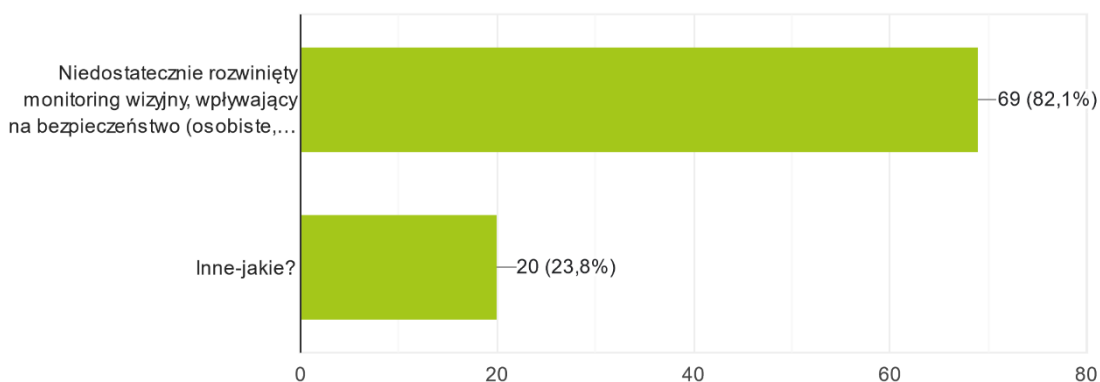
negatywny wpływ hałasu i emisji spalin, niewystarczającą ilość inicjatyw proekologicznych, w okresie zimowym niską jakość powietrza;

- w infrastrukturze,

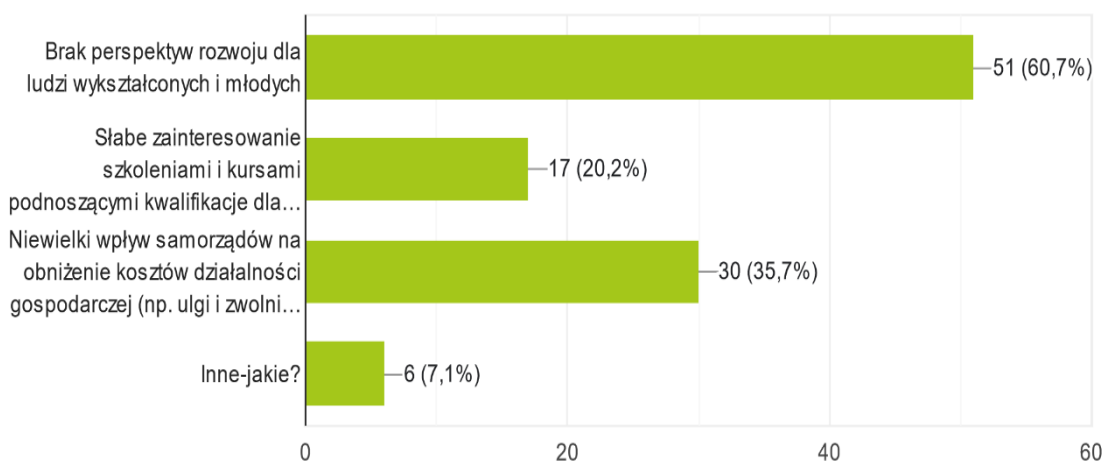
brak lub zły stan infrastruktury drogowej oraz braki w infrastrukturze sieciowej;

- w dziedzinie bezpieczeństwa,

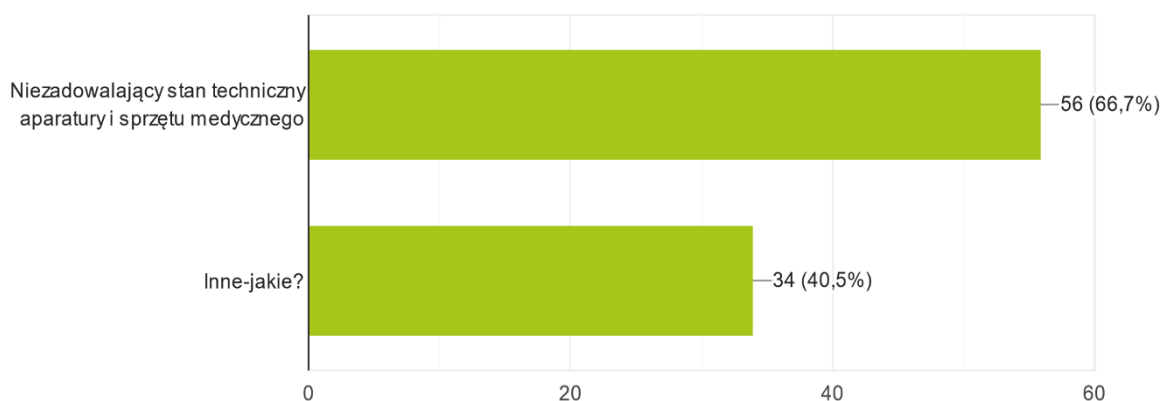
brak monitoringu wizyjnego;

- w dziedzinie gospodarki,

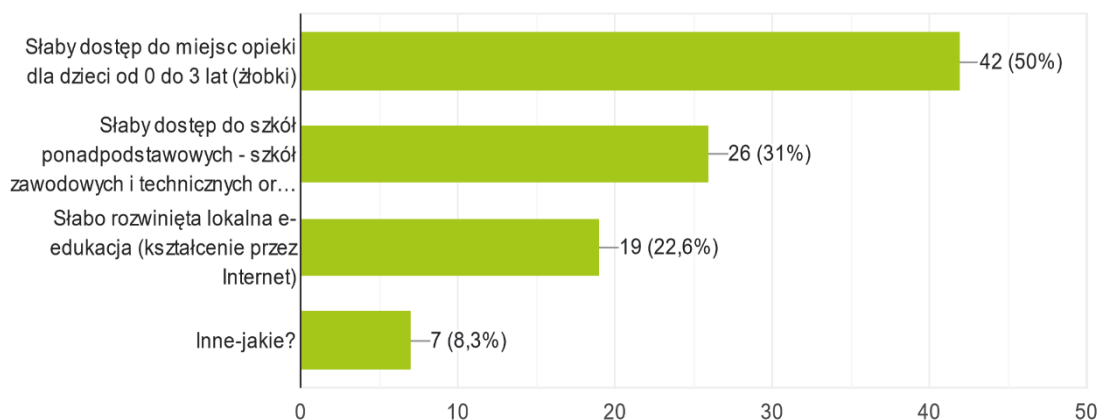
brak perspektyw rozwoju dla ludzi wykształconych i młodych; niewielki wpływ samorządu na obniżenie kosztów działalności;

- w dziedzinie zdrowia,

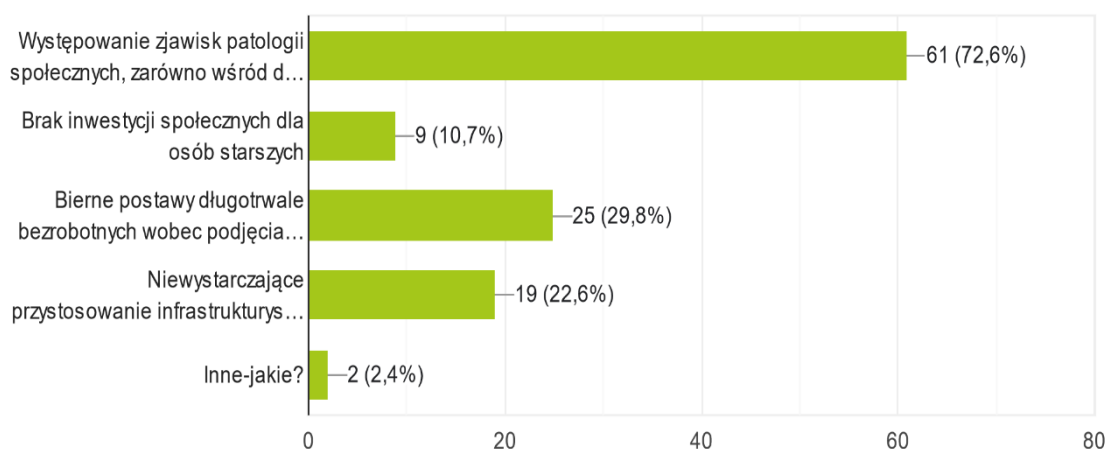
niezadawalający stan aparatury i sprzętu medycznego;

- w dziedzinie edukacji,

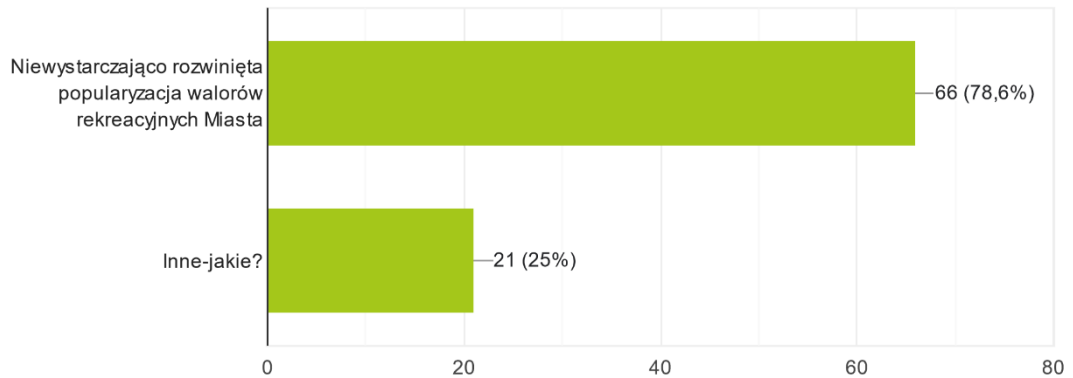
słaby dostęp do miejsc opieki dla dzieci do lat 3, brak dostępu do szkół zawodowych i technicznych oraz szkół dla dorosłych;

- w dziedzinie społecznej,

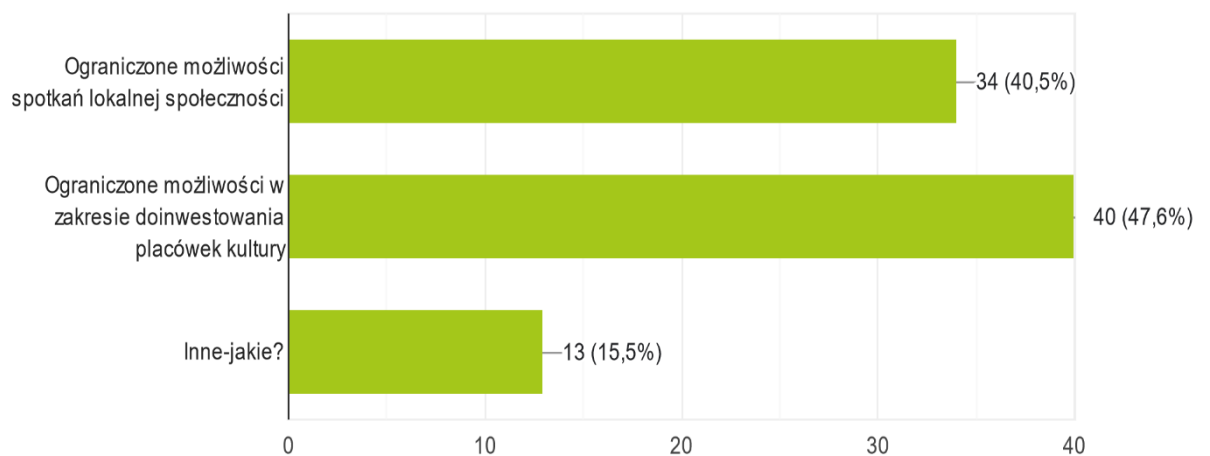
występującą patologią społeczną, postawy długotrwale bezrobotnych wobec rynku pracy;

- w dziedzinie rekreacji,

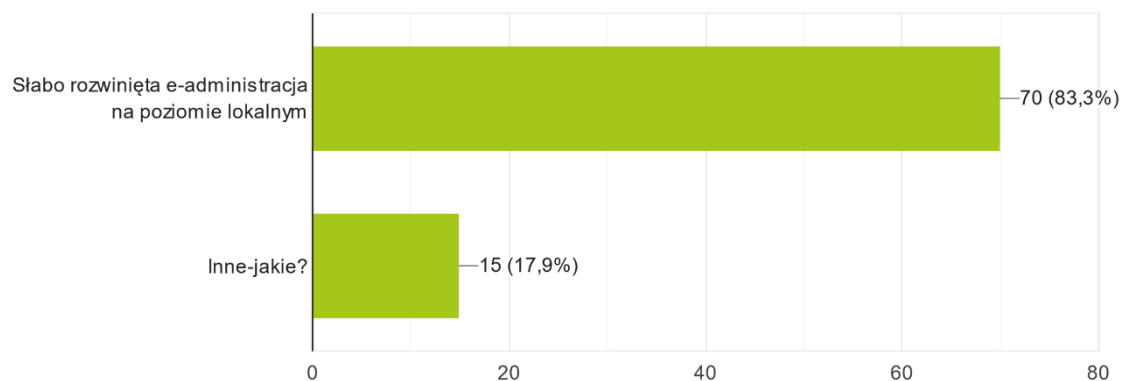
niewystarczająco rozwinięta popularyzacja walorów rekreacyjnych Miasta;

- w dziedzinie kultury,

ograniczone możliwości spotkań lokalnej społeczności i ograniczone możliwości w zakresie doinwestowania placówek kultury;

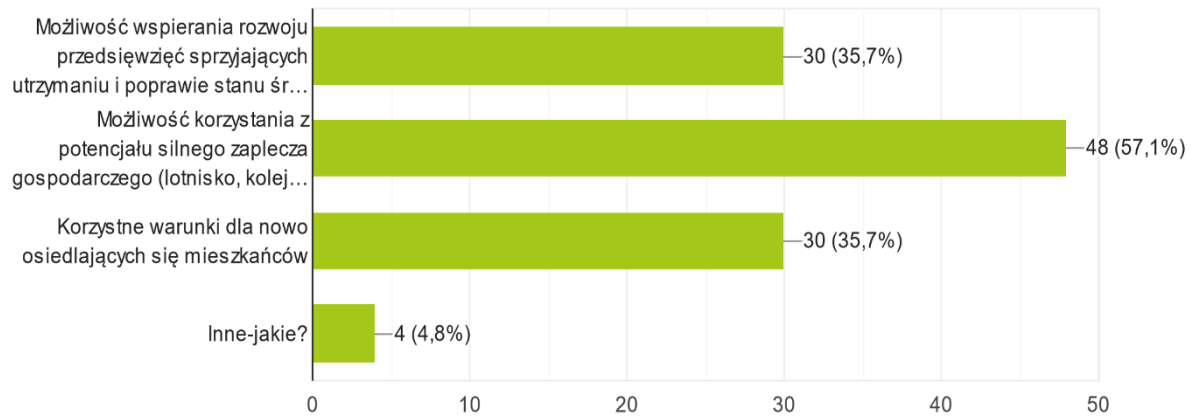
- w dziedzinie administracji publicznej,

słabo rozwinięte e-usługi na poziomie lokalnym.

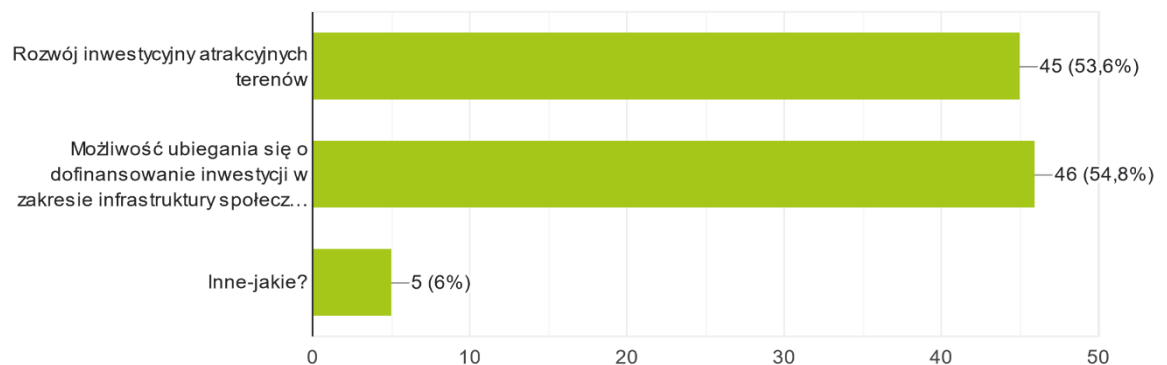
Wśród zidentyfikowanych szans rozwoju Miasta, respondenci przede wszystkim postrzegają:

- w przestrzeni i środowisku,

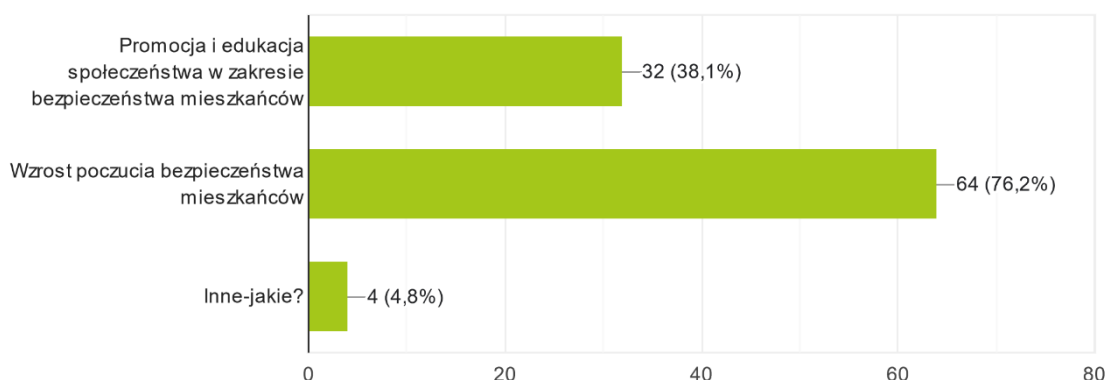
wparcie rozwoju przedsięwzięć w celu poprawy środowiska naturalnego, potencjał silnego zaplecza gospodarczego (lotnisko, kolej, miasta aglomeracji śląskiej), korzystne warunki dla nowo osiedlających się mieszkańców;

- w infrastrukturze,

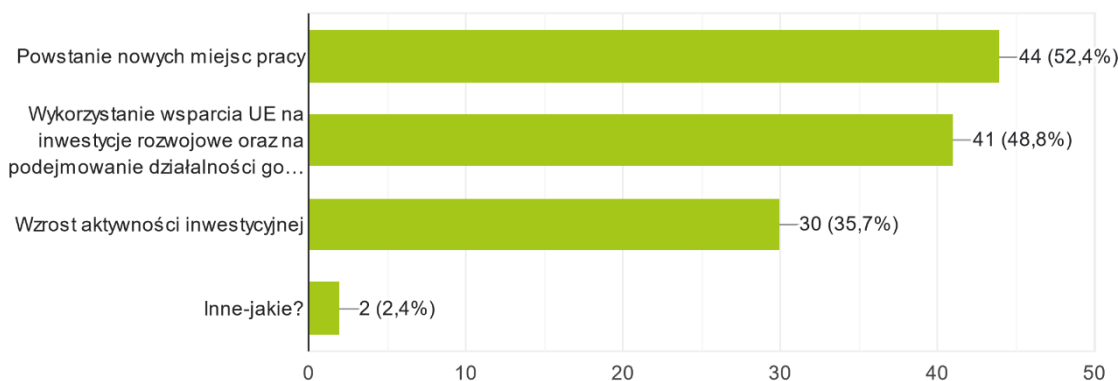
rozwój inwestycyjny atrakcyjnych terenów, dofinansowanie infrastruktury społecznej i technicznej ze środków Unii Europejskiej;

- w dziedzinie bezpieczeństwa,

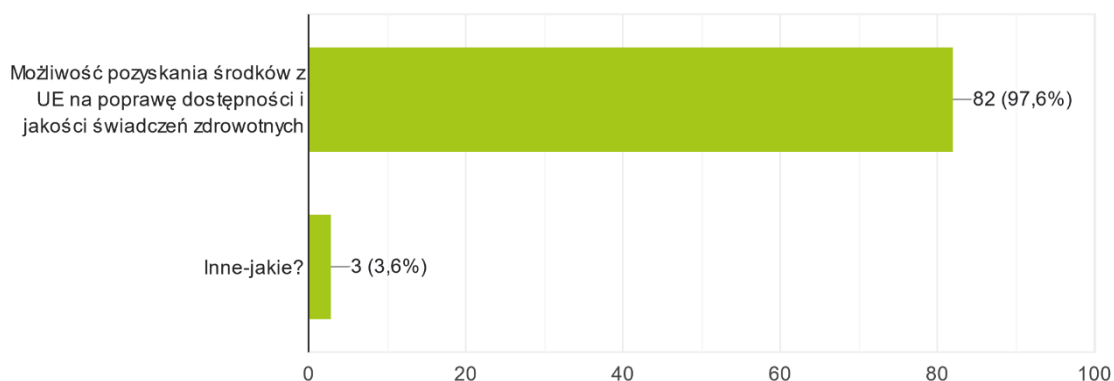
edukacja mieszkańców w zakresie bezpieczeństwa; wzrost poczucia bezpieczeństwa mieszkańców;

- w dziedzinie gospodarki / rolnictwa,

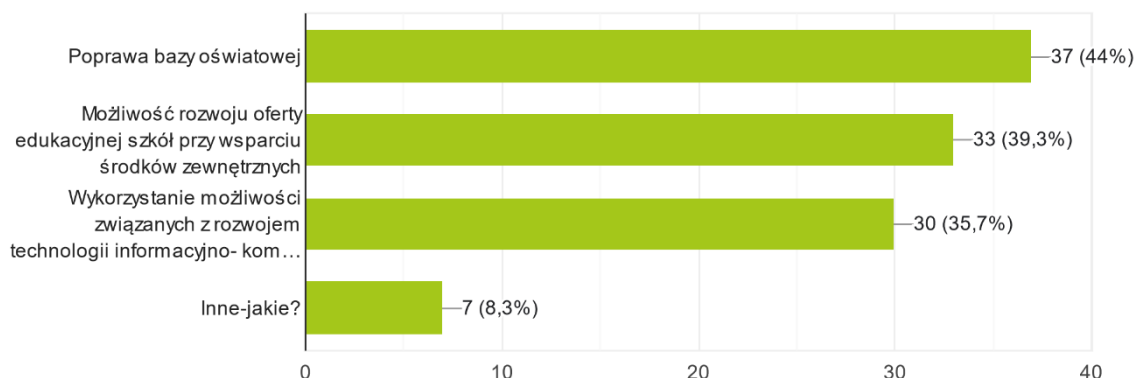
powstanie nowych miejsc pracy, dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej dla przedsiębiorców, wzrost aktywności inwestycyjnej;

- w dziedzinie zdrowia,

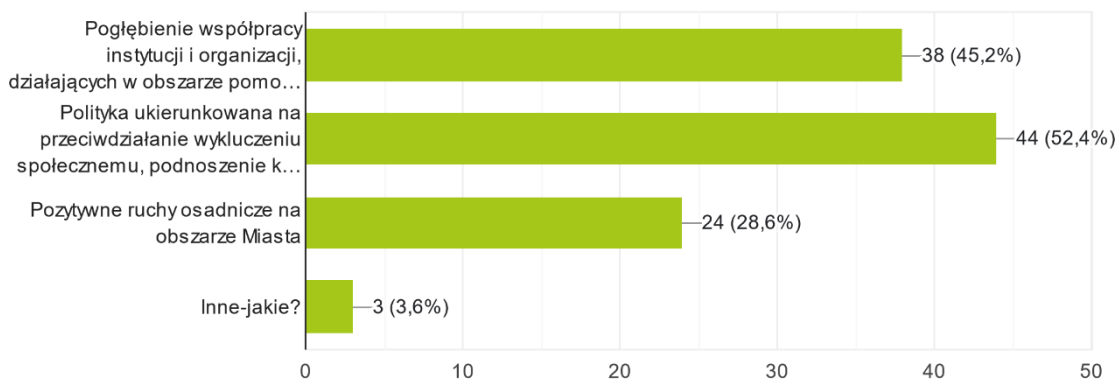
dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej na poprawę dostępności i jakości świadczeń zdrowotnych;

– w dziedzinie edukacji,

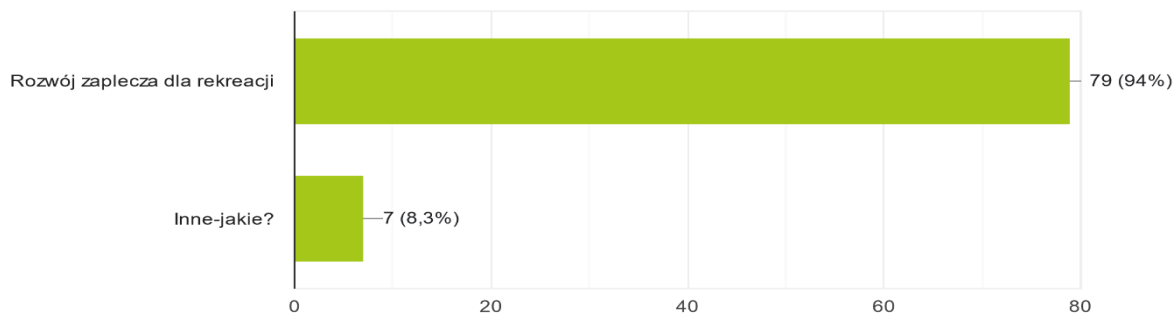
poprawę bazy oświatowej, dofinansowanie ze środków zewnętrznych wpływające na możliwość rozwoju oferty edukacyjnej, wykorzystanie e-learningu;

– w dziedzinie społecznej,

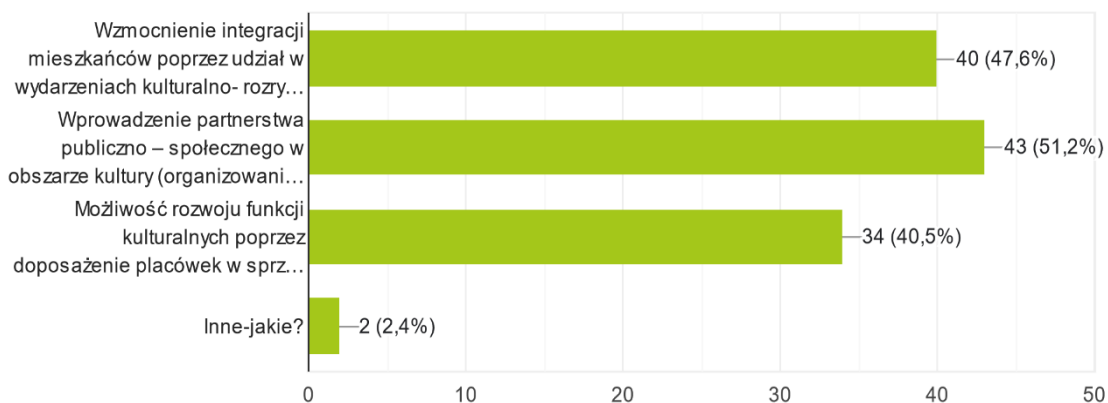
współpracę organizacji i instytucji społecznych, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i podnoszenie kwalifikacji bezrobotnych, pozytywne ruchy osadnicze na terenie Miasta;

– w dziedzinie rekreacji,

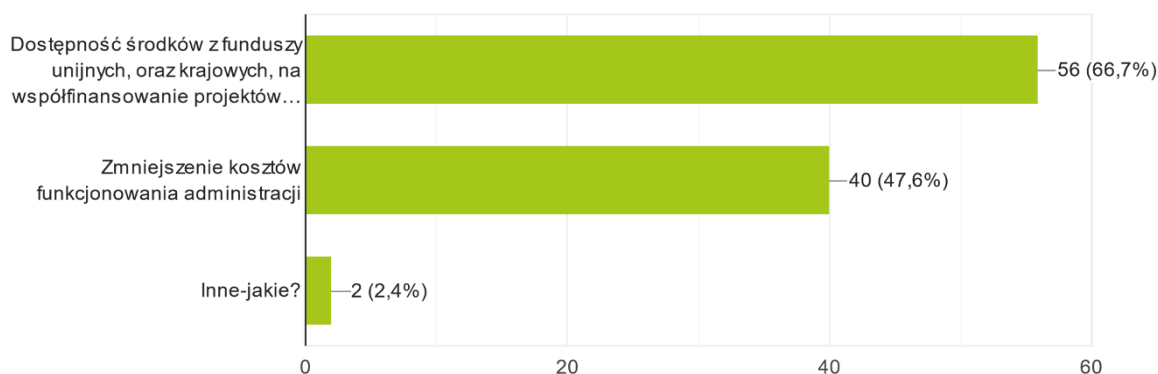
rozwój zaplecza rekreacyjnego;

- w dziedzinie kultury,

działania w kierunku integracji mieszkańców przez wydarzenia kulturalno-rozrywkowe, współpracę samorządu przy organizacji wydarzeń kulturalnych z organizacjami pozarządowymi, doposażenie placówek kulturalnych;

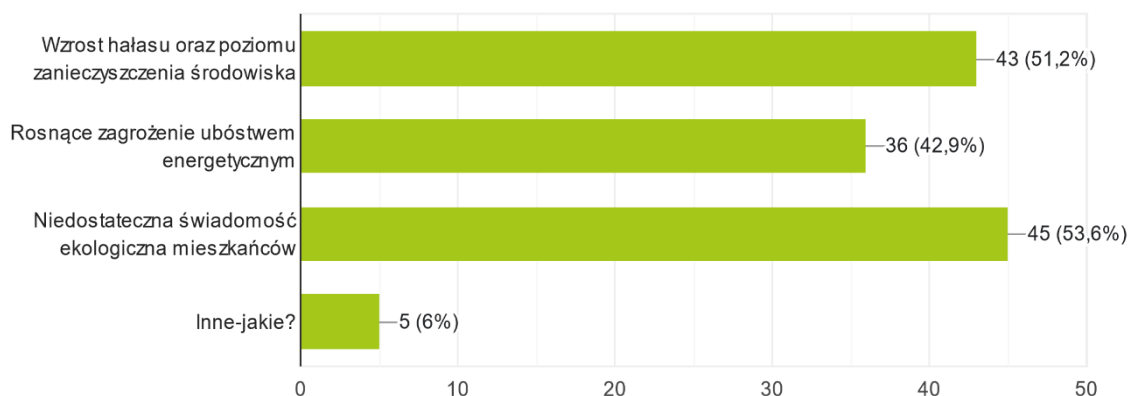
- w dziedzinie administracji publicznej,

dostępność środków z funduszy Unii Europejskiej i środków krajowych na rozwój społeczno-gospodarczy, zmniejszenie kosztów funkcjonowania administracji.

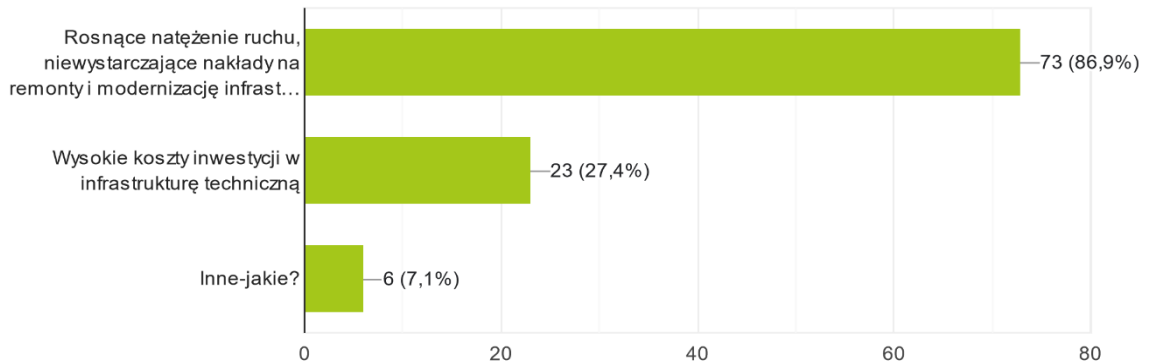
Wśród zidentyfikowanych zagrożeń dla Miasta, respondenci przede wszystkim postrzegają:

- w przestrzeni i środowisku,

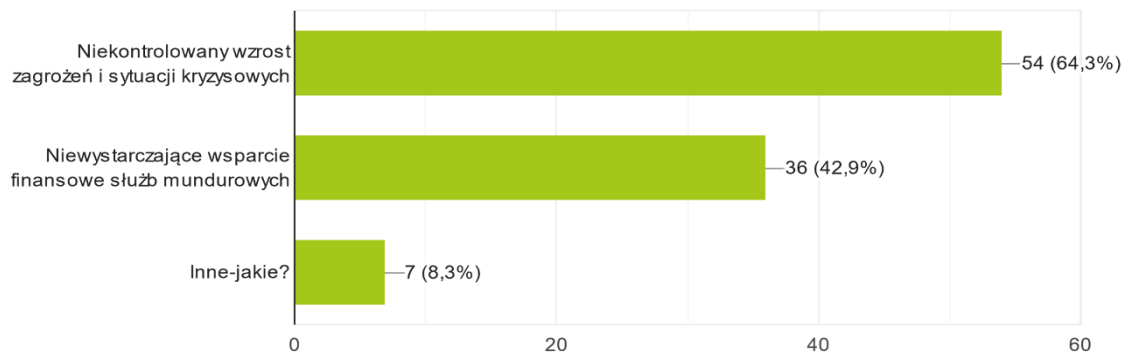
wzrost zanieczyszczenia środowiska i hałasu, rosące zagrożenie ubóstwem energetycznym, niską świadomość ekologiczną mieszkańców;

- w infrastrukturze,

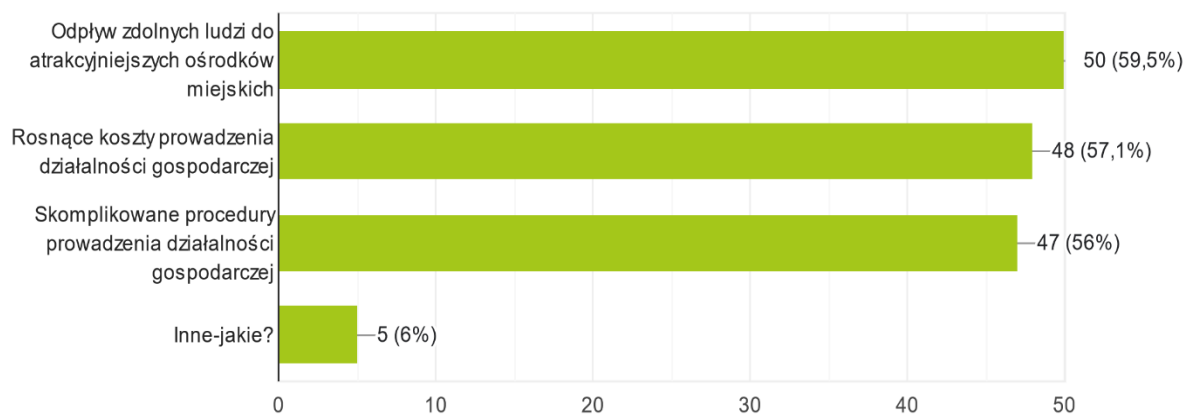
niewystarczające nakłady na remonty i modernizację dróg oraz rosące natężenie ruchu na drogach, wysokie koszty inwestycji w infrastrukturę techniczną;

- w dziedzinie bezpieczeństwa,

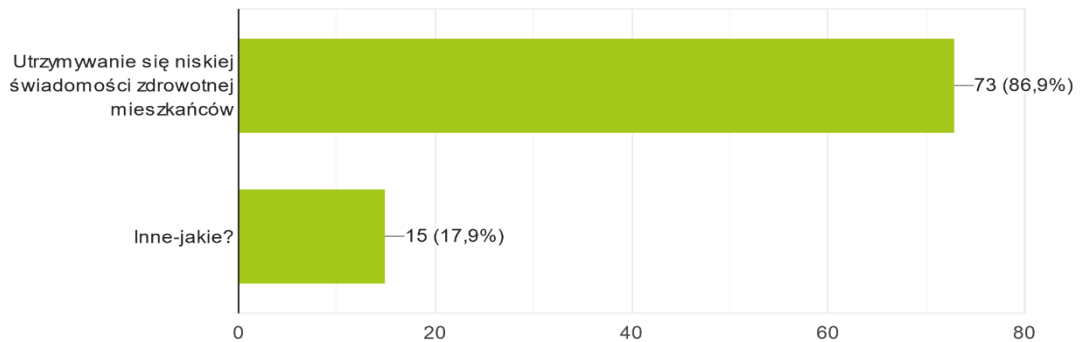
niekontrolowany wzrost zagrożeń i sytuacji kryzysowych, niewystarczające wsparcie finansowe służb mundurowych;

- w dziedzinie gospodarki / rolnictwa,

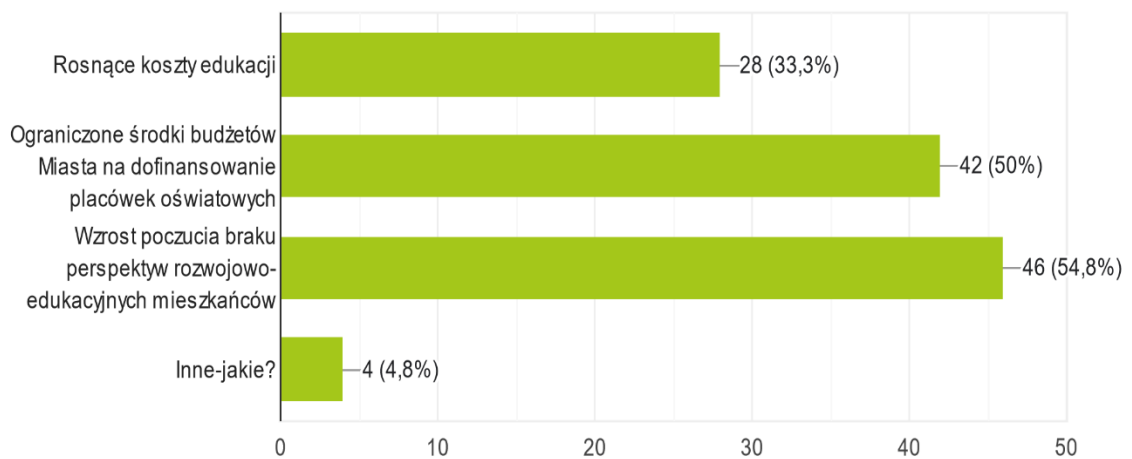
odpływ zdolnych ludzi z terenu Miasta, rosnące koszty i skomplikowane procedury prowadzenia działalności gospodarczej;

– w dziedzinie zdrowia,

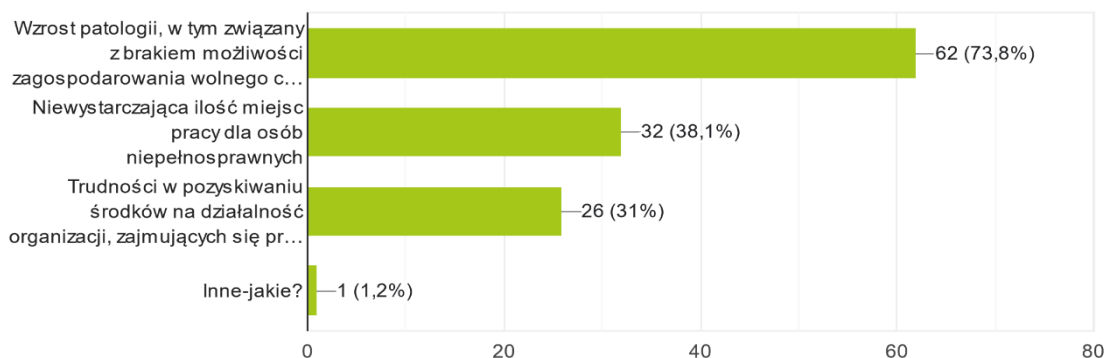
niską świadomość zdrowotną mieszkańców;

– w dziedzinie edukacji,

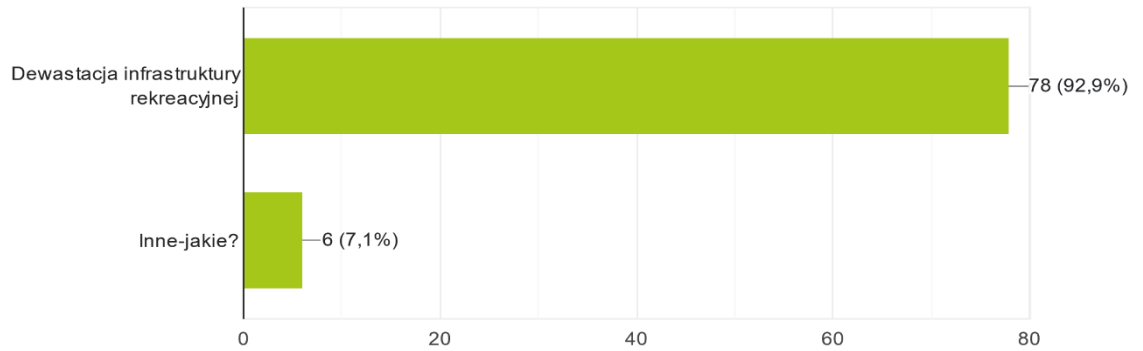
rosnące koszty edukacji, ograniczone środki finansowe budżetu Miasta na dofinansowanie placówek oświatowych, wzrost poczucia braku perspektyw rozwojowo-edukacyjnych mieszkańców;

– w dziedzinie społecznej,

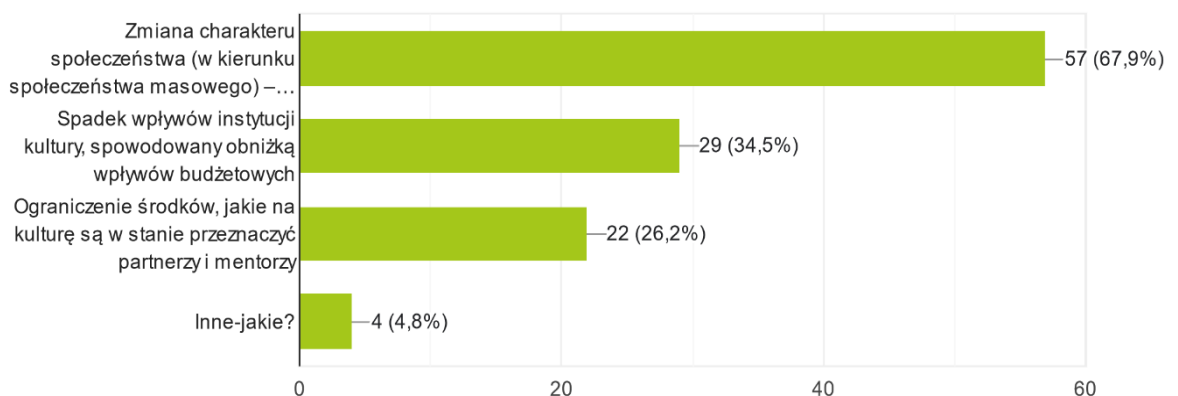
wzrost patologii, niewystarczająca ilość miejsc pacy dla osób niepełnosprawnych, trudności w pozyskaniu środków finansowych na działalność organizacji prospołecznych;

- w dziedzinie rekreacji,

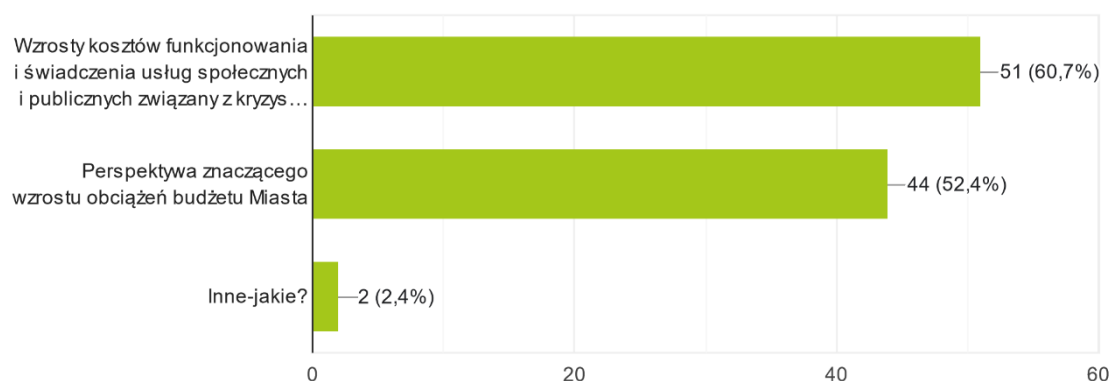
dewastację infrastruktury przez pseudo użytkowników;

- w dziedzinie kultury,

wyalienowanie społeczeństwa i ograniczenie kontaktów międzyludzkich, ograniczone możliwości finansowe instytucji kultury przekładające się na działania dla mieszkańców;

- w dziedzinie administracji publicznej,

wzrosty kosztów funkcjonowania i świadczenia usług społecznych i publicznych związane z kryzysem energetycznym, perspektywę znaczącego wzrostu obciążeń budżetu Miasta.

Respondenci wskazali także preferowane przez nich kierunki rozwoju Miasta, uznając jako najważniejsze dziedziny: infrastrukturę, bezpieczeństwo publiczne, zdrowie, środowisko i klimat, turystykę, rekreację i promocję.

Wśród inicjatywy najbardziej potrzebnych mieszkańcom, respondenci wymieniają:

- zastosowanie Odnawialnych Źródeł Energii,
- wsparcie działań w zakresie ochrony środowiska, przeciwdziałaniu zmianom klimatycznym i zagrożeniu klęskami żywiołowymi,
- rozwój infrastruktury drogowej,
- poprawę estetyki miejsc publicznych,
- rozbudowę infrastruktury sieciowej,
- zakładanie działalności gospodarczej i rozwój przedsiębiorczości, w tym społecznej,
- tworzenie nowych miejsc pracy,
- przygotowanie terenów pod inwestycje gospodarcze i mieszkaniowe,
- podnoszenie standardu usług zdrowotnych,
- wsparcie rozwoju szkół,
- budowę żłobków,
- edukację i tworzenie inicjatyw dla dzieci i młodzieży,
- organizację szkoleń, kursów, warsztatów,
- przeciwdziałanie patologiom społecznym,
- budowę mieszkań socjalnych,
- rozwój infrastruktury turystycznej,
- wspieranie sportu i rekreacji.

Ponadto w ramach pytań otwartych respondenci bazując na własnych doświadczeniach i odczuciach wskazują subiektywne pozytywy i negatywy dotyczące Miasta. Zdarza się, że są to twierdzenia przeciwstawne do zarysowanych trendów w ogóle udzielonych odpowiedzi.

Respondenci mieli również możliwość wypowiedzenia się na jakie cele chcieliby przeznaczyć

środki pozyskane z funduszy Unii Europejskiej i wskazali następujące dziedziny: poprawa i rozbudowa infrastruktury drogowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą, w tym przejścia dla pieszych, oświetlenie, sygnalizacja i oznakowanie, ścieżki rowerowe i chodniki, parkingi; rozwój niskoemisyjnego transportu publicznego i komunikacji pasażerskiej, w tym na nowych osiedlach mieszkaniowych; rozwój infrastruktury około rekreacyjnej i sportowej, w tym budowa basenu, lodowiska, kręgielni, utworzenie terenów parkowych, ogólnodostępnych ścieżek i miejsc rekreacji społecznej (w tym także nad zbiornikami wodnymi); rozwój informatyzacji i e-usług, w tym dotyczących zasobów mieszkaniowych; utworzenie infrastruktury i wsparcie ludzi młodych w przedziale wieku 18 – 25 lat, a także rodzin wielodzietnych; wzmocnienie kapitału społecznego, w tym wsparcie organizacji społecznych i sportowych, a także wdrażanie programów edukacji dla liderów życia publicznego i społecznego, a także oddolnych inicjatyw o charakterze rozwojowym i aktywizującym w zakresie sportowym i społecznym (w tym także dla najmłodszych), promocja działań sportowych i prospołecznych; podejmowanie dodatkowych inicjatyw kulturalnych oraz szerszy dostęp do wydarzeń kulturalnych i inicjatyw spędzania wolnego czasu (np. kino, teatr, koncerty, warsztaty, kawiarnia, restauracja, zajęcia artystyczne, w tym dla najmłodszych); rozwój i inwestycje w służbę zdrowia i edukację, w tym budowa żłobka i zwiększenie ilości miejsc w przedszkolach, nowa przychodnia i poprawa jakości usług zdrowotnych, wsparcie placówek oświatowych, szkolenia oraz kursy (np. językowe) i warsztaty (dla dorosłych, młodych i najmłodszych); rozwój branży okołoturystycznej, wsparcie sektora małych i średnich przedsiębiorstw, w tym wsparcie dla osób zakładających działalności gospodarczą, ułatwiony dostęp do lokali na terenie Miasta, promocja zawodów dawnych i wymierających; rewitalizacja obszarów zdegradowanych oraz zapewnienie ładu przestrzennego i estetyki publicznej, rozwój niezagospodarowanych terenów ościennych oraz tworzenie terenów inwestycyjnych pod nowe zakłady pracy, ochrona środowiska, zwiększenie efektywności energetycznej i przeciwdziałanie zmianom klimatycznym, w tym usuwanie azbestu, rozbudowa sieci kanalizacyjnej i ciepłowniczej, ocieplenie domów i budynków publicznych, zastosowanie Odnawialnych Źródeł Energii, organicznie niskiej emisji i wdrożenie monitoringu w tym zakresie, działania proekologiczne oraz wzmocnienie świadomości mieszkańców w sferze segregacji odpadów i gospodarowania odpadami, budowa infrastruktury dla niskoemisyjnego transportu – miejskie ładowarki samochodów elektrycznych; rozwój zasobów mieszkaniowych na terenie Miasta, w tym dla ludzi młodych.

W uzupełnieniu pozyskanych w ten sposób całościowych informacji, na etapie konsultacji przeprowadzono spotkania konsultacyjne, o charakterze warsztatów strategicznych. Na podstawie identyfikacji lokalnych potencjałów, przeprowadzonych badań sondażowych, wywiadów eksperckich w trakcie spotkań konsultacyjnych z mieszkańcami i kluczowymi podmiotami wpływającymi na kształtowanie i wdrażanie polityki rozwoju Miasta, określono specyfikę lokalną, czyli punkt widzenia partnerów lokalnych. W całym procesie konsultacyjnym i partycypacyjnym pozyskano dane synergiczne, uwzględniające specyfikę potencjałów poszczególnych sektorów (publicznego, prywatnego gospodarczego i obywatelskiego), ich wzajemne i indywidualne oczekiwania, a także przewidywane korzyści związane z realizacją wspólnej wizji rozwoju.

W całościowej analizie jako szczególnie istotne brano pod uwagę znaczenie danego obszaru dla rozwoju lokalnego. Zebrane w ten sposób dane, a także opinie uzyskane w wyniku przeprowadzonych sondaży i konsultacji, w tym w postaci warsztatów strategicznych, posłużyły jako wytyczne do stworzenia przedmiotowej Strategii i stanowiły punkt wyjścia do określenia jej kluczowych strategicznych elementów, w tym wizji i misji Miasta.

4. Bilans strategiczny Miasta Pyskowice

Analiza stanu oraz zdefiniowanie głównych problemów i uwarunkowań rozwoju Miasta Pyskowice pozwala na dokonanie bilansu strategicznego Miasta i sporządzenie go w oparciu o metodę SWOT, która pozwala na uporządkowanie informacji o Mieście i oddziałującym na nią najbliższym otoczeniu, służy ocenie zasobów i czynników zewnętrznych, a także zapewnia identyfikację wyzwań strategicznych i określenie kierunków rozwoju.

Analiza SWOT została wykonana na podstawie przeprowadzonej diagnozy, z użyciem zebranych danych statystycznych, danych ilościowych i jakościowych oraz badań sondażowych.

Analiza SWOT polega na zestawieniu mocnych i słabych stron oraz określeniu szans i zagrożeń rozwoju, w związku z powyższym w toku przeprowadzania niniejszej analizy przyjęto następujące założenia:

- za mocne strony uznaje się te zmienne, które mają charakter wewnętrzny i pozytywny,
- za słabe strony uznaje się te zmienne, które mają charakter wewnętrzny i negatywny,
- za szanse uznaje się te zmienne, które mają charakter zewnętrzny i pozytywny,
- za zagrożenia uznaje się te zmienne, które mają charakter zewnętrzny i negatywny.

Dzięki wysokiej szczegółowości pozyskanych danych w ramach prac diagnostycznych i przeprowadzonej dogłębnej analizie, możliwe jest precyzyjne wskazanie mocnych i słabych stron obszaru Miasta Pyskowice, a także wskazanie szans i zagrożeń płynących z otoczenia zewnętrznego.

Tabela 27 Analiza SWOT - Mocne i słabe strony

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<p>1. <u>sfera społeczna</u></p> <ul style="list-style-type: none">- aktywna działalność klubów i organizacji sportowych na funkcjonującej bazie sportowo – rekreacyjnej;- aktywność społeczna i związana z nimi duża liczba organizacji społecznych;- oferta kulturalna i wzmocnienie aktywności społecznej w wyniku wydarzeń kulturalnych;- tradycja i dziedzictwo kulturowe; <p>2. <u>sfera gospodarcza</u></p>	<p>1. <u>sfera społeczna</u></p> <ul style="list-style-type: none">- niekorzystne trendy demograficzne i ujemne saldo migracji;- brak perspektyw rozwoju dla ludzi wykształconych i młodych takich jak w dużych miastach aglomeracji śląskiej;- niski poziom integracji społecznej mieszkańców;- występowanie zjawisk wykluczenia i patologii społecznych, zarówno wśród dorosłych jak i młodzieży (m.in. alkoholizm, ubóstwo,

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - potencjał ludności; - różnorodność prowadzonej przez podmioty gospodarcze działalności gospodarczej oraz wysoki odsetek aktywnych podmiotów gospodarczych na terenie Miasta; 3. <u>sfera przestrzenna</u> - bliskość miast aglomeracji śląskiej; - bliskość międzynarodowego portu lotniczego; - istniejąca infrastruktura kulturalna, - atrakcyjna lokalizacja sprzyjająca rozwojowi form rekreacji, wypoczynku i związanej z nimi działalności gospodarczej, w tym działalności okołoturystycznej; - atrakcyjność położenia sprzyjająca rozwojowi budownictwa mieszkaniowego; - przebiegająca sieć dróg krajowych, w tym autostrada A1, A4, a także linia kolejowa; - rozwijająca się gospodarka ściekowa; - rozwijająca się infrastruktura edukacyjna; - atrakcyjność inwestycyjna Miasta - wysoka pozycja konkurencyjna Miasta w zakresie zrównoważonego rozwoju; 	<p>niepełnosprawność, przestępczość, bezradność);</p> <ul style="list-style-type: none"> - bierne postawy długotrwale bezrobotnych wobec podjęcia pracy; 2. <u>sfera gospodarcza</u> - niewielki wpływ samorządów na obniżenie kosztów działalności gospodarczej oraz stymulowanie rozwoju sektora MŚP (np. ulgi i zwolnienia w opłatach i podatkach lokalnych); 3. <u>sfera przestrzenna</u> - występowanie obszarów zdegradowanych na terenie Miasta; - braki w infrastrukturze technicznej i drogowej, konieczne kolejne inwestycje w zakresie systemu wodno – kanalizacyjnego Miasta, konieczność uporządkowania i rozwoju systemu ciepłowniczej na terenie Miasta; - wymagająca rozwoju infrastruktura sportowo-rekreacyjna, okołoturystyczna, społeczna i kulturalna; - wzrost hałasu generowanego przede wszystkim przez narastający ruch kołowy, a także związany z tym wzrost poziomu zanieczyszczenia środowiska;

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej diagnozy

Tabela 28 Analiza SWOT - Szanse i zagrożenia

SZANSE	ZAGROŻENIA
<p>1. <u>sfera społeczna</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - utrzymujący się trend zdrowego i aktywnego trybu życia przekładający się na rozwój turystyki, rekreacji i sportu; - potencjał do prowadzenia usług środowiskowych i opiekuńczych, a także dziennych domów opieki medycznej; - możliwość ubiegania się o dofinansowanie na przedsięwzięcia ukierunkowane na politykę prospołeczną, w tym prorodzinną, wsparcie ludzi młodych, a także politykę senioralną ze środków UE 	<p>1. <u>sfera społeczna</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - średnia gęstość zaludnienia Miasta; - starzejące się społeczeństwo; - wzrastające zapotrzebowanie na usługi opiekuńczo-socjalne ze strony osób starszych; - mała aktywność społeczna młodzieży; - odpływ zdolnych ludzi do atrakcyjniejszych dużych ośrodków miejskich; - duża skala zmian w systemie finansów publicznych związana z funkcjonowaniem Miasta i realizacją zadań publicznych;

SZANSE	ZAGROŻENIA
<p>i krajowych;</p> <p>2. <u>sfera gospodarcza</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - wykorzystanie wsparcia UE na inwestycje rozwojowe a w konsekwencji powstanie nowych miejsc pracy; - rosnący popyt na usługi skierowane do turystów i podróżnych, - rozwój inwestycyjny terenów leżących w sąsiedztwie ważnych lub wykazujących taki potencjał, szlaków komunikacyjnych; - możliwości korzystania z potencjału silnego zaplecza gospodarczego (międzynarodowy port lotniczy, duże miasta aglomeracji śląskiej); <p>3. <u>sfera przestrzenna</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - możliwość ubiegania się o dofinansowanie szerokiego wachlarza inwestycji, w tym w zakresie infrastruktury społecznej i technicznej ze środków UE i krajowych - rewitalizacja (wyznaczonych po uprzedniej delimitacji), obszarów zdegradowanych na których, zidentyfikowano stany kryzysowe; - wykorzystanie szansy na budownictwo mieszkaniowe; - możliwość współpracy w ramach Związku Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego 	<ul style="list-style-type: none"> - w obecnej sytuacji zagrożenie związane z zabezpieczeniem energetycznych potrzeb Miasta przekładające się na realizację zadań publicznych; <p>2. <u>sfera gospodarcza</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - skomplikowane procedury prowadzenia działalności gospodarczej; - w obecnej sytuacji zagrożenie związane z zabezpieczeniem energetycznych potrzeb przedsiębiorców; - duża skala zmian w systemie podatkowym związana z funkcjonowaniem przedsiębiorców; <p>3. <u>sfera przestrzenna</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - niewystarczające nakłady na remonty i modernizacje dróg; - wysokie koszty inwestycji w infrastrukturę techniczną; - rosnące koszty realizacji zadań publicznych; - niedostateczna świadomość ekologiczna mieszkańców, równoznaczna z koniecznością podjęcia działań z zakresu efektywności energetycznej i zastosowanie ekologicznych źródeł ciepła, w tym Odnawialnych Źródeł Energii, w celu ochrony powietrza i przeciwdziałania smogowi;

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej diagnozy

Przeprowadzona analiza SWOT stanowi punkt wyjścia do wskazania kierunków działań na rzecz poprawy sytuacji na występujących na obszarze Miasta negatywnych zjawiskach w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzennej oraz do podjęcia odpowiednich działań w tym zakresie. Z punktu widzenia bilansu strategicznego kluczowe jest także wskazanie najważniejszych wyzwań stojących przed Miastem Pyskowice oraz jego mieszkańcami i wszystkimi podmiotami wpływającymi na kształtowanie i wdrażanie polityki rozwoju Miasta. W tym wypadku oprócz analizy istniejącej sytuacji oraz rozpoznania potrzeb lokalnych grup interesu, wymagane jest

wyznaczenie wyzwań strategicznych, na których będą się opierać zaplanowane działania strategiczne. Rozwój lokalny w perspektywie średniookresowej jest determinowany przez wiele czynników, z których część ma charakter zmiennych makroekonomicznych. Największy wpływ na rozwój Miasta będzie miała polityka gospodarcza, regionalna, finansowa i społeczna państwa. Ogromną rolę będą odgrywać kierunki rozwojowe przyjęte przez Unię Europejską. Niemniejsze znaczenie mieć będą działania samorządu województwa śląskiego w zakresie alokacji przestrzennej środków finansowych i programów wsparcia, w tym dedykowanych dla obszarów wiejskich. Pod uwagę należy również wziąć możliwość wystąpienia czynników destabilizujących rozwój Miasta. Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Miasta Pyskowice oraz dokonana na jej podstawie analiza jego mocnych i słabych stron, a także szans i zagrożeń, w kontekście ustaleń zawartych w krajowych i regionalnych dokumentach strategicznych i operacyjnych, stały się podstawą do ustalenia głównych wyzwań strategicznych.

W ostatnim okresie Miasto dokonało szeregu inwestycji z zakresu infrastruktury technicznej i społecznej, stosując jako dźwignię finansową możliwość wykorzystania krajowych i zagranicznych środków pomocowych, w tym środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej. W tym czasie nastąpiło polepszenie jakości życia mieszkańców, zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej, gospodarczej i turystycznej Miasta. Nastąpił wzrost poziomu aktywności gospodarczej, a także poziomu kwalifikacji i wykształcenia jego mieszkańców. Jednakże po przeprowadzonej analizie można wykazać te kategorie społeczne, przestrzenne i gospodarcze, które wymagają dalszej poprawy. Miasto podobnie jak wiele innych gmin stoi przed wyzwaniami strategicznymi determinującymi dalszy rozwój. Są to wyzwania o charakterze społeczno-ekonomicznym, przestrzennym i środowiskowym, a także techniczno-organizacyjnym. Prawidłowe zdefiniowanie działań strategicznych będących odpowiedzią na pojawiające się wyzwania, jest główną determinantą dalszego rozwoju Miasta i zajęcia odpowiedniej pozycji konkurencyjnej na tle sąsiadujących gmin.

Zebrane na podstawie przeprowadzonej diagnozy dane, a także opinie respondentów uzyskane w wyniku przeprowadzonych badań sondażowych pozwalają zidentyfikować następujące wyzwania strategiczne:

- poprawa funkcjonowania sfery gospodarczej i dalsze wzmacnianie jej konkurencyjności,
- łagodzenie społecznych i gospodarczych skutków transformacji społeczno-

gospodarczej, w tym poprzez ograniczenie niekorzystnych zjawisk i trendów sfery społeczno-ekonomicznej,

- funkcjonalne wykorzystanie walorów Miasta, w tym zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej i okołoturystycznej,
- zachowanie dziedzictwa kulturowego i rozwój kultury,
- budowanie przyjaznej przestrzeni do życia, w tym poprzez dalszy rozwój infrastruktury,
- stworzenie warunków do zrównoważonego rozwoju,
- ochrona klimatu, środowiska i dziedzictwa przyrodniczego,
- wdrażanie rozwiązań z zakresu zastosowania czystej energii i odnawialnych źródeł oraz zapewnienie wysokiej efektywności energetycznej,
- wsparcie rozwoju kapitału społecznego, kreowanie jego aktywności na rzecz rozwoju Miasta.

Przeprowadzona diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Miasta, oraz analiza jego potencjałów i barier rozwojowych, w oparciu o zidentyfikowane powyżej kluczowe wyzwania, stała się punktem wyjścia do określenia wizji, misji, celów strategicznych, kierunków działań, a także ich planowanych zakresów. Znalazła również swoje odzwierciedlenie w oczekiwanych rezultatach planowanych działań, uwarunkowaniach funkcjonalnych i przestrzennych, systemie realizacji oraz proponowanych ramach finansowych i źródłach finansowania.

5. Wizja i misja rozwoju Miasta Pyskowice

Wizja rozwoju Miasta Pyskowice stanowi podstawę do sformułowania głównych celów rozwojowych oraz stanowi określenie aspiracji i dążeń społeczności lokalnej. Wizja jest projekcją pożądanego stanu w perspektywie czasowej, zawierającą wyobrażenie o przyszłości Miasta. Innymi słowy, wizja jest wytyczną określającą co, kiedy i w jakich sferach należy zrobić, aby osiągnąć stan rozwoju wszystkich analizowanych obszarów życia Miasta.

Wizja rozwoju Miasta Pyskowice obejmuje kompleksowo zestaw składników obszaru, od których zależy jego przyszły stan. Różnorodność cech jest walorem wpływającym na możliwość ujęcia wizji rozwojowej w sposób pełny, kompleksowy i najbliższy rzeczywistości. Istotne dla przyszłości jest także oparcie się na lokalnych zasobach i wartościach, co umożliwi uniezależnienie się w możliwie największym stopniu od warunków zewnętrznych. Rozwój oparty o wewnętrzne walory Miasta, wymaga wyznaczenia zasad dysponowania walorami, czyli wyznaczenia celów, do których realizacja strategii winna doprowadzić.

Zrównoważony i harmonijny rozwój Miasta ma skutkować możliwie pełnym wykorzystaniem pozytywnych trendów oraz jak największą niwelacją zjawisk niekorzystnych, zakłócających rozwój obszaru, które zgodnie z bilansem strategicznym Miasta występują w sferach społecznej, gospodarczej i przestrzennej, a więc w większości obszarów, które swoim działaniem obejmuje Miasto Pyskowice. Poniżej została sformułowana wizja stanowiąca projekcję pożądanego stanu Miasta i wytyczną dotyczącą stanu docelowego, do którego należy dążyć w okresie do 2032 roku.

**MIASTO PYSKOWICE TO ATRAKCYJNE I DOGODNE MIEJSCE DO ŻYCIA, ZAPEWNIAJĄCE
ODPOWIEDNIE WARUNKI DO REKREACJI I WSPARCIE ROZWOJU GOSPODARCZEGO,
A TAKŻE SZANSĘ ROZWOJU INDYWIDUALNEGO I SPOŁECZNEGO DLA MIESZAŃCÓW**

Wizja rozwoju Miasta jest zatem opisem stanu obszaru w przyjętej perspektywie czasowej, przy założeniu wystąpienia korzystnych uwarunkowań wynikających z dokumentu i jest to koncepcja pożądanego stanu Miasta w przyszłości, uwzględniająca zaangażowanie w tym celu, wypracowanych, ale także i pozyskanych środków finansowych.

Misja jest z kolei zbiorem zasad działania, określającym szczegółowe cele jakie ma spełnić Miasto w procesie realizacji wizji. Misja określa naczelną kierunek rozwoju, w którym zmierza Miasto w założonej perspektywie czasowej i jest podstawą, na której opiera się strategia rozwoju, w tym cele i kierunki rozwojowe. Wokół założonej misji powinny się koncentrować zaplanowane działania władz samorządowych, mieszkańców i kluczowych podmiotów wpływających na wdrażanie polityki rozwoju Miasta. Misja jest podstawą do określenia zasad współpracy w wymiarze lokalnym, a warunkiem jej realizacji jest podjęcie wyznaczonych kierunków działań, które przyczynią się do stworzenia takich warunków życia, które mają odpowiadać na potrzeby mieszkańców związane z podniesieniem jakości życia, możliwości rozwoju dla wszystkich interesariuszy, a także zapewnić odpowiednią pozycję konkurencyjną Miasta Pyskowice w otoczeniu samorządowym.

Poniżej została sformułowana misja określająca przewodni kierunek rozwoju dla Miasta Pyskowice w okresie do 2032 roku.

**MIASTO PYSKOWICE KREUJE DZIAŁANIA W SFERACH SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ
I PRZESTRZENNEJ, KTÓRE PRZY WYKORZYSTANIU POSIADANYCH POTENCJAŁÓW,
BĘDĄ STYMULOWAĆ ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ, ZAPEWNIAJĄCY NAJWYŻSZĄ JAKOŚĆ
ŻYCIA JEGO MIESZKAŃCÓW I NAJLEPSZE WARUNKI FUNKCJONOWANIA PRZEDSIĘBIORSTW,
PODMIOTÓW SPOŁECZNYCH I PUBLICZNYCH, WSPÓŁTWORZĄCYCH JEGO PRZYJAZNE
ŚRODOWISKO**

Elementem realizacji misji Miasta są kolejno cele strategiczne oraz kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych, a następnie oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym, wraz z przypisanymi wskaźnikami ich osiągnięcia. Tak określone ramy rozwoju Miasta Pyskowice zawierają najważniejsze elementy wpływające na pozytywne przekształcanie obszaru, wybrane spośród różnorodnych elementów opisujących warunki, zasoby, pozytywne cechy, walory, konieczności, potrzeby, ograniczenia czy braki, a także poziom realizacji różnych funkcji i zewnętrzne uwarunkowania wpływające na warunki życia mieszkańców, funkcjonowanie sektorów gospodarczego, społecznego i publicznego czy współpracę wewnątrzgminną i zewnętrzną uczestników życia Miasta Pyskowice.

6. Cele strategiczne i kierunki działań

Wielopłaszczyznowe zmiany zachodzące w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym na obszarze Miasta Pyskowice, nasuwają konieczność zaprogramowania przez samorząd stosownych do osiągnięcia celów i efektywnych działań, które będą stanowić skuteczną odpowiedź na zdiagnozowane wyzwania. Cele i kierunki działań wynikają z wyzwań strategicznych zdiagnozowanych na wcześniejszym etapie i stanowią logicznie powiązaną całość wykazującą się efektem synergii. Powyższe znajduje swoje odbicie w strukturze przedmiotowej strategii, której podstawę stanowią wzajemnie się uzupełniające cele strategiczne w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym. Cele te są elementem realizacji misji Miasta i mają charakter długofalowy, pozwalając na wyznaczenie kierunków działań w celu realizacji założonej wizji rozwoju Miasta.

W oparciu o przeprowadzoną diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Miasta, w tym wykonaną analizę SWOT z użyciem zebranych danych ilościowych i jakościowych, badań sondażowych, a także przeprowadzonych na etapie konsultacji spotkań konsultacyjnych, o charakterze warsztatów strategicznych z mieszkańcami i kluczowymi podmiotami wpływającymi na kształtowanie i wdrażanie polityki rozwoju Miasta, określono adekwatne do zdiagnozowanej sytuacji cele strategiczne. Na etapie wyznaczania tych celów uwzględniono zidentyfikowane potencjały i bariery rozwojowe, a także kluczowe wyzwania strategiczne. Wykorzystując powyższe zasady analizy stanu Miasta Pyskowice, w oparciu o analizę jej zasobów strategicznych, wyznaczone zostały cele strategiczne, które są podstawą do określenia odpowiednich kierunków działań Miasta Pyskowice. Na poziomie strategicznym zaproponowano 3 cele strategiczne odnoszące się do kluczowych obszarów funkcjonowania Miasta – gospodarka, społeczeństwo, infrastruktura i przestrzeń, korespondujących z priorytetami rozwojowymi Miasta.

CEL STRATEGICZNY 1

Wzmacnianie atrakcyjności inwestycyjnej oraz wsparcie wzrostu gospodarczego i konkurencyjności, przez stymulowanie lokalnej przedsiębiorczości i gospodarki

Dla Miasta kluczowym elementem kształtowania jego polityki w sferze gospodarczej oraz związanego z nią rynku pracy jest tworzenie dobrych warunków do inwestowania

i prowadzenia działalności gospodarczej. W świetle zmieniających się trendów gospodarczych oraz rosnącej konkurencyjności ważne jest wzmocnienie odporności lokalnej gospodarki na możliwe zmiany. Znaczenie funkcjonowania przyjaznej i innowacyjnej przedsiębiorczości, a co za tym idzie także stabilny i atrakcyjny rynek pracy, to kluczowe podstawy odpowiedniego wzrostu gospodarczego Miasta. W obecnej sytuacji można zdiagnozować szereg czynników niekorzystnie wpływających na rozwój gospodarczy: braku wsparcia subwencyjnego i merytorycznego dla małych i średnich przedsiębiorstw, wysokie koszty prowadzenia działalności, niestabilność przepisów prawa, które dotyczą przedsiębiorców, czy brak odpowiedniej wiedzy i kwalifikacji do prowadzenia działalności gospodarczej. Brakuje także odpowiedniego forum współpracy i warunków do lokalnej i ponadlokalnej kooperacji. Ponadto wysoki próg bariery finansowej związanej z kosztami działalności, jest szczególnie znaczący dla osób podejmujących działalność gospodarczą, a także dla osób będących na początkowym etapie rozwijania działalności. Jest to odbiciem ogólnie zachodzących trendów, które stanowią istotną barierę w rozwoju lokalnej przedsiębiorczości. Ponadto duża część mieszkańców Miasta swoją aktywność zawodową realizuje na terenie pobliskich miast i gmin. Istnieje także spora grupa, która angażuje swoją aktywność zawodową na miejscu. Wszyscy mieszkańcy potrzebują pracy oraz dochodów dla zaspokojenia swoich potrzeb życiowych. Strategiczne znaczenie dla rozwoju gospodarki na terenie Miasta mają dostępne tereny inwestycyjne, które mogą się przyczynić się do powstawania na obszarze Miasta nowych form przedsiębiorczości, wzbogacając aktualną strukturę gospodarczą Miasta. Na kształtowanie przyszłych warunków lokalnej gospodarki, duży wpływ będzie miało także uwzględnienie potencjału konsumpcyjnego mieszkańców pobliskich dużych miast, którzy mogą stanowić znaczący rynek zbytu, co daje szansę na dalszy rozwój przedsiębiorczości. Przy stymulowaniu wzrostu gospodarczego należy uwzględnić m. in. przewagi rozwojowe w postaci bliskości dużych miast konurbacji śląskiej, potencjału związanego z dostępnymi terenami inwestycyjnymi oraz terenami pod zabudowę, a także z atrakcyjnością obszaru Miasta pod względem turystyki i rekreacji, silnie powiązanymi chociażby z rozwojem sfery usługowej i budowlanej. Powyższe zjawisko potęguje dogodna lokalizacja Miasta w bezpośredniej bliskości głównych dróg (A1, A4, DK94), przyciągająca podmioty gospodarcze, tworzące nowe miejsca pracy. Reasumując, zaangażowanie w tworzenie dobrych warunków inwestowania i prowadzenia działalności gospodarczej, w tym usługowej, jest warunkiem niezbędnym dla rozwoju obszaru Miasta. Pobudzanie działalności gospodarczej, aktywność ekonomiczna, w tym sektora małych i średnich przedsiębiorstw

i rolników, buduje zarówno dochód budżetu lokalnego, jak też oferuje zatrudnienie, wpływa na status członków społeczności lokalnej, oddziałuje na jakość przestrzeni czy generuje obrót na lokalnym rynku dostaw i usług. Kluczowe znaczenie ma także funkcjonowanie innowacyjnych i przyjaznych przedsiębiorstw, a także powiązany z tym atrakcyjny i stabilny rynek pracy.

CEL STRATEGICZNY 2

Tworzenie przyjaznych warunków do życia i funkcjonowania społeczeństwa lokalnego, w tym zapewnienie odpowiedniego poziomu jakości i dostępności usług publicznych

Poprawa jakości życia mieszkańców jest kluczowym obszarem, istotnie wpływającym na rozwój Miasta, w znaczeniu jego dobrostanu i nierozzerwalnie wiąże się z kondycją jego sfery społecznej. Każdy z mieszkańców korzysta z oferowanych na terenie Miasta usług publicznych, dlatego określone cele i kierunki działania powinny się skupiać na podnoszeniu jakości życia mieszkańców przy uwzględnieniu ich kluczowych potrzeb i oczekiwań. Wysokiej jakości oferta usług publicznych może stanowić element przyciągający nowych mieszkańców, a także inwestorów. Ważne jest, żeby dostępne usługi były dostosowane do zmieniającej się sytuacji demograficznej Miasta. Podnoszenie jakości życia wiąże się z jednej strony z działaniami mającymi na celu łagodzenie społecznych i gospodarczych skutków transformacji społeczno-gospodarczej, w tym ograniczenie niekorzystnych zjawisk i trendów sfery społeczno-ekonomicznej, a z drugiej związane jest z rozwojem społeczeństwa obywatelskiego, poprzez wsparcie rozwoju kapitału społecznego, kreowanie jego aktywności na rzecz rozwoju Miasta, a także podniesienie poziomu integracji i kształtowanie postaw obywatelskich wśród mieszkańców. Coraz większa liczba mieszkańców jest zainteresowana życiem publicznym Miasta, dlatego też tak ważne jest umożliwienie im włączenia się w kreowanie jego rozwoju. Bardzo ważna jest również współpraca pomiędzy samymi mieszkańcami, aktywizacja i inicjatywy oddolne. Biorąc pod uwagę zanikające więzi społeczne, Miasto powinno oferować możliwości wsparcia i animować mieszkańców do wspólnego działania na rzecz swojego otoczenia. W sferze społecznej niezwykle istotne jest rozwijanie katalogu usług społecznych, utrzymanie pozytywnych trendów i wykorzystanie posiadanego potencjału. Działania w tym zakresie powinny być ukierunkowane na politykę prospołeczną, w tym prorodzinną, wsparcie ludzi młodych, a także politykę senioralną, co stanowi podstawę do budowania silnego, zdrowego i zaangażowanego społeczeństwa. Ponadto ważne jest działanie w dziedzinie

zdrowia publicznego i pomocy społecznej, w tym ze względu na konieczność wsparcia osób w trudnej sytuacji życiowej, w celu zapobiegania ich wykluczeniu. Takie elementy, jak wysoka jakość usług socjalnych i zdrowotnych dla mieszkańców, rozwój kompetencji, aktywności i umiejętności mieszkańców Miasta, bezpieczeństwo publiczne, współpraca społeczna i sektorowa, działalność w sferze sportu, turystyki, kultury i rekreacji, wysoka jakość edukacji czy profesjonalne zarządzanie usługami publicznymi, tworzą w bezpośredni sposób przyjazne warunki do egzystencji mieszkańców. Ich obecność w realiach Miasta decyduje o stosunkach międzyludzkich, wpływa na atrakcyjność osadniczą, procentuje niwelacją zagrożeń i niepożądanych elementów funkcjonowania Miasta, rozwija mieszkańców zarówno w sferze indywidualnej jak i zbiorowej, przeciwdziała występowaniu i utrwalaniu dysfunkcji społecznych czy wspiera działania na rzecz pokonania biedy, bezrobocia i niedostosowania, wykluczenia, a także przezwyciężenia barier w niepełnosprawności. Resumując, przyszłość Miasta w znaczeniu jego dobrostanu, wiąże się z kondycją sfery społecznej Miasta, a określone dla niego cele i kierunki skupiają się na podnoszeniu jakości życia mieszkańców i uwzględniają ich kluczowe potrzeby i oczekiwania.

CEL STRATEGICZNY 3

Tworzenie warunków do zrównoważonego rozwoju poprzez aranżowanie atrakcyjnych przestrzeni publicznych oraz kreowanie zdrowego środowiska naturalnego

Istotnym elementem rozwoju Miasta jest zapewnienie wysokiej jakości infrastruktury oraz przyjaznej i bezpiecznej przestrzeni miejskiej, która wpływa pozytywnie na odbiór Miasta przez jego mieszkańców i podnosi ich jakość życia. Kształtowana przestrzeń miejska powinna być estetyczna oraz dostosowana do specyficznych potrzeb mieszkańców. Zrównoważony rozwój przestrzeni publicznej i środowiska naturalnego nierozzerwalnie wiąże się ze zwiększaniem dostępności przestrzeni publicznych oraz podnoszeniem ich jakości, rozwojem koniecznej infrastruktury, w tym infrastruktury publicznej, racjonalnym wykorzystaniem i ochroną zasobów środowiska naturalnego, a także na kwestiach związanych z adaptacją do zmian klimatu i łagodzeniem tych zmian. Działaniami szczególnie istotnymi są działania związane z poprawą jakości powietrza czy wody, w tym m. in. monitoring jakości powietrza na terenie Miasta, rozbudowa miejskiej sieci ciepłowniczej czy infrastruktury kanalizacyjnej, promowanie i wspieranie stosowania rozwiązań z zakresu efektywności energetycznej

i zastosowania Odnawialnych Źródeł Energii, czy też promowanie korzystania z transportu zbiorowego. Istotne są też działania zwiększające świadomość ekologiczną mieszkańców i budujące ich odpowiedzialność za środowisko naturalne. Ważnym elementem jest stworzenie warunków do zrównoważonego rolnictwa, adaptacja i dostosowanie się do zachodzących zmian klimatycznych, poprawa oraz ochrona środowiska i dziedzictwa przyrodniczego, stworzenie przyjaznej przestrzeni do życia i funkcjonowania, w tym rozwój infrastruktury i odpowiednie gospodarowanie przestrzenią. Konieczność budowy nowych i modernizacji istniejących zasobów wraz z podnoszeniem jakości przestrzeni w zakresie troski o stan środowiska, a także dostosowanie i adaptacja do zmian klimatycznych, wymaga jednak zaangażowania znacznych środków publicznych. Kosztochłonne inwestycje m. in. w dziedzinie: efektywności energetycznej, Odnawialnych Źródeł Energii, w obrębie obiektów kubaturowych i infrastruktury społecznej, infrastruktury turystyczno – rekreacyjnej, infrastruktury drogowej, infrastruktury wodno-kanalizacyjnej czy pozostałej infrastruktury liniowej i sieci, należą do głównych elementów zadań do natychmiastowej realizacji. Reasumując zrównoważony rozwój przestrzeni publicznej i środowiska naturalnego koncentruje się przede wszystkim na zwiększaniu dostępności przestrzeni publicznych oraz podnoszeniu ich jakości, rozwoju infrastruktury, w tym infrastruktury publicznej, wykorzystaniu i ochronie zasobów środowiska naturalnego, a także kwestiach związanych z adaptacją do zmian klimatu i łagodzenia skutków tych zmian. Funkcjonalność i jakość przestrzeni oraz jej zasobów jest bowiem najbardziej widocznym elementem krajobrazu wpływającym na postrzeganie obszaru i jego atrakcyjność, a tym samym przekłada się na potencjał rozwojowy (inwestycyjny, mieszkaniowy czy turystyczny). Istotą polityki rozwoju w tym kontekście, jest racjonalne gospodarowanie środkami i zrównoważona interwencja w obszarach najbardziej tego potrzebujących, oferujących ważne usługi w perspektywie potrzeb społecznych i gospodarczych.

W związku z określonymi celami strategicznymi Miasta odnoszącymi się do ważnych obszarów funkcjonowania Miasta, w sferach gospodarczej, przestrzennej i społecznej, opracowano zestaw kierunków działań, których realizacja wpisuje się w misję Miasta i przyczyni się do osiągnięcia założonego w wizji Miasta rezultatu.

Kierunki działań służą realizacji założonych celów, pozwalając na scalanie działań podejmowanych przez samorząd, mieszkańców i partnerów publicznych, społecznych

i gospodarczych, wpływających na kształtowanie i wdrażanie polityki rozwoju Miasta Pyskowice.

Dla wskazanych celów strategicznych zidentyfikowano kierunki działań, które obrazuje poniższa tabela:

Tabela 29 Cele strategiczne wraz z przyporządkowanymi kierunkami działań

Cele strategiczne	Kierunki działań
<p>C 1. Wzmacnianie atrakcyjności inwestycyjnej oraz wsparcie wzrostu gospodarczego i konkurencyjności przez stymulowanie lokalnej gospodarki i przedsiębiorczości</p>	<p>K 1. Rozwijanie przedsiębiorczości i kreowanie jej innowacji K 2. Wsparcie rynku pracy i podnoszenie jego atrakcyjności</p>
<p>C 2. Tworzenie przyjaznych warunków do życia i funkcjonowania społeczeństwa lokalnego, w tym zapewnienie odpowiedniego poziomu jakości i dostępności usług publicznych</p>	<p>K 3. Tworzenie warunków do zapewnienia wysokiej jakości usług socjalnych i zdrowotnych dla mieszkańców K 4. Aktywizacja społeczeństwa obywatelskiego, w tym wsparcie ludzi młodych, a także kreowanie polityki prospołecznej, prorodzinnej i senioralnej, wraz z podnoszeniem kompetencji i umiejętności społeczeństwa K 5. Zapewnienie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa publicznego K 6. Animacja działań na rzecz współpracy społecznej, wraz z rozwojem współpracy międzysektorowej K 7. Wsparcie rozwoju sportu, kultury, rekreacji i turystyki K 8. Podejmowanie działań na rzecz podnoszenia jakości edukacji K 9. Sprawne zarządzanie usługami publicznymi dla mieszkańców</p>

Cele strategiczne	Kierunki działań
C 3. Tworzenie warunków do zrównoważonego rozwoju poprzez aranżowanie atrakcyjnych przestrzeni publicznych oraz kreowanie zdrowego środowiska naturalnego	K 10. Ochrona środowiska oraz adaptacja do zmian klimatycznych wraz łagodzeniem skutków powstałych zmian K 11. Inicjowanie warunków do działań na rzecz rozwoju przestrzennego oraz modernizacja, rozbudowa i budowa, odpowiedniej infrastruktury K 12. Podejmowanie działań na rzecz zwiększenia dostępności przyjaznej i bezpiecznej przestrzeni publicznej K 13. Wsparcie racjonalnego i zrównoważonego rolnictwa K 14. Przeciwdziałanie skutkom suszy i retencja wód

Źródło: opracowanie własne

Każdy z kierunków działań został uszczegółowiony poprzez wskazanie zakresu jego planowanych działań i został sformułowany tak, żeby określony zakres prowadził do osiągnięcia nadrzędnego celu, jakim jest stymulowanie działań, które doprowadzą do stworzenia przyjaznych warunków zrównoważonego rozwoju Miasta z uwzględnieniem dobrostanu mieszkańców i innych uczestników życia społeczno-gospodarczego i publicznego. W założeniu realizacja zaplanowanych działań wpłynie na poprawę funkcjonowania Miasta Pyskowice w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Szczegółowa lista celów strategicznych Miasta wraz z kierunkami i zakresem działań precyzującymi ich realizację przedstawia się następująco:

Tabela 30 Cele strategiczne, kierunki i zakresy działań

Cel strategiczny	Kierunki działań	Zakres działań
<p>C 1. Wzmacnianie atrakcyjności inwestycyjnej oraz wsparcie wzrostu gospodarczego i konkurencyjności przez stymulowanie lokalnej gospodarki i przedsiębiorczości</p>	<p>K 1. Rozwijanie przedsiębiorczości i kreowanie jej innowacji</p>	<p><i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się m.in. możliwość realizacji następującego zakresu działań związanych ze wsparciem przedsiębiorczości:</i></p> <p>Wspieranie tworzenia nowych oraz funkcjonowania i rozwoju istniejących przedsiębiorstw; Stworzenie systemu obsługi inwestora i jego wsparcia proceduralnego oraz wsparcia w kluczowych etapach procesu inwestycyjnego; Wspieranie współpracy przedsiębiorstw z instytucjami doradczymi i Instytucjami otoczenia biznesu, w tym wsparcie dla rozwoju jednoosobowych przedsiębiorstw, a także osób pracujących w wolnych zawodach;</p> <hr/> <p><i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się m.in. możliwość realizacji następującego zakresu działań związanych z promowaniem zalet lokalnego środowiska działalności gospodarczej:</i></p> <p>Promocja przedsiębiorczości oraz samozatrudnienia; Popularyzacja postawy przedsiębiorczej wśród młodzieży szkolnej; Działania promocyjne prezentujące zalety lokalnych warunków prowadzenia działalności gospodarczej; Uczestnictwo w targach / spotkaniach / sympozjach związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej; Opracowanie zestawu zachęt dla inwestorów, w tym w postaci lokalnych preferencji czy zastosowania zwolnień lub ulg w daninach publicznych; Opracowanie zestawu informacji zawierających informacje na temat dokumentów niezbędnych do przeprowadzenia procesu inwestycyjnego oraz możliwych źródeł finansowania;</p>

Cel strategiczny	Kierunki działań	Zakres działań
		<p><i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się m.in. możliwość realizacji następującego zakresu działań związanych ze wspieraniem działań w lokalnych przedsiębiorstwach:</i></p> <p>Promocja lokalnych przedsiębiorstw wdrażających innowacje; Doradztwo w zakresie pozyskiwania wsparcia finansowego na działalność gospodarczą; Zastosowanie lokalnych preferencji i ulg w daninach publicznych dla przedsiębiorstw; Promocja przedsiębiorstw nowoczesnych, energooszczędnych, przyjaznych dla środowiska i stosujących gospodarkę obiegu zamkniętego;</p>
	K 2. Wsparcie rynku pracy i podnoszenie jego atrakcyjności	<p><i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się m.in. możliwość realizacji następującego zakresu działań związanych z wsparciem dla firm zatrudniających nowych pracowników:</i></p> <p>Doradztwo w zakresie możliwości wsparcia przedsiębiorstwa w związku z tworzeniem nowych miejsc pracy; Inicjowanie partnerstwa pomiędzy przedsiębiorcami a instytucjami otoczenia biznesu w zakresie przygotowania zawodowego potencjalnych pracowników; Wspieranie współpracy instytucji otoczenia biznesu z lokalnymi przedsiębiorcami, w celu zainteresowania młodzieży przedsiębiorczością i przygotowania na realia rynku pracy;</p>
		<p><i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się m.in. możliwość realizacji następującego zakresu działań związanych z wsparciem warsztatów, szkoleń, kursów dla pracowników i pracodawców:</i></p> <p>Organizacja szkoleń, kursów i warsztatów rozwijających kompetencje i umiejętności uczestników rynku pracy, w tym dotyczących dobrego zarządzania przedsiębiorstwem, czy zakresu praw i obowiązków pracowniczych; Organizacja szkoleń i kursów na deficytowe zawody; Organizacja kursów aktywizujących osoby z grup defaworyzowanych na rynku pracy;</p>

Cel strategiczny	Kierunki działań	Zakres działań
		<p><i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się m.in. możliwość realizacji następującego zakresu działań związanych z kreowaniem partnerstwa międzysektorowego wspierającego rynek pracy:</i></p> <p>Wspieranie powstawania klastrów oraz współpracy przedsiębiorców z jednostkami naukowymi lub badawczymi w celu transferu nowoczesnych technologii; Kreowanie współpracy między organizacjami pozarządowymi, przedsiębiorcami i samorządem, w celu budowania partnerstw lokalnych;</p>
<p>C 2. Tworzenie przyjaznych warunków do życia i funkcjonowania społeczeństwa lokalnego, w tym zapewnienie odpowiedniego poziomu jakości i dostępności usług publicznych</p>	<p>K 3. Tworzenie warunków do zapewnienia wysokiej jakości usług socjalnych i zdrowotnych dla mieszkańców</p>	<p><i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się m.in. możliwość realizacji następującego zakresu działań związanych z podnoszeniem jakości i ilości usług zdrowotnych realizowanych lokalnie:</i></p> <p>Poszerzenie oferty placówek ochrony zdrowia; Doposażenie i modernizacja zasobów sprzętowych placówek ochrony zdrowia; Poprawa dostępności do usług medycznych na terenie Miasta;</p> <p><i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się m.in. możliwość realizacji następującego zakresu działań związanych z promocją i profilaktyką zdrowia:</i></p> <p>Akcje propagujące zachowania prozdrowotne i profilaktykę prozdrowotną; Akcje propagujące zdrowy styl i tryb życia; Akcje badań profilaktycznych;</p> <p><i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się m.in. możliwość realizacji następującego zakresu działań związanych z budowaniem spójnej i kompleksowej polityki społecznej:</i></p> <p>Poszerzenie wachlarza usług socjalnych skierowanych do grup defaworyzowanych (wykluczonych); Rozwijanie systemu usług opiekuńczych, środowiskowych oraz wytchnieniowych, w tym wsparcie usług asystenta osoby niepełnosprawnej oraz asystenta rodziny ze zdiagnozowanymi problemami społecznymi; Rozwijanie systemu udzielania pomocy rodzinom w celu poprawy ich sytuacji życiowej oraz rozwiązywania problemów socjalnych, psychologicznych i wychowawczych;</p>

Cel strategiczny	Kierunki działań	Zakres działań
	<p>K 4. Aktywizacja społeczeństwa obywatelskiego, w tym wsparcie ludzi młodych, a także kreowanie polityki prospołecznej, prorodzinnej i senioralnej, wraz z podnoszeniem kompetencji i umiejętności społeczeństwa</p>	<p><i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się m.in. możliwość realizacji następującego zakresu działań związanych z realizacją wsparcia i aktywizacji mieszkańców:</i></p> <p>Kreowanie skutecznej polityki prospołecznej, prorodzinnej, senioralnej i wspierającej ludzi młodych;</p> <p>Rozwój opieki nad dziećmi do lat 3 i tworzenie warunków do godzenia obowiązków wobec rodziny z indywidualnymi potrzebami;</p> <p>Zwiększenie form dostępności i pobudzania aktywności z uwzględnieniem rozwoju wolontariatu, zaangażowania lokalnych liderów i mieszkańców w działania społeczne;</p> <p>Wsparcie integracji międzypokoleniowej, w tym kreowanie działań angażujących międzypokoleniowo członków całych rodzin;</p> <p>Kształtowanie u ludzi młodych postaw prospołecznych, w tym utrwalanie postawy szacunku i odpowiedzialności za osoby starsze;</p> <p>Wsparcie organizacji imprez i innych działań integrujących lokalne społeczności z ludnością napływową;</p> <p>Realizacja programów wsparcia i aktywizacji grup defaworyzowanych – kursy, szkolenia, warsztaty itp.;</p> <p>Wsparcie zdeinstytucjonalizowanej opieki środowiskowej dla seniorów, w tym świadczenia usług opiekuńczych;</p> <p>Wsparcie warsztatów aktywizujących osoby starsze, niepełnosprawne, ubogie, wykluczone z powodu chorób cywilizacyjnych;</p> <p>Wsparcie praktycznych kursów ułatwiających zdobycie pracy osobom wykluczonym;</p> <p>Wsparcie zatrudnienia osób z grup dysfunkcyjnych;</p> <p><i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się m.in. możliwość realizacji następującego zakresu działań związanych z wzmocnieniem działalności grup formalnych i nieformalnych opartych o współdziałanie:</i></p> <p>Doposażenie działalności kół, grup, klubów, stowarzyszeń formalnych i nieformalnych;</p> <p>Wsparcie organizacji imprez prezentujących wyroby, działalność i osiągnięcia kół, grup, klubów i stowarzyszeń, zmierzające do budowania międzypokoleniowej tożsamości lokalnej;</p>

Cel strategiczny	Kierunki działań	Zakres działań
	K 5. Zapewnienie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa publicznego	<p><i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się m.in. możliwość realizacji następującego zakresu działań związanych z realizacją działań zwiększających bezpieczeństwo publiczne mieszkańców:</i></p> <p>Wdrażanie kompleksowych działań poprawiających bezpieczeństwo publiczne i przeciwdziałające patologiom; Dedykowane działania w zakresie poprawy bezpieczeństwa dzieci i młodzieży i przeciwdziałające patologiom; Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie;</p> <p><i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się m.in. możliwość realizacji następującego zakresu działań związanych z poprawą poziomu bezpieczeństwa, wdrażaniem usług i systemów zwiększających bezpieczeństwo publiczne:</i></p> <p>Instalacja systemu monitoringu w newralgicznych punktach Miasta; Czytelne znakowanie miejsc niebezpiecznych;</p> <p><i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się m.in. możliwość realizacji następującego zakresu działań związanych ze wspieraniem inicjatyw społecznych ukierunkowanych na bezpieczeństwo publiczne:</i></p> <p>Wsparcie finansowe, sprzętowe i lokalowe organizacji działających na rzecz poprawy bezpieczeństwa; Wsparcie kampanii w zakresie poprawy bezpieczeństwa publicznego;</p>
	K 6. Animacja działań na rzecz współpracy społecznej, wraz z rozwojem współpracy międzysektorowej	<p><i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się m.in. możliwość realizacji następującego zakresu działań związanych ze współpracą społeczną:</i></p> <p>Rozwój współpracy z LGD „Leśna Kraina Górnego Śląska”; Kreowanie współpracy pomiędzy lokalnymi liderami i organizacjami działającymi na terenie Miasta;</p>

Cel strategiczny	Kierunki działań	Zakres działań
		<p><i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się m.in. możliwość realizacji następującego zakresu działań związanych ze wsparciem współpracy międzysektorowej:</i></p> <p>Wsparcie instytucjonalne współpracy sektorów: gospodarczego, społecznego i publicznego na rzecz mieszkańców; Konsultacje merytoryczne projektów realizowanych w ramach porozumień międzysektorowych; Współpraca w zakresie wymiany doświadczeń w ramach warsztatów, wizyt studyjnych, szkoleń; Wdrażanie projektów partnerstwa publiczno-prywatnego w oparciu o ustawę o partnerstwie publiczno-prywatnym;</p> <p><i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się m.in. możliwość realizacji następującego zakresu działań związanych z wdrażaniem instrumentów partycypacji społecznej:</i></p> <p>Konsultacja społeczna wybranych elementów kształtowania przestrzeni miejskiej;</p>
	K 7. Wsparcie rozwoju sportu, kultury, rekreacji i turystyki	<p><i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się m.in. możliwość realizacji następującego zakresu działań związanych z wdrażaniem inicjatyw pobudzających i rozwijających zainteresowanie sportem:</i></p> <p>Organizacja turniejów sportowych o randze wewnętrznej i zewnętrznej; Doposażenie działających i powstających w Mieście klubów sportowych;</p> <p><i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się m.in. możliwość realizacji następującego zakresu działań związanych z inicjowaniem przedsięwzięć służących zaspokajaniu potrzeb rekreacyjnych mieszkańców i turystów:</i></p> <p>Wsparcie zwiększenia dostępności oferty rekreacyjnej opartej na posiadanym potencjale; Oznakowanie obiektów rekreacyjnych; Promocja lokalnej rekreacji; Wsparcie wydarzeń weekendowej rekreacji rodzinnej;</p>

Cel strategiczny	Kierunki działań	Zakres działań
		<p><i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się m.in. możliwość realizacji następującego zakresu działań związanych z inicjowaniem przedsięwzięć służących zaspokajaniu potrzeb kulturalnych mieszkańców i turystów:</i></p> <p>Budowanie tożsamości, wzmacnianie i ochrona materialnego i niematerialnego, kulturalnego dziedzictwa; Poszerzanie oferty instytucji kultury, wspieranie działań na rzecz dziedzictwa kulturowego i uczestnictwa w kulturze, zgodnie z potrzebami i oczekiwaniami mieszkańców i turystów; Animacja korzystania z kultury poprzez wsparcie organizacji upowszechniających kulturę, rozwój sekcji artystycznych i posiadanego zaplecza kulturalnego w odpowiedzi na oczekiwania mieszkańców; Stworzenie odpowiedniej przestrzeni społecznej dla działalności artystycznej i kulturalnej, w tym wydarzeń kulturalnych, prezentujących lokalnych twórców kultury; Promocja oferty kulturalnej;</p> <p><i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się m.in. możliwość realizacji następującego zakresu działań związanych z promowaniem i wspieraniem inicjatyw zwiększających turystyczną atrakcyjność Miasta:</i></p> <p>Wsparcie zwiększenia dostępności oferty turystycznej opartej na posiadanym potencjale dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego; Oznakowanie lokalnych atrakcji turystycznych; Oznakowanie nowych i istniejących szlaków turystyki pieszej i rowerowej; Wsparcie rozwoju agroturystyki, a także bazy noclegowej i gastronomicznej; Stworzenie lokalnego produktu turystycznego w oparciu o zróżnicowaną ofertę turystyczną w zakresie aktywnego wypoczynku i spędzania czasu wolnego; Profesjonalizacja obsługi ruchu turystycznego; Uczestnictwo w targach turystycznych / spotkaniach / sympozjach związanych z turystyką; Wspieranie i kreowanie współpracy podmiotów z branży turystycznej i okołoturystycznej; Promocja Miasta jako ośrodka turystyki i opracowanie materiałów promocyjnych dotyczących turystyki na jego terenie;</p>

Cel strategiczny	Kierunki działań	Zakres działań
	K 8. Podejmowanie działań na rzecz podnoszenia jakości edukacji	<p><i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się m.in. możliwość realizacji następującego zakresu działań związanych z poprawą jakości edukacji:</i></p> <p>Podejmowanie aktywnych działań na rzecz zwiększenia atrakcyjności, dostępności i podniesienia jakości kształcenia we wszystkich placówkach oświatowych; Organizacja zajęć edukacyjnych dla wszystkich grup wiekowych – koła zainteresowań, zajęcia kompensacyjne; Organizacja zajęć pozalekcyjnych wyrównawczych i rozwijających zainteresowania;</p> <hr/> <p><i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się m.in. możliwość realizacji następującego zakresu działań związanych z wprowadzaniem nowatorskich metod i form edukowania:</i></p> <p>Współpraca z organizacjami i instytucjami edukacyjnym oraz kulturalnymi w zakresie poszerzania metod i form nauczania; Stworzenie pracowni przedmiotowych podejmujących istotne problemy cywilizacyjne (np. ekologiczna, techniczna, nowych technologii); Realizacja programów edukacji zgodnej z zasadą współodpowiedzialności za środowisko i otoczenie; Wzmacnianie kompetencji kadr nauczycielskich, w tym w szczególności w zakresie technik cyfrowych ICT;</p> <hr/> <p><i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się m.in. możliwość realizacji następującego zakresu działań związanych z poprawą warunków edukacji:</i></p> <p>Doposażenie pracowni przedmiotowych; Upowszechnienie edukacji w formie klas integracyjnych; Dostosowanie klas do potrzeb poszczególnych grup wiekowych; Zwiększanie atrakcyjności nauczania poprzez zastosowanie technik ICT i multimedialnych pomocy dydaktycznych;</p>

Cel strategiczny	Kierunki działań	Zakres działań
	K 9. Sprawne zarządzanie usługami publicznymi dla mieszkańców	<p><i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się m.in. możliwość realizacji następującego zakresu działań w sferze zarządczej, finansowej i przestrzennej:</i></p> <p>Podnoszenie sprawności administracyjnej samorządu; Efektywne pozyskiwanie zewnętrznych środków krajowych i zagranicznych, w tym z budżetu UE na realizację przedsięwzięć rozwojowych; Prowadzenie aktywnej polityki przestrzennej i usprawnienie procesów planistycznych, w tym w zakresie obsługi procesu inwestycji mieszkaniowych i procedur administracyjnych przyjaznych dla mieszkańców;</p> <p><i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się m.in. możliwość realizacji następującego zakresu działań związanych z wizerunkiem i komunikacją między administracją a mieszkańcami, przedsiębiorcami i działaczami społecznymi:</i></p> <p>Wzmocnienie dialogu samorządu z mieszkańcami, lokalnymi liderami, organizacjami pozarządowymi, sektorem gospodarczym i innymi uczestnikami życia publicznego; Realizacja zasady otwartej komunikacji z wykorzystaniem nowoczesnych środków; Kształtowanie pozytywnego wizerunku Miasta;</p> <p><i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się m.in. możliwość realizacji następującego zakresu działań związanych z aktywną promocją zasobów Miasta::</i></p> <p>Publikacja materiałów poświęconych atrakcyjności Miasta; Uczestnictwo w inicjatywach promujących zasoby Miasta (targi, wizyty, wymiany); Zastosowanie polityki promocji Miasta jako miejsca przyjaznego mieszkańcom, społecznym liderom i przedsiębiorcom;</p> <p><i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się m.in. możliwość realizacji następującego zakresu działań związanych z funkcjonalnym urzędem i poprawą jakości obsługi w administracji publicznej:</i></p> <p>Podniesienie jakości obsługi interesantów urzędu poprzez wdrożenie idei cyfrowego urzędu i zwiększenie dostępu do e-usług; Promocja samodoskonalenia i podnoszenia kwalifikacji pracowników samorządowych;</p>

Cel strategiczny	Kierunki działań	Zakres działań
<p>C 3. Tworzenie warunków do zrównoważonego rozwoju poprzez aranżowanie atrakcyjnych przestrzeni publicznych oraz kreowanie zdrowego środowiska naturalnego</p>	<p>K 10. Ochrona środowiska oraz adaptacja do zmian klimatycznych wraz łagodzeniem skutków powstałych zmian</p>	<p><i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się m.in. możliwość realizacji następującego zakresu działań związanych z realizacją działań związanych z ochroną środowiska:</i></p> <p>Racjonalizacja i rozwój zrównoważonej gospodarki wodno-ściekowej poprzez budowę, rozbudowę i modernizację, urządzeń i sieci wodno-kanalizacyjnej; Podejmowanie działań w celu zwiększenia efektywności energetycznej, ochrony powietrza i przeciwdziałania smogowi, w tym termomodernizacja obiektów kubaturowych; Promocja i zastosowanie odnawialnych źródeł energii w celu zwiększenia efektywności energetycznej, ochrony powietrza, ograniczenia niskiej emisji i przeciwdziałania smogowi; Rozbudowa i modernizacja sieci ciepłowniczych; Budowa systemów monitoringu korzystania z zasobów energetycznych; Wsparcie zrównoważonego systemu komunikacji zbiorowej; Rozwój i unowocześnianie systemów odbioru odpadów; Inwestycje w system ochrony przed nagłymi zjawiskami związanymi ze zmianami klimatycznymi oraz realizacja działań zmierzających do zapobiegania i dostosowywania do zmian klimatu i zachowania bioróżnorodności;</p>
		<p><i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się m.in. możliwość realizacji następującego zakresu działań związanych z przeciwdziałaniem degradacji środowiska:</i></p> <p>Likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci; Likwidacja nielegalnych szamb, wpustów odprowadzających ścieki do cieków wodnych;</p>
		<p><i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się m.in. możliwość realizacji następującego zakresu działań związanych z realizacją inicjatyw zmierzających do utrzymania stanu prawidłowo zachowanych elementów środowiska:</i></p> <p>Działania na rzecz ochrony dziedzictwa przyrodniczego i otoczenie opieką cennych środowiskowo terenów; Działania informacyjne i edukacyjne z zakresu przeciwdziałania zmianom klimatycznym, podnoszenia efektywności energetycznej, zastosowania odnawialnych źródeł energii oraz segregacji odpadów;</p>

Cel strategiczny	Kierunki działań	Zakres działań
	K 11. Inicjowanie warunków do działań na rzecz rozwoju przestrzennego oraz modernizacja, rozbudowa i budowa, odpowiedniej infrastruktury	<p><i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się m.in. możliwość realizacji następującego zakresu działań związanych z budową i modernizacją zasobów mieszkaniowych wpisujących się w ideę zrównoważonego budownictwa mieszkaniowego:</i></p> <p>Uzbrajanie terenów pod budownictwo mieszkaniowe w infrastrukturę sieciową; Budowa zrównoważonych zasobów mieszkaniowych; Modernizacja zasobów mieszkaniowych;</p> <hr/> <p><i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się m.in. możliwość realizacji następującego zakresu działań związanych z inwestycjami w infrastrukturę drogową i komunikacyjną:</i></p> <p>Wykorzystanie szans związanych z dogodnymi połączeniami ponadlokalnymi (lotnisko, autostrada, drogi krajowe); Budowa dróg wraz infrastrukturą towarzyszącą, w tym w celach inwestycyjnych i gospodarczych; Rozbudowa i modernizacja dróg oraz obiektów inżynierskich wraz z dostosowaniem ich do zwiększonego ruchu kołowego, w tym na cele inwestycyjne i gospodarcze; Zapewnienie optymalnych warunków korzystania z komunikacji zbiorowej (przystanki, połączenia, dynamiczny system informacji); Stworzenia miejsc przesiadkowych wraz z konieczną infrastrukturą towarzyszącą, w tym parkingi, stojaki rowerowe itp.; Inwestowanie w miejsca postojowe wg potrzeb lokalnych; Wsparcie poprawy jakości i funkcjonalności dróg pozostających poza kompetencjami Miasta; Działania związane z poprawą bezpieczeństwa ruchu drogowego;</p> <hr/> <p><i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się m.in. możliwość realizacji następującego zakresu działań związanych z budową i modernizacją infrastruktury sportowej, turystycznej, kulturalnej i rekreacyjnej:</i></p> <p>Budowa i rozbudowa nowoczesnej infrastruktury sportowej; Wyposażenie obszaru Miasta w konieczne elementy infrastruktury turystycznej; Rozwój nowoczesnej i funkcjonalnej infrastruktury kulturalnej; Rozwój nowoczesnej i funkcjonalnej infrastruktury rekreacyjnej;</p>

Cel strategiczny	Kierunki działań	Zakres działań
		<p><i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się m.in. możliwość realizacji następującego zakresu działań związanych z inwestycjami w infrastrukturę edukacyjną:</i></p> <p>Budowa i modernizacja obiektów edukacyjnych; Budowa i modernizacja przyszkolnych obiektów sportowych;</p> <p><i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się m.in. możliwość realizacji następującego zakresu działań związanych z realizacją inwestycji w obrębie ciągów pieszych, ścieżek rowerowych i oświetlenia:</i></p> <p>Stworzenie spójnej, bezpiecznej i atrakcyjnej sieci dróg rowerowych z uwzględnieniem zarówno funkcjonalności dla mieszkańców jak i atrakcyjności turystyczno-rekreacyjnej; Budowa i modernizacja ciągów pieszych, ciągów pieszo-rowerowych, w tym realizacja systemów bezpieczeństwa użytkowników; Modernizacja i rozbudowa efektywnego oświetlenia na terenie Miasta;</p> <p><i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się m.in. możliwość realizacji następującego zakresu działań związanych ze wsparciem infrastruktury służącej celom w sferze społecznej:</i></p> <p>Budowa, modernizacja obiektów służących celom sfery społecznej, w tym usług przeznaczonych dla grup defaworyzowanych; Modernizacja, przebudowa i nadanie nowych funkcji nieużytkowanym budynkom i lokalom;</p> <p><i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się m.in. możliwość realizacji następującego zakresu działań związanych z uzbrojeniem terenów inwestycyjnych:</i></p> <p>Uzbrojenie terenów inwestycyjnych w infrastrukturę sieciową pod działalność gospodarczą; Modernizacja i readaptacja nieużytkowanych budynków i lokali na cele związane z biznesem;</p>
	K 12. Podejmowanie działań na rzecz zwiększenia poziomu dostępności przyjaznej i bezpiecznej przestrzeni publicznej	<p><i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się m.in. możliwość realizacji następującego zakresu działań związanych z rewitalizacją terenów zdegradowanych:</i></p> <p>Wdrażanie działań rewitalizacyjnych na obszarze rewitalizacji zgodnie z ustaleniami Gminnego Programu Rewitalizacji;</p>

Cel strategiczny	Kierunki działań	Zakres działań
		<p><i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się m.in. możliwość realizacji następującego zakresu działań związanych z tworzeniem nowoczesnych, funkcjonalnych, bezpiecznych i estetycznych przestrzeni publicznych umożliwiających integrację społeczności lokalnych, z zagospodarowaniem otoczenia przy wykorzystaniu niebiesko-zielonej infrastruktury:</i></p> <p>Adaptacja terenów zdegradowanych na miejsce spotkań mieszkańców; Opracowanie i zastosowanie spójnej formy organizacji przestrzeni miejskiej; Działania przeciwdziałające problemom przestrzennym, wspierające podniesienie atrakcyjności i estetyki przestrzeni publicznych; Stworzenie miejsc kompleksowej aktywności mieszkańców (możliwość uprawiania wielu aktywności) przy wykorzystaniu niebiesko-zielonej infrastruktury; Zwiększenie poziomu dostępności obiektów użyteczności publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami oraz eliminacja barier architektonicznych w przestrzeni publicznej, utrudniających funkcjonowanie osób z niepełnosprawnościami i dysfunkcjami;</p>
	K 13. Wsparcie racjonalnego i zrównoważonego rolnictwa	<p><i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się m.in. możliwość realizacji następującego zakresu działań związanych z wspieraniem zrównoważonego rolnictwa:</i></p> <p>Edukacja społeczności lokalnej w zakresie funkcjonowania ekologicznego rolnictwa; Wsparcie rozwoju ekologicznego rolnictwa;</p>
	K 14. Przeciwdziałanie skutkom suszy i retencja wód	<p><i>W ramach sformułowanego kierunku działań przewiduje się m.in. możliwość realizacji następującego zakresu działań związanych z racjonalnym zarządzaniem gospodarką wodną i przeciwdziałanie skutkom suszy:</i></p> <p>Uporządkowanie i rozwój systemu melioracyjnego oraz działania na rzecz stworzenia odpowiedniego systemu retencji wodnej; Działania informacyjne i edukacyjne z zakresu, racjonalnego zużycia i retencjonowania wody;</p>

Źródło: opracowanie własne

7. Rezultaty planowanych działań

Strategia skupia się na kluczowych działaniach istotnych dla rozwoju Miasta Pyskowice i określa oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym, oraz określone wskaźniki ich osiągnięcia. Planowanym rezultatem jest sytuacja, w której Miasto doprowadzi do stworzenia przyjaznych warunków zrównoważonego rozwoju i zaspokojenia zaistniałych potrzeb kluczowych uczestników życia społeczno-gospodarczego. Ponadto mając na uwadze dobrostan mieszkańców Miasta oraz innych uczestników życia społeczno-gospodarczego, jako rezultat zakłada się, że Miasto stanie się dobrym miejscem do życia, o wysokiej jakości warunkach do funkcjonowania jego mieszkańców oraz obszarem atrakcyjnym gospodarczo, zarówno dla potencjalnych inwestorów jak i obecnego sektora gospodarczego. W wyniku wykorzystania potencjału i stymulujących działań w sferach społecznej, gospodarczej i przestrzennej, rezultatem będzie dalszy wzrost konkurencyjności Miasta co pozwoli na jego efektywny i zrównoważony rozwój. Rezultatem prowadzonych działań będzie także stworzenie warunków do zrównoważonego rolnictwa, adaptacja i dostosowanie się do zachodzących zmian klimatycznych, poprawa oraz ochrona środowiska, stworzenie przyjaznej przestrzeni do życia i funkcjonowania, w tym rozwój infrastruktury i odpowiednie gospodarowanie przestrzenią.

Efektem realizacji Strategii i zaplanowanych działań będzie także łagodzenie społecznych i gospodarczych skutków transformacji społeczno-gospodarczej, w tym ograniczenie niekorzystnych zjawisk i trendów sfery społeczno-ekonomicznej, wsparcie rozwoju kapitału społecznego, kreowanie jego aktywności na rzecz rozwoju Miasta, a także podniesienie poziomu integracji społecznej pomiędzy mieszkańcami, przedsiębiorcami i kluczowymi podmiotami wpływającymi na kształtowanie i wdrażanie jego polityki rozwoju. Mając na uwadze, że efekty te nie są rozłączne, a wręcz przeciwnie - wzajemnie się przenikają i uzupełniają, możliwe będzie uzyskanie efektu synergii, prowadzącego do zrównoważonego rozwoju i budowania więzi pomiędzy interesariuszami, a także sprawnego zarządzania procesem rozwoju Miasta.

Korelacja celów strategicznych, kierunków działania, oczekiwanych rezultatów prowadzonych działań i wskaźników ich realizacji, zostały przedstawione w poniższej tabeli:

Tabela 31 Cele strategiczne, kierunki działań, oczekiwane rezultaty prowadzonych działań i wskaźniki ich realizacji

Cele strategiczne	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki oceny rezultatów	Podmioty realizujące	Oczekiwany trend
C 1. Wzmacnianie atrakcyjności inwestycyjnej oraz wsparcie wzrostu gospodarczego i konkurencyjności przez stymulowanie lokalnej gospodarki i przedsiębiorczości	K 1. Rozwijanie przedsiębiorczości i kreowanie jej innowacji	Zbudowanie silnego sektora gospodarczego	Liczba nowopowstałych przedsiębiorstw	Urząd Miejski podmioty gospodarcze instytucje otoczenia biznesu	wzrost
		Poprawa jakości obsługi inwestora	Liczba przedsiębiorstw, którym udzielono wsparcia		
		Stworzenie oferty inwestycyjnej	Liczba działań obejmujących promocję inwestycyjną	Urząd Miejski podmioty gospodarcze	wzrost
Podniesienie zainteresowania inwestorów ofertą	Liczba wydarzeń i prezentacji o tematyce lokalnego środowiska gospodarczego na targach/spotkaniach/sympozyjach				
			Liczba udzielonych preferencji, zastosowanych zwolnień czy ulg związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej		

Cele strategiczne	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki oceny rezultatów	Podmioty realizujące	Oczekiwany trend
		Zbudowanie innowacyjnego sektora gospodarczego	<p>Liczba wdrożonych w lokalnych przedsiębiorstwach innowacji</p> <p>Liczba przedsiębiorstw, które wdrożyły nowoczesne metody zarządzania jakością, energią i środowiskiem</p> <p>Liczba udzielonych preferencji, zastosowanych zwolnień czy ulg związanych z prowadzeniem działalności</p>	Urząd Miejski podmioty gospodarcze instytucje otoczenia biznesu	wzrost
	K 2. Wsparcie rynku pracy i podnoszenie jego atrakcyjności	Zbudowanie silnego rynku pracy i wzrost zatrudnienia	<p>Liczba przedsiębiorstw, które uzyskały wsparcie na tworzenie nowych miejsc pracy</p> <p>Liczba porozumień zawiązanych między instytucjami otoczenia biznesu a przedsiębiorstwami</p>	Urząd Miejski podmioty gospodarcze instytucje otoczenia biznesu	wzrost
		Podniesienie kompetencji i umiejętności uczestników rynku pracy	<p>Liczba uczestników warsztatów związanych z dobrymi praktykami w przedsiębiorstwach</p> <p>Liczba uczestników szkoleń z zakresu praw i obowiązków pracowników</p> <p>Liczba uczestników szkoleń i kursów kwalifikujących do pracy w zawodach deficytowych</p>	Urząd Miejski podmioty gospodarcze podmioty prowadzące warsztaty i kursy osoby fizyczne	wzrost

Cele strategiczne	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki oceny rezultatów	Podmioty realizujące	Oczekiwany trend
		Podniesienie poziomu współpracy międzysektorowej	Liczba zawiązanych klastrów Liczba zawiązanych partnerstw lokalnych	Urząd Miejski podmioty gospodarcze podmioty prowadzące organizacje partnerskie	wzrost
C 2. Tworzenie przyjaznych warunków do życia i funkcjonowania społeczeństwa lokalnego, w tym zapewnienie odpowiedniego poziomu jakości i dostępności usług publicznych	K 3. Tworzenie warunków do zapewnienia wysokiej jakości usług socjalnych i zdrowotnych dla mieszkańców	Podniesienie poziomu jakości usług zdrowotnych	Liczba pacjentów korzystających z poszerzonej oferty placówek ochrony zdrowia Wysokość nakładów na doposażenie i modernizację placówek ochrony zdrowia	Urząd Miejski placówki ochrony zdrowia	wzrost
		Podniesienie poziomu świadomości zdrowotnej	Liczba akcji propagujących zachowania prozdrowotne Liczba akcji propagujących zdrowy styl i tryb życia Liczba zrealizowanych badań profilaktycznych	Urząd Miejski placówki ochrony zdrowia podmioty społeczne i podmioty gospodarcze działające w zakresie profilaktyki zdrowia	wzrost

Cele strategiczne	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki oceny rezultatów	Podmioty realizujące	Oczekiwany trend
		Podniesienie poziomu jakości polityki społecznej	<p>Liczba osób objętych opieką asystenta rodziny / opiekuna lub osoby niepełnosprawnej</p> <p>Liczba osób objętych systemem usług opiekuńczych, środowiskowych i wytchnieniowych</p> <p>Liczba osób wykluczonych objętych usługami socjalnymi w celu poprawy ich sytuacji życiowej</p>	Urząd Miejski OPS	wzrost

Cele strategiczne	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki oceny rezultatów	Podmioty realizujące	Oczekiwany trend
	K 4. Aktywizacja społeczeństwa obywatelskiego, w tym wsparcie ludzi młodych, a także kreowanie polityki prospołecznej, prorodzinnej i senioralnej, wraz z podnoszeniem kompetencji i umiejętności społeczeństwa	Podniesienie poziomu integracji i aktywności mieszkańców	<p>Liczba osób uczestniczących w warsztatach aktywizujących zawodowo osoby z grup defaworyzowanych</p> <p>Liczba działań aktywizujących i integrujących dla ludzi starszych, Liczba działań aktywizujących i integrujących dla ludzi młodych</p> <p>Liczba międzypokoleniowych działań aktywizujących i integrujących</p> <p>Liczba osób wykluczonych społecznie, które ukończyły praktyczne kursy zdobycia zatrudnienia</p> <p>Liczba osób starszych objętych opieką</p> <p>Liczba dzieci objętych opieką</p>	Urząd Miejski OPS podmioty prowadzące warsztaty i kursy podmioty prowadzące działania aktywizujące i integrujące podmioty gospodarcze	wzrost
		Wzmocnienie kapitału społecznego i poczucia tożsamości lokalnej	<p>Wysokość środków przeznaczonych na wsparcie działalności kół, grup, klubów, stowarzyszeń formalnych i nieformalnych</p> <p>Liczba kampanii dotyczących budowania tożsamości lokalnej</p>	Urząd Miejski podmioty społeczne	wzrost

Cele strategiczne	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki oceny rezultatów	Podmioty realizujące	Oczekiwany trend
	K 5. Zapewnienie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa publicznego	Podniesienie poziomu bezpieczeństwa publicznego	Liczba wdrożonych działań poprawiających bezpieczeństwo publiczne	Urząd Miejski policja straż pożarna podmioty społeczne	wzrost
			Liczba wdrożonych działań przeciwdziałających patologiom i przemocy w rodzinie		
			Liczba zainstalowanych systemów monitoringu	Urząd Miejski	wzrost
			Liczba oznakowanych miejsc niebezpiecznych		
Wysokość środków przeznaczonych na wsparcie działalności organizacji działających na rzecz poprawy bezpieczeństwa	Urząd Miejski podmioty społeczne	wzrost			
Liczba kampanii na rzecz poprawy bezpieczeństwa					
	K 6. Animacja działań na rzecz współpracy społecznej, wraz z rozwojem współpracy międzysektorowej	Podniesienie poziomu współpracy społecznej	Liczba wydarzeń realizowanych w ramach Lokalnej Grupy Działania	Urząd Miejski podmioty społeczne	wzrost
			Liczba wspólnych wydarzeń realizowanych w ramach współpracy podmiotów społecznych		

Cele strategiczne	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki oceny rezultatów	Podmioty realizujące	Oczekiwany trend
		Podniesienie poziomu współpracy międzysektorowej	Liczba wydarzeń w zakresie wymiany doświadczeń Liczba zrealizowanych projektów w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego	podmioty gospodarcze podmioty publiczne mieszkańcy	wzrost
		Podniesienie poziomu świadomości i partycypacji społecznej mieszkańców	Liczba przeprowadzonych konsultacji społecznych	Urząd Miejski podmioty społeczne podmioty gospodarcze podmioty publiczne mieszkańcy	wzrost
	K 7. Wsparcie rozwoju sportu, kultury, rekreacji i turystyki	Zwiększenie dostępności oferty sportowej	Liczba zorganizowanych inicjatyw sportowych Wysokość środków przeznaczonych na wsparcie działalności w zakresie upowszechniania sportu	Urząd Miejski podmioty społeczne kluby i organizacje sportowe	wzrost
		Zwiększenie dostępności oferty rekreacyjnej	Liczba akcji promujących lokalną rekreację Wysokość środków przeznaczonych na wydarzenia o charakterze rekreacyjnym	Urząd Miejski podmioty społeczne podmioty gospodarcze podmioty turystyczne	wzrost

Cele strategiczne	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki oceny rezultatów	Podmioty realizujące	Oczekiwany trend
		Zwiększenie dostępności oferty kulturalnej i poczucia tożsamości lokalnej	<p>Liczba zorganizowanych wydarzeń kulturalnych</p> <p>Liczba prezentacji lokalnych twórców kultury</p> <p>Liczba uczestników warsztatów o tematyce kulturalnej</p> <p>Liczba kampanii promujących ofertę i zasoby kulturalne</p>	Urząd Miejski podmioty społeczne ośrodek kultury	wzrost
		<p>Zwiększenie dostępności oferty turystycznej i poczucia tożsamości lokalnej</p> <p>Poprawa jakości obsługi ruchu turystycznego</p> <p>Stworzenie lokalnego produktu turystycznego</p> <p>Podniesienie atrakcyjności oferty turystycznej</p>	<p>Liczba lokalnych produktów turystycznych</p> <p>Liczba kampanii promujących zasoby turystyczne</p> <p>Liczba wydarzeń i prezentacji o tematyce atrakcyjnego środowiska turystycznego na targach / spotkaniach / sympozjach</p> <p>Wysokość środków przeznaczonych na wsparcie działalności w zakresie zwiększania atrakcyjności turystycznej</p>	Urząd Miejski podmioty społeczne podmioty gospodarcze podmioty turystyczne	wzrost

Cele strategiczne	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki oceny rezultatów	Podmioty realizujące	Oczekiwany trend
	K 8. Podejmowanie działań na rzecz podnoszenia jakości edukacji	Zwiększenie dostępności oferty edukacyjnej	Liczba zorganizowanych zajęć edukacyjnych dla wszystkich grup wiekowych Liczba zorganizowanych zajęć pozalekcyjnych	Urząd Miejski szkoły podmioty społeczne podmioty działające w obszarze edukacji	wzrost
		Podniesienie poziomu kompetencji i jakości usług edukacyjnych	Liczba uczestników programów edukacji Liczba szkoleń i kursów w zakresie technik ICT Wysokość środków przeznaczonych na wyposażenie pracowni przedmiotowych Liczba uczniów korzystających z przyjaznych metod i warunków edukacji z zastosowaniem technik ICT i multimedialnych pomocy technicznych	Urząd Miejski szkoły podmioty społeczne podmioty działające w obszarze edukacji	wzrost
	K 9. Sprawne zarządzanie usługami publicznymi dla mieszkańców	Kreowanie pozytywnego wizerunku Miasta	Wysokość pozyskanego dofinansowania ze środków krajowych i zagranicznych	Urząd Miejski	wzrost
		Podniesienie sprawności administracyjnej i usprawnianie procesów planistycznych	Wysokość środków wykorzystanych na nowoczesne metody komunikacji i efektywnego działania		

Cele strategiczne	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki oceny rezultatów	Podmioty realizujące	Oczekiwany trend
		Podniesienie atrakcyjności i zainteresowania inwestorów, turystów i potencjalnych mieszkańców	Liczba materiałów poświęconych zaprezentowaniu całościowego potencjału Miasta i atrakcyjności jego obszaru Kwota wydatków na promocję Miasta podczas targów, wizyt, wymian	Urząd Miejski podmioty społeczne	wzrost
		Profesjonalizacja komunikacji i dialogu z mieszkańcami	Liczba osób korzystających z cyfrowych e-usług	Urząd Miejski	wzrost

<p>C 3. Tworzenie warunków do zrównoważonego rozwoju poprzez aranżowanie atrakcyjnych przestrzeni publicznych oraz kreowanie zdrowego środowiska naturalnego</p>	<p>K 10. Ochrona środowiska oraz adaptacja do zmian klimatycznych wraz łagodzeniem skutków powstałych zmian</p>	<p>Podniesienie jakości życia poprzez rozwój infrastruktury technicznej i funkcjonalnej związanej z ochroną środowiska, zrównoważoną gospodarką energetyczną i przeciwdziałaniem zmianom klimatycznym i ochroną bioróżnorodności</p>	<p>Liczba wybudowanych / zmodernizowanych obiektów sieci wodno-kanalizacyjnej</p> <p>Długość wybudowanych / zmodernizowanych sieci wodno-kanalizacyjnych</p> <p>Liczba budynków poddanych procesom efektywności energetycznej i termomodernizacji</p> <p>Liczba wdrożonych systemów wykorzystujących energię odnawialną</p> <p>Długość wybudowanych / zmodernizowanych sieci ciepłowniczych</p> <p>Liczba wykonanych systemów monitoringu korzystania z zasobów energetycznych</p> <p>Liczba inwestycji z zakresu unowocześniania systemów odbioru odpadów</p> <p>Wysokość środków przeznaczonych na wsparcie zrównoważonego systemu komunikacji zbiorowej</p>	<p>Urząd Miejski</p>	<p>wzrost</p>
--	---	--	--	----------------------	---------------

Cele strategiczne	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki oceny rezultatów	Podmioty realizujące	Oczekiwany trend
			<p>Wysokość środków przeznaczonych na inwestycje w system ochrony przed nagłymi zjawiskami klimatycznymi</p> <p>Wysokość środków przeznaczonych na wsparcie działań zmierzających do zachowania bioróżnorodności</p>		
		Podnoszenie jakości zdegradowanego środowiska naturalnego	<p>Liczba zlikwidowanych nielegalnych wysypisk śmieci</p> <p>Liczba zlikwidowanych nielegalnych szamb, wpustów odprowadzających ścieki do cieków wodnych</p>	Urząd Miejski	wzrost

Cele strategiczne	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki oceny rezultatów	Podmioty realizujące	Oczekiwany trend
		Podniesienie poziomu ochrony dziedzictwa przyrodniczego	Wysokość środków przeznaczonych na opiekę nad cennymi środowiskowo elementami środowiska Miasta	Urząd Miejski podmioty społeczne	wzrost
		Podniesienie poziomu wiedzy mieszkańców w zakresie przeciwdziałania zmianom klimatycznym, podnoszenia efektywności energetycznej, zastosowania OZE i segregacji odpadów	Wysokość środków przeznaczonych na działania informacyjne i edukacyjne z zakresu przeciwdziałania zmianom klimatycznym, podnoszenia efektywności energetycznej, zastosowania OZE i segregacji odpadów		
	K 11. Inicjowanie warunków do działań na rzecz rozwoju przestrzennego oraz modernizacja, rozbudowa i budowa, odpowiedniej infrastruktury	Podniesienie poziomu jakości i dostępności infrastruktury mieszkaniowej	Powierzchnia wybudowanych zasobów mieszkaniowych Powierzchnia zasobów mieszkaniowych objętych kompleksową modernizacją Powierzchnia uzbrojonych terenów pod budownictwo mieszkaniowe Powierzchnia zasobów mieszkaniowych objętych kompleksową modernizacją	Urząd Miejski deweloperzy podmioty gospodarcze podmioty społeczne prywatni inwestorzy	wzrost

Cele strategiczne	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki oceny rezultatów	Podmioty realizujące	Oczekiwany trend
		Podniesienie poziomu jakości i dostępności infrastruktury drogowej i komunikacyjnej	<p>Długość wybudowanych dróg</p> <p>Długość zmodernizowanych dróg</p> <p>Wysokość środków przeznaczonych na polepszenie warunków korzystania z komunikacji zbiorowej</p> <p>Wysokość środków przeznaczonych na polepszenie bezpieczeństwa ruchu drogowego</p> <p>Liczba powstałych miejsc przesiadkowych</p> <p>Liczba powstałych miejsc parkingowych</p>	Urząd Miejski	wzrost

Cele strategiczne	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki oceny rezultatów	Podmioty realizujące	Oczekiwany trend
		Podniesienie poziomu jakości i dostępności infrastruktury sportowej, turystycznej kulturalnej i rekreacyjnej	<p>Liczba wybudowanych / zmodernizowanych obiektów sportowych</p> <p>Wysokość środków przeznaczonych na infrastrukturę turystyczną</p> <p>Wysokość środków przeznaczonych na infrastrukturę kulturalną</p> <p>Wysokość środków przeznaczonych na infrastrukturę rekreacyjną</p>	Urząd Miejski podmioty społeczne kluby i organizacje sportowe ośrodek kultury	wzrost
		Podniesienie poziomu jakości i dostępności infrastruktury edukacyjnej	<p>Liczba wybudowanych / zmodernizowanych obiektów edukacyjnych</p> <p>Liczba wybudowanych / zmodernizowanych przyszkolnych obiektów sportowych</p>	Urząd Miejski szkoły	wzrost

Cele strategiczne	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki oceny rezultatów	Podmioty realizujące	Oczekiwany trend
		Podniesienie poziomu jakości i dostępności infrastruktury ciągów pieszych, ścieżek rowerowych i oświetlenia	Długość wybudowanych / zmodernizowanych ciągów pieszych i pieszo – rowerowych Liczba wybudowanych systemów bezpieczeństwa użytkowników dróg Długość wybudowanych ścieżek rowerowych Wysokość środków przeznaczonych na modernizację i rozbudowę systemu oświetlenia	Urząd Miejski	wzrost
		Podniesienie poziomu jakości i dostępności infrastruktury służącej celom społecznym	Wysokość środków przeznaczonych na budowę, modernizację obiektów służących celom sfery społecznej Wysokość środków przeznaczonych na modernizację, przebudowę i nadanie nowych funkcji społecznym nieużytkowanym budynkom i lokalom	Urząd Miejski	wzrost

Cele strategiczne	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki oceny rezultatów	Podmioty realizujące	Oczekiwany trend
		Podniesienie poziomu jakości i dostępności infrastruktury służącej celom gospodarczym i rozwoju inwestycyjnego	Powierzchnia uzbrojonych terenów pod działalność gospodarczą Wysokość środków przeznaczonych na modernizację i readaptację nieużytkowanych budynków i lokali na cele gospodarcze	Urząd Miejski	wzrost
	K 12. Podejmowanie działań na rzecz zwiększenia poziomu dostępności przyjaznej i bezpiecznej przestrzeni publicznej	Społeczne, gospodarcze, i przestrzenne ożywienie obszarów przeznaczonych do rewitalizacji	Liczba wdrożonych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji	podmioty społeczne podmioty gospodarcze podmioty publiczne mieszkańcy	wzrost
		Stworzenie nowoczesnych, funkcjonalnych, bezpiecznych i estetycznych przestrzeni publicznych z wykorzystaniem niebiesko-zielonej infrastruktury	Powierzchnia zaadaptowanych terenów zdegradowanych na miejsce spotkań mieszkańców Liczba działań wynikających z spójnej formy organizacji przestrzeni miejskiej Liczba miejsc kompleksowej rekreacji mieszkańców z wykorzystaniem niebiesko-zielonej infrastruktury Liczba obiektów z udogodnieniami dla osób ze szczególnymi potrzebami	Urząd Miejski podmioty społeczne ośrodek kultury	wzrost

Cele strategiczne	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki oceny rezultatów	Podmioty realizujące	Oczekiwany trend
	K 13. Wsparcie racjonalnego i zrównoważonego rolnictwa	Stworzenie warunków do zrównoważonego rolnictwa Podniesienie poziomu wiedzy mieszkańców w zakresie zrównoważonego rolnictwa	Ilość działań podejmowanych na rzecz zrównoważonego rolnictwa Ilość kampanii edukacyjnych na rzecz zrównoważonego rolnictwa	Urząd Miejski podmioty sektora rolnego	wzrost
	K 14. Przeciwdziałanie skutkom suszy i retencja wód	Stworzenie systemu retencjonowania i odpowiedniego meliorowania na obszarze Miasta Podniesienie poziomu wiedzy mieszkańców w zakresie racjonalnego zużycia i retencjonowania wody	Wysokość środków przeznaczonych na rozwój systemu melioracyjnego i działania na rzecz stworzenia odpowiedniego systemu retencji wodnej Ilość kampanii edukacyjnych na rzecz racjonalnego zużycia i retencjonowania wody	Urząd Miejski	wzrost

Źródło: opracowanie własne

8. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz kluczowe uwarunkowania rozwojowe

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej, zgodnie z przepisami art. 10e ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, jest jednym z obowiązkowych elementów Strategii. Model jest odwzorowaniem kluczowych elementów strategii, ujętych w wymiarze przestrzennym. Decydujące znaczenie ma tutaj Misja Miasta Pyskowice określająca nadrzędny kierunek rozwoju dla Miasta w okresie do 2032 roku. Misja zakłada wykorzystanie potencjałów i stymuluje działania w sferach społecznej, gospodarczej i przestrzennej, które doprowadzą do stworzenia przyjaznych warunków zrównoważonego rozwoju, mając na uwadze dobrostan mieszkańców i innych uczestników życia społeczno- gospodarczego.

W wyniku przeprowadzonej diagnozy i procesu partycypacyjnego oraz zidentyfikowanych potrzeb i potencjałów rozwojowych, w ramach założonego modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej Miasta, wskazano zarówno obszary o wysokiej koncentracji zjawisk kryzysowych, jak i obszary do planowanej działalności inwestycyjnej czy proponowanych zmian przestrzennych. Obszary te, zgodnie z przyjętymi ustaleniami, mają być miejscem umożliwiającym realizację celów strategicznych dostosowanych do specyfiki tych obszarów. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych, a także oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym, zawierają najważniejsze elementy wpływające na pozytywne przekształcanie obszaru, wybrane spośród różnorodnych elementów opisujących warunki, zasoby, pozytywne cechy, walory, konieczności, potrzeby, ograniczenia czy braki, a także poziom realizacji różnych funkcji i uwarunkowania wpływające na warunki życia mieszkańców.

W oparciu o założenia do prowadzenia polityki przestrzennej w Mieście wyrażonej w dokumencie Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Pyskowic oraz w oparciu o wnioski z przeprowadzonej diagnozy i procesu przeprowadzonej partycypacji społecznej, a także w wyniku ustaleń planistycznych, przyjęto założenia dla modelu przestrzenno-funkcjonalnego, obejmujące ustalenia i rekomendacje w zakresie polityki przestrzennej i planowane kierunki działań. Zaplanowany docelowy model struktury funkcjonalno-przestrzennej Miasta Pyskowice stanowi zilustrowanie założeń i zaplanowanych w strategii Miasta procesów rozwoju, będąc jednocześnie wypadkową działań diagnostycznych, badawczych i konsultacyjnych.

Model składa się z części opisowej i graficznej. Część opisowa zawiera kluczowe uwarunkowania rozwojowe oraz ustalenia i rekomendacje do prowadzenia polityki przestrzennej na obszarze Miasta. Część graficzna reprezentowana jest przez mapy w skali 1:25000:

1. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Miasta Pyskowice (wraz z obszarami i kierunkami interwencji);
2. Elementy środowiska przyrodniczego i kulturowego;
3. Elementy gospodarki i infrastruktury.

W części graficznej, wskazano obszary interwencji tj. planowanych zmian w przestrzeni, w konsekwencji planowanych przedsięwzięć rozwojowych, co stanowi ilustrację założeń strategicznych ukierunkowanej terytorialnie polityki rozwoju Pyskowic. Poniżej zaprezentowano krótką charakterystykę wybranych obszarów i kierunków interwencji w obszarze Miasta:

Obszary 1 to przedsięwzięcia z zakresu ochrony środowiska, tj. gospodarki wodno – ściekowej:

- 1.1 - kanalizacja sanitarna Dzierżno;
- 1.2 - budowa punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych przy ul. Poznańskiej 5;
- 1.3 - budowa kanalizacji Czeremcha i Mickiewicza;

Obszary 2 to przedsięwzięcia z zakresu infrastruktury komunikacyjnej na terenie Miasta:

- 2.1 - ul. Wojska Polskiego – przebudowa;
- 2.2 - ul. Dworcowa – przebudowa;
- 2.3 - ul. Kolejowa – przebudowa;
- 2.4 - ul. Oświęcimska – przebudowa;
- 2.5 - ulice „okołorynkowe” – przebudowa (Wąska, Kościelna, Sienkiewicza, Bończyka, Miarki, Cmentarna, Tylna, Hutnicza, Górnicza ...);
- 2.6 - ulice Rzeczna, Zaolszany, Nasienna, Traugutta – przebudowa;
- 2.7 - centra przesiadkowe w dwóch lokalizacjach: przy Stacji Kultury oraz przy planowanym przystanku kolejowym Pyskowice Miasto;

Obszary 3 to przedsięwzięcia z zakresu ochrony środowiska w tym odnawialnych źródeł energii, zwiększenia efektywności energetycznej oraz przeciwdziałania zmianom klimatycznym:

- 3.1 - termomodernizacja + OZE obiekty ciepłowni;

3.2 - fotowoltaika dla ciepłowni w innej lokalizacji (na terenie po byłym wysypisku śmieci - rejon ul. Zaolszany);

3.3 - „mała retencja” w Parku Miejskim, rejon ul. Parkowej (zbiornik na wody opadowe - zbiornik retencyjno-rekreacyjny);

Obszary 4 to przedsięwzięcia z zakresu infrastruktury rekreacji i sportu:

4.1 - hala sportowa przy SP4;

4.2 - modernizacja obiektów boiska Czarnych Pyskowice przy ul. Sikorskiego;

4.3 - infrastruktura lekkoatletyczna, w tym bieżnia przy SP3;

4.4 - infrastruktura rekreacyjna/sportowa Dzierżno Małe;

4.5 - infrastruktura rekreacyjna/sportowa w okolicach Kanału Gliwickiego w Czerwionce;

4.6 - Velostrada rowerowa - lokalizacja: teren po linii kolei piaskowej;

4.7 - ścieżka rowerowa do Gliwic;

4.8 - „Saunarium” w Pyskowicach;

4.9 - ścieżka rowerowa wzdłuż ul. Piaskowej;

Obszary 5 to przedsięwzięcia z zakresu infrastruktury społecznej i przestrzeni publicznej:

5.1 - ul. Cicha i Traugutta – budownictwo mieszkaniowe (mieszkania komunalne);

5.2 - rewitalizacja terenów pokolejowych i obiektów kolejowych (rejon dawnej lokomotywowni, wieży ciśnień i skansenu kolejowego);

5.3 - rozwój infrastruktury kulturalnej na Stacji Kultury (zaadoptowane wagony kolejowe) - ul. Wolności;

5.4 - infrastruktura psychiatrii dziecięcej przy ul. Wolności - „Pociąg do zdrowia”;

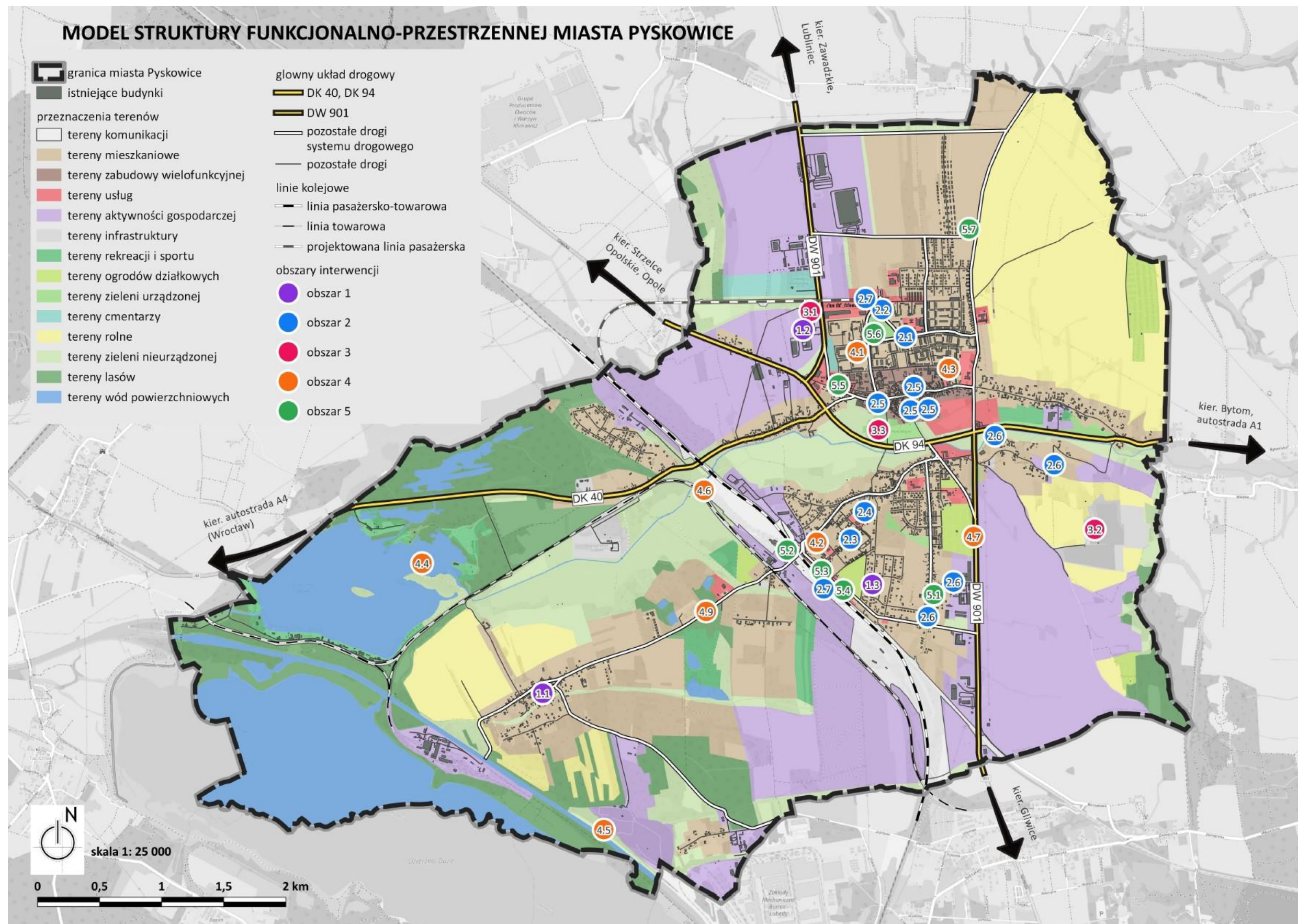
5.5 - modernizacja placu targowego – m. in. możliwość handlu pod zadaszeniem;

5.6 - budowa infrastruktury na Placu Dożynkowym, na potrzeby organizacji imprez - miejsce na food trucki, wodny plac zabaw etc. – pomiędzy ulicami Wojska Polskiego, Szpitalną i Dworcową;

5.7 - przedszkole na ul. Wyzwolenia.

Są to obszary zidentyfikowane na etapie prac nad strategią i wymagające weryfikacji istniejących uwarunkowań planistycznych, w tym realnych możliwości zagospodarowania obszarów, zgodnie z potrzebami rozwojowymi i możliwościami Miasta. Mapy zamieszczone na kolejnych stronach, stanowią ilustrację założeń strategicznych ukierunkowanej terytorialnie polityki rozwoju Miasta Pyskowice.

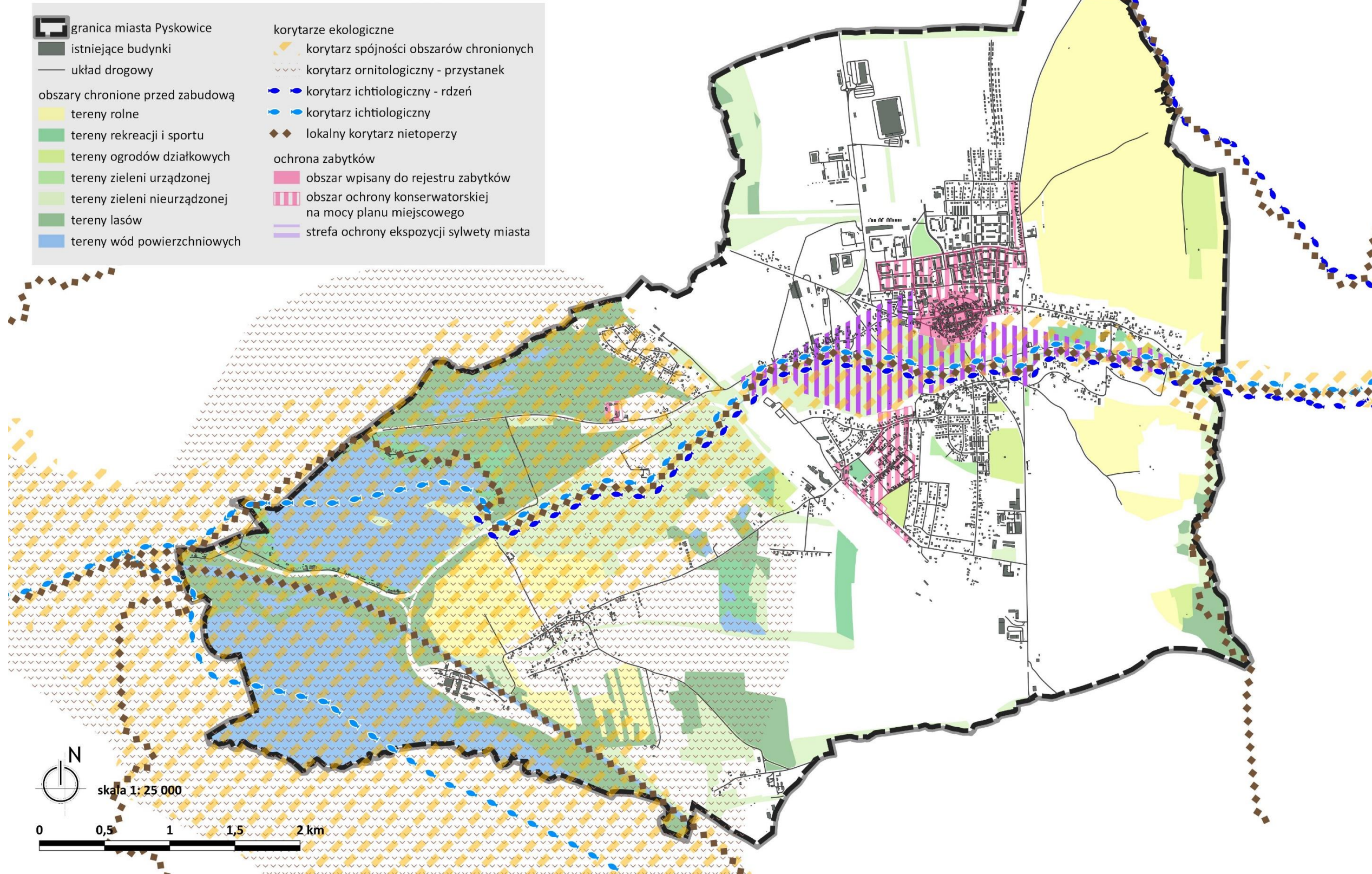
Mapa 3 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Miasta Pyskowie (wraz z obszarami i kierunkami interwencji)

Źródło: opracowanie własne

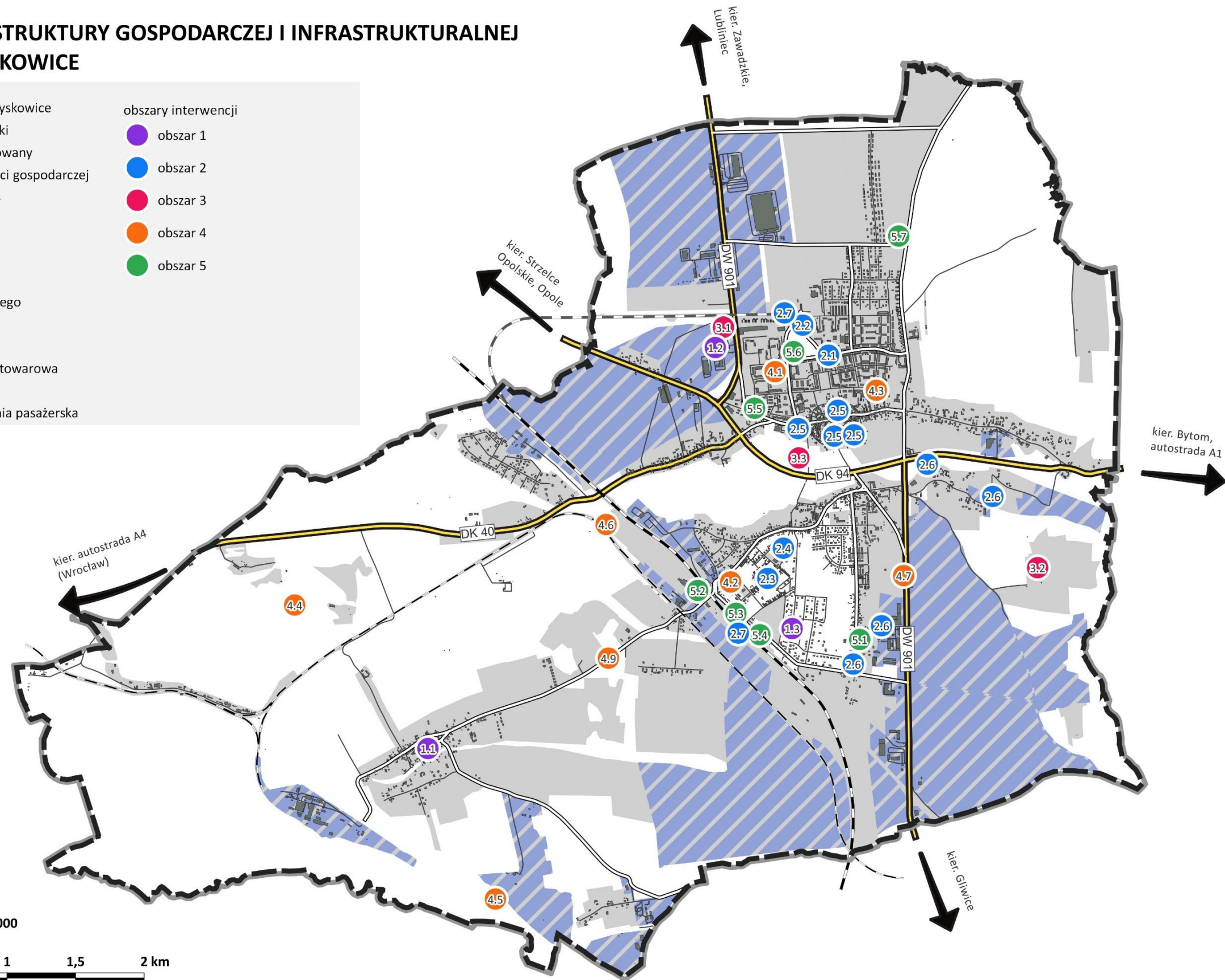
Mapa 4 Elementy środowiska przyrodniczego i kulturowego

ELEMENTY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO I KULTUROWEGO MIASTA PYSKOWICE

Zródło: opracowanie własne

ELEMENTY STRUKTURY GOSPODARCZEJ I INFRASTRUKTURALNEJ MIASTA PYSKOWICE

8.1 Kluczowe uwarunkowania rozwojowe

Miasto Pyskowice jest położone w południowo-zachodniej Polsce, w zachodniej części województwa śląskiego, w północnej części powiatu gliwickiego, nad rzeką Dramą. Powierzchnia Miasta wynosi 31,14 km², co stanowi 4,69% powierzchni powiatu. Miasto sąsiaduje z miastem Gliwice oraz gminami powiatu gliwickiego: Rudziniec, Toszek, a także z należącą do powiatu tarnogórskiego gminą Zbrostawice.

Miasto można podzielić na dwie części: południowa część – Stare Pyskowice; północna część – Nowe Pyskowice (tzw. Osiedle). Stare Pyskowice obejmują Dzierżno oraz Zaolszany, które charakteryzują się typowo wiejską zabudową z dużą liczbą gospodarstw rolnych. Ponadto zlokalizowane są w tej części Miasta, zbiorniki Dzierżno Duże i Małe. Nowe Pyskowice obejmują centrum Miasta.

W perspektywie najbliższych lat spodziewany jest istotny rozwój Miasta. Rzutuje na to fakt, że Pyskowice są korzystnie położone w bezpośrednim sąsiedztwie Aglomeracji Śląskiej.

W odległości ok. 30 km od Pyskowic znajduje się Międzynarodowy Port Lotniczy Katowice w Pyrzowicach, do którego szybki dojazd umożliwiają DK94 oraz autostrada A1. Ponadto Pyskowice leżą przy trasach na Poznań i Opole, w pobliżu autostrad A4 i A1, w sąsiedztwie dużych aglomeracji miejskich: Bytomia, Gliwic i Zabrze. Na terenie Miasta zlokalizowana jest stacja kolejowa, na której zatrzymują się pociągi o zasięgu krajowym, kursujące na trasie Opole (Wrocław) – Gliwice (Katowice, Kraków), a także regionalnym, kursujące do Kędzierzyna Koźła i do Gliwic. Ponadto istnieje duża szansa na reaktywację połączenia kolejowego na trasie Pyskowice Miasto-Gliwice. Po modernizacji sieci, pociąg zatrzymywałby się na obecnie nieczynnej stacji kolejowej w północnej części Miasta tj. Pyskowice Miasto oraz na kolejnych stacjach, w ramach połączenia tj.: Gliwice Kuźnica, Gliwice Łabędy, Gliwice os. Kopernika. Przynależność Miasta do Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii pozwoliła na rozwój transportu zbiorowego – autobusowego oraz indywidualnego: Metrorower, obsługiwanego przez Transport GZM.

W odniesieniu do planowanego rozwoju przestrzennego Miasta należy stwierdzić, że na analizowanym obszarze występują następujące specyficzne uwarunkowania i potencjały, które należy uwzględnić na etapie planistycznym:

- średnia gęstość zaludnienia
- ujemny przyrost naturalny dla Miasta oraz ujemne saldo migracji,
- przebiegająca w pobliżu rozwinięta infrastruktura dróg krajowych (A1, A4) posiadająca bezpośrednie połączenia z drogami przebiegającymi przez Miasto (DK 40, DK 94),
- funkcjonująca linia kolejowa relacji Opole (Wrocław, Poznań) – Gliwice (Katowice, Kraków) oraz możliwość reaktywacji połączenia kolejowego Pyskowice Miasto – Gliwice,
- bliskość Międzynarodowego Portu Lotniczego w Pyrzowicach,
- potencjał atrakcyjnych terenów na obszarze Miasta, w perspektywie czasu przekładający się na rosnącą atrakcyjność inwestycyjną i osadniczą Miasta,
- duża zmienność warunków pogodowych, wymagająca działań w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza, prowadzenie racjonalnej gospodarki wodnej i przeciwdziałania suszy,
- sieć energetyczna i gazowa w dobrym stanie technicznym,
- wymagająca rozwoju sieć kanalizacyjna i ciepłownicza,
- w części Miasta istniejąca infrastruktura kulturalna,
- w części Miasta istniejąca infrastruktura rekreacyjna i sportowa,
- w części Miasta prężnie działający sektor NGO i związana z tym działalność sportowa i kulturalna oraz społeczna,
- rozwinięta i dostępna infrastruktura edukacyjna,
- duża atrakcyjność turystyczna i przyrodnicza obszaru Miasta oraz jego potencjał w zakresie zrównoważonego rozwoju.

Powyższe czynniki po części stanowią, zarówno szereg szans rozwojowych, jak i barier w rozwoju, co powoduje konieczność prowadzenia zrównoważonej polityki przestrzennej w taki sposób, aby w jak najlepszym stopniu zabezpieczać potrzeby Miasta i umożliwiać jego dynamiczny rozwój, a z drugiej zadbać o odpowiedni poziom jakości życia, przy zapewnieniu odpowiedniego bezpieczeństwa mieszkańców Miasta.

Zgodnie z przyjętym Studium Uwarunkowań i Kierunków zagospodarowania Przestrzennego na obszarze Miasta nie występują obszary szczególnych zjawisk w zakresie gospodarki przestrzennej lub konfliktów przestrzennych, które należałoby uznać za obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym. Natomiast wskazuje się w tym dokumencie możliwe kierunki zmian w strukturze przestrzennej Pyskowic, które powinny odbywać się przy uwzględnieniu następujących naczelnych zasad:

- tworzenia warunków zmierzających do poprawy jakości życia wszystkich mieszkańców;
- koordynacji rozwoju obszarów urbanizacji z uwzględnieniem rzeczywistych potrzeb i możliwości społecznych i gospodarczych;
- harmonijnego, skoordynowanego rozwoju struktur osadniczych przy uwzględnieniu cech i walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego;
- stałego dążenia do kształtowania i poprawy ładu przestrzennego stanowiącego wartość ogólnospołeczną;
- ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego, przy założeniu racjonalnego ich wykorzystania dla potrzeb lokalnych i ponadlokalnych skorelowanego z procesem rozwoju społeczno-gospodarczego;
- bezpieczeństwa publicznego, ochrony zdrowia i życia ludzi, ochrony mienia;
- rozwoju i modernizacji infrastruktury technicznej przy uwzględnieniu integralności wewnętrznej, powiązań ponadlokalnych, a służących wzmocnieniu konkurencyjności i spójności regionu.

Ponadto wskazano obszary planowanych zmian w przestrzeni, w konsekwencji planowanych przedsięwzięć rozwojowych, będących odzwierciedleniem założeń strategicznych ukierunkowanej terytorialnie polityki rozwoju Miasta Pyskowice.

8.2 Wnioski do modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej Pyskowic

Analiza problematyki związanej kierunkami rozwoju Pyskowic wskazała cztery podstawowe grupy zagadnień do uwzględnienia w modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej:

1. Przestrzenno-krajobrazowe

Związane są z jednej strony z ukształtowaną, zwartą strukturą przestrzenną Miasta, a z drugiej z ograniczeniami przyrodniczo-krajobrazowymi, stanowiącymi walor Pyskowic. Tereny

zurbanizowane otoczone są rozległymi terenami rolnymi i zieleni, oddzielającymi Miasto od sąsiednich miejscowości. Tereny inwestycyjne zlokalizowane są w sposób ograniczający kolizyjność z zabudową mieszkaniową i z zasobami przyrodniczymi. Uporządkowana pod względem funkcjonalnym struktura Miasta spełnia wymogi ochrony ładu przestrzennego.

Wymogiem ochrony ładu przestrzennego jest przyjęcie polityki przestrzennej zmierzającej do wytworzenia dobrze zaplanowanego terenu zurbanizowanego oraz utrzymania istniejących terenów otwartych - pól uprawnych i terenów zieleni. Dokumenty planistyczne winny zagwarantować niedopuszczanie do powstawania konfliktów przestrzennych związanych z kierunkami przeznaczenia terenów czy intensywnością jego zagospodarowania. Z uwagi na rozległość terenów przeznaczonych pod zabudowę, spełnieniem wymogów ochrony ładu przestrzennego jest w tym wypadku dokładne rozplanowanie poszczególnych inwestycji z uwzględnieniem wystarczającej obsługi w zakresie infrastruktury drogowej i technicznej oraz odpowiednie kształtowanie wskaźników zabudowy i zagospodarowania, w tym dążenie do zachowania jak największej powierzchni biologicznie czynnej w terenach zabudowanych. Pozostałe wymogi ochrony ładu przestrzennego to ustalenie odpowiednich zasad kształtowania zabudowy i elementów zagospodarowania terenu, pozwalających na ochronę historycznego układu urbanistycznego centrum i innych komponowanych zespołów zabudowy mieszkaniowej oraz wpływanie na charakter nowopowstającej zabudowy, a tym samym kształtowanie przyjaznego i komfortowego obszaru zamieszkania.

2. Demograficzno-społeczne

Mogą w istotny sposób wpłynąć na sposób i dynamikę realizacji kierunków przekształceń Miasta. Zarówno procesy regulacyjne, związane z podwyższaniem standardów życia, jak i procesy kreacyjne, realizowane w konkretnej strukturze przestrzennej Pyskowic winny uwzględniać procesy demograficzne. Przy wyznaczaniu kierunków zmian przestrzennych, w tym obszarów przeznaczonych do zabudowy uwzględniono bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę sporządzony na potrzeby Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Pyskowice.

Bilans wskazał, iż potrzeby Pyskowic w zakresie zapotrzebowania na podstawowe funkcje mieszkaniowe, produkcyjne i usługowe mogą ulegać wahaniom w zależności od zagospodarowywania terenów usługowych i produkcyjnych – należy uwzględniać aktualne zapotrzebowanie na zabudowę mieszkaniową w aktach planowania przestrzennego. Należy podkreślić, że wzrost zapotrzebowania na nowe tereny powiązany jest w szczególności ze

zmianą jakościową zamieszkania (podnoszeniem jakości życia), a w mniejszym stopniu z potrzebami demograficznymi Miasta. Analizy i symulacje wykonane w ww. bilansie wskazały na zapotrzebowanie powierzchni terenów dla nowej zabudowy mieszkaniowej w celu uzupełnienia ich deficytu w związku z uruchomieniem wszystkich terenów produkcyjnych i usługowych. Pokrycie planami miejscowymi Pyskowic, obejmujące ok. 90% powierzchni Miasta, dogodne położenie komunikacyjne i atrakcyjna pod względem przyrodniczym lokalizacja terenów mieszkaniowych powodują, że rozwój przestrzenny odbywa się w sposób zaplanowany i uporządkowany.

3. Środowiska przyrodniczego

Tworzą wartość nadrzędną, wymagającą ochrony poprzez wskazanie w aktach planowania przestrzennego obszaru błękitno-zielonej infrastruktury (BZI) podlegającej ochronie przed zabudową. Racjonalne wykorzystywanie zasobów naturalnych i zrównoważone zapotrzebowanie infrastrukturalne, w sposób istotny winny wpływać na uporządkowanie terenów niezabudowanych, pozostających nadal obszarem BZI, z zakazem lub ograniczonym prawem do zabudowy. Ochrona środowiska przyrodniczego to jeden z elementów kształtujący przestrzeń Miasta, w którym jakość zasobów przyrodniczych może być ważnym czynnikiem wyboru miejsca zamieszkania.

4. Dziedzictwa kulturowego

Tworzą unikatową wartość, którą należy w pełni wykorzystać we wszystkich kierunkach rozwoju Miasta. Wynikające z tych uwarunkowań ograniczenia powinny pozwolić na wyraźną, przestrzenną i programową nobilitację obszarów, w których występują. Nie powinny natomiast stwarzać nieracjonalnych ograniczeń, związanych przede wszystkim z nieuzasadnioną w sensie technicznym i ekonomicznym ochroną zdekapitalizowanej i zniszczonej zabudowy, przyjmując dla niej kierunki rewitalizacji i rewaloryzacji.

8.3 Kierunki rozwoju w modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej Pyskowic

Analiza problematyki związanej kierunkami rozwoju Pyskowic wskazuje następujące zagadnienia związane z rozwojem:

1. Struktura sieci osadniczej

- Pyskowice charakteryzują się stosunkowo zwartą strukturą przestrzenną, wykształconą w wyniku stopniowego rozwoju terenów zurbanizowanych wokół historycznie

rozplanowanego centrum. Obszar zurbanizowany jest jednak wyraźnie podzielony przez naturalną barierę rozwojową, którą stanowi dolina rzeki Dramy. W północnej części obszaru zurbanizowanego położona jest najstarsza część Miasta, jaką jest rozplanowana w układzie szachownicowym starówka z rynkiem. Od północy otoczona jest zabudową wielorodzinną z lat pięćdziesiątych i późniejszych (Osiedle Wieczorka), a następnie współczesną zabudową jednorodziną. W południowej części znajduje się zabudowa z lat dwudziestych XX wieku związana z rozbudową węzła kolejowego, powojenne Osiedle Traugutta oraz współczesne zespoły zabudowy jednorodzinnej. Pozostała zabudowa mieszkaniowa zgrupowana jest wzdłuż ulic Adama Mickiewicza, Stefana Wyszyńskiego i Zaolszany oraz w obrębach Pyskowic: Dzierżno, Mikuszowina i Czerwionka. Tereny inwestycyjne o przewadze funkcji produkcyjno-usługowych zlokalizowane są na północny zachód od centrum oraz na południu przy drodze wojewódzkiej 901 prowadzącej do Gliwic oraz w rejonie ulicy Kolonia Pyskowska. Tereny zurbanizowane północnej i wschodniej części Pyskowic otoczone są rozległymi terenami rolnymi, oddzielającymi Miasto od sąsiednich miejscowości. Południowo-zachodnia część Pyskowic to obszar zbiorników wodnych i zieleni leśnej chronionych przed zabudową i urbanizacją. Z uwagi na różnorodność zespołów zabudowy oraz ich rozlokowanie, strukturę przestrzenną Miasta należy uznać za dość uporządkowaną i czytelną, zwłaszcza w części północnej. Struktura Miasta pod względem funkcjonalnym jest uporządkowana. Cechą charakterystyczną układu przestrzennego Miasta jest występowanie komponowanych zespołów zabudowy i osiedli mieszkaniowych pochodzących z różnych okresów oraz licznych zabytków. Ważnym elementem kompozycyjnym, pomimo uregulowanego koryta, jest rzeka Drama. W przestrzeni Miasta zwraca również uwagę obecność zieleni towarzyszącej zabudowie, w tym w postaci parków miejskich.

- Rozwój funkcji ośrodka miejskiego poprzez:

- a) wzmocnienie roli obszaru centrum Miasta skupionego wokół historycznie ukształtowanej tkanki urbanistycznej poprzez przekształcanie/rewitalizację przestrzeni publicznych w jego obrębie oraz wykształcenie nowych powiązań przestrzeni publicznych z obszarami zieleni publicznej i niepublicznej, w szczególności Parkiem Miejskim,
- b) aktywizacja obszarów osiedli mieszkaniowych poprzez realizację przestrzeni publicznych: zieleni publicznej i rekreacji, nowych połączeń pieszych/rowerowych - wyznaczenie nowej osi aktywności miejskich relacji tereny rekreacyjne przez obszary miejskie do historycznego centrum Pyskowic, wzmocnienie ich rangi jako „salonu miejskiego” poprzez realizację

przestrzeni przyjaznej wszystkim grupom wiekowym, z uwzględnieniem podrzędnej roli samochodów

c) wykorzystanie potencjału istniejących usług – utrzymanie i rozwijanie ich jakości,

d) wykorzystanie potencjału topograficznego – ukształtowania terenu umożliwiającego realizację elementów sportowo-rekreacyjnych, w tym dedykowanych młodzieży (trasy crossowe dla rowerów lub nordic walking dla pieszych itp.) w obszarach w rejonie ulic Piaskowej/Świerkowej oraz Lokalnej, a także w rejonie zbiornika Dzierżno Małe,

e) podniesienie atrakcyjności zamieszkania w mieście poprzez stworzenie połączeń pieszych i rowerowych:

- centrum Miasta i jego poszczególnych części,

- z terenami rekreacji położonymi w obrębie zbiornika Dzierżno Małe,

f) nadanie nowych funkcji społeczno-gospodarczych obiektom stanowiącym dziedzictwo kulturowe Pyskowic, w szczególności obiektom zlokalizowanym w rejonie historycznego centrum (Rynku i okolic) oraz obiektom kolejowym (Skansen Kolejowy),

- Stworzenie warunków dla priorytetowej roli przestrzeni miejskiej (przestrzeni publicznej i usług społecznych) w tworzeniu wizerunku Miasta:

a) rewitalizację charakterystycznych układów ulic, placów, parku, skwerów i zielonych terenów rekreacyjnych, stanowiących obszar przestrzeni publicznej, tworzących oprawę istniejących terenów zurbanizowanych i zabudowanych, rozwijających wielokierunkową, gęstą siatkę połączeń,

b) przeciwdziałanie dekapitalizacji istniejącej zabudowy mieszkaniowej i obiektów publicznych,

c) poprawa stanu ładu przestrzennego, decydującego o możliwości osiągnięcia w mieście wysokiego poziomu życia,

d) skuteczną ochronę obiektów i obszarów objętych ochroną prawną ze względu na ich wartości zabytkowe i kulturowe, z jednoczesnym zagwarantowaniem niekonfliktowego i harmonijnego rozwoju systemu przestrzennego i związanego z nim indywidualnego przeznaczenia oraz zagospodarowania poszczególnych terenów.

2. System powiązań przyrodniczych

- Krajobraz naturalny obszaru Miasta jest mało urozmaicony, a rzeźba terenu cechuje się niewielkim pofałdowaniem powierzchni. Brak jest obszarów na tyle cennych przyrodniczo, by objęte zostały obszarowymi formami ochrony przyrody.

- Istotne dla rozwoju Miasta jest z jednej strony utrzymanie obszarów chronionych przed zabudową, w szczególności lasów i zieleni nieurządzonej, z drugiej utrzymanie istniejących obszarów zieleni urządzonej o charakterze parkowym, w szczególności:

a) Park Miejski przy ul. Powstańców Śląskich – położony pomiędzy drogą krajową a historycznym centrum Miasta, utworzony na początku XX w., z aleją jesionową i kasztanową i pozostałymi nasadzeniami: świerk kłujący, sosna wejmutka, sosna czarna, topola czarna, topola kanadyjska, robinia akacjowa, klon jesionolistny, wierzba biała, klony tatarskie, cyprysiki, żywotniki, tawuły, jaśminowce,

b) Park przy Placu Józefa Piłsudskiego – położony w centrum Miasta, pomiędzy ul. Strzelców Bytomskich i Ignacego Padewskiego, z tężnią solankową, z m.in. klonami tatarskimi, głogami, wierzbami płaczącymi,

c) Ogródek Jordanowski – położony pomiędzy ul. Strzelców Bytomskich i Poniatowskiego, z atrakcjami dla dzieci, z następującymi nasadzeniami: jesiony, robinie akacjowe, klony, jawory, wiązy, wiśnie, śliwy ozdobne, lipy, różaneczniki, żywotniki, cisy, świerki, jałowce

d) wykorzystania potencjału przyrodniczego i scalającego rzeki Dramy, wraz z potokami przepływającymi przez Miasto, oraz zbiornika Dzierżno Małe poprzez zagospodarowanie ich otoczenia i nadanie im istotnych funkcji w strukturze miejskiej, z jednoczesnym zachowaniem naturalnego charakteru.

3. System komunikacji i transportu, w tym pieszego i rowerowego, oraz główne elementy infrastruktury technicznej

- Miasto posiada wystarczającą ilość połączeń komunikacyjnych z sąsiednimi gminami, jednak z uwagi na silne relacje Pyskowic z Gliwicami, połączenie drogą wojewódzką nr 901 (ul. Gliwicką) jest obciążone dużym ruchem komunikacyjnym; wewnętrzna sieć dróg zbiorczych i lokalnych zapewnia obsługę terenów zabudowanych, ale może być nie wystarczająca w przypadku zabudowywania obszarów wskazanych w planach miejscowych;

- włączenie Miasta do układu komunikacyjnego także o funkcjach ponadlokalnych, w tym:

a) analiza możliwości perspektywicznej realizacji układu drogowego, w zakresie połączenia istniejącego układu z drogami krajowymi nr 40 i nr 94 oraz drogą wojewódzką nr 901, pozwalającego na uruchomienie nowych terenów inwestycyjnych związanych z obszarem stref aktywności gospodarczej i mieszkaniowych,

b) działania modernizacyjne dotyczące linii kolejowych nr 132 i 135;

- c) analiza możliwości perspektywicznych połączeń komunikacyjnych pomiędzy poszczególnymi częściami Miasta – przez dolinę Dramy, linie kolejowe, układy dróg krajowych;
 - d) analiza możliwości perspektywicznych połączeń komunikacyjnych ponadregionalnych i możliwości podłączenia do nich lokalnego systemu drogowego,
 - e) rozważenie alternatywnych sposobów komunikacji dla kluczowych inwestorów komercyjnych: helikopter, samolot etc.;
- rozwój systemów infrastruktury technicznej zapewniający realizację kierunków zagospodarowania przestrzennego:
- a) kształtowanie struktury zabudowy mieszkaniowej w dostosowaniu do dostępu do istniejącej i zaplanowanej infrastruktury technicznej,
 - b) promowanie, rozwijanie i wykorzystanie systemów i technologii związanych z odnawialnymi źródłami energii,
 - c) poprawa funkcjonowania systemów związanych z obsługą mieszkańców: gospodarką odpadami i odbiorem ścieków – zapewnienie bezpieczeństwa w zakresie infrastruktury technicznej,
 - d) zaplanowanie i wdrożenie inwestycji związanych z adaptacją do zmian klimatu, w szczególności związanych ze zjawiskami miejskiej wyspy ciepła, powodzi błyskawicznej i suszy.

8.4 Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania polityki przestrzennej

Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Mieście Pyskowice zawarte w modelu funkcjonalno-przestrzennym opracowano:

- w oparciu o wnioski z przeprowadzonej diagnozy,
- na podstawie wyników przeprowadzonego procesu partycypacji społecznej,
- na podstawie obowiązujących w obszarze Miasta ustaleń planistycznych (Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Pyskowice oraz obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego), które pozwoliły na przyjęcie założeń dla tego modelu.

Ponadto wynikają one bezpośrednio z kierunków polityki przestrzennej obowiązującego na obszarze Miasta Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego. W ramach poczynionych ustaleń należy przyjąć, że decyzje planistyczne należy poprzedzić

rzetelnymi analizami dotyczącymi zapotrzebowania na dostępność danej przestrzeni, w oparciu o tendencję długoterminowego charakteru tych potrzeb. W procesie podejmowania decyzji planistycznych należy zapewnić transparentność tego procesu, z uwzględnieniem partycypacji interesariuszy oraz prowadzeniem działań, które pomogą im zrozumieć zasady realizacji tego procesu, a także uwzględniając potrzeby gmin sąsiadujących. Należy kierować się zasadą ciągłego monitorowania procesów planistycznych i starać się tak optymalizować wyznaczanie nowych terenów inwestycyjnych, by było to możliwe w przypadku wykorzystania terenów już oznaczonych do realizacji danego przedsięwzięcia.

Kierunki zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenia szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej:

- kształtowanie struktur Miasta jako modelu dośrodkowego, mające na celu wsparcie wewnętrznych funkcji Miasta oraz integrowanie obszarów o różnych, często przeciwstawnych przeznaczeniach,
- maksymalne wykorzystanie istniejącego potencjału obszarów zurbanizowanych do rozwoju istniejących i nowych funkcji, w tym:
 - a) zachowanie skali i charakteru, a jednocześnie odrębności przestrzennej Miasta,
 - b) waloryzacja obszarów zurbanizowanych wraz z wyodrębnieniem obszarów przestrzenno-funkcjonalnych, dla których możliwe jest określenie generalnych kierunków i zasad rozwoju,
 - c) określenie maksymalnego zasięgu planowanej urbanizacji z założeniem, iż zasięg ten nie naruszy terenów cennych środowiskowo oraz nie wkroczy na tereny to tej pory niezurbanizowane i niezabudowane,
 - d) wyznaczenie w aktach planowania przestrzennego obszaru urbanizacji jako świadome przeciwdziałanie tendencjom niekontrolowanego i rozproszonego inwestowania.
- dążenie do spowolnienia, zatrzymania lub odwrócenia niekorzystnych procesów zachodzących w strukturze demograficznej Miasta, poprzez:
 - a) zrównoważony rozwój,
 - b) wzrost aktywności gospodarczej mieszkańców,
 - c) zatrzymanie w mieście i stworzenie perspektyw rozwoju dla uczącej się i studiującej młodzieży,
 - d) tworzenie nowych miejsc pracy,
 - e) dostęp wszystkich grup mieszkańców do udogodnień miejskich – infrastruktury społecznej,

- wyznaczenie centralnych obszarów poszczególnych jednostek osadniczych – uzupełnianie funkcji społecznych i usług podstawowych,
- wskazanie obszarów rekreacyjno-wypoczynkowych w bezpośrednim otoczeniu obszarów zabudowy mieszkaniowej, połączonych systemem ścieżek pieszych i rowerowych, w celu polepszenia standardu zamieszkania, zapobiegających odpływowi mieszkańców.

Kierunki rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej:

- rozbudowa/reorganizacja sieci komunikacji publicznej i ukierunkowanie działań na rzecz uczynienia z dostępności do komunikacji publicznej atrybutu zamieszkania w mieście,
- potrzeba skomunikowania obszarów zabudowy zlokalizowanych w południowych Pyskowicach i Dzierżnie,
- analiza możliwości nowego połączenia drogowego pomiędzy DK40 i DW901 oraz pomiędzy DK94 i DW901.

Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu:

- utrzymanie obszarów niezurbanizowanych oraz obszarów zieleni położonych w obszarach zurbanizowanych poprzez:
 - a) przestrzeganie zasad zrównoważonego rozwoju w sukcesywnie zachodzących procesach zmian przeznaczenia i zagospodarowania terenów,
 - b) wyznaczenie obszarów zieleni miejskiej, w ramach których należy wykształcić: miejskie strefy wypoczynku i rekreacji, - lokalne strefy rekreacji dla dzieci i młodzieży, strefy związane z błękitno-zieloną infrastrukturą,
- uwzględnienie ochrony powierzchni ziemi, wód powierzchniowych oraz lokalnego klimatu poprzez: wprowadzenie ograniczeń związanych z gospodarką odpadami i ściekami, utrzymanie istniejących i wykształcenie nowych ciągów zieleni, w szczególności wzdłuż cieków wodnych i nad zbiornikami wodnymi, wyznaczenia pasów wolnych od zabudowy i zagospodarowania wzdłuż cieków wodnych, uwzględnienia realizacji „małej retencji”, z zastrzeżeniem zachowania lokalnych korytarzy ekologicznych i uwzględnieniem występowania cennych siedlisk przyrodniczych, dopuszczenie zagospodarowania terenów przylegających do wód dla celów rekreacyjnych, z możliwością regulacji brzegów i wykorzystaniem ich zgodnie z przepisami prawa wodnego,
- uwzględnienie ochrony zasobów wód i złóż kopalin:

a) zasad w zasięgu granic obszaru zbiornika wód podziemnych Gliwice GZWP nr 330 zgodnie z rozporządzeniem Wojewody Śląskiego z dnia 25 września 2023 r. w sprawie ustanowienia obszaru ochronnego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 330 – Zbiornik Gliwice (Dz. Urz. Woj. Śl. Z 27 września 2023 r. poz. 7220),

b) ograniczeń w zasięgu strefy ochrony bezpośredniej ujęcia wody Zawada zgodnie z decyzją nr RL.6320.10.2013 z dnia 15.03.2013 r.,

c) ograniczeń w zasięgu złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej Pyskowice nr 2075, w którym eksploatacja została zaniechana,

- uwzględnienie zasięgów: obszaru szczególnego zagrożenia powodzią, z uwzględnieniem map zagrożenia powodziowego, map ryzyka powodziowego, a także planów zarządzania ryzykiem powodziowym oraz planów przeciwdziałania skutkom suszy, w myśl przepisów ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne,

- uwzględnienie ochrony ustanowionych 31 pomników przyrody zgodnie z przepisami ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,

- uwzględnienie ochrony szaty roślinnej i zwierząt, w szczególności w zasięgu korytarzy ekologicznych, zgodnie z przepisami ustawy o ochronie przyrody.

Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej:

- ochrona obiektów i obszarów wpisanych do rejestru zabytków na zasadach określonych przepisami ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami,

- ochrona zabytków i stanowisk archeologicznych na zasadach określonych przepisami ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami,

- ochrona w dokumentach gminnych (Program ochrony zabytków, GEZ, akty planowania przestrzennego) oraz poprzez pozyskiwanie środków na ich odnowę.

Zasady lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2023 r. poz. 977, z późn. zm.):

- nie przewiduje się nowych inwestycji w tym zakresie, istniejąca zabudowa jest wystarczająca.

Zasady lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego:

- wskazanie w dokumentach planistycznych obszarów związanych z rozbudową

i uporządkowaniem infrastruktury technicznej, w szczególności związanej z odprowadzeniem ścieków komunalnych.

Zasady lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW:

- w zakresie instalacji odnawialnych źródeł energii – należy postępować w myśl przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz ustawy o OZE, w szczególności na terenach aktywności gospodarczej, na których w dokumentach planistycznych dopuszczono produkcję energii ze źródeł odnawialnych.

Zasady lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko:

- dopuszczenie tych przedsięwzięć wyłącznie w strefach aktywności gospodarczej na zasadach określonych w planach miejscowych oraz przepisach ochrony środowiska i z uwzględnieniem ograniczenia oddziaływania na tereny mieszkaniowe i rekreacyjne oraz system przyrodniczy Miasta.

Zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej:

- utrzymanie obszarów produkcji rolniczej i leśnej, jako istotnych z punktu widzenia struktury gospodarczej Miasta.

Zasady kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji:

- obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji oraz działania w ich zakresie określono w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Miasta Pyskowice do roku 2030,
- nie zidentyfikowano obszarów wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji – w przypadku zaistnienia problemów rekomenduje się postępowanie na zasadach określonych przepisami prawa.

W odniesieniu do art. 326 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz.U. 2024, poz.1087 ze zm.) należy uwzględniać ustalenia, o których mowa w art. 315 pkt 1-3 powyższej ustawy, zawarte w poniższych dokumentach planistycznych.

I. Plan gospodarowania wodami na obszarach dorzecza Odry

Plan zagospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry przyjęto Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz.U. 2023, poz. 335). Głównym dokumentem planistycznym w gospodarowaniu wodami jest Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza (PGW), który opracowuje Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki wodnej oraz ministrem właściwym do spraw środowiska.

Plan gospodarowania wodami zawiera:

1. ogólny opis cech charakterystycznych obszaru dorzecza, obejmujący w szczególności:
 - wykaz jednolitych części wód powierzchniowych, wraz z podaniem ich typów i ustalonych warunków referencyjnych,
 - wykaz jednolitych części wód podziemnych;
2. podsumowanie identyfikacji znaczących oddziaływań antropogenicznych i oceny ich wpływu na stan wód powierzchniowych i podziemnych;
3. wykazy obszarów chronionych, o których mowa w art. 113 ust. 4, wraz z graficznym przedstawieniem;
4. mapę sieci monitoringu, wraz z prezentacją programów monitoringowych;
5. ustalenie celów środowiskowych dla jednolitych części wód i obszarów chronionych;
6. podsumowanie wyników analizy ekonomicznej związanej z korzystaniem z wód;
7. podsumowanie działań zawartych w programie wodnośrodowiskowym kraju, z uwzględnieniem sposobów osiągnięcia ustanawianych celów środowiskowych;
8. wykaz innych szczegółowych programów i planów gospodarowania dla obszaru dorzecza dotyczących zlewni, sektorów gospodarki, problemów lub typów wód, wraz z omówieniem zawartości tych programów i planów;
9. podsumowanie działań zastosowanych w celu informowania społeczeństwa i konsultacji publicznych, opis wyników i dokonanych na tej podstawie zmian w planie;
10. wykaz organów właściwych w sprawach gospodarowania wodami dla obszaru dorzecza;
11. informację o sposobach i procedurach pozyskiwania informacji i dokumentacji źródłowej wykorzystanej do sporządzenia planu oraz informacji o spodziewanych wynikach realizacji planu.

Plan zawierający powyższe składowe został opracowany zgodnie z art. 3 ustawy Prawo wodne, ponadto w dniu 23.02.2023 r. w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej zostało

opublikowane rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 16.11.2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry.

II. Plan zarządzania ryzykiem powodziowym Odry

Jest dokumentem planowania w gospodarowaniu wodami (art. 167 oraz art. 315 ustawy Prawo wodne), związanym z zarządzaniem ryzykiem powodziowym (dział IV Rozdział 1 ustawy Prawo wodne). Obowiązek jej przeprowadzenia dla państw członkowskich Unii Europejskiej jest określony w rozdz. II Dyrektywy Powodziowej. Jej celem jest oszacowanie ryzyka powodziowego na obszarach dorzeczy i identyfikacja miejsc, gdzie ryzyko to jest znaczące (tak, by w dalszych etapach opracować dla nich MZP i MRP oraz uwzględnić w PZRP). Po raz pierwszy WORP dla obszaru Polski została przeprowadzona w 2011 r. Przeglądu i aktualizacji dokumentu dokonano w roku 2018. W pierwszym cyklu planistycznym Dyrektywy Powodziowej w ramach ustaleń WORP, w OD Odry wskazano 6 724,4 km rzek, dla których opracowano następnie MZP i MRP oraz 2 804,9 km rzek, dla których MZP i MRP miały zostać opracowane dopiero w drugim cyklu planistycznym. W ramach aktualizacji WORP, stanowiącym drugi cykl planistyczny Dyrektywy Powodziowej, wskazano 774,3 km nowych odcinków rzecznych, które zostały zakwalifikowane jako ONNP. Przyjęte w I cyklu planistycznym PZRP trzy cele główne, zostały utrzymane w II cyklu planistycznym, a ich realizację zapewnia osiągnięcie 11 celów szczegółowych w odniesieniu do zagrożenia od strony rzek. Poniżej przedstawiono cele główne i przyporządkowane im cele szczegółowe PZRP:

1. Zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego:

1.1. Zapewnienie warunków ograniczających możliwość występowania powodzi;

1.2. Zapewnienie racjonalnego gospodarowania OZP;

2. Obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego:

2.1. Zapewnienie warunków redukujących możliwość występowania powodzi;

2.2. Redukcja obszaru zagrożonego powodzią oraz zapewnienie racjonalnego gospodarowania OZP;

2.3. Redukcja wrażliwości społeczności i obiektów na OZP;

3. Poprawa systemu zarządzania ryzykiem powodziowym:

3.1. Zwiększenie skuteczności prognozowania i ostrzegania o zagrożeniach meteorologicznych i hydrologicznych;

3.2. Zwiększenie skuteczności reagowania ludzi, firm i instytucji publicznych;

- 3.3. Zwiększenie skuteczności odbudowy i powrotu do stanu sprzed powodzi;
- 3.4. Wdrożenie systemu analiz popowodziowych i zwiększanie jego skuteczności;
- 3.5. Wdrożenie instrumentów prawnych i finansowych zwiększających bezpieczeństwo powodziowe;
- 3.6. Zwiększenie świadomości i wiedzy na temat źródeł zagrożenia powodziowego i ryzyka powodziowego.

Przyjęte cele odnoszą się do wszystkich etapów zarządzania ryzykiem powodziowym (etap prewencji i ochrony, etap przygotowania oraz etap odbudowy i analiz). W procesie tworzenia listy celów szczegółowych PZRP, wykorzystano zagregowane podejście do kategorii działań przeciwpowodziowych, spójne z podejściem, jakie jest stosowane w raportach KE (udostępnionych na stronach internetowych KE).

III. Plan przeciwdziałania skutkom suszy

W dniu 03 września 2021 r. w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej zostało opublikowane rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy (Dz.U. 2021 poz. 1615). PPSS został sporządzony na podstawie art. 183–185 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, zwanej dalej „ustawą Prawo wodne”. Zgodnie z art. 184 ust. 2 ustawy Prawo wodne PPSS obejmuje:

- 1) analizę możliwości powiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych;
- 2) propozycje budowy lub przebudowy urządzeń wodnych;
- 3) propozycje niezbędnych zmian w zakresie korzystania z zasobów wodnych oraz zmian naturalnej i sztucznej retencji;
- 4) działania służące przeciwdziałaniu skutkom suszy.

Stosownie do treści art. 14 ust. 2 ustawy z dnia 11 września 2019 r. o zmianie ustawy Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw, przepis art. 184 ust. 2 pkt 4 ustawy Prawo wodne w wyżej podanym brzmieniu stosuje się po raz pierwszy do pierwszej aktualizacji PPSS.

W związku z powyższym w PPSS zawarto „katalog działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy”, co odpowiada brzmieniu art. 184 ust. 2 pkt 4 ustawy - Prawo wodne przed jego nowelizacją. Susza, obok powodzi, jest jednym z najbardziej dotkliwych, ekstremalnych zjawisk naturalnych oddziałujących na społeczeństwo, środowisko i gospodarkę Polski. Przeciwdziałanie skutkom suszy zarówno w Polsce, jak i w Europie stanowi coraz poważniejszy problem. Znajduje to swoje odzwierciedlenie w licznych uregulowaniach prawnych m.in.

w zakresie gospodarowania zasobami wodnymi oraz zarządzania kryzysowego.

Dodatkowo Pyskowice znajdują się:

- poza obszarem szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34) lit. a) Prawa wodnego, tj. obszarem, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat ($p=1\%$),
- poza obszarem szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34) lit. b) Prawa wodnego, tj. obszarem, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi $p=10\%$,
- poza obszarem, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat ($p=0,2\%$),
- poza obszarem szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34) lit. c) Prawa wodnego, tj. obszarem między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano trasę wału,
- poza obszarem narażonym na zalanie w przypadku całkowitego zniszczenia wału przeciwpowodziowego.

9. Obszary strategicznej interwencji

Krajowe Obszary Strategicznej Interwencji

Podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r jest Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030, uchwalona przez Radę Ministrów 17 września 2019 r. Dokument jest rozwinięciem Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), która podkreślała istotność rozwoju Polski w sposób społecznie i terytorialnie zrównoważony, dzięki któremu efektywnie będą rozwijane oraz wykorzystywane miejscowe zasoby i potencjały wszystkich regionów. Celem takiego modelu to wspomaganie w szczególności obszarów, które nie mogą w pełni rozwinąć swojego potencjału rozwojowego, bo utraciły swoje funkcje społeczno-gospodarcze, przez co stały się mniej odporne na różne zjawiska kryzysowe. Strategia wskazuje Obszary Strategicznej Interwencji (OSI) istotne z punktu widzenia realizacji polityki regionalnej, przeniesione następnie do innych krajowych i regionalnych strategii rozwoju (m.in. poprzez wskazanie dedykowanych im działań). Są to dwa typy obszarów: Miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze i obszary zagrożone trwałą marginalizacją. Oprócz tego KSRR wskazuje również wschodnią Polskę i Śląsk jako OSI wymagające ukierunkowanego wsparcia z poziomu kraju. Wyznaczenie w KSRR 2030 OSI Śląsk jest istotne dla Miasta Pyskowice.

Regionalne Obszary Strategicznej Interwencji

Na grunt wojewódzki założenia powyższe przenosi Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” przyjęta Uchwałą Zarządu Województwa Śląskiego Nr VI/24/1/2020 z 19 października 2020 r., która jest aktualizacją Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”. Strategia formułuje wizję rozwoju województwa śląskiego, która z kolei stanowi podstawę do sformułowania głównych celów polityki rozwoju, oraz stanowi określenie aspiracji i dążeń społeczności regionalnej. Wizja strategii zamyka się hasłem "Województwo śląskie będzie nowoczesnym regionem europejskim o konkurencyjnej gospodarce, będącej efektem odpowiedzialnej transformacji, zapewniającym możliwości rozwoju swoim mieszkańcom i oferującym wysoką jakość życia w czystym środowisku". W związku z tym, że KSRR 2030 stanowi, że województwa mogą wyznaczać swoje OSI w odpowiedzi na zidentyfikowane problemy rozwojowe i dla tych obszarów przeznaczone będzie wsparcie z poziomu regionalnego (z możliwym komplementarnym wsparciem z poziomu krajowego w ramach kontraktu programowego i kontraktów sektorowych, a także porozumień

terytorialnych), w dokumencie wyznaczone zostały obszary strategicznej interwencji w ujęciu funkcjonalnym i tematycznym.

OSI w ujęciu funkcjonalnym tworzą tzw. subregiony, zdefiniowane w Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego uchwalonej w 2000 roku. Zgodnie z tym podziałem województwo śląskie dzieli się na cztery subregiony: północny (o powierzchni 3 049 km²), południowy (2 354 km²), centralny (5 577 km²) i zachodni (1 353 km²). Miasto Pyskowice położone jest w subregionie centralnym, którego głównymi potencjałami są:

- funkcjonowanie na terenie subregionu pierwszej w Polsce Metropolii, będącej silnym ośrodkiem gospodarczym, naukowym, kulturalnym, miejscem koncentracji funkcji metropolitalnych oraz miejscem tworzenia i wdrażania innowacji,
- dywersyfikacja przemysłu i znaczny potencjał gospodarczy w dużej części oparty o działalności innowacyjne,
- wysoka atrakcyjność inwestycyjna,
- wysokie kompetencje kapitału ludzkiego i silny kapitał społeczny,
- funkcjonowanie silnego ośrodka naukowego, badawczego i akademickiego ze zróżnicowaną i stale rozwijaną ofertą,
- dobrze rozwinięta infrastruktura transportowa i logistyczna, obejmująca wszystkie gałęzie transportu,
- obszary o wysokich walorach środowiskowych objęte rezerwatami przyrody i znacznym potencjale turystycznym,
- koncentracja potencjałów związana z niewielkimi odległościami pomiędzy jednostkami subregionu oraz z odległością od innych obszarów metropolitalnych o podobnej skali,

Natomiast główne wyzwania to:

- wzmocnienie procesu wewnętrznej integracji,
- wzmocnianie dywersyfikacji gospodarczej bazy ekonomicznej obszaru,
- oprawa jakości środowiska, w tym w szczególności jakości powietrza, wód powierzchniowych i klimatu akustycznego,
- kształtowanie racjonalnej gospodarki wodnej w związku z nadmiernym wykorzystaniem wód podziemnych,
- poprawa bezpieczeństwa powodziowego oraz przeciwdziałanie skutkom suszy,

- skuteczniejsze wykorzystywanie potencjałów przyrodniczych i kulturowych w rozwoju produktów turystycznych, w tym rozwój infrastruktury turystycznej,
- wyhamowanie niekorzystnych procesów demograficznych,
- ograniczanie zjawiska suburbanizacji,
- rekultywacja i rewitalizacja obszarów zdegradowanych, w tym terenów i obiektów przemysłowych,
- harmonizacja rozwoju infrastruktury oraz organizacji transportu publicznego,
- wzmocnienie działań na rzecz sprawiedliwej transformacji.

Drugi typ OSI w ujęciu funkcjonalnym znajduje swoje odzwierciedlenie w podstawowych typach jednostek, tj.: obszarach wiejskich i miejskich. Wsparcie rozwoju obszarów miejskich zostało uwzględnione w różnych celach rozwojowych Strategii. Miasto Pyskowice ma możliwość w ramach tego podziału korzystać także z instrumentów skierowanych do obszarów wiejskich, głównie w ramach działalności Lokalnej Grupy Działania, PROW oraz EFRR, koncentrując się m.in. na integracji lokalnych społeczności, promowaniu turystyki, ekologicznym stylu życia, edukacji, wzmocnieniu potencjału lokalnego rynku pracy, rozwoju przedsiębiorczości społecznej i wolontariatu, czy rewitalizacji.

OSI w ujęciu tematycznym to obszary, którym przypisano odpowiadające im problemy i potencjały zidentyfikowane na etapie diagnozy województwa, które uwzględniają powiązania obszaru wewnątrz krajowe i europejskie, szczególnie wynikające z transformacji regionów górniczych i z założeń nowej strategii wzrostu Europejskiego Zielonego Ładu.

W obrębie OSI tematycznych wyodrębniono:

- obszary cenne przyrodniczo,
 - ośrodki wzrostu,
- jako OSI konkurencyjne, oraz
- gminy tracące funkcje społeczno-gospodarcze,
 - gminy z problemami środowiskowymi w zakresie jakości powietrza,
 - gminy w transformacji górniczej,

jako OSI problemowe.

Miasto Pyskowice zostało wskazane jako obszar ponadprzeciętnie cenny przyrodniczo w odniesieniu do OSI konkurencyjnych, a także jako gmina z problemami środowiskowymi w zakresie jakości powietrza, w związku ze zdiagnozowaniem trzech wybranych wskaźników jakości powietrza dla których nastąpiło przekroczenie średniorocznych norm powietrza.

W związku z faktem, że Miasto Pyskowice jako OSI "obszar cenny przyrodniczo" zalicza się do obszaru ponadprzeciętnie cennego przyrodniczo, określono dwa typy działań zbieżnych z działaniami wojewódzkiej strategii rozwoju (działanie Eko Śląskie), które wdrażane są i będą w ramach niniejszego dokumentu: kształtowanie i ochrona terenów przyrodniczo cennych, w tym zasobów leśnych i kształtowanie świadomości ekologicznej, w tym wsparcie działań na rzecz edukacji ekologicznej.

Ponadto w związku z faktem, że Miasto Pyskowice jako OSI "gminy z problemami środowiskowymi w zakresie jakości powietrza" zalicza się do III obszaru problemowego, dla obszarów ze zdiagnozowanym przekroczeniem 3 wskazanych wskaźników jakości powietrza, określono dwa typy działań zbieżnych z działaniami wojewódzkiej strategii rozwoju (działanie Niskoemisyjne Śląskie), które wdrażane są i będą w ramach niniejszego dokumentu: wsparcie kompleksowej termomodernizacji oraz budownictwa energooszczędnego i pasywnego oraz rozwój OZE.

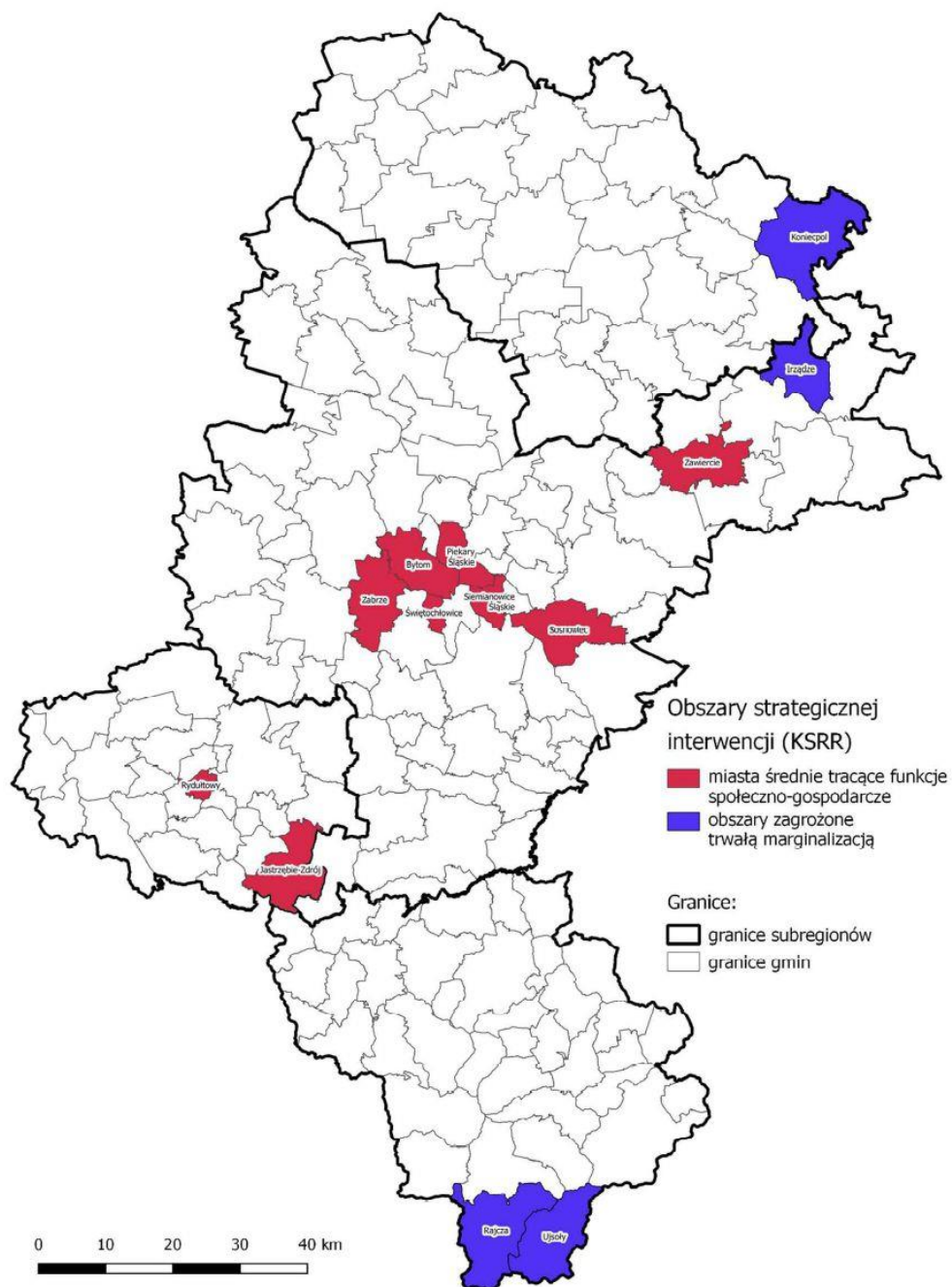
Założenia niniejszej strategii wpisują się w działania tematyczne wskazane w rozdziale 7. Przedsięwzięcia i terytorialny wymiar interwencji Strategii „Śląskie 2030” właściwe dla wskazanych wyżej OSI:

1. konkurencyjnym - jako obszar cenny przyrodniczo, w ramach celu strategicznego C:
 - Wspieranie wdrożenia i egzekwowania rozwiązań poprawiających jakość powietrza,
 - Poprawa jakości wód i racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi, w tym wspieranie wdrażania rozwiązań w zakresie zintegrowanego i zrównoważonego zarządzania zasobami wodnymi w zlewni, ochrony przeciwpowodziowej i przeciwdziałania skutkom suszy,
 - Wsparcie działań zmierzających do zachowania i odtwarzania bio- i georóżnorodności, w tym ochrona obszarów o wysokich walorach przyrodniczych, leśnych i korytarzy ekologicznych,
 - Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców i kształtowanie postaw proekologicznych,
 - Wspieranie rozwiązań ograniczających niską emisję, w tym poprawa standardu energetycznego zabudowy mieszkaniowej i budynków użyteczności publicznej,
 - Zapewnienie dostępu do sieci poprzez budowę i modernizację infrastruktury komunalnej,
 - Wsparcie rozwoju zintegrowanego, zrównoważonego i niskoemisyjnego transportu w miastach i ich obszarach funkcjonalnych oraz obszarach wiejskich, w szczególności transportu zbiorowego,

2. tematycznym – jako gminy z problemami środowiskowymi w zakresie jakości powietrza, w ramach celu strategicznego C:

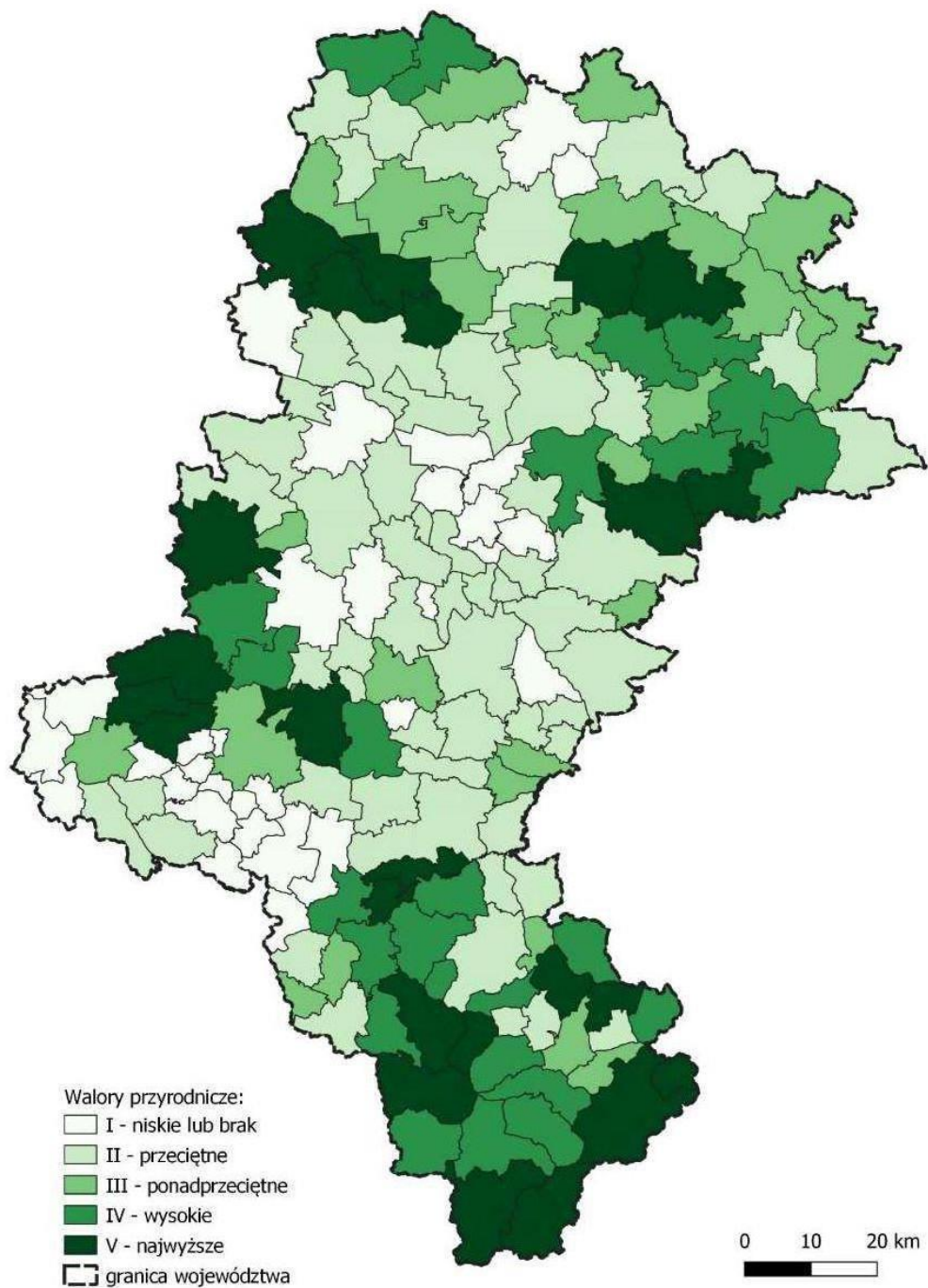
- Wspieranie wdrożenia i egzekwowania rozwiązań poprawiających jakość powietrza,
- Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców i kształtowanie postaw proekologicznych,
- Rozwój proekologicznej infrastruktury wytwarzania, magazynowania i przesyłu energii elektrycznej i ciepła, w tym rozwój OZE,
- Wspieranie rozwiązań ograniczających niską emisję, w tym poprawa standardu energetycznego zabudowy mieszkaniowej i budynków użyteczności publicznej,
- Wsparcie rozwoju zintegrowanego, zrównoważonego i niskoemisyjnego transportu w miastach i ich obszarach funkcjonalnych oraz obszarach wiejskich, w szczególności transportu zbiorowego, Zapewnienie dostępu do sieci poprzez budowę i modernizację infrastruktury komunalnej.

Mapa 6 Obszar Strategicznej Interwencji – miasta tracące funkcje społeczno-gospodarcze

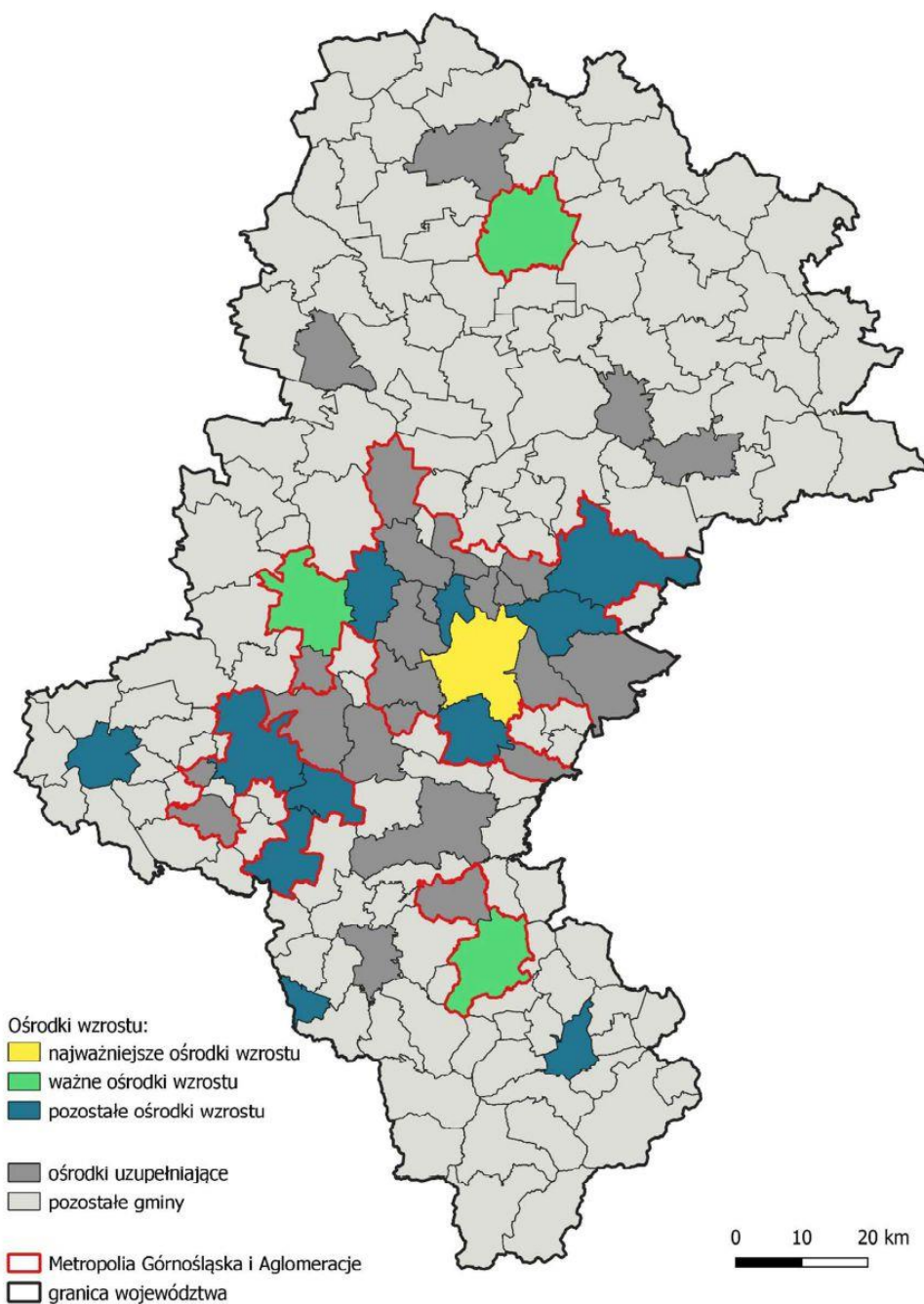
Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” Zielone Śląskie

Mapa 7 Obszar Strategicznej Interwencji – obszary cenne przyrodniczo

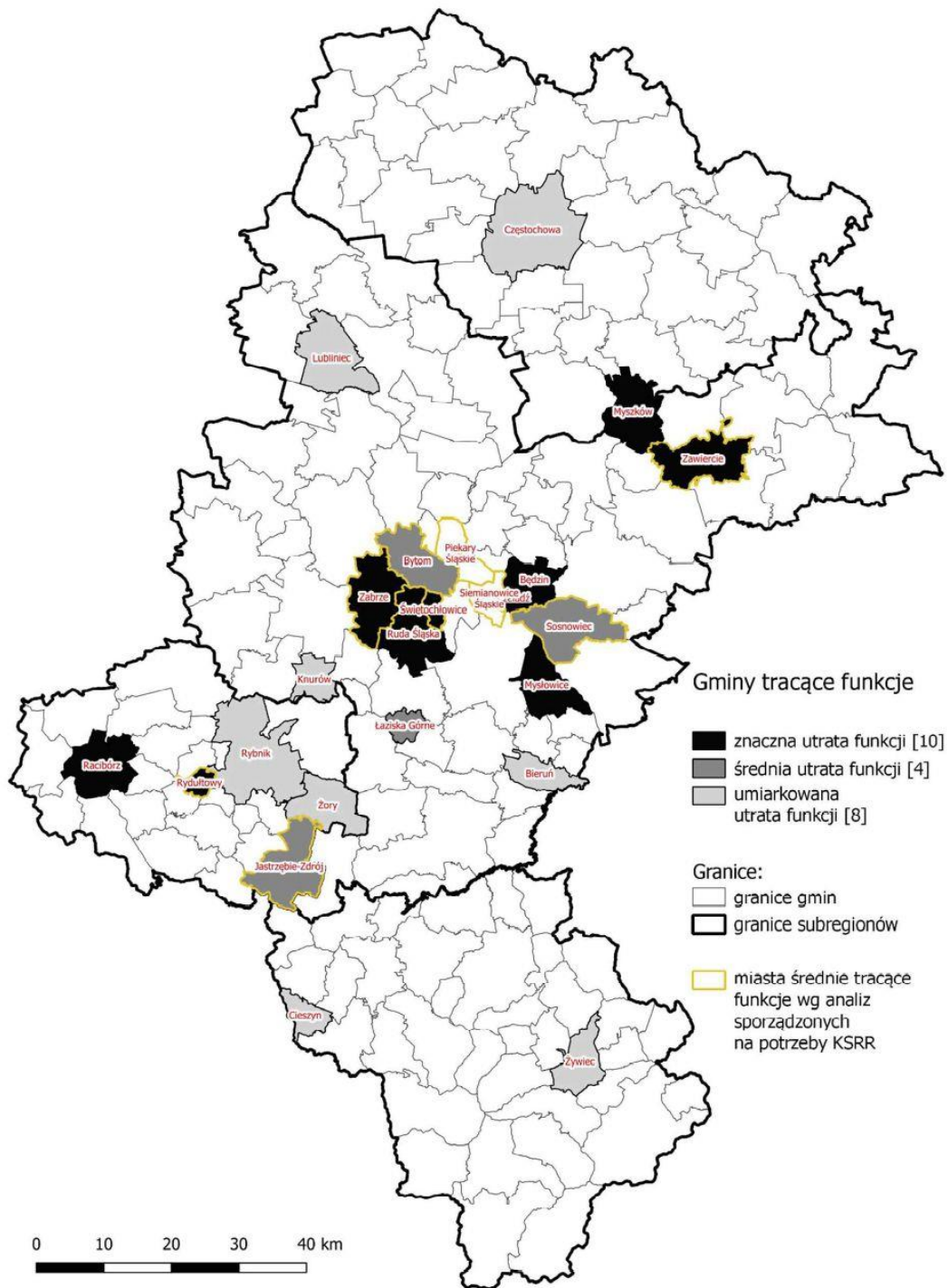
Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” Zielone Śląskie

Mapa 8 Obszar Strategicznej Interwencji – ośrodki wzrostu

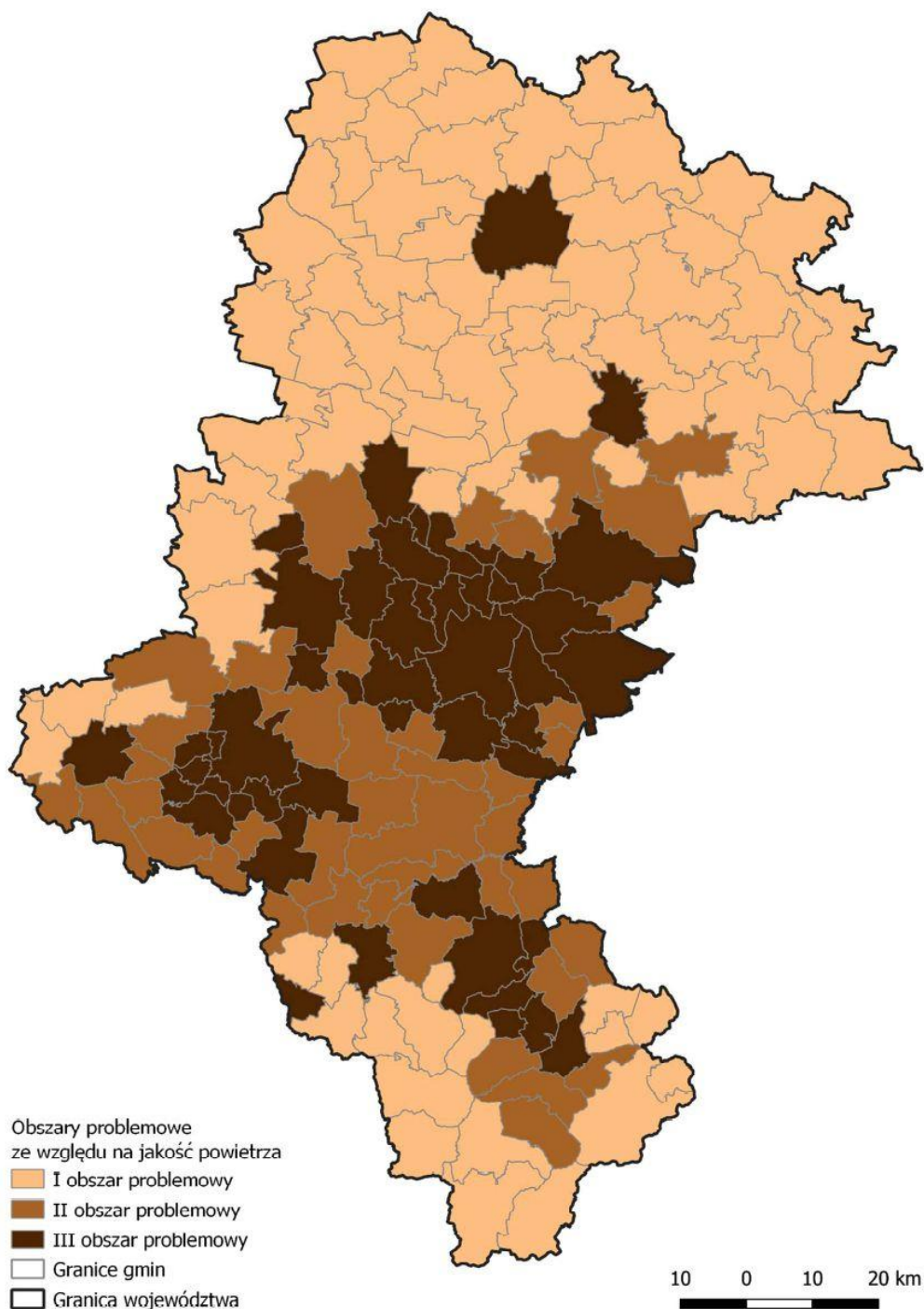
Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” Zielone Śląskie

Mapa 9 Obszar Strategicznej Interwencji – gminy tracące funkcje społeczno-gospodarcze

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” Zielone Śląskie

Mapa 10 Obszar Strategicznej Interwencji – gminy z problemami środowiskowymi w zakresie jakości powietrza

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” Zielone Śląskie

Miejskie Obszary Strategicznej Interwencji

W ramach prac nad Strategią, zarówno na etapie prac diagnostycznych jak i na etapie przeprowadzanych warsztatów strategicznych i późniejszych prac planistycznych analizowano możliwości wyznaczenia Obszarów Strategicznych Interwencji w wymiarze lokalnym. Na

etapie wyznaczania tych obszarów uwzględniono zidentyfikowane potencjały i bariery rozwojowe, a także kluczowe wyzwania strategiczne. Przy wyznaczaniu Obszarów Strategicznych Interwencji w wymiarze lokalnym, pod uwagę wzięto występowanie zjawisk kryzysowych na obszarze Miasta z uwzględnieniem m.in. następujących rodzajów problemów: problemy demograficzne, problemy społeczne, bezrobocie, poziom bezpieczeństwa, poziom edukacji, poziom kapitału społecznego, udział mieszkańców w życiu publicznym i kulturalnym. Analizie poddano także sferę gospodarczą, środowiskową i przestrzenno-funkcjonalną. Na tej podstawie zidentyfikowano obszar na którym, zachodzi stan kryzysowy, czyli kumulacja negatywnych zjawisk reprezentujących przede wszystkim sferę społeczną, ale także sferę gospodarczą i przestrzenną. Przy wyznaczaniu obszaru brano także znaczenie danego obszaru dla rozwoju lokalnego, ale przede wszystkim jako szczególnie istotną, uwzględniono koncentrację negatywnych zjawisk. Przeprowadzona analiza pozwala na wskazanie kluczowych dziedzin problemowych, które zostały określone po przebadaniu zachodzących zjawisk kryzysowych na obszarze rewitalizacji. Kluczowe problemy zidentyfikowane w ramach przeprowadzonej diagnozy to:

- postępująca marginalizacja i wykluczenie społeczne,
- niski poziom aktywności społecznej i zawodowej,
- nie wykorzystany potencjał gospodarczy i inwestycyjny,
- wymagająca interwencji infrastruktura techniczna,
- znaczące braki w infrastrukturze społecznej,
- obszary o dysfunkcjach przestrzennych, komunikacyjnych i niskich walorach estetycznych,
- występujące problemy środowiskowe.

Określone na potrzeby Strategii obszary strategicznej interwencji, pokrywają się z granicami wyznaczonych planowanych obszarów do rewitalizacji, które zostały ujęte w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Miasta Pyskowice do roku 2030.

Wyznaczony obszar rewitalizacji składa się z następujących podobszarów rewitalizacji:

- OR 1A, który zajmuje powierzchnię 1,31 km² (4,21% powierzchni ogółem) i jest zamieszkały przez 239 mieszkańców (1,46% ludności ogółem). Obszar rewitalizowany wyznaczony od północy ul. Wiejską, od wschodu ul. Czerwionki, od południa Kanałem Gliwickim, od zachodu ul. Polną;
- OR 1B, który zajmuje powierzchnię 0,70 km² (2,25% powierzchni ogółem) i jest zamieszkały przez 146 mieszkańców (0,89% ludności ogółem). Obszar rewitalizowany wyznaczony do

północy linią kolejową, od wschodu ul. Poddębnie, od południowego wschodu potokiem, od południowego zachodu ul. Świerkową, od zachodu ul. Piaskową;

- OR 4, który zajmuje powierzchnię 0,20 km² (0,64% powierzchni ogółem) i jest zamieszkały przez 96 mieszkańców (0,58% ludności ogółem). Obszar rewitalizowany wyznaczony od północy ul. Strzelców Bytomskich, od wschodu ul. Gliwicką, od południa ul. Toszecką, od zachodu ulicami Powstańców Śląskich i Sienkiewicza, kard. Wyszyńskiego i Nową;

- OR 5, który zajmuje powierzchnię 0,21 km² (0,67% powierzchni ogółem) i jest zamieszkały przez 541 mieszkańców (3,3% ludności ogółem). Obszar rewitalizowany wyznaczony od północy ul. Strzelców Bytomskich, od wschodu ulicami Nową, kard. Wyszyńskiego, Powstańców Śląskich, od południa ul. Toszecką, od zachodu ulicami Parkową, Cmentarną i Szpitalną;

- OR 9, który zajmuje powierzchnię 0,07 km² (0,22% powierzchni ogółem) i jest zamieszkały przez 1347 mieszkańców (8,21% ludności ogółem). Obszar rewitalizowany wyznaczony od północy ul. Wojska Polskiego, od wschodu ul. Szopena, od południa ul. Strzelców Bytomskich, od zachodu ul. Mozarta;

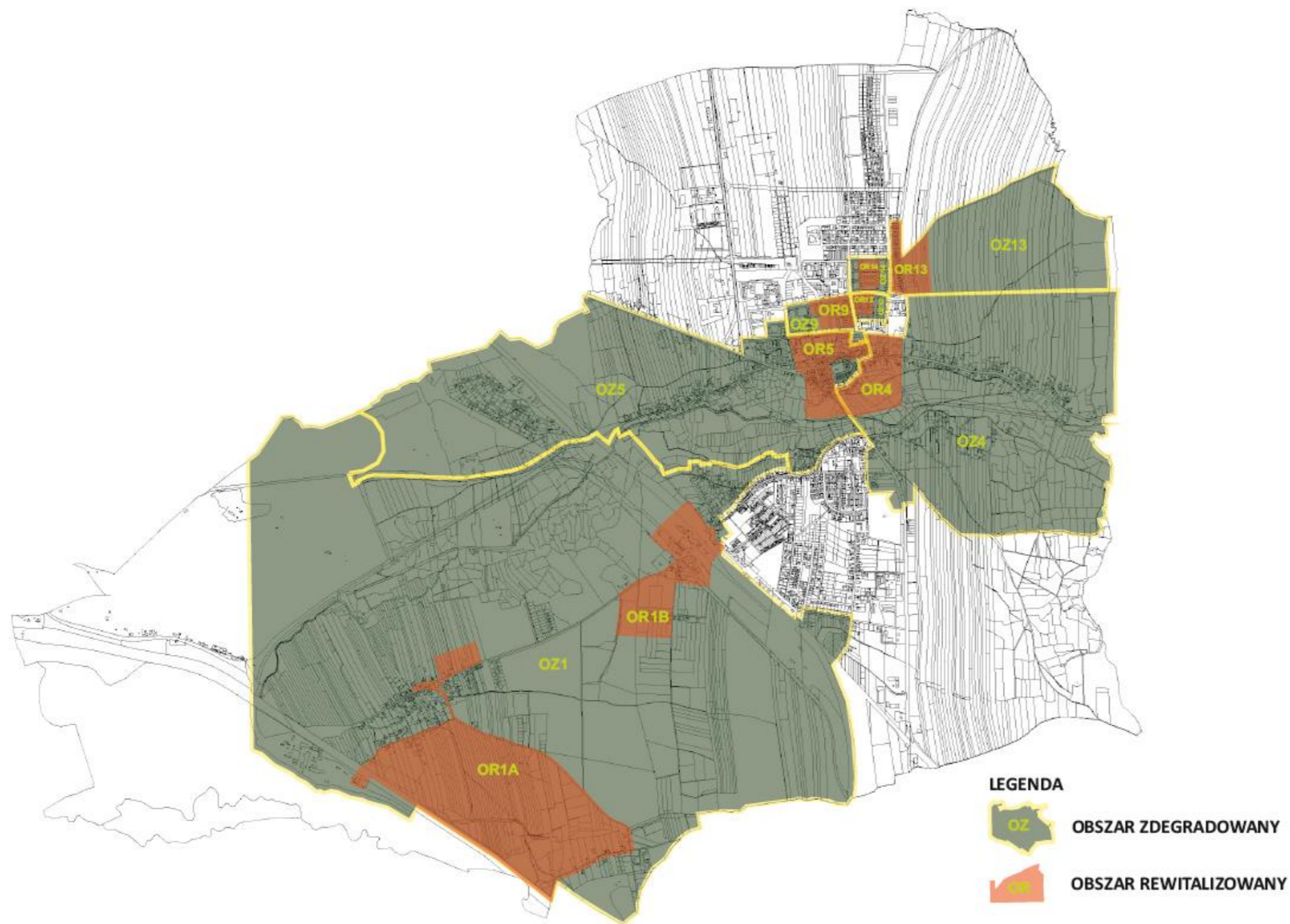
- OR 12, który zajmuje powierzchnię 0,03 km² (0,1% powierzchni ogółem) i jest zamieszkały przez 1009 mieszkańców (6,15% ludności ogółem). Obszar rewitalizacji wyznaczony od północy ul. Wojska Polskiego, do wschodu ul. Drzymały, od południa ul. Boczną Drzymały, od zachodu ul. Szopena;

- OR 13, który zajmuje powierzchnię 0,12 km² (0,39% powierzchni ogółem) i jest zamieszkały przez 465 mieszkańców (2,83% ludności ogółem). Obszar rewitalizacji wyznaczony od północy ulicami Jana III Sobieskiego, Wyzwolenia, Jaśkowiecką, od wschodu terenami pod zabudowę, od południa ul. Wojska Polskiego, od zachodu ulicami Lompy i Stefana Batorego;

- OR 14, który zajmuje powierzchnię 0,03 km² (0,1% powierzchni ogółem) i jest zamieszkały przez 730 mieszkańców (4,45% ludności ogółem). Obszar rewitalizowany wyznaczony od północy ul. Wieczorka, od wschodu ul. Matejki, od południa ul. Wojska Polskiego, od zachodu ul. Konopnickiej.

Na kolejnej stronie zobrazowano wyznaczone przedmiotowe Obszary Strategicznej Interwencji stanowiące obszary rewitalizowane.

Mapa 11 Obszar Strategicznej Interwencji Pyskowice – obszary rewitalizowane

Źródło: opracowanie własne

Po uwzględnieniu wszystkich podobszarów, łącznie obszar rewitalizacji stanowi powierzchnię 2,67 km² (8,58% powierzchni ogółem) i jest łącznie zamieszkiwana przez 4570 mieszkańców (27,85% ludności ogółem).

Na powyższym obszarze, ze względu na zaistniałe problemy w sferze społecznej, a także gospodarczej i przestrzennej, planowane jest przeprowadzenie szeregu przedsięwzięć rewitalizacyjnych zmierzających do rozwiązania powyższych problemów, które zostaną zawarte w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Miasta Pyskowice do roku 2030. Realizacja wskazanych w programie podstawowych i uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych, przyczyni się do rozwiązania zdiagnozowanych zjawisk kryzysowych w sferze społecznej, a także związanych z nimi problemów występujących w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej, co przełoży się na podniesienie jakości życia mieszkańców.

10. Określenie spójności Strategii rozwoju ze strategiami na szczeblu krajowym, regionalnym, ponadlokalnym

Strategie europejskie

Założenia Strategii Rozwoju Miasta są komplementarne z kierunkami rozwoju określonymi w strategicznych dokumentach na poziomie Unii Europejskiej, które następnie implementowane są na grunt krajowy. Podstawowym i najważniejszym paradygmatem Unii Europejskiej, stanowiącym podstawę **Strategii Europa 2030**, leżącym u podstaw jej istnienia i funkcjonowania jest zrównoważony rozwój, czyli rozwój pozwalający zaspokajać potrzeby obecnego pokolenia w taki sposób, aby nie uniemożliwić zaspokojenia potrzeb przyszłym pokoleniom. Wypadkową takiego podejścia do rozwoju jest ustanowienie wyśrubowanych norm środowiskowych i społecznych, ambitnych założeń klimatycznych, podstaw do zrównoważonego wzrostu gospodarczego, prowadzącego do poprawy jej konkurencyjności. Wszystko to miało i ma pobudzić do działania rządy na wszystkich szczeblach, instytucje i obywateli. Polityka unijna w tym zakresie zbieżna jest z polityką (celami) zrównoważonego rozwoju ONZ (Agenda na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju 2030). Osiągnięcie zrównoważonego rozwoju zostanie osiągnięte poprzez:

- przyjęcie celów zrównoważonego rozwoju na najwyższym szczeblu politycznym UE, co spowoduje, że staną się one podstawą działań i strategii politycznych. Instytucje UE i państwa członkowskie, w tym władze regionalne i lokalne, wedle tego zalecenia mają ze sobą bliżej współpracować w celu zapewnienia lepszej koordynacji wszystkich działań,
- inspirowanie polityką zrównoważonego rozwoju procesów decyzyjnych w Komisji oraz wyznaczanie kierunków rozwoju strategii na rzecz wzrostu gospodarczego UE po 2020 r., z jednoczesną gwarancją implementacji tych założeń przez państwa członkowskie, w tym władze regionalne i lokale, w sposób i w tempie przez nie określonym,
- akcentowanie wagi działań zewnętrznych przy jednoczesnym koncentrowaniu znaczenia zrównoważonego rozwoju na szczeblu UE, co umożliwi wsparcie rozwoju państw członkowskich; podkreślanie wagi intensywnej promocji norm środowiskowych, społecznych i zarządczych za pośrednictwem umów handlowych i negocjacji wielostronnych.

Zgodnie z założeniami **Europejskiego Zielonego Ładu**, Europa chce być pierwszym neutralnym dla klimatu kontynentem przez to, że jej gospodarka stanie się nowoczesna i zasobooszczędna. Działanie Unii Europejskiej koncentruje się na poniższych filarach (politykach określonych na lata 2020-2024):

- Europa na miarę ery cyfrowej, wedle której strategia cyfrowa UE zapewni ludziom dostęp do technologii najnowszej generacji,
- Gospodarka służąca ludziom, zakładająca, że UE musi stworzyć bardziej atrakcyjne środowisko inwestycyjne; musi promować wzrost gospodarczy, który przyczynia się do tworzenia wysokiej jakości miejsc pracy, zwłaszcza dla młodych ludzi i małych przedsiębiorstw,
- Silniejsza pozycja Europy na świecie, podkreślająca, że głos UE musi być dobrze słyszalny na świecie; akcentujący multilateralizm i międzynarodowy ład oparty na zasadach,
- Promowanie europejskiego stylu życia, zakładający, że Europa musi chronić praworządność, jeśli chce stać po stronie sprawiedliwości i stać na straży najważniejszych wartości UE,
- Nowy impuls dla demokracji europejskiej, w związku z czym Europejczycy mają mieć możliwość zabierania głosu i mieć świadomość zagrożeń związanych z możliwą ingerencją z zewnątrz, dezinformacją i nawoływaniem do nienawiści w internecie.

Strategie krajowe

Podstawowym dokumentem określającym kierunki rozwoju Polski jest **Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2030** zakładająca realizację kluczowych zadań wynikających z raportu "Polska 2030", prezentujących wyzwania rozwojowe na poziomie kraju:

- wzrost i konkurencyjność,
- sytuacja demograficzna,
- wysoka aktywność zawodowa oraz adaptacyjność zasobów pracy,
- odpowiedni potencjał infrastruktury,
- bezpieczeństwo energetyczno - klimatyczne,
- gospodarka oparta na wiedzy i rozwój kapitału intelektualnego,
- solidarność i spójność regionalna,
- ochrona kulturalnego dziedzictwa narodowego,
- poprawa spójności społecznej,
- sprawne państwo,
- wzrost kapitału społecznego Polski.

Narzędziem do zarządzania głównymi procesami rozwojowymi w Polsce, określającym nowy model rozwoju jest **Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju**, przyjęta przez Radę Ministrów 14 lutego 2017. Łączy ona wymiar strategiczny i operacyjny. Określa niezbędne działania i instrumenty wdrażania. Główne cele Strategii to:

- zrównoważony wzrost gospodarczy, w coraz większym stopniu napędzany przez wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną,
- społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony rozwój,
- skuteczne państwo i instytucje gospodarcze przyczyniające się do wzrostu,
- włączenie społeczne i gospodarcze.

Strategia przyjęła trzy cele szczegółowe:

cel szczegółowy I – Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną, zakładający reindustrializację, rozwój innowacyjnych firm, rozwój małych i średnich przedsiębiorstw, kapitał dla rozwoju i ekspansję zagraniczną;

cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony, zakładającą spójność społeczną i rozwój zrównoważony terytorialnie;

cel szczegółowy III – Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu, zakładający działania w obszarach: prawo w służbie obywatelom i gospodarce, instytucje prorozwojowe i strategiczne zarządzanie rozwojem, e-państwo, finanse publiczne oraz efektywność wykorzystania środków UE.

W ujęciu planistycznym podstawowym dokumentem do 2020 roku była Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, przyjęta przez Radę Ministrów w grudniu 2011, jako strategiczny dokument dotyczący zagospodarowania przestrzennego Polski. Dokument zawierał ustalenia i zalecenia dla planów zagospodarowania przestrzennego województw i niższych poziomów władz. W 2020 roku Koncepcja została usunięta z systemu planistycznego w konsekwencji zmian prawnych w obszarze planowania przestrzennego. Niemniej SRG koresponduje wprost z wzajemnie powiązаныmi celami polityki przestrzennego zagospodarowania kraju:

Celem 1. Podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski w przestrzeni europejskiej poprzez ich integrację funkcjonalną przy zachowaniu policentrycznej struktury systemu osadniczego sprzyjającej spójności.

Celem 2. Poprawa spójności wewnętrznej i równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów.

Celem 3. Poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej.

Celem 4. Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski.

Celem 5. Zwiększenie odporności struktury przestrzennej kraju na zagrożenia naturalne i utraty bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa.

Celem 6. Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego.

Z kolei podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r jest **Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030**, uchwalona przez Radę Ministrów 17 września 2019 r. Dokument jest rozwinięciem Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), która podkreślała istotność rozwoju Polski w sposób społecznie i terytorialnie zrównoważony, dzięki któremu efektywnie będą rozwijane i wykorzystywane miejscowe zasoby i potencjały wszystkich regionów. Celem takiego modelu jest wspomaganie w szczególności obszarów, które nie mogą w pełni rozwinąć swojego potencjału rozwojowego, bo utraciły swoje funkcje społeczno-gospodarcze, przez co stały się mniej odporne na różne zjawiska kryzysowe. Strategia wskazuje Obszary Strategicznej Interwencji (OSI) istotne z punktu widzenia realizacji polityki regionalnej, przeniesione następnie do innych krajowych i regionalnych strategii rozwoju (m.in. poprzez wskazanie dedykowanych im działań). Są to dwa typy obszarów: miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze i obszary zagrożone trwałą marginalizacją. Oprócz tego KSRR wskazuje również wschodnią Polskę i Śląsk jako OSI wymagające ukierunkowanego wsparcia z poziomu kraju. Cel główny KSRR zdefiniowany jest jako efektywne wykorzystanie wewnętrznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co stworzy warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym. Cel ten osiągnięty ma zostać poprzez realizację trzech celów szczegółowych. KSRR wiąże działania realizujące cele o charakterze horyzontalnym, jakimi jest wzmocnienie konkurencyjności wszystkich regionów, miast i obszarów wiejskich (cele 2 i 3) z celem 1 zapewniającym większą spójność rozwoju kraju, poprzez wsparcie obszarów słabszych gospodarczo.

W ramach celu 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym, zakłada się wsparcie o charakterze

wyrównawczym, ukierunkowane na przezwyciężenie barier i problemów kilku typów obszarów o mniej korzystnych uwarunkowaniach rozwojowych.

W celu 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych, będą rozwijane i wykorzystywane instrumenty wsparcia ukierunkowane na tworzenie warunków do wzrostu konkurencyjności, innowacyjności i inwestycji w wybranych sektorach.

W celu 3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie, podkreśla się konieczność wzmacniania sprawności administracji wszystkich szczebli, w szczególności szczebla lokalnego, wzmocnienia inicjatyw i środków na rzecz rozwijania zdolności administracji do planowania i prowadzenia działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie, a także wzmacniania współpracy pomiędzy rządem, samorządem wojewódzkim i samorządami lokalnymi, a także podmiotami niepublicznymi, na rzecz osiągnięcia celów polityki regionalnej.

Strategie regionalne

Na grunt wojewódzki założenia powyższe przenosi **Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”**, która jest aktualizacją Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”. Strategia formułuje wizję rozwoju województwa śląskiego, która z kolei stanowi podstawę do sformułowania głównych celów polityki rozwoju i stanowi określenie aspiracji i dążeń społeczności regionalnej. Wizja strategii zamyka się hasłem "Województwo śląskie będzie nowoczesnym regionem europejskim o konkurencyjnej gospodarce, będącej efektem odpowiedzialnej transformacji, zapewniającym możliwości rozwoju swoim mieszkańcom i oferującym wysoką jakość życia w czystym środowisku". Wizja ta prowadzić ma do osiągnięcia stanu, w którym województwo będzie regionem:

- stwarzającym możliwości rozwojowe mieszkańcom, dającym poczucie bezpieczeństwa publicznego, ekonomicznego, zdrowotnego i socjalnego,
- o silnej tożsamości kulturowej i wysokim stopniu identyfikacji z regionem,
- o ugruntowanym, pozytywnym wizerunku nowoczesnego i atrakcyjnego regionu,
- skutecznie reagującym na pojawiające się zmiany w otoczeniu, w którym nowoczesna, innowacyjna i zdywersyfikowana gospodarka, medycyna, kultura i edukacja zapewniają utrzymanie pozycji jednego z kilku centrów rozwoju cywilizacyjnego Polski i Europy,
- umożliwiającym rozwój wiedzy i kompetencji w silnych jednostkach naukowo-badawczych,

- stanowiącym obszar zrównoważony terytorialnie, opierający swój rozwój na układzie: metropolii, aglomeracji, miast oraz silnych obszarów wiejskich, równoważącym funkcje i zachowującym spójność regionalną,
- kładącym nacisk na współpracę i współdziałanie społeczności lokalnych w dobrze zorganizowanych i ukształtowanych w wymiarze organizacyjnym, społecznym i gospodarczym subregionach,
- kształtującym odpowiedzialnie swoją politykę gospodarczą, przestrzenną oraz środowiskową,
- stwarzającym warunki do zdrowego i aktywnego życia w wysokiej jakości środowisku oraz zapewniającym zachowanie bioróżnorodności obszarów, o dużych walorach przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych, a także turystycznych oraz rekreacyjnych,
- wpisującym się w najważniejsze układy infrastrukturalne Europy,
- otwartym na współpracę w skali krajowej i międzynarodowej.

Wizja zrealizowana będzie poprzez cele strategiczne i cele operacyjne:

CEL STRATEGICZNY A - Województwo śląskie regionem odpowiedzialnej transformacji gospodarczej, z celami operacyjnymi: Konkurencyjna gospodarka, Innowacyjna gospodarka i Silna lokalna przedsiębiorczość,

CEL STRATEGICZNY B - Województwo śląskie regionem przyjaznym dla mieszkańca, z celami operacyjnymi: Wysoka jakość usług społecznych, w tym zdrowotnych, Aktywny mieszkaniec i atrakcyjny i efektywny system edukacji i nauki,

CEL STRATEGICZNY C - Województwo śląskie regionem wysokiej jakości środowiska i przestrzeni, z celami operacyjnymi: Wysoka jakość środowiska, Efektywna infrastruktura, Atrakcyjne warunki zamieszkania, kompleksowa rewitalizacja, zapobieganie i dostosowanie do zmian klimatu,

CEL STRATEGICZNY D - Województwo śląskie regionem sprawnie zarządzanym, z celami operacyjnymi: Zrównoważony rozwój terytorialny, Aktywna współpraca z otoczeniem i kreowanie silnej marki regionu i Nowoczesna administracja publiczna.

Podstawowym dokumentem, który określa współpracę UE z Polską, jest **Umowa Partnerstwa**. To uzgodniona z Komisją Europejską strategia wykorzystania Funduszy Europejskich. Skierowana jest zarówno do urzędników, jak i beneficjentów, którzy realizują projekty. Określa cele i zakres interwencji, instytucje odpowiedzialne za zarządzanie funduszami, programy oraz

ich finansowanie. Umowa Partnerstwa na lata 2021-2027 określa kontekst strategiczny w wymiarze tematycznym i terytorialnym, wskazuje oczekiwane rezultaty oraz wyznacza obowiązujące ramy finansowe i wdrożeniowe. Umowa Partnerstwa zwraca uwagę na różnice w rozwoju poszczególnych województw, a w ich granicach na zróżnicowanie między subregionami. W ramach umowy partnerstwa wyznaczono 6 celów:

Cel 1: Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa

Cel 2: Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa

Cel 3: Lepiej połączona Europa

Cel 4: Europa o silniejszym wymiarze społecznym

Cel 5: Europa bliżej obywateli

Cel 6: Łagodzenie skutków transformacji w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu

Powyższe cele zakładają działania określone w formie wyzwań: Wzrost znaczenia badań i innowacji oraz wykorzystanie zaawansowanych technologii, Wzmacnianie potencjału przedsiębiorstw i administracji publicznej na rzecz nowoczesnej gospodarki, Cyfryzacja, Efektywność energetyczna i redukcja gazów cieplarnianych, Wsparcie produkcji energii ze źródeł odnawialnych, Wsparcie infrastruktury energetycznej i inteligentnych rozwiązań, Przystosowanie do zmian klimatu, Zrównoważona gospodarka wodna i ściekowa, Gospodarka o obiegu zamkniętym i efektywne wykorzystanie zasobów, Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i różnorodności biologicznej, Transport niskoemisyjny i mobilność miejska, Transport, Rynek pracy, zasoby ludzkie, Edukacja, kształcenie, umiejętności, Włączenie i integracja społeczna, Ochrona zdrowia, Kultura i turystyka, Europa bliżej obywateli, Europa w drodze ku gospodarce neutralnej dla klimatu. Odpowiedzią na te wyzwania będą programy: Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat i Środowisko, Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki, Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego, Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy, Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej i Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową,. Będą one pochodzić z następujących funduszy unijnych: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny+, Fundusz Spójności, Europejski Fundusz Morski, Rybacki i Akwakultury, Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji.

Na szczeblu wojewódzkim odpowiedzią na powyższe wyzwania będzie program **Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027**. Będzie on służyć realizacji wizji i celów rozwojowych regionu, zawartych w Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” i stanowi

jeden z najistotniejszych instrumentów polityki regionalnej. Realizacja Programu wesprze procesy rozwojowe województwa w stawaniu się nowoczesnym regionem europejskim o konkurencyjnej gospodarce, będącej efektem odpowiedzialnej transformacji i zapewniającym możliwości rozwoju mieszkańcom, a także oferującym wysoką jakość życia w czystym środowisku. Cele programu wpisują się w wizję rozwoju Unii Europejskiej zawartą w komunikacie oraz regulacjach dotyczących Europejskiego Zielonego Ładu w zakresie przekształcenia UE w sprawiedliwe i dobrze prosperujące społeczeństwo, żyjące w nowoczesnej, zasobooszczędnej i konkurencyjnej gospodarce, która w 2050 r. osiągnie zerowy poziom emisji gazów cieplarnianych netto. Program stanowi także instrument realizacji Umowy Partnerstwa 2021-2027 – dokumentu określającego strategię interwencji funduszy europejskich w ramach unijnej polityki spójności i wspólnej polityki rybołówstwa w Polsce, oraz Funduszu Sprawiedliwej Transformacji, służącemu zapewnieniu wsparcia obszarom borykającym się z poważnymi wyzwaniami społeczno-gospodarczymi wynikającymi z transformacji w dążeniu do osiągnięcia neutralności klimatycznej Unii Europejskiej do 2050 r. Środki Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji w województwie śląskim będą służyć realizacji głównego celu Funduszu tj. łagodzeniu skutków społecznych, gospodarczych i środowiskowych przejścia na gospodarkę neutralną dla klimatu. Nadrzędnym aktem prawnym zobowiązującym samorządy do prowadzenia polityki rozwoju jest ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Zgodnie z art. 3 tejsze ustawy, politykę rozwoju prowadzą Rada Ministrów - w skali kraju; samorząd województwa - w skali regionu oraz samorząd powiatowy i gminny - w skali lokalnej.

Strategie ponadlokalne

Przechodząc do poziomu powiatu, podstawowym dokumentem definiującym politykę rozwoju, rozumianą jako zespół wzajemnie powiązanych działań podejmowanych i realizowanych w celu zapewnienia trwałego i zrównoważonego rozwoju oraz spójności społeczno-gospodarczej, regionalnej i przestrzennej, czy podnoszenia konkurencyjności gospodarki oraz tworzenia nowych miejsc pracy jest dokument **Kierunki Strategicznego Rozwoju Powiatu Gliwickiego w perspektywie roku 2035** przyjęty przez Radę Powiatu Gliwickiego uchwałą nr XXXIV/272/2021 z dnia 16 grudnia 2021 roku. Dokument określa wizję przyszłości powiatu gliwickiego nakreśloną przez kierunki strategiczne:

- Atrakcyjne, spokojne i zdrowe miejsce zamieszkania - zarówno dla mieszkańców dotychczasowych, jak również nowych mieszkańców poszukujących jakości życia opartej na cechach innych niż w dużych ośrodkach miejskich;
- Przestrzeń partnerstwa będącego fundamentem innowacyjności i chęci zaangażowania lokalnych podmiotów w rozwój lokalny;
- Współzależny i zintegrowany rozwój funkcji społecznych, gospodarczych, kulturalnych, środowiskowych, respektujący priorytety ekorozwoju;
- Rozwój powiatu gliwickiego wykorzystujący dwustronne relacje między powiatem a miastami Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, w szczególności komplementarność funkcji i współpracę z miastem Gliwice;
- Wyjątkowe miejsce na mapie województwa śląskiego pod względem walorów środowiskowych – pielęgnowanych i rozsądnie wykorzystywanych dla rozwoju funkcji rekreacyjnych i turystycznych, atrakcyjnych dla mieszkańców Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii;
- Obszar będący wizytówką województwa śląskiego, promujący region walorami przełamującymi stereotypowe postrzeganie Górnego Śląska.

Tak nakreślonej wizji podporządkowane są trzy cele strategiczne:

1. Przemiany Powiatu Gliwickiego inspirowane i dynamizowane przez mieszkańców
 - mieszkańcy uczestnikami procesu kształtowania i realizacji polityki rozwoju powiatu,
 - społeczność lokalna zintegrowana wokół tradycji i wspólnej przyszłości powiatu,
 - otwarcie mieszkańców na otoczenie i zdolność do funkcjonowania we współczesnym świecie.
2. Oryginalne walory powiatu tworzące unikatową jakość życia mieszkańców:
 - wysoka jakość przestrzeni powiatu,
 - unikatowość i wysoka krajowa strategiać walorów przyrodniczych
 - usługi społeczne wspierające funkcjonowanie mieszkańców w powiecie,
 - dogodne warunki do osiedlania się w powiecie nowych mieszkańców,
 - spójność transportowa i powiązania komunikacyjne powiatu z Gliwicami i GZM.
3. Solidne fundamenty dla rozwoju gospodarczego powiatu i społeczności lokalnej:
 - dostępność wykwalifikowanych kadr podnosząca atrakcyjność biznesową powiatu,
 - przedsiębiorczość mieszkańców zagospodarowująca walory i potencjały powiatu,
 - wysoka atrakcyjność biznesowa powiatu,

- sprawna i efektywna administracja publiczna.

Z uwagi na członkostwo Miasta Pyskowice w Lokalnej Grupie Działania „Leśna Kraina Górnego Śląska” Strategia Rozwoju Miasta Pyskowice korzysta z instrumentów pozostających w dyspozycji LGD a opisanych i zdefiniowanych w **Lokalnej Strategii Rozwoju. LGD „Leśna Kraina Górnego Śląska”** przyjęła strategię na lata 2023-2027 w maju 2023 roku. LGD to trójsektorowe partnerstwo obejmujące szerokie spektrum interesariuszy, które prowadzi działania oparte o system celów ogólnych, celów szczegółowych i przedsięwzięć.

W ramach Celu 1 Poprawa atrakcyjności miejsca zamieszkania i warunków rozwoju mieszkańców obszaru LGD samorządy (sektor publiczny) będą mogły stworzyć/zmodernizować ogólnodostępną, małą infrastrukturę publiczną, służącą rekreacji, sportowi i zwiększaniu możliwości spędzania czasu wolnego (np. place zabaw, siłownie plenerowe, skateparki, parki do parkoura, street workout parki, parki linowe, tężnie solankowe, piaskownice, miejskie i wiejskie tereny rekreacyjne o połączonych formach rekreacji, ścieżki edukacyjne). Szczególną wagę w procesie konsultacji założeń strategicznych przypisano lokalnej turystyce rowerowej, dlatego zaplanowano realizację projektu własnego w tym zakresie. Projekt własny będzie ukierunkowany na promowanie lokalnych szlaków rowerowych z uwzględnieniem całego obszaru LSR. W ramach celu 1 mikro i małe przedsiębiorstwa (sektor gospodarczy) będą mogły ubiegać się o wsparcie na rozwój działalności a osoby fizyczne o środki na podjęcie działalności – tylko konkretne rodzaje działalności gospodarczej, w zakresie zgodnym z celem LSR. Dokonano skoncentrowania w celu jak najlepszego wykorzystania posiadanych zasobów finansowych. W związku z tym, w oparciu o lokalne zasoby oraz zgłaszane potrzeby i zdiagnozowane problemy, wsparcie przeznaczone będzie na gospodarkę czasu wolnego, a więc wszelkie działalności, które mają na celu wzrost dostępności i jakości usług dla lokalnej społeczności w zakresie rekreacji, sportu, spędzania czasu wolnego, w tym samorozwoju, rozwoju pasji i talentów mieszkańców. Przykładowo mogą to być siłownie, niepubliczne szkoły muzyczne, językowe, usługi w zakresie zajęć plastycznych, tanecznych, sportowych, robotyka, oferta kulturalna itp. W ramach wsparcia w zakresie rozwoju przedsiębiorczości przewiduje się finansowanie kosztów szkoleniowych związanych ściśle z celem danej operacji, takich jak nabycie lub podwyższenie kwalifikacji, reorientacja zawodowa, koszty kursów specjalistycznych lub obejmujących wiedzę niezbędną do prowadzenia działalności gospodarczej np. podstawy księgowości. Planuje się również projekt grantowy na realizację innowacyjnych inicjatyw oddolnych,

w szczególności takich, które będą wykorzystywać powstałą, małą infrastrukturę publiczną. Uzupełnieniem tych działań będzie operacja upowszechniająca edukację osób dorosłych w zakresie rozwoju podnoszenia umiejętności i zmiany kwalifikacji, promująca kształcenie przez całe życie. Ponadto w ramach powyższego celu mieszkańcy posiadający małe gospodarstwa rolne będą mogli je rozwijać tworząc zagrody edukacyjne dla dzieci i młodzieży, które przyczynią się do zwiększenia oferty spędzenia czasu wolnego na terenie LGD i zostaną wykorzystane do tworzenia pakietów wycieczkowych dla szkół z wykorzystaniem aplikacji Ekomuzea. Uzupełnieniem tych działań będą inicjatywy w obszarze zajęć pozaformalnych dla dzieci i młodzieży na różnych szczeblach edukacji. Projekty własne w ramach przedsięwzięcia będą ukierunkowane na rozwój przedsiębiorców i producentów lokalnych, sieciowanie, animowanie do innowacji oraz kojarzenie partnerów.

W ramach Celu 2. Budowa zintegrowanego i aktywnego społeczeństwa mieszkańcy, jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, którym ustawa przyznaje zdolność prawną, organizacje pozarządowe, mikro i małe przedsiębiorstwa, jednostki sektora finansów publicznych (czyli sektor społeczny, publiczny i gospodarczy) będą z wykorzystaniem udzielonych dotacji, realizować projekty (w tym partnerskie), zapewniające zwiększenie oferty kulturalnej i sportowej poprzez organizację wydarzeń sportowych i kulturalnych, a także inicjatywy łączące pokolenia, aktywizujące seniorów. Kolejne projekty własne w ramach celu drugiego będą dotyczyły kształtowania świadomości ekologicznej mieszkańców obszaru oraz zwiększenie kompetencji i integracji kobiet, zachowanie równowagi pomiędzy życiem zawodowym i rodzinnym. Również w ramach tego celu przewiduje się operacje własne ukierunkowane na wzmocnienie potencjału organizacji pozarządowych oraz kształtowanie liderów życia publicznego i społecznego wśród osób młodych do 25 roku życia. W ramach projektu możliwe będzie finansowanie warsztatów, szkoleń, kursów dla członków organizacji pozarządowych i osób młodych, wyjazdów studyjnych, wszelkich działań zwiększających potencjał i usprawniających funkcjonowanie organizacji. W ramach celu 2 zaplanowane są również granty z zakresu wspierania oddolnych inicjatyw na rzecz aktywnego włączenia społecznego, które będą realizowane ze środków FESL 2021 - 2027.

W przypadku obydwu celów dużą rolę będą odgrywały działania LGD w zakresie animowania społeczności lokalnej do podejmowania inicjatyw na rzecz zwiększenia innowacyjności obszaru oraz rozszerzenia współpracy w partnerstwie, zarówno na obszarze jak i poza nim, w kraju i za granicą. LGD ma doświadczenie w realizacji projektów partnerskich przez co ma

świadomość jak dużo korzyści daje tego rodzaju współpraca i może animować w tym zakresie lokalną społeczność. Realizacja projektów w partnerstwie da efekt synergii i przyczyni się do zdobycia nowych doświadczeń (wzmocni kadrę organizacji partnerskich), zwiększenia wiedzy w zakresie realizacji projektów partnerskich i w partnerstwie lokalnym, pozwoli lepiej rozpoznać potrzeby grup docelowych realizowanych działań, a także przyczyni się do promocji produktów lokalnych poza obszarem.

Z uwagi na członkostwo Miasta Pyskowice w Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii jej priorytety rozwojowe korespondują z priorytetami określonymi w dokumentach strategicznych Metropolii, tj. Strategią Rozwoju Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii na lata 2022-2027 z perspektywą do 2035 r. przyjętą uchwałą nr XLIX/367/2022 Zgromadzenia Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii z 16 grudnia 2022 r. Określoną w Strategii misją Metropolii jest kreowanie spójności obszaru metropolitalnego, integrowanie potencjałów gmin, inicjowanie działań i inspirowanie do rozwoju poprzez otwartość, współpracę i nowoczesne zarządzanie.

Misją związku jest dążenie do stanu, w którym Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia będzie obszarem atrakcyjnym do życia, nauki, pracy i wypoczynku, dobrze zintegrowanym, wykorzystującym synergię różnorodności, tradycji i dziedzictwa przemysłowego, rozwijającym ofertę kulturalną i nowoczesną gospodarkę, podlegającym transformacji w dążeniu do neutralności klimatycznej i odporności na kryzysy, o silnej pozycji wśród obszarów metropolitalnych.

Struktura założeń docelowych dokumentu zbudowana jest z priorytetów, celów i kierunków działań.

W ramach priorytetu Adaptacja do zmian klimatu i odporność (GZM działająca według zasad zrównoważonego rozwoju) sformułowano następujące cele:

- Rozwój i zarządzanie niebiesko-zieloną infrastrukturą,
- Transformacja energetyczna i poprawa jakości powietrza,
- Integrowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi i komunalnymi osadami ściekowymi, z ukierunkowaniem na gospodarkę obiegu zamkniętego,
- Upowszechnianie wiedzy nt. zmian klimatu i zrównoważonego rozwoju.

W ramach priorytetu Mobilność i dostępność (GZM mobilna, niskoemisyjna, spójna transportowo) sformułowano cele:

- Rozwój zrównoważonej mobilności miejskiej i upowszechnienie publicznego transportu zbiorowego jako pierwszego wyboru w codziennych podróżach,
- Tworzenie warunków infrastrukturalnych i organizacyjnych do rozwoju transportu zbiorowego i drogowego,
- Rozwój transportu szynowego,
- Upowszechnianie mikromobilności, w tym roweru i idei współdzielenia.

W ramach priorytetu Przestrzeń i spójność społeczna (GZM otwarta, przyjazna, dbająca o ład przestrzenny i warunki życia) sformułowano cele:

- Racjonalne korzystanie z przestrzeni wobec kurczenia się miast i suburbanizacji,
- Aktywne podejście do wyzwań demograficznych,
- Poprawa warunków do rozwoju społeczności otwartych, aktywnych i kreatywnych.

W ramach priorytetu Metropolitalność i innowacyjność (GZM innowacyjna, silna gospodarczo, wzmacniająca kapitał ludzki) sformułowano cele:

- Kreowanie warunków do rozwoju gospodarczego i innowacji,
- Wzmacnianie funkcji metropolitalnych,
- Wzmacnianie konkurencyjności ośrodków akademickich i szkół w GZM.

W ramach priorytetu Współpraca i otwartość (GZM inicjująca, inspirująca, wewnętrznie zintegrowana) sformułowano cele:

- Nowoczesne zarządzanie,
- Rozwój wewnętrznej i zewnętrznej współpracy GZM,
- Promocja GZM.

Każdemu celowi zostały przypisane kierunki działania, które mają służyć integrowaniu indywidualnych potencjałów gmin członkowskich, inicjowaniu działań rozwojowych oraz inspirowaniu rozwiązań innowacyjnych na rzecz stopniowego wzmacniania funkcji metropolitalnych i poprawy jakości życia.

11. System realizacji Strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych

System realizacji zapisów Strategii jest elementem niezbędnym, prowadzącym do efektywniejszego i przejrzystego osiągnięcia założonych celów. Osiągnięcie celów zależne jest od integracji zasobów, kompetencji realizatorów, wdrożonych metod zarządzania podmiotami zaangażowanymi w realizację Strategii, a także wykorzystania dostępnych narzędzi wspierających realizację dokumentu.

Głównym podmiotem realizującym założenia Strategii jest jednostka samorządu terytorialnego. Jej wiodąca funkcja, nie może zachwiać jej partnerskiej pozycji względem innych podmiotów zaangażowanych w realizację Strategii. Stanowi ona poziom sterujący, który wynika przede wszystkim z posiadanych zasobów kadrowych, doświadczenia, dostępu do środków finansowych na korzystniejszych warunkach od pozostałych uczestników procesu rozwojowego, a także dostępu do odpowiednich narzędzi technicznych i finansowych.

Powodzenie realizacji Strategii jest w dużym stopniu uzależnione od pozyskania środków finansowych na realizację jej założonych celów, ale także od skumulowania działań wszystkich jednostek zaangażowanych w jej wdrożenie i realizację. Jednostkami tymi są:

- Burmistrz Miasta odpowiedzialny za akceptowanie i zatwierdzenie Strategii, inicjowanie i motywowanie do realizacji założonych kierunków działań, a także za ocenę i koordynowanie stopnia osiągnięcia zakładanych celów;
- Rada Miejska odpowiedzialna za uchwalanie Strategii;
- wyznaczony przez Burmistrza Miasta Zespół Zadaniowy, stanowiący poziom zarządczy Strategii, który koordynować będzie w imieniu Burmistrza Miasta wdrażanie Strategii. Członkowie zespołu prowadzić będą doradztwo w zakresie wdrażania Strategii, w tym z podmiotami zewnętrznymi (z sektora społecznego i sektora gospodarczego), analizować będą dane związane z monitoringiem osiągania wskaźników przewidzianych w Strategii, współpracować będą z zaangażowanymi podmiotami, w zakresie wdrażania założonych kierunków działań. W trakcie analizy procesu wdrażania Strategii zdiagnozowane zostaną ewentualne problemy oraz określony zostanie ich charakter (incydentalny czy długofalowy), wpływający na stopień realizacji i ryzyko osiągnięcia założonych celów, w tym dostępność i możliwość wykorzystania wsparcia finansowego, zachodzące zmiany stanu lokalnych determinant społecznych

i gospodarczych oraz zmieniające się podstawy prawne wdrażania Strategii. W wyniku powyższej analizy, w razie konieczności przygotowywane zostaną rekomendacje dotyczące możliwych zmian i modyfikacji założeń Strategii, niezbędnych do jej realizacji;

- podmioty realizujące działania zgodne z założeniami Strategii, stanowiące jej poziom wykonawczy.
- podmioty zaangażowane w opiniowanie i konsultowanie Strategii (tj. władze samorządowe, członkowie lokalnych organizacji społecznych, mieszkańcy i przedsiębiorcy), stanowiące poziom opiniodawczy Strategii, które uczestniczyć będą w określeniu wpływu Strategii na poprawę jakości funkcjonowania obszarów: społeczno-gospodarczego, ekonomicznego czy przestrzenno-funkcjonalnego.

Powyższa struktura zapewniac ma sprawne i efektywne zarządzanie Strategią, tj.:

- monitoring i ocenę,
- nadzór nad realizacją poszczególnych kierunków działań związanych z jej wdrożeniem,
- bieżącą weryfikację postępów w ramach realizacji kierunków działań,
- pomiar efektywności i aktualizację zapisów Strategii,
- kontrolę nad obiegiem informacji oraz środków finansowych,
- dynamizację działań wszystkich partnerów uczestniczących w procesie wdrażania Strategii,
- pozyskiwanie partnerów, inwestorów i tworzenie przyjaznego klimatu dla prowadzonych działań,
- informowanie o efektach i skutkach podejmowanych działań,
- merytoryczne wsparcie realizacji zadań,
- mobilizację aktywności społecznej wokół celów i kierunków zadań w Strategii,
- zwiększanie, w wyniku wdrożenia Strategii, efektywności ekonomicznej, społecznej i przestrzennej obszaru Miasta.

Zarządzanie Strategią realizowane będzie w ramach zadań i środków zabezpieczonych w budżecie samorządowym. Koszty te obejmują działania informacyjne i promocyjne.

W odniesieniu do wytycznych dotyczących sporządzenia dokumentów wykonawczych, ze względu na przekrojowy charakter Strategii, dotyczący wielu dziedzin, a także fakt, że Strategia jest dokumentem ramowym, należy przyjąć, że stanowi ona podstawę dla innych

dokumentów o charakterze wykonawczym. Wszystkie programy, plany czy też strategie sektorowe, należy rozumieć jako dokumenty wykonawcze, dla których Strategia rozwoju stanowi podstawę do ich opracowania. W związku z powyższym dla wszystkich dokumentów wykonawczych należy przyjąć następujące zasady sporządzania:

- dokumenty należy przygotowywać w ogólnie zrozumiałym i nietechnicznym języku zakładając, że mają być zrozumiałe nie tylko dla ekspertów ale także osób niebędących ekspertami w danej dziedzinie,
- dokumenty należy poddawać procesowi partycypacji społecznej i konsultacji zgodnie z przepisami wewnętrznymi lub przepisami regulowanymi przez odrębne ustawy,
- dokumenty należy przyjmować zgodnie z przyjętym harmonogramem prac w możliwie krótkim czasookresie opracowania,
- w dokumentach należy odnieść się do zapisów Strategii rozwoju, z uwzględnieniem określonych w Strategii celów strategicznych i kierunków działań,

w dokumentach należy przypisać komórkę odpowiedzialną za realizację założeń.

12. Monitoring realizacji Strategii

Monitoring Strategii jest niezbędnym elementem skutecznego procesu jej wdrożenia, zapewniającym pozyskanie informacji na temat postępów działań implementacyjnych, szczególnie w kontekście oczekiwanych efektów. Stanowi równocześnie narzędzie kontrolne umożliwiające szybkie wykrywanie zdarzeń i procesów mogących mieć negatywny wpływ na realizację założonych celów i kierunków działań, a w konsekwencji umożliwiające wprowadzenie niezbędnych korekt, modyfikacji i uaktualnień w zakresie realizowanych przedsięwzięć, zdefiniowanych celów i priorytetów rozwoju.

Monitoring realizacji Strategii prowadzony będzie w sposób ciągły w dwóch horyzontach:

- długofalowym, w czasie którego obserwowany będzie postęp (dynamika) realizacji celów Strategii oraz dynamika osiągnięcia założonych wskaźników, a także zachodzące zmiany w strukturze tych elementów,
- bieżącym, w czasie którego monitorowany będzie postęp realizacji założonych kierunków działań.

Monitorowanie powinno podlegać zasadom:

- systematyczności (obserwowanie zmian określonych przyjętymi wskaźnikami),
- niezwłoczności (podejmowanie szybkich reakcji w wyniku zdiagnozowanych i zaobserwowanych problemów, bieżąca ocena postępów prowadzonych działań i ich efektów, wprowadzanie niezbędnych korekt),
- obiektywności (weryfikacja i analiza założonych wskaźników),
- subiektywności (ocena efektów realizowanych zadań),
- kompletności, kompleksowości i rzetelności (uwzględnienie wszystkich wymiarów monitorowania i przypisanych im wskaźników).

Monitorowanie obejmować będzie:

- zbieranie danych ilościowych / jakościowych dotyczących realizacji celów strategicznych i kierunków działań,
- raportowanie stopnia realizacji celów Strategii,
- ocenę osiągniętych rezultatów oraz określenie stopnia wykonania przyjętych celów i działań,
- ocenę rozbieżności między przyjętymi celami, działaniami a osiągniętymi rezultatami,

- analizę przyczyn rozbieżności oraz identyfikację obszarów wymagających podjęcia działań interwencyjnych i korekt.

Badanie postępu realizacji Strategii odbywało się będzie na podstawie danych przekazywanych przez podmioty realizujące kierunki działań czy też beneficjentów tych działań, danych będących w posiadaniu Urzędu, a także danych zebranych przy użyciu ankiet monitorujących postęp realizacji Strategii.

Monitoring będzie prowadzony przez pracowników zespołu zadaniowego. Uzyskają oni najbardziej wiarygodne dane dotyczące stopnia realizacji Strategii i jej wdrożenia, stopnia realizacji założonych celów i wskaźników, poprzez gromadzenie danych i informacji, a także współpracę z komórkami organizacyjnymi, podmiotami i realizatorami konkretnych działań.

W proces monitorowania Strategii włączona będzie także Rada Miejska. W razie konieczności wydawać będzie rekomendacje odnośnie zmian, aktualizacji, czy kierunków, podejmowania działań zaradczych w przypadku rozbieżności pomiędzy planowanymi i osiąganymi rezultatami.

W ramach monitoringu Strategii, dzięki zebranych i przeanalizowanym danym, będzie można ocenić zgodność realizacji konkretnych działań z założonymi celami i określonymi kierunkami, udzielać merytorycznego wsparcia podczas realizacji działań, a także mobilizować, dzięki akcjom informacyjnym i promocyjnym, aktywność szerokiego spektrum podmiotów, wokół celów i kierunków działań określonych w Strategii. Ponadto analizując zebrane dane, będzie można zdiagnozować trudności i ewentualne opóźnienia w realizacji celów, konkretnych działań i wskaźników, a także ocenić zaangażowanie poszczególnych komórek odpowiedzialnych za wykonanie założeń Strategii. Dzięki temu będzie można reagować na zarejestrowane odchylenia od przyjętych założeń wdrażania poszczególnych elementów, projektując zmiany czy korygując wskaźniki, a także określić zalecenia dotyczące wdrażania Strategii. Monitoring będzie więc wstępnym etapem projektowania ewentualnych zmian.

13. Ramy finansowe i źródła finansowania Strategii

Założone w niniejszej Strategii cele wraz z przypisanymi im przedsięwzięciami zostaną osiągnięte i zrealizowane przy założeniu zapewnienia im stabilnego finansowania. Montaż finansowy opierać się będzie o wszystkie możliwe systemy finansowania: środki własne Miasta oraz finansowe instrumenty zewnętrzne, pochodzące zarówno z budżetu państwa, dostępnych środków bankowych (ze szczególnym uwzględnieniem Banku Gospodarstwa Krajowego), a także ze środków Unii Europejskiej. Źródła pokrycia wydatków uzupełniać będą mogły środki pochodzące z konkursów organizowanych przez fundacje afiliowane przy dużych koncernach krajowych i międzynarodowych czy też ośrodkach naukowych.

Z uwagi na długą perspektywę czasową wdrażania Strategii, źródła i ramy finansowe zostały określone w sposób kierunkowy poprzez wskazanie potencjalnych, znanych dzisiaj źródeł finansowania. Niemniej jednak głównymi źródłami finansowania założonych działań będą budżet Miasta i środki pozostające do dyspozycji w ramach Funduszy Europejskich, w tym Funduszy Europejskich dla Śląskiego 2021-2027, a także środki Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich. Skuteczna i możliwie pełna realizacja założeń Strategii wiązać się będzie więc z wykorzystaniem różnorodnych narzędzi wsparcia, które przedstawia tabela obejmująca cele, działania i przypisane im źródła finansowania.

Tabela 32 Cele strategiczne, kierunki działań i źródła finansowania w ramach finansowych 2023 - 2032

Cel strategiczny	Kierunki działań	Zakres działań	Źródła finansowania
C1 Wzmocnienie atrakcyjności inwestycyjnej oraz wsparcie wzrostu i przedsiębiorstwa i konkurencyjności przez stymulowanie lokalnej gospodarki i przedsiębiorczości	K1 Rozwijanie przedsiębiorczości i kreowanie jej innowacji	Działania związane ze wsparciem przedsiębiorczości	Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 lub środki z funduszy europejskich na poziomie krajowym
		Działania związane z promowaniem zalet lokalnego środowiska działalności gospodarczej	Środki Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich
		Działania związane z wspieraniem działań innowacyjnych w lokalnych przedsiębiorstwach	Programy i środki krajowe
	K2 Wsparcie rynku i nruv i podnoszenie jego atrakcyjności	Działania związane z wsparciem dla firm zatrudniających nowych pracowników	Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 lub środki z funduszy europejskich na poziomie krajowym
		Działania związane z wsparciem warsztatów, szkoleń, kursów dla pracowników i pracodawców	Programy i środki krajowe
		Działania związane z kreowaniem partnerstwa międzysektorowego wspierającego rynek pracy	
C2 Tworzenie przewidywalnych warunków życia i funkcjonowania społeczeństwa lokalnego w tym zapewnienie odpowiedniego poziomu jakości i dostępności usług publicznych	K3 Tworzenie warunków zapewnienia warunków jakości i bezpieczeństwa i zdrowotnych dla mieszkańców	Działania związane z podnoszeniem jakości i ilości usług zdrowotnych realizowanych lokalnie	Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 lub środki z funduszy europejskich na poziomie krajowym
		Działania związane z promocją i profilaktyką zdrowia	Programy i środki krajowe
	K4 Aktywizacja społeczeństwa obywatelskiego, w tym wsparcie ludzi młodych, a także kreowanie polityki prospołecznej, prorodzinnej i senioralnej, wraz z podnoszeniem kompetencji i umiejętności społeczeństwa	Działania związane z budowaniem spójnej i kompleksowej polityki społecznej	
		Działania związane z realizacją wsparcia i aktywizacji mieszkańców	Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 lub środki z funduszy europejskich na poziomie krajowym
	K5 Zapewnienie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa publicznego	Działania związane z realizacją działań zwiększających bezpieczeństwo publiczne mieszkańców	Środki Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich
		Działania związane z poprawą poziomu bezpieczeństwa, wdrażaniem usług i systemów zwiększających bezpieczeństwo publiczne	Programy i środki krajowe
		Działania związane ze wspieraniem inicjatyw społecznych ukierunkowanych na bezpieczeństwo publiczne	
	K6 Animacja działań na rzecz współpracy społecznej wraz z rozwojem współpracy międzysektorowej	Działania związane ze współpracą społeczną	Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 lub środki z funduszy europejskich na poziomie krajowym
		Działania związane ze wsparciem współpracy międzysektorowej	Środki Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich
	K7 Wsparcie rozwoju sportu, kultury, rekreacji i turystyki	Działania związane z wdrażaniem instrumentów partycypacji społecznej	Programy i środki krajowe
Działania związane z inicjowaniem inicjatyw pobudzających i rozwijających zainteresowanie sportem			
Działania związane z inicjowaniem przedsięwzięć służących zaspokajaniu potrzeb rekreacyjnych mieszkańców i turystów			
		Działania związane z inicjowaniem przedsięwzięć służących zaspokajaniu potrzeb kulturalnych mieszkańców i turystów	

Cel strategiczny	Kierunki działań	Zakres działań	Źródła finansowania
	K8. Podejmowanie działań na rzecz podnoszenia jakości edukacji	Działania związane z promowaniem i wspieraniem inicjatyw zwiększających turystyczną atrakcyjność Miasta	Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 lub środki z funduszy europejskich na poziomie krajowym Programy i środki krajowe
		Działania związane z poprawą jakości edukacji	
		Działania związane z wprowadzaniem nowatorskich metod i form edukowania	
	K9. Sprawne zarządzanie usługami publicznymi dla mieszkańców	Działania związane z poprawą warunków edukacji	Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 lub środki z funduszy europejskich na poziomie krajowym Środki Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich Programy i środki krajowe
		Działania w sterze zarządczej, finansowej i przestrzennej	
		Działania związane z wizerunkiem i komunikacją między administracją a mieszkańcami, przedsiębiorcami i działaczami społecznymi	
C3 Tworzenie warunków zrównoważonego rozwoju i poprawa atrakcyjności przestrzeni publicznych oraz krenowanie zdrowego środowiska naturalnego	K10. Ochrona środowiska oraz adaptacja do zmian klimatycznych wraz łagodzeniem skutków powstałych zmian	Działania związane z aktywną promocją zasobów Miasta	Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 lub środki z funduszy europejskich na poziomie krajowym Środki Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich Programy i środki krajowe
		Działania związane z funkcjonalnym urzędem i poprawą jakości obsługi w administracji publicznej	
		Działania związane z realizacją działań związanych z ochroną środowiska	
	K11. Inicjowanie warunków działań na rzecz zmiany i przestrzennego oraz modernizacja rolnictwa i budowa, odpowiedniej infrastruktury	Działania związane z przeciwdziałaniem degradacji środowiska	Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 lub środki z funduszy europejskich na poziomie krajowym Środki Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich Programy i środki krajowe
		Działania związane z realizacją inicjatyw zmierzających do utrzymania stanu prawidłowo zachowanych elementów środowiska	
		Działania związane z budową i modernizacją zasobów mieszkaniowych wpisujących się w ideę zrównoważonego budownictwa mieszkaniowego	
Działania związane z inwestycjami w infrastrukturę drogową i komunikacyjną			
	Działania związane z budową i modernizacją infrastruktury sportowej, turystycznej, kulturalnej i rekreacyjnej	Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 lub środki z funduszy europejskich na poziomie krajowym Środki Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich Programy i środki krajowe	
	Działania związane z inwestycjami w infrastrukturę edukacyjną		
	Działania związane z realizacją inwestycji w obrębie ciągów pieszych, ścieżek rowerowych i oświetlenia		

Cel strategiczny	Kierunki działań	Zakres działań	Źródła finansowania
		Działania związane ze wsparciem infrastruktury służącej celom sterze społecznej	
		Działania związane z uzbrojeniem terenów inwestycyjnych	
	K12 Priorytetowe działania na rzecz zwiększenia liczby i jakości mieszkań i bezpiecznej przestrzeni publicznej	Działania związane z rewitalizacją terenów zdegradowanych Działania związane z tworzeniem nowoczesnych, funkcjonalnych i estetycznych, przestrzeni publicznych umożliwiających integrację społeczności lokalnych, z zagospodarowaniem otoczenia przy wykorzystaniu niebiesko-zielonej infrastruktury	
	K13 Wskazanie racjonalnego i zrównoważonego rolnictwa	Działania związane z wspieraniem zrównoważonego rolnictwa	
	K14 Przeciwdziałanie skutkom suszy i retencja wód	Działania związane z racjonalną zarządzaniem gospodarką wodną i przeciwdziałanie skutkom suszy	Środki Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich Programy i środki krajowe Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 lub środki z funduszy europejskich na poziomie krajowym Środki Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich Programy i środki krajowe

Źródło: opracowanie własne

14. Ewaluacja ex-ante

Zgodnie z zapisami *ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju*, przed przyjęciem Strategii koniecznym jest przeprowadzenie uprzedniej ewaluacji trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji Strategii rozwoju.

Opracowując przedmiotową Strategię jako właściwy przyjęto model ewaluacji oparty o proces partycypacyjny. Ewaluacja była prowadzona już od momentu rozpoczęcia prac diagnostycznych. Przeprowadzenie diagnozy stanu Miasta z użyciem zebranych danych ilościowych i jakościowych, w tym danych statystycznych, badań sondażowych, a także w uzupełnieniu pozyskanych w ten sposób informacji, przeprowadzone spotkania konsultacyjne, o charakterze warsztatów strategicznych z mieszkańcami i kluczowymi podmiotami wpływającymi na kształtowanie i wdrażanie polityki rozwoju Miasta, pozwoliły między innymi określić wnioski z diagnozy i zidentyfikować szanse, zagrożenia i wyzwania strategiczne. Powyższe stało się punktem wyjścia do określenia wizji, misji, celów strategicznych, kierunków działań oraz ich planowanego zakresu. Znalazło również swoje odzwierciedlenie w oczekiwanych rezultatach planowanych działań, uwarunkowaniach funkcjonalnych i przestrzennych, systemie realizacji oraz proponowanych ramach finansowych i źródłach finansowania. Planowane działania zostały oparte na zidentyfikowanych potrzebach i problemach.

Poszczególne zadania wyznaczone w ramach celów strategicznych są adekwatne do problemów i potrzeb zdiagnozowanych wśród społeczności Miasta Pyskowice. Ponadto należy zauważyć, że ich efekty nie są rozłączne, a wręcz przeciwnie – są komplementarne, wzajemnie się przenikają i uzupełniają, dzięki czemu możliwe będzie uzyskanie efektu synergii, prowadzącego do zrównoważonego rozwoju, a przyjęta strategiczna logika interwencji stanowi adekwatną odpowiedź na strategiczne wyzwania stojące przed Miastem Pyskowice.